RADU TEODORESCU

DISCERNĂMÂNTUL DUHURILOR ÎN PNEVMATOLOGIA CREŞTIN ORTODOXĂ

Cugir 2016

Cuprins

INTRODUCERE

Încă de la început trebuie să spunem că această carte este mai mult un reper în viaţa duhovnicească a creştinului ortodox şi nu numai. Ea este mai mult o carte avertisment care se adresează atât începătorilor în viaţa duhovnicească cât şi celor care se poate spune că sunt avansaţi în viaţa duhovnicească. Am voit să scriem această carte pe fondul unei nevoi de spiritualitate sau de pnevmatologie care se resimte de mai multe ori în mediile noastre sociale. Acest lucru se poate spune că este de cele mai multe ori justificat de faptul că de mai multe ori au existat mai mulţi care au dorit să se avânte în viaţa duhovnicească dar de mai multe ori se poate spune că au fost opriţi de existenţa sau mai bine spuns de acţiunile duhurilor rele. Premiza de bază a acestei lucrări este că în lumea noastră sunt în acţiune mai multe entităţi demonice care de mai multe ori atacă atât pe cei avansaţi cât şi pe cei care sunt la începutul drumului nostru duhovnicesc. Am intitulat lucrarea noastră *discernământul duhurilor* fiindcă mai mulţi sfinţi şi mai mulţi părinţi duhovniceşti au atestat că există o lume a duhurilor. Atunci când vorbim de cuvântul duh se poate spune că el are două sensuri: el poate fii o stare de spirit sau o stare generică a unei persoane, comunităţi sau loc şi în acelaşi timp un duh poate fii o entitate personală care poate fii bună sau rea.[1] Este evident că materialiştii, hedoniştii, ateii şi agnosticii nu recunosc că există o lume a duhurilor. Vom demonstra în rândurile de faţă că există o lume a duhurilor şi această lume după cum ne spun sfinţii părinţi este împărţită în două categorii: duhuri bune sau îngeri şi duhuri rele sau diavoli.

Dacă lucrurile stau aşa înseamnă că ele sunt cât se poate de clare sau de evidente. Atunci la ce folos să mai scriem o carte pe această temă? Adevărul este că lucrurile nu sunt atât de simple deşi am fii dorit să fie astfel. Ceea ce trecutul ne-a demonstrat este că de mai multe ori duhurile rele i-au chipul sau mai bine spus se deghizează în duhuri bune sau îngeri. Vieţile sfinţilor şi la fel de bine şi patericele ortodoxe sunt pline cu astfel de cazuri în care diavolii s-au prezentat pe sine diferiţilor călugări şi nevoitori ca şi îngeri. La fel de bine în lumea noastră duhurile rele de mai multe ori inseminează sau mai bine spus inspiră mai multe credinţe religioase, sociale sau economice care în aparenţă sunt bune în timp ce în realitate ele sunt rele. Ar fii destul să amintim un caz pe cât de celebru pe atât de nefast: în secolul al XX-lea ideologia nazistă s-a prezentat pe sine la începuturi, mai ales poporului german, ca şi un lucru bun şi ca şi o metodă de a ieşii din criza în care se afla Germania atunci. La începutul secolului al XX-lea nimeni nu se gândea că lucrurile vor lua întorsătura care o ştim: nazismul avea să declanşeze cel de al doilea război mondial.[2]

---

1 Rafail Noica, *Cultura duhului* (Alba Iulia, 2002).

2 La fel de bine sunt puţini cei care ştiu că emblema nazistă – aşa numita zvastică – este un simbol ocult din hinduism care înseamnă simbolistic *invincibilitate*. Nazismul s-a voit pe sine un fel de mişcare invincibilă care se poate spune că dorea să conducă lumea şi la fel de bine să imprime ceea ce ei denumeau superioritatea rasei germanice. Aceste lucruri sunt de mai multe ori trecute cu vederea dar să nu uităm că ele au fost cele care au declanşat una dintre cele mai

Prin urmare, sfinţii părinţi ne spun că trăim nu numai într-o lume materială ci şi într-o lume spirituală. Această lume spirituală se poate spune că este o lume bipolară: ea este formată din îngeri şi diavoli. Diavolii au fost creaţi iniţiali buni de Dumnezeu dar ei s-au răzvrătit din liberă alegere împotriva lui Dumnezeu şi au încercat să creeze o nouă ordine sau mai bine spus să creeze un cer nou. Iniţial diavolii au fost slujitori ai lui Dumnezeu. Sfinţii părinţi ne spun că unul dintre cei mai superiori îngeri a voit să fie însuşi Dumnezeu. Numele lui este Satan sau diavolul. Evident, acest lucru a fost mult prea mult din momnent ce Dumnezeu a fost cel care i-a creat pe îngerii căzuţi. Răzvrătirea îngerilor căzuţi nu a rămas fără de repercusiuni. Ştim că la fel de bine cauza pricipală a acestei răzvrătiri a fost mândria. Ca şi urmare ei au fost scoşi din rai şi aruncaţi în iad. Odată cu această acţiune ei au devenit din îngeri diavoli şi duşmanii eterni ai lui Dumnezeu. Sfinţii părinţi ne spun de mai multe ori că această cădere a îngerilor a fost liberă şi premeditată. Ei ştiau foarte bine care sunt consecinţele unei alegeri de acest fel. De atunci se poate spune că ei sunt într-o antizeză continuă cu Dumnezeu Tatăl şi cu lurările Sale. Odată cazuţi, diavolii şi-au pierdut capacitatea de a mai face bine sau atunci când îl fac el este numai unul aparent. În timp ce îngerii lui Dumnezeu s-au stabilizat în bine, diavolii s-au stabilizat în rău. Tot sfinţii părinţi ai ortodoxiei ne spun că alegerea lor a fost irevocabilă. Prin urmare ei nu se mai pot întoarce în statutul de înger. Totuşi, de mai multe ori pentru a face rău ei se pot da drept îngeri în faţa oamenilor. Acest lucru ni l-a spus Sfântul Apostol Pavel în secolul I după Hristos: „şi nu este de mirare, căci chiar Satana se preface într-un înger de lumină. Nu este mare lucru dar, dacă şi slujitorii lui se prefac în slujitori ai neprihănirii. Sfârşitul lor va fi după faptele lor." (2 Corinteni 11:14-15). Prin urmare, pentru a înşela şi pentru a induce în greşeală de mai multe ori diavolii se prefac pe sine în îngeri sau în alte persoane sfinte pentru a câştiga cât mai multe suflete. Miza care este în joc aici se poate spune că este mare: raiul sau iadul. Pentru faptul că de mai multe ori după cum vom vedea cel rău sau diavolii se prefac în îngeri şi în diferiţi sfinţi este necesar să vorbim de un discernământ al duhurilor sau mai bine spus de un fel de capacitate de a nu crede orice şi oricum care ne vine din lumea spirituală.[3]

Un astfel de caz de înşelăciune din partea celui rău sau a diavolului a avut loc mai de mult la Muntele Athos. Se spune că era un monah destul de rugător care mai toată viaţa şi-a petrecut-o în monahism. Acest călugăr prin modul său de viaţă şi-a atras ura celui rău. Ce a făcut cel rău? Într-o zii a luat un chip de înger şi i s-a arătat călugărului atonit. Apoi i-a spus:

- Eu sunt un înger din cer şi am fost trimis la tine cu un scop.
- Ce scop a întrebat călugărul?
- Vino sus pe vârful muntelui Athos şi am să îţi atât nişte minuni.
- Bine, a spus călugărul fiind înşelat de ceea ce vedea crezând că ceea ce vede este cu adevărat un înger de-al lui Dumnezeu.

Se spune că aşa numitul înger l-a luat pe călugăr şi l-a dus pe vârful muntelui Athos în dreptul la o mare prăpastie. Călugărul era curios să vadă ce minuni îi v-a arăta îngerul. Mare i-a fost surprinderea când a văzut că dintr-o dată „îngerul” a început să îl

---

mari tragedii din istoria lumii în care estimativ 50 sau 60 de miloane de oameni şi-au pierdut viaţa.

3 *Vedere duhovnicească* (Editura Bizantină: Bucureşti, după un manuscris de la Muntele Athos din 1851) autorul este un isihast anonim.

împingă spre prăpastie. În acel moment călugărul şi-a dat seama că a fost înşelat şi că ceea ce avea în faţa lui era de fapt diavolul. Totul părea pierdut şi călugărul se îndrepta sigur spre moarte în prăpastie când şi-a adus aminte să îşi facă cruce. În momentul în care şi-a făcut cruce diavolul a dispărut.

Povestea de mai sus are un final fericit dar au fost cazuri în care de mai multe ori cel rău sau diavolul de mai multe ori a ieşit biruitor prin înşelăciunile sale. Acest lucru după cum am spus este cât se poate de evident că ne face imaginea nevoii de a discerne sau mai bine spus de a ne concentra mai mult pe ceea ce am putea spune capacitatea de a nu crede tot ceea ce ni se descoperă din lumea spirituală. Să ne aducem aminte că poate unul dintre cele mai cunoscute cazuri de înşelăciune au fost primii oameni creaţi de Dumnezeu Adam şi Eva. Aflaţi în grădina Edenului Biblia ne spune că ei au fost îneşelaţi de cel rău spre a crede că a încălca porunca lui Dumnezeu de a nu cunoaşte binele şi răul a fost în cele din urmă un lucru bun care avea să îi facă în cele din urmă dumnezei. Dumnezeu a îngăduit această ispitire pentru a le da primilor oameni o lecţie: că este bine să asculţi şi să fii supus. Înşelaţi de cel rău primii oamenii aveau să piardă raiul sau grădina Edenului.[4] Prin urmare se poate spune că nevoia de discernământ a duhurilor s-a pus din primele zile ale existenţei umanităţii. Chiar primii oameni creaţi de Dumnezeu au fost înşelaţi de lucrarea celui rău. Acest lucru ne dă încă un motiv în plus să explicăm de ce am purces la scrierea unei astfel de cărţi duhovniceşti. După cum am spus, cartea noastră nu se v-a ocupa cu fiecare caz în parte din istoria umanităţii ci ea se v-a îndrepta mai mult spre ceea ce am putea spune anumite generalităţi sau anumite cazuri speciale în care înşelăciunea diavolească s-a făcut pe sine prezentă. Experienţa şi trecutul ne dovedeasc că diavolii sunt cei care doresc pierderea sau mai bine spus distrugerea omului şi a oricărei forme de viaţă de pe pământ. Ei au fost în acest sens autori ai morţii. Moartea pe care o putem vedea atât de cruntă şi de nemiloasă în cimitirele noastre este o lucrare a diavolilor. Maleficul se poate vedea în acest sens cât se poate de bine. Ce este de făcut?

Cartea de faţă este o încercare de a venii cu nişte răspunsuri şi cu soluţii la stadiul destul de tragic în care se află natura sau condiţia umană. Diavolii sunt fiinţe fără de milă şi care pentru a îşi atinge scopurile se folosesc de orice înşelăciune pe care o au. Din nefericire s-a demonstrat că ei sunt extrem de creativi în ceea ce priveşte distrugerea omului: omoruri, crime, violenţă, molestare, moarte sau război sunt câteva dintre principalele lucrări ale entităţilor diavoleşti care şi-au făcut simţită prezenţa în istoria omului. Diavolii sunt fiinţe care distrug de dragul distrugerii şi sunt foarte rare cazurile când ei au avut o altă motivaţie în acţiunile lor nefaste decât aceasta. După cum am spus înşelăciunea, manipularea, confuzia, camuflarea sau viclenia sunt numai câteva dintre principalele metode prin care diavolii şi-au dus lucrarea lor nefastă în istoria omului. Aceste lucruri este bine să le ştim şi nu trebuie să le ignorăm. Vom vedea că există o întreagă istorie a înşelăciunii omeneşti care de ce să nu spunem a început cu primii oamenii sau mai bine spus cu protopărinţii noştiri Adam şi Eva. Dacă Adam şi Eva nu au fost scutiţi de acest fel de înşelăciune ce ne face să credem că noi vom scăpa

4 S-a scris foarte mult pe această temă şi din nefericire au fost şi încă mai sunt mai multe voci care neagă că istoria căderii în păcat a lui Adam şi Eva ar fii una adevărată. Ceea ce este bine să ştim este că Adam şi Eva au fost victima înşelăciunii. Acest lucru se poate spune că de mai multe ori este trecut cu vederea şi sunt mai mulţi care ne spune că propriu zis Adam şi Eva sunt singuri responsabili de căderea în păcat. Adam şi Eva au încălcat porunca lui Dumnezeu la instigaţiile celui sau diavolul. Avem motive să credem că ei nu ar fii încălcat porunca lui Dumnezeu dacă nu ar fii existat cel rău.

de mrejele diavoleşti? Pentru acest lucru este bine să fim treji şi să ne cultivăm discernământul duhovnicesc şi la fel de bine să nu credem tot şi orice care ne vine din lumea duhovnicească.[5] Prin urmare, de aceste lucruri se poate spune că este bine să devenim conştienţi de ele. Sunt mai mulţi care se poate spune că au ajuns fără să îşi dea seama de faptul că sunt victima lucrărilor diavoleşti şi acest lucru i-a făcut de mai multe ori să părăsească viaţa duhovnicească şi calea Bisericii. Acest lucru este cât se poate de adevărat şi este bine să ştim că atunci când omul se decide să se apropie mai mult de credinţă şi de Biserică la fel de bine şi lucrarea diavolească se intensifică. Acest lucru însă nu trebuie să ne sperie. Trebuie să fim de mai multe ori în legătură cu părinţii noştirii duhovniceşti şi la fel de bine să vedem biserica nu ca şi un colectiv impersonal de suflete ci mai mult ca şi o metodă de a ne spori comuniunea. Dorinţa celui rău este de a ne face oameni izolaţi şi în acest mod de a instala în inima noastră ceea ce am putea denumii ca şi nefericirea. Ori se ştie că omul este chemat la comuniune. Când omul cultivă comuniunea se poate spune că el este mult mai vigilent şi mult mai capabil de a discerne între duhurile răutăţii şi cele ale binelui.

Vom insista mai mult în această carte că de mai multe ori sfinţii şi mai ales sfinţii creştin ortodocşi au avut se poate spune experienţe radicale în ceea ce priveşte lumea duhurilor. Se ştiu astfel de mai multe cazuri de sfinţi în care se poate vedea cât se poate de bine opoziţia lor cu cea a duhurilor rele sau a duhurilor necurate. Această carte am scris-o şi pe fondul faptului că de mai multe ori în lumea noastră suntem obişnuiţi cu surogatele spirituale. Sunt în acest sens mai multe mişcări de „integrare în absolut” care de cele mai multe ori vin din orientul extrem care ne propun tot felul de tehnici care mai de care mai speclaculare şi care în cele din urmă ne promit că ne vor rezolva toate problemele cu care ne confruntăm în viaţa de zii cu zii. Spre marea noastră dezamăgire de cele mai multe ori aceste mişcări cu caracter panteist sau sincretic ne promit marea cu sarea şi în realitate ne fac dependenţi de ideologia şi de doctrinele lor. Pe acest fond confuz în plan spiritual credinciosul care cultivă discernământul duhovnicesc se poate spune că în cele din urmă v-a putea ajunge să îşi dea seama de care sunt toate implicaţiile problemei. Vom insista mai recent şi pe credinţa mai multor contemporani de ai noştrii în fiinţe de pe alte planete sau în extratereştrii care de cele mai multe ori au un grad mult mai avansat de civilizaţie decât al nostru. Acest lucru se poate spune că este cât se poate de mult un fapt pe care trebuie să îl avem în vedere. De mai multe ori mai mulţi dintre noi cred că viaţa este posibilă în univers împotriva tuturor demonstraţiilor ştiinţifice care ne spun tocmai contrariul. De cele mai multe ori fenomenul extratarestru dacă este studiat mai în profunzime se poate vedea că ţine foarte mult de aria ocultului şi a magiei. Fiinţele extraterestre care au făcut contact cu omul în cele din urmă s-au demonstrat că în realitate sunt duhuri necurate care de cele mai multe ori au indus în eroare pe om.[6]

---

5 Epifanie Teodoropulos, *Toată viaţa noastră lui Hristos Dumnezeu să o dăm* (Bucureşti, 2010).

6 Este de amintit aici cazul unei persoane care a fost contactată de extratereştrii. Aceştia i-au promis o călătorie pe „planeta” lor. Omul a fost suit într-o navă şi a fost dus pe o altă planetă. Acolo a putut vedea fiinţe ciudate. La un moment dat a văzut un fost vecin de al său de stradă care murise cu câţiva ani mai înainte. Atunci omul şi-a dat seama că în realitate nu a fost dus pe altă planetă ci în iad şi cei care l-au transportat erau diavoli. Acest gen de relatări se poate spune că de mai multe ori sunt ignorate de lumea noastră dar fără de nici o îndoială ele au avut loc şi sunt o realitate pe care nu o putem trece chiar atât de uşor cu vederea.

Această carte se poate spune că are menirea primă de a ne face conştienţi că nu tot ceea ce există în lumea spirituală este benefic pentru noi. După cum am spus sunt mai multe entităţi malefice care doresc distrugerea şi eradicarea noastră deplină ca şi umanitate şi ca şi specie. Acest lucru a fost descoperit de mai multe ori şi vom vedea că de cele mai multe ori în cazul sfinţilor faptul a devenit cât se poate de incontestabil. După cum am spus, ne găsim în faţa existenţei unei lumi spirituale care după cum am spus mai sus nu este o lume extraterestră şi care are o parte considerabilă care ne este opusă şi care ne vrea răul. Sfinţii părinţi estimează că cca. o treime din îngerii lui Dumnezeu au căzut şi au devenit diavoli. Fiind fiinţe dedicate şi definitivate răului, diavolii doresc răul tuturor şi la fel de bine şi omului care este creaţie sau făptură a lui Dumnezeu. Aceste lucruri după cum am spus nu sunt imaginaţii ale unor minţi bolnave ci realităţi pe care sfinţii lui Dumnezeu le-au experimentat. În primul rând omul este chemat să nu creadă tot ceea ce vine din lumea spirituală şi la fel de bine să aibă discernământ sau mai bine spus să testeze dacă ceea ce iese din lumea duhurilor este bine şi rău. Cei 2000 de ani de creştinism ortodox se poate spune că au lăsat în urmă un bogat material pnevmatologic care poate fii consultat şi pe care la fel de bine se poate spune că îl putem studia. S-a spus de mai multe ori că şi în plan duhovnicesc ignoranţa este un lucru rău şi un păcat. Se cuvine să nu fin ignoranţi faţă de sfinţii care au trăit mai înainte de noi. Am folosit în această carte mai multe referinţe din Patericul egiptean în care ne sunt relatate mai multe interferenţe ale duhurilor malefice în viaţa călugărilor şi a sihaştrilor. Unele au avut un final fericit în timp ce altele s-au terminat din nefericire tragic. Sfinţii părinţi sunt de părere că de mai multe ori Dumnezeu a îngăduit ca unii creştini sau unii călugări să fie ispitiţi şi la fel de bine încercaţi pentru a se maturiza duhovniceşte şi pentru a creşte în virtuţi. Prin urmare, se poate spune că încercările pe care Dumnezeu le îngăduie cu duhurile rele nu sunt simple întâmplări ci de cele mai multe ori ele sunt lăsate cu un anumit scop. Vom vedea că de mai multe ori încercările au apărut acolo unde nici nu ne aşteptam. Este interesant de remarcat faptul că de mai multe ori diavolii s-au dat drept îngeri pentru a îi putea înşela pe călugări şi a îi putea întorace de la faptele lor de virtute. Ori în acest context este bine să ridicăm întrebarea: ce interes ar fii avut extratereştrii [dacă ei ar fii existat] să se angajeze în contradiţie şi polemică cu diferiţi călugări ai Bisericii? Este cât se poate de evident că Dumnezeu nu a creat atât îngeri cât şi extratereştrii şi acest lucru se poate spune că este cât se poate de mult certificat de sfinţii părinţi ai Bisericii Creştin Ortodoxe.[7]

În Viaţa Cuviosului Simeon Stâlpnicul este povestit urmatorul caz. Atunci când Sfântul nu ajunsese încă la desăvârşirea cea mai înaltă a vieţii duhovniceşti, a fost supus odată unei ispite grele, prin care diavolul a încercat să-l manipuleze folosindu-se de trufia lui. Demonul s-a arătat nevoitorului în chip de înger luminat şi l-a încredinţat că pentru vieţuirea lui sfântă Dumnezeu a hotărât să îl ia de viu la cer, la fel ca pe Proorocul Ilie. Cedând tentaţiei, Cuviosul Simeon a ieşit din chilie, urmându-l pe ispititor… Un car strălucitor de foc, la care erau înhămaţi cai înaripaţi, aştepta deja la uşa chiliei – însă atunci când sfântul sihastru a ridicat piciorul ca să se suie în car şi-a făcut semnul crucii din nelipsita obişnuinţă călugărească, şi totul a pierit…[8]

După cum se poate vedea din întâmplarea de mai sus de cele mai multe ori sfinţii într-un anume fel au ajuns la încercări mult mai mari decât cele prin care trecem noi oamenii simpli. Sunt mai mulţi care după câte ştim resping orice cult al sfinţilor, dar

---

7 Simeon Koutsa, *Plânsul adamic: Canonul cel Mare ale sfântului Andrei Criteanul* (Doxologia, 2012).

ceea ce se poate vedea este să ne dăm seama că de mai multe ori sunt mai mulţi cei care au trecut prin încercări ultime sau mai bine spus au fost ispitiţi la limită. Dumnezeu a lăsat aceste lucruri să aibă loc pentru a ne învăţa şi pe noi şi pentru a avea mărturii vii despre răutatea diavolească. Puterea diavolească însă nu este mai mare decât cea a lui Dumnezeu. Chiar dacă de mai multe ori lucrurile s-au sfârşit în plan duhovnicesc tragic este bine să ştim că în cele din urmă Dumnezeu este de partea noastră şi v-a găsii o soluţie la problemele şi la încercările cu care ne confruntăm. Vom vorbii în această carte despre faptul că de mai multe ori cei care se angajează în viaţa duhovnicească sunt de mai multe ori mult mai ispitiţi decât cei care sunt indiferenţi sau de ce nu chiar nepăsători faţă de viaţa duhovnicească. Acest lucru de mai multe ori se poate spune că este un punct de demarcaţie care îi face pe unii sfinţi în timp ce alţii rămân mari păcătoşi. Ceea ce ne spun sfinţii părinţi este că atunci când Dumnezeu lasă ca asupra noastră să vină ispitele, ele nu vin niciodată mai mult decât am putea să le purtăm. În această viaţă ne confruntăm de cele mai multe ori cu ispite variate: de natură financiară, de natură morală, de natură gastronomică, de natură trupească prin pornirile spre desfânare, prin pornirile spre mânie, de dominaţie sau de invidie ca să enumerăm numai câteva dintre cele mai cunoscute ispite pe care ne cunoaştem. Ceea ce vom vedea şi mai ales ceea ce ne arată exemplul de mai sus din viaţa Sfântului Simeon Stâlpnicul este că în realitate ispitele cu care ne confruntăm noi sunt foarte mici raportate la ce ispite au avut sfinţii lui Dumnezeu. Sfinţii lui Dumnezeu au trecut prin încercări pe care este greu de imaginat că noi cei simplii am putea să le trecem. Totuşi, prin concentrare şi prin mai multă cultivare a discernământului duhovnicesc în cele din urmă putem ieşii biruitori asupra ispitelor şi a încercărilor prin care trecem. Acest lucru este un fapt pe care ni-l demonstrează vieţile sfinţilor.

După cum ştim una dintre cele mai puternice arme pe care o foloseşte cel rău împotriva noastră este deznădejdea. Este acel sentiment urât care ne spune că totul s-a încheiat pentru noi, că nu mai este nici o speranţă, că suntem ultimii din lume, că viaţa nu are nici un sens. Acest sentiment i-a dus pe cei mai mulţi la sinucidere. Trebuie să ştim că atunci când omul are un anumit discernământ duhovnicesc el devine conştient că acest sentiment nu este de natură umană ci de cele mai multe ori el este indus în noi de puterile întunericului sau de diavoli. Ca şi fiinţe deplin pervertite diavolii se bucură când cineva îşi curmă zilele fiindcă sunt siguri că acel suflet este pierdut. Se poate spune că de mai multe ori omul ajunge la sinucidere fiindcă de mai multe ori el a omis să cultive discernământul duhovnicesc care îl face conştient că această lume este terenul de dispută dintre forţele luminii şi cele ale întunericului. S-a putut vedea că de mai multe ori prin rugăciune, post, spovedanie, cântări duhovniceşti, lecturi duhovniceşti şi cele asemenea cei care sunt bântuiţi de gândul sinuciderii ajung să se vindece. Se poate spune că în mare gândul sinuciderii este de cele mai multe ori indus în noi de diavol şi de entităţile diavoleşti care ne vor răul sub orice formă. Unii teologii sunt de părere că diavolii fac rău oamenilor pentru a se răzbuna pe Dumnezeu fiindcă i-a pedepsit cu iadul. Acest lucru este posibil să fie adevărat dar nu toate opiniile sunt cât

8 După cum am spus sunt mult mai multe cazuri în care anumiţi sfinţi ai lui Dumnezeu au fost cât se poate de mult ispitiţi şi trecuţi prin mai multe încercări extreme. Aceste lucruri se poate spune că nu trebuie să ne deznădăjduiască ci din contră ele trebuie să ne întărească şi mai mult în credinţa noastră. De cele mai multe ori cei care nu sunt ferm ancoraţi în credinţa ortodoxă se poate spune că se pierd pe sine şi de cele mai multe ori uită că Dumnezeu este cu noi ca să folosim termenii Sfântului Isaia. Aceste lucruri le-am spus pentru a întării în credinţă pe care care se tem de puterea duhurilor întunericului.

se poate de mult în acord cu acest lucru. Pe fodul unei lumii de început de secol al XXI-lea această carte este mai mult o recapitulare a ceea ce am putea spune o temă foarte veche în ortodoxie. Este vorba de cum ne putem da seama dacă suntem sub incidenţa duhurilor bune sau duhurilor rele? Ceea ce este şi mai tragic este că de mai multe ori sunt mai mulţi care în loc să se opună duhurilor rele sau diavolilor ajung să fie agenţi ai acestora. Cele mai cunoscute forme sunt magia, vrăjitoria şi şamanismul.[9]

CAPITOLUL 1

DUHURILE BUNE ŞI CELE RELE ÎN EXPERIENŢA SFINŢILOR PĂRINŢI

În acest capitol vom insista mai mult pe ceea ce ne relatează Patericul egiptean care este o carte destul de importantă a spiritualităţii creştin ortodoxe. Se poate obiecta în faţa unei asemenea acţiuni prin faptul că Patericul egiptean este o carte a care i-a avut ca şi protagonişti pe călugării şi asceţii din secolul al IV-lea. Acest lucru nu este o obiecţile în adevăratul sens al cuvântului fiindcă mărturiile pe care le aduce Patericul egiptean sunt însă cât se poate de vrednice de a fii luate în considerare.[10] Prin urmare, în deşertul egiptean au avut loc de mai multe ori confruntări directe sau de ce nu corp la corp între diferiţi anahoreţi şi entităţile demonice. Aceste entităţi se poate spune că au manifestat cât se poate de mult o aversiune şi o ură furibună împotriva asceţilor care au început să colonizeze deşertul. Aceste duhuri ale răutăţii se poate spune că au fost într-o opoziţie cât se poate de evidentă cu asceţii şi călugării. Din *Viaţa sfântului Antonie cel Mare* scrisă de Sfântul Atanasie cel Mare aflăm că sfântul a fost de mai multe ori bătut de moarte de diavoli. Acest lucru însă nu a fost singura metodă pe care duhurile necurate au aplicat-o împotriva monahilor.

După cum am spus vieţile părinţilor din deşert se poate spune că de mai multe ori ne sunt folositoate şi noi trebuie să învăţăm de la ei şi să ştim în acest sens modurile sau tacticile prin care duhurile necurate ne pot ataca sau la fel de bine ne pot duce în ispită. De mai multe ori se obiectează că Vieţile sfinţilor sunt cât se poate de mult lucruri care nu mai sunt de actualitate pentru noi şi că ele nu se mai potrivesc cu timpurile şi zilele în care trăim noi. Este bine să ştim că în realitate acest lucru nu este adevărat. Experienţele părinţilor deşertului se poate spune că sunt la fel de actuale ca şi în timpurile când au avut loc. Există mai mulţi care susţin că în realitate nu mai este de mult nevoie să citim pe sfinţi şi experineţele lor fiindcă după cum ştim ei nu mai trăiesc în contextul de azi. Experienţele sfinţilor trebuie să ştim că sunt universale. Diavolii au detestat pe călugări de la început şi acest lucru este mărturisit de toate scrierile aghiografice în acest sens. Diavolii şi-au făcut simţită prezenţa concret mai ales atunci când au existat sfinţi fiindcă ei au înţeles că sfinţii sunt cei care îi vor face să

9 Ioan Petru Culianu, *Eros şi magie în Renaştere 1484* (Polirom, 2012 reeditare).

10 Se consideră că tradiţia monastică egipteană a început odată cu Sfântul Antonie cel Mare care este considerat ca şi întemeitorul monahsimului creştin ortodox. Odată cu încreştinarea formală a imperiului bizantin foarte mulţi creştini au considerat că viaţa creştinească este cât se poate de mult foarte laxă şi ea nu este aproape de idealul sfinţilor şi a martirilor primelor secole. Prin urmare se poate spune că acesta a fost contextul în care a apărut monahismul egiptean. Evident, au existat monahi ortodocşi şi în Siria, Palestina sau Asia Mică. Aceste lucruri se poate spune că sunt acum realităţi care ţin de istoria Bisericii.

piardă. La fel de bine din relatările sfinţilor se poate vedea un caracter grotesc al diavolilor care s-au angajat în luptă cu călugării. Spiritualitatea ortodoxă a ajuns să generalizeze metodele prin care diavolii îi luptă pe călugări şi pe creştinii ortodocşi şi au ajuns la concluzia că sunt 7 categorii de duhuri ale răutăţii: lăcomia pântecelui, desfrânarea, iubirea excesivă de bani şi averi, mânia, invidia, lenea, mândria. Aceste lucruri se poate spune că sunt caracteristici care de mai multe ori au fost demonstrate şi atestate de mai mulţi sfinţi ai Bisericii. Prin urmare, lucările diavoleşti se poate spune că pot fii depistate dar de mai multe ori se poate spune că ele sunt cât se poate de mult camuflate şi este mai greu să le depistăm. Aceste fapte după cum am spus este bine să le avem mai mult în atenţia noastră. Am luat Patericul egiptean ca şi o carte de referinţă pentru lucrarea noastră pentru aceasta este una dintre cele mai vechi cărţi ale spiritualităţii ortodoxe. La fel de bine se poate spune că Patericul egiptean a fost una dintre primele încerări de sistematizare a spiritualităţii creştin ortodoxe. În acest sens se poate spune că în continuare ne vom axa pe exemple concrete şi exacte care au fost experimentate cu mulţi ani în urmă. Acest lucru este menit să ne demonstreze că Patericul egiptean este o sursă pe care ne putem baza şi pe care la fel de bine o putem lua în considerare în demersurile şi încercările noastre de a ne maturiza duhovniceşte şi a cultiva un discernământ duhovnicesc.[11] Iată una dintre primele descrieri ale Patericului care ne spune despre lucrarea celui rău cu un călugăr.

„Un frate oarecare când a părăsit lumea şi a venit în pustie să se călugărească, având un copilaş, l-a luat cu sine şi venind în pustie s-a călugărit şi îşi ţinea şi copilaşul său cu dânsul. Acestui frate adeseori i se arăta diavolul în chilie, în chip de înger luminat şi multe lucruri neştiute îi spunea şi despre cele viitoare ce aveau să fie. I le spunea lui şi se izbândeau şi erau aşa, se împlineau toate cum i le spunea, până s-a încredinţat bine, cum că este îngerul lui Dumnezeu trimis la dânsul ca să-l înveţe şi să-l povăţuiască spre lucrurile şi faptele cele folositoare şi plăcute lui Dumnezeu. Deci, odată a început a-i povesti lui şi a-i spune despre patriarhul Avraam, cum i-a poruncit Dumnezeu să-l junghie pe Isaac, fiul său cel iubit, jertfă bine primită lui Dumnezeu. Despre aceasta auzind Avraam, nimic n-a cârtit, ci îndată l-a luat pe Isaac, fiul său cel iubit şi l-a dus fără nici o milă, să-l junghie după poruncă şi pentru acest lucru l-a blagoslovit Dumnezeu pe Avraam şi l-a făcut mare şi slăvit. Deci şi tu fă acum acest lucru bine primit şi foarte iubit lui Dumnezeu, mai vârtos decât toate bunătăţile lumii. Ia-ţi fiul acesta şi-l du la cutare loc, şi-l înjunghie acolo cu cuţitul şi aşa vei fi blagoslovit de Dumnezeu şi mai mult vei fi slăvit decât Avraam în zilele acestea. Însă el nepricepând şi necunoscând vicleşugul vrăjmaşului, a făcut aşa cum i-a zis lui. A luat copilul său şi l-a dus la locul unde i s-a arătat lui vicleanul vrăjmaş şi scoţând cuţitul l-a ascuţit şi apucând copilul şi vrând să-l pună la pământ cu faţa în sus, să-l junghie, copilul fiind priceput, a cunoscut ce vrea să-i facă şi smucindu-se din mâinile lui, a fugit şi aşa a scăpat."[12]

Întâmplarea de mai sus se poate spune că este încă o dovadă în plus că nu trebuie să credem totul şi orişice ne vine din lumea spirituală. Acest călugăr a fost înşelat de diavol şi acest lucru trebuie să ştim că se poate întâmpla fiecăruia dintre noi. Este cât se poate de adevărat că cel rău vrea să producă cât mai multă răutate dar el este legat sau mai bine spus nu poate face rău celor care slujesc pe Dumnezeu. Pentru acest motiv de cele mai multe ori el asumă înfăţişarea de înger şi se poate spune că de mai multe

11 *Patericul egiptean* (Alba Iulia, 1991).

12 A se vedea Patericul egiptean.

ori el reuşeşte să fie considerat chiar un înger. Totuşi, prin mărturiile pe care le aduce Patericul şi Vieţile sfinţilor trebuie să fim cât se poate de mult întăriţi că de cele mai multe ori cel rău are un scop subversiv şi de ce nu cât se poate de malefic în ceea ce ne priveşte. În întâmplarea de mai sus am putut vedea cum cel rău a voit să facă în aşa fel ca un tată să îşi ucidă copilul. Este cât se poate de adevărat că de mai multe ori mai mulţi sfinţi au atestat că cel rău deşi cunoaşte bine Scriptura şi alte cărţi sfinte ale ortodoxiei le răstălmăceşte şi le dă un sens cât se poate de sucit. În cazul de faţă cel rău s-a folosit de întâmplarea cu Avraam şi fiul său Isaac în care Dumnezeu i-a testat credinţa lui Avraam prin faptul că i-a cerut ca şi jertfă pe fiul său Isaac. Totuşi, Dumnezeu a oprit în ultimul moment acest lucru.[13]

După cum am spus mai sus, de cele mai multe ori lucrarea diavolescă se manifestă în lumea noastră prin ceea ce am putea spune o deformare a marilor adevăruri sau mai bine spus a adevărurilor mântuitoare pe care ni le-a descoperit Dumnezeu. Să ne ducem aminte că până şi Domnul Iisus Hristos a trecut printr-o astfel de încercare în care un mare adevăr pe care l-a rostit Biblia a ajuns să fie intenţionat greşit interpretat de diavol. Pe când Mântuitorul Hristos a fost ispitit în pustiul Carantaniei, ni se spune că cel răul l-a dus în duh pe templu de la Ierusalim unde i-a cerut să se arunce jos sub pretextul că îngerii lui Dumnezeu vor venii să îl salveze fiindcă este scris că Dumnezeu v-a trimite celui care cade îngerii Săi pentru ca să nu îşi lovească piciorul său de piatră. Aparent aceasata a fost o cerere inofensivă, dar dacă vom pune această ispitire cu întâmplarea din Pateric pe care am enunţat-o mai sus este cât se poate de adevărat că vom descoperii adevăratul sens al ispitirii. Cel rău după cum am spus, cunoaşte marile adevăruri pe care Dumnezeu le-a descoperit în Biblie dar în loc să urmeze lor se poate spune că el preferă să le sucească sesnul pentru ca ele să devină la drept vorbind un fel de împlinire a scopurilor sale. După cum am spus aceasta este dovada de perversiune ultimă fiindcă orice fiinţă se poate spune că atunci când vine vorba de cuvântul lui Dumnezeu înţelege că este un lucru sfânt şi el trebuie să fie ascultat. Aceste lucruri se poate spune că sunt de cele mai multe ori trecute cu vederea de noi. Dacă cel rău după cum am spus de mai mult ori se preface în înger de lumină pentru a înşela se poate spune că nimic nu îl opreşte să sucească şi să deformeze adevărul despre lucrurile sfinte. Acest fapt se poate spune că este unul dintre principalele motive pentru care am şi purces la scrierea acestei cărţi. La fel de bine mai trebuie să adăugăm că demonicul de cele mai multe ori nu poate ieşii ontologic din cadrele fiinţei care este bună şi prin urmare el ajunge să facă o mascaradă din tipologia binelui.[14]

După cum s-a putut vedea din întâmplarea de mai sus diavolul avea puterea de a cunoaşte viitorul. Acest lucru este un fapt care ne spune că duhurile rele nu trebuie provocate sub nici un fel. Duhurile rele după cum am spus sunt existenţe personale care

---

13 Este cât se poate de adevărat că de mai multe ori maleficul poate lua chipul unui anumit gen de comportament religios dar într-un mod deformat sau mai bine spus într-o manieră cât se poate de strâmbă. În cele din urmă acest lucru ne spune că în diavoli nu mai există nimic sfânt şi că chiar lucrurile sfinte ei ajung să le înţeleagă ca şi metode de a pervertii şi contamina cu rău. Totuşi, în aceste încercări se poate spune că nu suntem singuri şi Dumnezeu este alături de noi. Este bine să ştim că diavolii deşi cunosc marile adevăruri ale Bibliei şi ale scrierilor sfinte caută metode prin care acestea să le corespundă cu scopurile lor malefice.

14 Răzvan Codrescu, *Gâlceava dracului cu lumea* (Editura Nemira: Bucureşti, 2005).

de cele mai multe ori ajung să intre înt-run fel sau altul în dialog cu oamenii. Atunci când un credincios doreşte să devină cât se poate de virtuos se poate spune că duhurile rele şi ele îşi intensifică lucrarea cu acel credincios fiindcă ele nu doresc ca el să fie aproape de Dumnezeu. Acesta este unul dintre principalele motive pentru care mai mulţi oamenii crediuncios deşi s-au ţinut o perioadă de Biserică şi rânduiala ei ajung ca în cele din urmă să renunţe la Biserică şi la fel de bine se cunosc mai multe cazuri de călugări care la începutul vieţii monahale au fost cât se poate de sârguincioşi şi cu mare evlavie pentru ca ulterior să vedem că au părăsit mănăstirea şi au plecat în lume. După cum am spus duhurile rele detestă sau mai bine spus urăsc tot ceea ce ţine de credinţă şi de evlavie. Pentru acest motiv de mai multe ori ne simţim cât se poate de îngreuiaţi în viaţa duhovnicească. În timp ce îngerii lui Dumnezeu ne ajută şi la fel de bine ne îndrumă în spre evlavie şi credinţă, duhurile necurate fac tot ceea ce le stă în putere să ne depărteze de Dumnezeu şi de credinţa în Dumnezeu. S-a putut remarca că de mai multe ori duhurile rele sunt cele care se poate spune că stimulează în om mândria şi se poate spune că duhurile rele se simt în largul lor lângă oameni mândrii şi orgolioşi. Mândria şi orgoliul de mai multe ori sunt cele care îl fac pe credincios şi pe nevoitor să se considere pe sine extrem de avansat în viaţa duhovnicească şi în acest sens el ajunge să se individualizeze şi la fel de bine să se singularizeze de restul. În acest sens se cunosc mai multe cazuri în care duhurile rele au instrigat în nevoitori sentimentul că ei sunt unici şi că nu au nici un egal în plan duhovnicesc. În acest fel se poate spune că duhurile rele au câştigat mai mulţi nevoitori. De ce este aşa? Fiindcă nevoitorul trebuie să considere că nevoinţa lui este făcută pentru Dumneuzeu şi Dumnezeu este Cel care v-a judeca nevoinţa pe care am făcut-o.[15]

Prin urmare este cât se poate de adevărat că de cele mai multe ori duhruile rele sunt mult mai prezente în viaţa celor care se poate spune că sunt angajaţi pe drumul nevoinţei. Acest lucru este evident. Totuşi, se poate ridica întrebarea: de ce Dumnezeu îngăduie ca unii să fie ispitiţi atât de mult şi cu încercări atât de mari ca şi cele pe care le-am enunţat mai sus? Trebuie să ştim că Dumnezeu a creat toate făpturile raţionale cu libertate. Prin urmare şi duhurile rele au libertate. Ele însă şi-au folosit libertatea pentru a se opune lui Dumnezeu. În acest sens pentru duhurile necurate cel mai mare duşman este Dumnezeu. Devine evident că atunci când cineva se aproprie de Dumnezeu duşmănia duhurilor necurate să se extindă şi asupra lui. Aşa se face că cei mai mari sfinţi ai Bisericii au trecut prin cele mai mari încercări şi prin cele mai mari ispite. Acest lucru decurge logic din faptul că duhurile necurate sunt într-o stare de război continuu cu Dumnezeu. V-a fii acest lucru veşnic? Sfinţii părinţi sunt de părere că nu. V-a venii o vreme când duhurile rele vor fii trimise în iad pentru totdeauna. Acum însă sub asupicile timpului istoriei de mai multe ori după cum se poate vedea duhurile rele reuşesc să îşi facă lucrarea şi la fel de bine reuşesc de mai multe ori să amăgească pe mai mulţi prin diferite metode pentru a îi duce departe de ortodoxie şi de credinţa cea

15 Cazul nevoitorilor înşelaţi de duhurile necurate sunt foarte multe după cum vom putea vedea în paginile care vor urma. Acest lucru este un fapt pe care trebuie să îl analizăm puţin. Nevoinţa nu trebuie să fie făcută pentru a ne considera pe noi mai buni decât restul ci se poate spune că ea trebuie făcută din iubire de Dumnezeu. Acest lucru a fost atestat şi în Noul Testament unde avem întmplarea cu vameşul şi fariseul care ambii se rugau în templu. Fariseul se vedea pe sine mult mai bune decât vameşul care fiind un acolit al imperiului roman era considerat un păcătos. Vameşul se considera pe sine ultimul păcătos şi Domnul Hristos ne spune ca şi concluzie că el a plecat mult mai îndreptat la casa sa decât fariseul care se considera pe sine cel mai bun.

dreaptă în Dumnezeu Tatăl. Poate una dintre cele mai reuşite metode de a îi duce pe mai mulţi departe de Dumnezeu este cât se poate de mult confuzia care există în lumea religiilor. Sunt mai multe religii în lumea noastră: buddhism, hinduism, islam, zoroastrianism sau taosim ca să enumerăm numai câteva dintre cele mai cunoscute. Toate aceste religii se poate spune că au ca şi scop a îl duce pe om departe de Dumnezeu. Sub auspiciile crezului în libertatea şi demninatea omului se poate vedea că lumea este extrem de fărâmiţată în plan religios. Se poate spune că şi aici se aplică acel dicton *divide et impera* care se traduce cu: divide şi domneşte. Dezbinându-ne în plan religios, se poate spune că lucarea de stăpânie a duhurilor necurate este mult mai uşoară şi mult mai eficentă. În acest sens, de cele mai multe ori se poate vedea că asistăm chiar la războaie au ca şi motivaţie un scop pseudo-religios. Islamul este credinţa care declară război tuturor celor care nu cred în Mahomed. Aceste lucruri se poate spune că sunt de mai multe ori regizate sau conduse din surdină de duhurile necurate. Războiul de mai multe ori a fost instigat de duhuri necurate care au dorit să comită şi să facă cât mai mult rău în lumea noastră. Exemplele ar fii mult prea multe. Am fii însă prea naivi să credem că războiele sunt doar creaţii pur umane. Duhurile necurate care au un apetit mare pentru distrugere se bucură când vând în lumea noastră vârsare de sânge, omor şi violenţă. Acestea sunt de fapt principalele trăsături care le definesc într-un fel sau altul.[16]

Nichita, episcopul Novgorodului, s-a retras în pustie nepregătit fiind şi contra sfatului stareţului său. Făcând astfel, nu mult după aceea a început să audă o voce rugându-se împreună cu el. Mai apoi i-a vorbit “Domnul” însuşi, trimiţându-i un “înger” care se ruga în locul lui şi îl îndemna să citească cărţi, în loc să se roage şi să-i povăţuiască pe cei care veneau la el pentru sfat. Şi aşa a trăit o vreme, văzându-l mereu pe “înger” rugându-se lângă el, iar oamenii care îl cercetau erau copleşiţi de înţelepciunea lui şi de “darurile Duhului Sfânt” de care părea că este plin, inclusiv de darul “profeţiilor” care întotdeauna se împlineau. Înşelăciunea s-a dat pe faţă doar în momentul în care părinţii din mânăstire au aflat de împotrivirea lui faţă de Noul Testament, căci din Vechiul Testament, pe care nu-l citise niciodată, putea cita pe de rost. Numai prin rugăciunile părinţilor s-a întors monahul Nichita la pocăinţă. “Minunile” au încetat, iar cel pocăit a ajuns mai târziu la măsura sfinţeniei.

Acestă poveste este şi ea menită să ne spună că din nou şi în acest caz diavolul a luat chip de înger pentru a putea să îl îndepăreze pe acest călugăr Nichita de Dumnezeu. Ceea ce se poate vedea este că dacă atunci când suntem ispitiţi de cel rău vom fii mai cu discernământ vom putea în cele din urmă să ne dăm seama că suntem înşelaţi. Acest lucru este un mare adevăr pe care trebuie să îl avem în vedere. Este cât se poate de clar că cel rău găseşte o plăcere diabolică în a ne înşela sau mai bine spus în a ne indice în eroatea şi în confuzie. Este probabil una dintre cele mai mari realizări ale sale. Ceea ce s-a demonstrat este că de cele mai multe ori aceste înşelăciuni diavoleşti sunt descoperite şi depăşite cu ajutorul şi cu mila lui Dumnezeu. Noi însă trebuie să nu fim ignoranţi faţă de experineţele altora şi la fel de bine să ajungem să îi desconsiderăm pe cei care au fost subiectul înşelăciunilor diavoleşti.[17] Există în acest

16 *Demonii şi lucrările lor - învăţătura Bisericii şi o culegere de povestiri despre duhurile rele* (Editura Egumeniţa: Galaţi, 2007).

17 Se poate spune că aceste înşelăciuni diavoleşti de cele mai multe ori au loc în sfera conştientă. Atunci când avem de a face cu un caz de posesiune se poate spune că acest lucru nu mai este în sfera conştientă a omului fiindcă omul ajunge să fie stăpânit deplin de duhurile

sens de mai multe ori un fel de sentiment de repulsie faţă de cei care de mai multe ori sau numai odată au ajuns să fie cât se poate de mult înşelaţi de diavol şi de lucrările sale. Ceea ce putem deduce până în acest moment este că diavolul de mai multe ori se dă pe sine că este altcineva care este. Este posibil ca şi noi în viaţa noastră să îl fii întâlnit fără să ne dăm seama că este el. Acest lucru după cum am spus este un fapt care are loc de mai multe ori şi este bine să fim precauţi în acest sens. Vom vorbii în rândurile care vor urma mai pe larg de acest lucru. Înşelăciunea este un lucru care este tipic duhurilor necurate care se poate spune că găsesc o bucurie diabolică în a ajunge să îi înşele pe alţii. După cum am spus, duhurile rele sunt fiinţe personale care de mai multe ori intră în contact cu noi. Pe parcursul timpului ele au luat mai multe nume şi au primit mai multe forme însă toate acestea se poate spune că au avut un singur scop: a îi face rău omului. Duhurile rele ne vor răul sub orice formă şi nu se vor abate sub nici o formă în a ne distruge. Pentru acest motiv este bine să fim pregătiţi cu rugăciune şi cu post pentru ca să putem rezista acestor atacuri.

Duhurile rele de cele mai multe ori ajung să aibă putere asupra noastră când nu suntem ascultători, când avem o prea mare încredere în noi înşine, când ne vedem pe noi capabili de orice. Atunci se poate spune că ele au drum liber în spre noi fiindcă ele ajung să ne domine prin propriile noastre greşeli. În cazul călugărului Nichita de la Novgorod se poate vedea că acesta a fost cât se poate de mult neascultător de părintele său duhovnicesc şi a încălcat voia acestuia de a se retrage în pustie. Aici duhul cel rău a primit drepturile sale asupra lui Nichita şi a ajuns astfel să îşi facă în voie lucrarea. Este de amintit aici să în marea majoritate a cazurile duhurile rele pot fii desconspirate. Acest lucru se poate spune că de mai multe ori a putut fii văzut în trecutul Bisericii Creştin Ortodoxe. Duhul rău care s-a dat pe sine înger şi care a luat stăpânie asupra lui călugărului Nichita nu era în acord cu Noul Testament şi prin urmare l-a făcut şi pe călugărul Nichita să nu citească Noul Testament. Aici se poate spune că ceilalţi călugări au putut să îi vină de hac diavolului sau celui rău. Cu discernământ se poate spune că în cele din urmă se poate ajunge la ceea ce am putea spune descoperirea sau mai bine spus la desconspirarea lucării duhurilor rele. Încrederea însă nu trebuie să o avem în noi înşine şi în puterile noastre niciodată ci ea trebuie să fie la Dumnezeu. Acest lucru este un fapt pe care trebuie să avem în vedere. Când ne punem încrederea numai în noi înşine se poate spune că de cele mai multe ori ajunge să ne mândrim şi acest lucru dă teren liber lucrării diavoleşti asupra noastră.[18]

După cum se poate vedea de cele mai multe ori una dintre lucrările duhurilor necurate este să îi instige omului sentimentul că el este unic şi la fel de bine el nu are nici un fel de egal în această lume şi că este la o scară atât de avansată încât nu mai trebuie să se consulte şi la fel de bine să fie în comuniune cu semenii. Se poate spune că în acest mod s-au părpădit mai mulţi călugări care prin instigarea duhurilor necurate au ieşit de sub ascultarea duhovnicului şi în acest mod au păşit pe calea pierzaniei.

---

necurate. După cum se poate vedea duhurile necurate de cele mai multe ori îşi concentrează puterile asupra celor care sunt cât se poate de mult centraţi sau mai bine spus orientaţi numai în spre evlavie şi în spre Dumnezeu. Scopul lor este de a îl înşela pe cel care face asemenea lucruri şi eventul dacă este posibil a îl aduce la lucarera lor. Cei care au fost sibiect al înşelăciunilor diavoleşti, dacă înşelăciunea nu a fost mortală, de cele mai multe ori ajung mult mai înduhovniciţi şi mult maia vasanţi în viaţa duhovnicească.

18 Radu Teodorescu, *Smerenia şi modestia ca şi paradigme creştin ortodoxe* (Cugir, 2015).

Acest lucru este bine să îl avem în vedere şi să fim conştienţi de el. Una dintre cele mai centrale lucrări ale duhurilor necurate se poate spune că este izolarea omului sau mai bine spus sentimentul că el este ori abandonat ori că este atât de avansat că nu mai are nevoie de nimeni şi de nimic. Evident, acest lucru prespune ca cel care este înşelat să nu aibă nici un fel de discernământ duhovnicesc. Duhurile rele după cum am spus şi-au făcut simţită prezenţa în lumea noastră de la primii oamenii Adam şi Eva şi este cât se poate de adevărat că nu vor înceta să şi-o facă dacă au ocazia asupra fiecăruia dintre noi. Aceste lucruri se poate spune că sunt fundamentale sau mai bine spus definitorii pentru lucrarea duhurilor rele care prin înşelăciune vor să ducă pe câţi mai mulţi în iad. Acest lucru este un fapt care este atestat de mai multe ori sfinţii părinţi. În cazul de mai sus duhul rău i-a dat călugărului Nichita darul proorociei dar nu i-a dat capacitatea de a citii Noul Testament. Acest lucru se poate spune că a fost în cele din urmă scăparea călugărului Nichita. După cum am spus, duhurile rele de mai multe ori oferă aşa numite puteri sau mai bine spus capacităţi pentru a câştiga încrederea celui vizat. Ceea ce trebuie să ştim este însă că duhurile rele nu pot sau mai bine spus nu vor reuşii să treacă peste libertatea omului. Acest fapt este certificat de mai multe ori de sfinţii părinţi. Ele pot să îl înşele pe om dar nu pot să îi încalce libertatea.[19]

Duhurile rele sunt din nefericire active în lumea noastră şi viaţa monahală creştin ortodoxă are sute de ani de experienţe cu aceste entităţi malefice. După cum am văzut de mai multe ori ele îşi centrează forţele împotriva călugărilor pe care doresc să îi distrugă şi la fel de bine să îi reducă la neant. Călugării sunt de mai multe ori vizaţi în aceste încercări fiindcă ei au fost cei care au renunţat la totul pentru Dumnezeu şi pentru acest motiv se poate spune că au ajuns ca şi ţintă a urii duhurilor necurate. Cu discernământ şi cu rugăciune însă lucrarea duhurilor rele poate fii depistată şi înlăturată. Am putut vedea din întâmplarea de mai sus că duhul necurat care a venit sub chip de înger la călugărul Nichita i-a cerut ca el să nu se mai roage ci numai să citească cărţi duhovniceşti. Evident acest lucru nu a fost la întâmplare. Se poate spune că o trăsătură a duhurilor necurate este să îl facă pe credincios sau pe călugăr să nu se mai roage lui Dumnezeu fiindcă în acest fel omul se desparte şi se depărtează de Dumnezeu. Lucrarea duhurilor necurate de cele mai multe ori vizează ca omul să nu mai fie în comuniune cu Dumnezeu şi dacă este posibil ca omul să îşi curme viaţa. Aceasta se poate spune că este una dintre cele mai mari realizări ale duhurilor necurate. Sunt în acest sens mai multe cazuri nefaste care s-au terminat cât se poate de prost. În unele cazuri, duhurile necurate au ajuns de au luat minţile celor asupra cărora au ajuns să pună stăpânire. Acest fapt este bine să îl ştim şi să îl avem în vedere. Sunt mai multe cazuri de persoane care în urma contactelor cu duhurile necurate au ajuns să înnebunească. Pentru acest motiv este bine să evităm orice legătură şi orice contact cu aceste entităţi malefice. Din cele mai vechi timpuri consecinţele lucrări duhurilor necurate au fost nefaste: moarte, sinucidere, omor, violenţă sau suferinţă sunt numai câteva dintre principalele forme de acţiune a acestor entităţi malefice. Ei bine, sunt mai

19 Cazul posesiunii diavoleşti se poate spune că este unul mai greu de definit. Aceasta fiindcă cei care ajung să fie posedaţi de cele mai multe ori nu sunt dintre oamenii credincioşi. Acest lucru a putut fii văzut de mai multe ori. De cele mai multe ori cei care din nefericire au ajuns să fie posedaţi de duhurile rele au dus o viaţă libertină sau au făcut unele păcate mari care au dat drepturi duhurilor rele. În această situaţie trebuie să spunem că duhurile rele ajung de stăpânesc deplin fiinţa umană şi ea nu mai acţionează din libera iniţiativă ci libertatea omului este subjugată voii duhurilor necurate. Experinţa Bisericii a demonstrat că cei care ajung să fie demonizaţi pot fii vindecaţi prin rugăciune multă şi la fel de bine şi prin post.

mulţi care şi-au pierdut nădejdea. Acest lucru nu este bine. Trebuie să ne amintim că Domnul Iisus Hristos a putut să vindece toţi demonizaţii care i-au fost aduşi. Capacitatea de a vindeca de posesiunea diavolească a fost dată Bisericii şi se cunosc mai multe cazuri de vindecări. Acest lucru se poate spune că nu trebuie să ne stopeze speranţa în ceea ce priveşte lucrarea duhurilor necurate. Duhurile necurate după cum am spus nu sunt singurele care există ci există şi îngerii lui Dumnezeu care de mai multe ori se poate spune că ajung să mijlocească pentru noi şi la fel de bine să fie de partea noastră. Totuşi, acolo unde li este permis duhurile rele nu au existat să îşi facă lucrarea până la capăt. Pentru a ne distruge şi a ne anihila duhurile rele se folosesc de orice metodă şi mijloc: înşelăciune, decepţie, manipulare, viclenie, confuzie, diversiune sau camuflare. Aceste lucruri se poate spune că sunt tema acestor rânduri pe care le punem în faţa cititorului.[20]

În Viaţa Sfântului Sisoe cel Mare găsim următoarea întâmplare pe care este bine să o realtăm aici în întregime. La acest cuvios părinte era un ucenic, anume Apolos. Acestuia din meşteşugirile vrăjmaşului, pe lângă alte ispitiri şi poftiri, i-a venit şi pofta de rânduiala preoţească. Şi i se arătau dracii în vis în chip de arhierei, hirotonindu-l pe el episcop. Deci, deşteptându-se din somn, ruga pe stareţ ca să-i poruncească să meargă în cetate la arhiereu, ca să ia sfinţirea preoţească. Iar stareţul îi poruncea şi-l învăţa, spunându-i să nu caute rânduială mai presus de vrednicia lui. Iar el supărându-se de multa învăţătură şi pedepsire a stareţului, a fugit în taină de la dânsul şi s-a dus în Alexandria, la rudeniile sale cele după trup, ca acolo, prin ajutorul acelora, să poată câştiga rânduiala preoţească. Şi mergând pe cale, a ieşit diavolul în întâmpinarea lui şi i s-a arătat în chip de om înalt de statură, care era cu desăvârşire gol, negru la vedere, murdar la chip, având unghii de fier şi arătând asemănare de fiară. Era încă şi buzat, avea sâni femeieşti, arătându-se că este şi o parte şi alta la fire; şi era foarte puturos. Şi atât de mare neruşinare arăta înaintea ochilor lui, încât nici nu se cuvine a o da in scris. Acela căzând pe grumajii lui Apolos, îl cuprindea şi-l săruta adeseori. Iar Apolos se îngrădea cu semnul Sfintei Cruci şi se trăgea din mâinile lui. Iar el zicea către dânsul:

- De ce fugi de mine? Ştii că eşti al meu şi îmi eşti iubit, fiindcă faci voile mele; pentru aceasta am şi venit ca să călătoresc cu tine, până ce voi sfârşi toate poftele tale.

Iar Apolos, neputând suferi putoarea şi neruşinarea lui, şi-a ridicat ochii spre cer şi a strigat foarte tare, zicând:

- Dumnezeule, ajută-mi mie pentru rugăciunile părintelui meu, Sisoe, şi mă izbăveşte din această primejdie!”

Şi îndată diavolul, depărtându-se puţin de la dânsul, s-a închipuit în femeie frumoasă goală, şi a zis către dânsul:

- Primeşte-mă şi satură-ţi pofta ta, de vreme ce mult m-ai odihnit în inima ta, prin gândurile tale.

Şi iarăşi a zis:

- Eu am voit să te fac pe tine popă şi episcop, dar rugăciunile lui Sisoe, stareţul cel lacom, mă gonesc de la tine.

Aceasta zicând diavolul, s-a făcut nevăzut. Atunci Apolos, cuprins de mare frică, s-a întors la stareţ şi căzând la picioarele lui, i-a spus toate cele ce i se întâmplaseră, cerând iertăciune. Încă a spus şi fraţilor ce a pătimit din înşelăciunea vrăjmaşului şi cum i-au ajutat lui rugăciunile Cuviosului Părinte Sisoe. Căci cu adevărat, rugăciunea lui era puternică spre gonirea diavolilor, căci şi dintr-un alt ucenic al său, anume Avram, a izgonit pe Duhul cel necurat, care muncea trupul lui. Şi toate duhurile ispititoare

20 Nicodim Aghioritul, *Paza celor cinci simţuri* (Galaţi, 2010).

fugeau de la dânsul, neîndrăznind a se apropia de viteazul şi nebiruitul ostaş al lui Hristos.[21]

În acestă povestire din viaţa Sfântului Sisoe se poate vedea o altă imagine pe care cel rău ne-o arată sau mai bine spus o imagine care se aproprie foarte mult de ceea ce este esenţa celui rău sau a diavolului. În această povestire ni se spune că cel rău s-a arătat pe sine mai mult ca şi un hidos evident nu în toată monstruozitatea lui. Acest lucru se poate spune că trebuie să ne demonstreze că cel rău este cu adevărat monstruos la chip şi ala arătare. Acest lucru este cât se poate de evident din întâmplarea de mai sus. Ceea ce se poate vedea este că cel rău şi-a schimbat într-un timp cât se poate de scurt înfăţişarea: de la un om înalt şi hidos, dintr-o dată el a devenit o femeie frumoasă. Acest lucru se poate spune că ne demonstrează caracterul instabil şi cât se poate de schimbător al duhurilor necurate care nu au ceea ce am putea spune destul de multă statornicie în ele. Duhurile rele în realitate după cum am spus nu sunt stabile fiindcă ele se poate spune că s-au golit de orice fiinţă fiindcă în sine fiinţa vine de la Dumnezeu. Tot ceea ce mai au ele este mai mult un fel de umbră a fiinţei. Aici se poate vedea cum cel rău devine disperat atunci când nu îşi poate realiza scopurile. Dacă la început el s-a arătat pe sine ca şi un înalt hidos apoi când vede că nu primeşte nici un răspuns din partea celui ispitit schimbă imediat tactica şi devine o femeie frumoasă şi ispititoare. Acest lucru ne spune că avem de a face cu o entitate care se poate schimba sau mai bine spus poate lua mai multe chipuri şi mai multe înfăţişări. După cum vom vedea de mai multe ori se poate spune că cel rău s-a prezentat pe sine definit în istoria omului şi scopul lui a fost să înşele pe câţi mai mulţi. Acest lucru se poate spune că este o realitate pe care trebuie să o evidenţiem mai mult.[22]

Un alt lucru pe care îl învăţăm din povestea de mai sus cu ucenicul Sfântului Sisoe este faptul că cel rău şi în mare duhurile necurate nu stau în jurul celor care se roagă sincer şi curat lui Dumnezeu. Acest lucru este un adevăr care a fost de mai multe ori evidenţiat de sfinţii părinţi şi la fel de bine şi de învăţăturile Noului Testament. Rugăciunea la Dumnezeu este un lucru care de cele mai multe ori este cea care izgoneşte duhurile necurate şi le duce departe de noi. Prin urmare după cum putem vedea în cazul de mai sus ceea ce l-a salvat pe ucenicul Apolos din capcana celui rău au fost rugăciunile sfântului Sisoe. Acest lucru se poate spune că trebuie să ne aducă în vedere ceea ce am putea denumii ca şi faptul că de cele mai multe ori trebuie să ne cunoaştem pe noi înşine şi în acest mod să ajungem să dorim ceea ce ni se cuvine sau mai bine spus ceea ce este vredinic de noi. Acest lucru este de mai multe ori un lucru trecut cu vederea. Se poate vedea că de mai multe ori noi dorim de cele mai multe ori lucruri care credem că sunt mari şi pe care eventual le merităm. Întâmplarea de mai

21 Sfântul Sisoe cel Mare este cel mai probabil un sfânt din secolul al IV-lea care după unele mărturisiri ar fii fost ucenic al Sfântului Antonie cel Mare. După mai multe tradiţii el ar fii stat în pustie Egiptului timp de 72 de ani. El a fost unul dintre cei mai maris finţi ai pustiei egiptene şi se poate spune că a fost şi făcător de minuni. Se ştie că a înviat din morţi. Una dintre cele mai cunoscute învieri din morţi a făcut-o cu copilul unui tată care venisă să îl vadă cu copilul său ce murise pe drum. Tatăl a luat copilul şi l-a pus la picioarele Sfântului Sisoe în chilia acestuia. Fără să îşi de-a seama că este mort Sfântul Sisoe a spus: ridică-te şi du-te afară. Copiul a înviat, s-a ridicat şi a ieşit afară. http://www.crestinortodox.ro/calendar-ortodox/sfantul-sisoe-mare-120062.html.

22 Denis de Rougemont, *Partea diavolului* (Bucureşti, 1994).

sus ne spune că acest lucru nu este totdeauna aşa. De mai multe ori se poate spune că cel rău expolatează sau mai bine spus i-a avantaj de dorinţele noastre ascunse chiar dacă ele sunt aparent bune. De mai multe ori se poate spune că şi noi am trecut prin aceste lucruri. Prin urmare, este bine să ştim şi să avem în vedere aceste lucruri pe care de mai multe ori se poate spune că noi le trecem cu vederea. Este bine să ştim până unde este posibil sau mai bine spus să îl lăsăm pe Dumnezeu să aleagă pentru noi. Se poate spune că de mai multe ori duhurile rele apucă să aibă stăpânire asupra noastră prin ceea ce se poate spune dorinţele noastre deşarte. Adevărul este că trăim într-o lume care de mai multe ori este stăpânită de dorinţe deşarte. Acest lucru de cele mai multe ori se poate spune că se concretizează în ceea ce am putea spune că este luxul. Luxul este de cele mai multe ori un lucru care ne face să dorim mai mult decât este necesar şi la fel de bine mai mult decât ne este bine. Trăim într-o lume care vrem sau nu vrem este înrobită de simţul sau de gustul luxului. Marile noastre metropole de mai multe ori nu sunt nimic altceva decât un profund simţ al luxului. Acest lucru după cum am spus este cât se poate de mult un fapt care de cele mai multe ori evident ne duce pe o cale străină de Dumnezeu.[23]

Este de remarcat aici că în povestirea de mai sus din viaţa Sfântului Sisoe, cel rău expolatează ceea ce am putea spune mândria sau egoul ucenicului Apolos. În realitate cel rău se prezintă pe sine ca şi un prieten şi ca şi un admirator al lui Apolos. El chiar „dorea” ca Apolos să devină episcop. De ce este aşa? Fiindcă cel rău ştia că Apolos ajungând să fie episcop fiind tânăr şi neexperimentat ajungea să fie cât se poate de uşor de expolatat şi de manipulat. Prin urmare, cel rău ar fii avut numai de câştigat. Este de remarcat aici că cel rău se temea de rugăciunile Sfântului Sisoe. Acest lucru vine să ne spună că atunci când suntem în confruntare cu duhurile rele rugăciunile sfinţilor ne pot ajuta. Din nefericire mai multe confesiuni creştine au renunţat la sfinţi şi la cultul lor dar ce dovadă de sfinţenie am putea avea decât cea pe care am spus-o mai sus în care rugăciunile Sfântului Sisoe cel Mare au salvat un ucenic plin de sine? Se poate ridica întrebarea: sfinţii nu sunt ei oamenii ca şi noi cu patimi şi păcate? Atunci cum se face că ei au putere asupra celui rău? Sfinţii sunt cei care se poate spune că în termeni teologici au ajuuns la un fel de *sinergie*. Ce este sinergia? Sinergia în cazul sfinţilor se poate spune că este conclurarea sfinţilor cu Dumnezeu şi harul Său. Prin nevoinţă şi prin asceză se poate spune că de cele mai multe ori sfinţii au ajuns să facă harul activ în ei şi în acest sens ei pot fii de ajutor şi altora care sunt în primejdie. A nega pe sfinţi se poate spune că înseamnă să negăm faptul că Dumnezeu este implicat în lumea noastră. Sfântul Sisoe cel Mare se poate spune că este unul dintre sfinţii care au avut prin rugăciunile lor putere asupra duhurilor necurate. Trebuie să ştim că duhurile necurate nu au nici o altă intenţie decât acea de a ne distruge. Sunt mai mulţi care neagă acest lucru dar în sine trebuie să ştim acest fapt şi să îl avem în vedere. Lucrarea duhurilor necurate a fost din cele mai vechi vremuri una cât se poate de nefastă asupra omului. Ele de mai multe ori se poate spune că alcătuiesc diferite strategii pe care le folosesc pentru a îi pierde pe oamenii. Poate unul dintre cele mai mai interese ale duhurilor necurate este să îl separe pe om de Dumnezeu şi să îl ducă pe om departe de

23 Luxul sub toate formele lui se poate spune că este interpretat de mai mulţi ca şi un fel de simbol al prosperităţii şi al bunăstării. Ceea ce s-a putut vedea este că acest lucru este în foarte puţine cazuri un lucru adevătrat. În spatele luxului se poate spune că se ascunde dorinţa de avuţii şi de bani a omului. Ori ştim din Noul Testament că există un diavol sau duh necurat al banilor care se numeşte Mamona. Luxul de mai multe ori este interpertat ca şi o viaţă în care banii sunt extrem de mulţi şi în care plăcerile hedoniste sunt exploatate la maxim.

Dumnezeu. Îngerii lui Dumnezeu însă după cum am spus nu sunt deplin străini de acest gen de lucrări. Îngerii lui Dumnezeu ne sunt aproape şi la fel de bine lor le putem cere ajutorul prin rugăciune. Aceste lucruri se poate spune că sunt realităţi pe care de mai multe ori nu le luăm în considerare şi la fel de bine de mai multe ori ele sunt ignorate. Este bine să ştim că duhurile necurate ştiu de existenţa sfinţilor. Acest lucru a putut fii văzut din Noul Testament în care mai mulţi diavoli l-au recunoscut pe Domnul Iisus Hristos ca şi pe „sfântul lui Dumnezeu."[24]

La un frate oarecare, într-o noapte citindu-şi pravila şi rugându-se lui Dumnezeu, pe la miezul nopţii, după obiceiul său, vicleanul diavol prefăcându-se în chip de înger luminat, a intrat în chilie şi a început a-l ferici, zicând:

- Fericit eşti, robule şi ostaşule cel bun al lui Dumnezeu, că nu te leneveşti să te scoli din somnul tău la rugăciunea şi slujba lui Dumnezeu.

Şi l-a întrebat fratele, zicând:

- Dar cine eşti tu, de ai venit la mine să mă fericeşti şi să mă lauzi aşa?

Răspuns-a acela, zicând:

- Eu sunt îngerul lui Dumnezeu şi am venit la tine să te păzesc şi să te izbăvesc de toate cursele şi înşelăciunile vrăjmaşului, să te povăţuiesc spre faptele cele bune şi plăcute lui Dumnezeu.

Zis-a lui fratele:

- De ai fi tu cum zici, îngerul lui Dumnezeu, n-ai veni la mine noaptea, să-mi sminteşti pravila şi rugăciunea, ci ai veni ziua. Deci, eu nu te socotesc a fi îngerul lui Dumnezeu, deşi eşti aşa de strălucitor, ci mi se pare că eşti îngerul întunericului, căci pentru aceea te arăţi tu noaptea, nu ziua.

Vicleanul vrăjmaş auzind aceasta, n-a mai putut suferi nici nu a putut să mai zică ceva, decât atât:

- O, călugăr rău fii blestemat, şi aceasta zicând, s-a făcut nevăzut.[25]

Din întâmplarea de mai sus se poate vedea că de mai multe ori cel rău acţionează asupra egoului omului sau mai bine spus face orice ca să îl stimuleze la mândrie şi la păcatul egolatriei. Se poate vedea că tehnica pe care a folosit-o aici diavolul a fost cât se poate de mult de a îl aduce pe călugăr la a se crede pe sine deosebit şi cu totul special. Acest lucru se poate spune că este un fel de capcană pe care el o foloseşte de mai multe ori. Atunci când omul este orgolios se poate spune că el este mult mai susceptibil de a fii victimă a duhurilor necurate. Acest lucru este aşa fiindcă duhurile necurate sunt cele care de cele mai multe ori ajung să se folosească de această slăbiciune a omului sau a călugărului pentru a ajunge să pună stăpânie asupra lui. În realitate trebuie să ştim că duhurile necurate doresc doar răul şi distrugerea şi nu au nici un alt scop. Cu cât mai mult rău pot face cu atât mai bine. Pentru acest scop ele se folosesc de cele mai viclene înşelăciuni. După cum ne demonstrează întâmplarea de mai sus cei care sunt orgolioşi şi îngâmfaţi sunt mult mai uşor de prins de duhurile necurate. Acest lucru se poate spune că este un fapt şi o realitate pe care trebuie să o avem în vedere şi de care trebuie să ţinem cont. Omul mândru se poate spune că nu poate rămâne imun la laude şi pentru a distruge se poate spune că duhurile rele sunt cât se poate de mult capabile de a aduce laude egoului unui orgolios.[26] Prin urmare, este cât se poate de adevărat că de mai multe ori duhurile rele ajung să ne stăpânească prin egoul şi prin orgoliu. Este bine să vedem aceste lucruri şi să nu le trecem cu

24 Ioan Mihoc, *Un studiu al Noului Testament* (Reşiţa, 2010).

25 A se vedea *Patericul egiptean*.

vederea. Discernământul duhovnicesc se poate spune că de mai multe ori ajunge să ne stăpânească dacă ajungem să cultivăm smerenia. Acest lucru este un fapt pe care mai mulţi dintre noi nu îl luăm în calcul. Viaţa noastră duhovnicească se poate spune că de mai multe ori trebuie să fie dominată de principiul smereniei. În acest sens se poate spune că există un fel de legătură sau mai bine bine spus de concordanţă dintre smerenie şi discernământ. De ce este aşa? Este aşa fiindcă smerenia este cea care ne face să judecăm lucrurile la rece. Tendinţa omului este de cele mai multe ori de a se vedea pe sine unic şi fără de egal în această lume. Sunt mai multe cazuri de acest gen în istoria lumii. Când orgoliul este mare se poate spune că smerenia dispare şi omul ajunge de cele mai multe ori să fie dominat de ceea ce am putea spune lucrarea duhurilor rele care sunt specialiste în a lăuda şi a linguşi. Cum se poate ca un om să rămână imun la laude şi la linguşiri? Omul poate ajunge la această stare prin cultivarea smreniei şi a modestiei. Acest lucru se poate spune că este cât se poate de mult o realitate şi un lucru pe care trebuie să îl ştim. Asemenea cu restul virtuţilor şi smerenia se poate cultiva. Zilnic se poate spune că noi creştem în smerenie. După cum am spus şi cu alte ocazii smerenia nu este o negaţie a sinelui ci de cele mai multe ori ea este cu adevărat un adevărat discernământ de care dă dovadă omul şi pe care trebuie să îl avem în vedere. Discernământul este prin urmare un lucru care nu se poate instala în noi dacă nu ajungem să fim smeriţi şi să cultivăm smerenia.[27]

Prin urmare se poate spune că vieţile sfinţilor de cele mai multe ori pun în faţa noastră un model cât se poate de exact în ceea ce priveşte deosebirea duhurilor. Sfinţii se poate spune că sunt cât se poate de mult cei care de cele mai multe ori au ajuns la un fel de trăire totală a realităţilor duhovniceşti şi pentru acest motiv se poate spune că ei ne pot fii şi nouă de folos. Am prezentat prin urmare în rândurile de mai sus câteva dintre interferenţele pe care le-au avut sfinţii creştin ortodocşi şi lumea duhurilor. Devine cât se poate de evident că de mai multe ori duhurile necurate au preferat să se ascundă pe sine sau mai bine spus să îşi ascundă identitatea. În timp ce îngerii lui Dumnezeu sunt întotdeauna sinceri se poate spune că duhurile necurate sunt întotdeauna mincioase. În acest sens se poate spune că una dintre principalele trăsături ale duhurilor necurate este minciuna. Duhurile necurate după cum am spus pot să ispitească pe oamenii dar ele nu pot să forţeze pe nimeni să facă voia lor. Pentru a putea ispitii după cum s-a putut vedea de mai multe ori ele asumă forme cât se poate de suprinzătoare. În istoria ascetică a vieţior sfinţilor se ştie că de mai multe ori duhurile necurate au luat chip de femei pentru a îi putea seduce pe asceţi şi pe călugări. Aceste lucruri se poate spune că de cele mai multe ori denotă neseriozitatea şi lipsa de cuminţenie a duhurilor necurate. Ortodoxia se poate spune că prin vieţile sifnţilor

26 Mândria este un păcat care paradoxal de mai multe ori ajunge să pună stăpânire chiar şi asupra celor care sunt avansaţi în viaţa duhovnicească. Sunt foarte mulţi care odată ce au ajuns să cunoască mai bine tainele vieţii duhovniceşti se consideră pe sine superiori şi fără de egal cu cei din jur. Acest lucru de mai multe ori se poate spune că duce la mai multe înşelăciuni şi la mai multe capcane pe care cel rău le întinde. Să ne aducem aminte că la un moment dat Sfântul Antonie cel Mare a văzut toate capcanele şi cursele pe care le întinde cel rău asupra noastră şi se întreba cine ar putea să treacă peste toate aceste capcane şi curse. Dumnezeu i-a răspuns: smerenia.

27 Arsenie Boca, *Seminţe duhovniceşti: un caiet al părintelui Arsenie Boca* (Bucureşti, 2009).

învaţă un mod de viaţă cât se poate de evlavios deşi de cuminte. Duhurile necurate se poate spune că sunt deplin împotriva unui asemenea mod de viaţă.[28]

După cum am spus, vieţile sfinţilor se poate spune că ne învaţă un lucru cât se poate de valabil pentru zilele noastre. Acest lucru este faptul că duhurile necurate sunt împotriva lui Dumnezeu şi mai ales împotriva evlaviei faţă de Dumnezeu. De cele mai multe ori ele au instigat în om şi în credincios sentimente de ură şi de rebeliune faţă de Dumnezeu. Totuşi, se poate ridica întrebarea de ce îngăduie Dumnezeu ca aceste lucruri să aibă loc? Dumnezeu îngăduie ca ura şi rebeliunea împotriva sa să se manifeste în această lume fiindcă El respectă libertatea făpturilor pe care le-a creat. Acest lucru nu înseamnă că Dumnezeu şi îngăduie ceea ce promovează duhurile necurate. Apocalipsa ne spune că v-a venii un timp în care duhurile necurate îşi vor lua plata pentru necredinţa şi nejustificata lor rebeliune. În Apocalipsă ni se spune că pedeapsa pe care o vor primii aceste duhurile necurate v-a fii la sfârşitul timpului şi v-a consta în aruncarea în „iezerul sau lacul de foc.” Tot ceea ce are de făcut credincisoul este să aibă răbdare asemenea lui Iov în încerăcrile care ne vin de la duhurile necurate. Acest lucru se poate spune că este un fapt pe care de mai multe ori mai mulţi îl găsesc greu de realizat. De fapt mai multă lume contestă existenţa duhurilor necurate. Trebuie să ştim că de mai multe ori duhurile necurate nu se descoperă pe sine direct. Acest lucru se poate spune că se poate vedea prin mai multe lucuri. Marii părinţi duhovniceşti ne spune că de exemplu muzica rock este de mai multe ori o muzică care are ca şi sursă de inspiraţie duhurile necurate. Acestea se poate spune că instigă pe diferiţii cântăreţi şi compozitori rock pentru a le face cunoscută ideologia. În acest sens, s-a putut vedea că de mai multe ori mai ales în rândul adolescenţilor muzica rock are un efect negativ. Ea îl învaţă pe ascultător că viaţa în libertinaj este un lucru bun. În acest sens rockul de mai multe ori a propovăduit un fel de viaţă în care nu mai este nici un fel de îngrădire sexuală şi nici morală. Mai multă lume ar putea spune că cerem prea mult de la cântăreţii de rock. Ce legătură poate exista între moralitate şi muzica rock? Adevărul este că există fiindcă de mai multe ori marile vedete rock se promovează pe sine ca şi modele sociale mai ales pentru cei tineri. Acest lucru se poate spune că este un fapt pe care de mai multe ori cântăreţii de muzică rock îl trec cu vederea. După cum am spus, de mai multe ori mai multe melodii rock sunt compuse sub inspiraţia duhurilor necurate şi acest lucru se poate vedea din modul de manifestare al cântăreţilor rock: gesturi obscene, strigăte, urlăte, aprinderea unor insturmente, distrugerea scenei sau altele de acest fel. În realitate aceste manifestări se poate spune că sunt inspirate de aceste duhurile malefice despre care vorbim în aceste rânduri. Nu este în acest sens suprinzător că muzica rock de mai multe ori ele dublată de consumul de alcool, droguri sau de o sexualitate fără de nici o oprelişte. Aceste fapte după cum am spus sunt dovezi că rockul nu este o muzică inocentă ci de cele mai multe ori el face lucrarea unor entităţi care doresc să facă rău oamenilor. Aceasta ca să nu mai spunem că de mai multe ori textele din muzica rock au inseminate în ele profunde mesaje satanice.[29]

---

28 Se poate spune că *cuminţeniea* este un mod de viaţă ortodox. De mai multe ori trăim înt-ro lume care este cât se poate de contorsionată şi de plină de nevroze. Acest lucru se poate spune că este cât se poate de mult opus a ceea ce propovăduieşte ortodoxia. În faţa unei lumi agitate şi neliniştite se poate spune că de mai multe ori modul de viaţă ortodox poate fii o modalitate de a aplana vacarmul care există în vieţile noastre. Modul de viaţă ortodox este un mod care este fundamentat pe vieţile sfinţilor. Pentru acest motiv Biserica ne recomandă să fim buni cunoscători ai vieţilor sfinţilor.

Se spune că la o margine de pădure Sfântul Antonie cerea satanei să-i spună cum îi ispiteşte el pe oameni, însă tocmai atunci se ivise un prilej pentru satana să se disculpe. La vreo 50 de metri un om înjura pe Dumnezeu pentru că i-a răsturnat căruţa cu lemne.

- Uite Antonie! Eu sunt aici, nu-l ispitesc şi totuşi el înjură.

Şi, privind atent, Sfântul Antonie văzu coada satanei care pe sub pământ răsturnase căruţa. Şi a zis Sfântul Antonie:

- Să te certe pe tine Domnul, diavole, că tot tu ai făcut pe om să înjure, împiedicându-i căruţa cu coada. Ispitele vin multe, însă mai trebuie să şi rezistăm şi să nu ascultăm de ele. Numai aşa le biruim.

Povestea de mai sus după cum am spus vine ne spună că duhrile rele de cele mai multe ori acţionează camuflat şi cât se poate de ascuns. Ele nu fac niciodată publice modalităţile prin care ajuns să îi asuprească şi la fel de bine să le facă rău oamenilor acest lucru este o realitate care de mai multe ori a putut fii constantată. În realitate duhurile rele sunt extrem de active în lumea noastră. Ele sunt cele care îl îndeamnă pe om la beţie, la desfrâu, la înjutătruri, la omor, la furt, la violenţă, la război şi la toate răutăţile pe care ni le-am imagina. Deşi acest lucru se poate spune că este considerat cât se poate de mult naiv şi credul de cei care nu cred în Dumnezeu şi nici în realitatea lumii spirituale, în sine lucrurile aşa stau. Mai tot ceea ce este negativ în lumea noastră se poate spune că de are un duh necurat care este cel care a dus la îndeplinirea acea lucrare. Acest lucru se poate spune că ne face imaginea unei lumi a duhurilor necurate cât se poate de atroce şi de nemiloase. Adevărul este că duhurile necurate nu au sentimentul de milă şi pentru acest motiv fie că un om este tânăr sau bătârn dacă este ocazia că se găsească o posibilitate să moară el cu siguranţă o v-a face.

Biblia şi Vieţile sfinţilor se poate spune că sunt de cele mai multe ori principalele surse prin care se poate spune că ajungem să ne dăm seama că lucrarea duhurilor necurare. După cum vom vedea în rândurile care vor urma lucrarea duhurilor necurate a fost cât se poate de variată pe parcursul timpului. Această lucrare se poate spune că a variat ca formă dar a avut ca şi scop ultim acelaşi lucru: răul şi răutatea.[30] Trebuie să ţinem cont că răul şi răutatea sunt doup lucruri care sunt tipice lumii duhurilor necurate şi ele de mai multe ori încearcă să atragă şi pe oamenii la acest lucru. Atunci când nu reuşesc prin simple prezentare a răutăţii de mai multe ori ele recurg la ceea ce am putea spune metode şi posibilităţi de a înşela prin a prezentat răul ca şi un bine. În întâmplarea de mai sus am putut vedea cum cel rău sau diavolul s-a prezentat pe sine ca şi neavând nimic cu omul care înjura fiindcă i s-a răstrunat căruţa cu lumne. În realitate diavolul cu coada lui fusese cel care îi împiedicase căruţa. Acest lucru se poate spune că este făcut doar pentru a produce răutate în mijlocul oamenilor. După cum am

29 Cristian Şerban, *Între rock şi iubirea fără sfârşit* (Editura Apologet, 2006).

30 Se poate spune că există o logică în acest lucru deşi am putea spune foarte sigur că duhurile necurate nu sunt preaocupate de logică. Logica răutăţii duhurilor necurate este că ele sunt în duşmănie eternă cu Dumnezeu. Din moment ce Dumnezeu este binele şi bunătatea persoanificată se poate spune că duhurile rele sunt antagonia a ceea ce este Dumnezeu. Odată cu rebeliunea lor împotirva lui Dumnezeu se poate spune că ele nu mai au nici un fel de bine sau la fel de bine nu mai fac nici un fel de act de bunătate. Tot ceea ce cauză ele este răul şi răutatea sub orice formă. Să ţinem cont că nu Dumnezeu este cel care a inventat moartea ci duhurile rele.

putut vedea sfinţii au fost cei care de mai multe ori au avut de a face cum s-ar spune „corp la corp” cu duhurile necurate. Am ilustrat acest lucru cu câteva exemple din vieţile sfinţilor. Pentru acest motiv se poate spune că trebuie să fim cât se poate de ascultători poveţelor pe care ni le oferă sfinţii. Sfinţii ne spun că lucrarea duhurilor necurate sau a diavolilor poate fii oprită prin tot ceea ce ţine de credinţă şi evlavie. De mai multe ori acest lucru se poate spune că a venit de hac duhurilor necurate. În această viaţă, urmând sfinţilor Bisericii, omul este chemat să se opună lucrării răutăţii şi mai ales duhurilor necurate. Acest lucru se face de cele mai multe ori prin mai multe acte de nevoinţă şi de asceză. La fel de bine în lupta noastră împotriva duhurilor necurate trebuie să cerem şi ajutorul lui Dumnezeu. Trăim într-o lume care de cele mai multe ori priveşte descrierile luptelor sfinţilor Bisercii cu duhurile necurate cu mare scepticism. De ce este aşa? Fiindcă lumea de azi tinde că creadă numai ceea ce este experimentat ştiinţific. Trebuie să ştim că duhurile necurate nu sunt interesate din nimic din ceea ce este ştiinţific. Scopul lor este moartea şi distrugerea şi pentru a le aduce în fiinţă ele nu se vor da înapoi de la nimic din ceea ce este posibil. Trebuie să avem în vedere că duhurile rele deşi sunt puternice în lucrarea lor dar nu sunt mai presus de Dumnezeu. În acest sens, prin lucrarea Sa mântuitoarea Domnul Iisus Hristos le-a înfrânt odată pentru totdeauna şi acest lucru este bine să îl ştim. În viaţa Sa pământească Domnul Iisus Hristos ne-a demonstrat că duhurile necurate pot fii înfrânte şi biruite. Acest lucru este menit să ne dea separanţă şi să ne ţină în calea binelui. Prin străruinţa şi răbdarea noastră se poate spune că în cele din rumă vom ajunge să nu ne mai teme de duhurile necurate şi de lucrările lor. Ceea ce este esenţial este să ne dăm seama că există o lume a duhurilor necurate care de mai multe ori a încercat să facă rău omului şi lumii sale. Aceste lucruri se poate spune că sunt cele care sunt în cele din urmă cele mai semnificative.[31]

CAPITOLUL 2

ÎNŞELĂCIUNILE DIAVOLEŞTI ÎN VIAŢA BISERICII

Ca şi instituţie care este menită să îl ducă pe om la mântuire se poate spune că Biserica Creştin Ortodoxă nu a fost străină de atacurile diavoleşti. Acest lucru se poate vedea în primul rând din faptul că deşi există un singur Domn Iisus Hristos sunt mai multe biserici şi bisericuţe. Se poate spune că diviziunea sau divizarea bisericii este o lucrare a celui rău care îi face pe oamenii să nu se mai vadă pe sine fraţi întru Domnul Iisus Hristos ci de cele mai multe ori să ajungă să se vadă pe sine ca şi rivali şi duşmani. Aşa se face că au existat mai multe metode prin care Biserica a fost divizată şi aceasta este o lucrare a duhurilor necurate care se poate spune că îi instigă pe oamenii şi pe preoţi să nu se mai înţeleagă unii cu alţii. Sunt foarte multe cazuri de acest fel. Poate una dintre cele mai evidente încerăcri prin care a trecut Biserica Creştin Ortodoxă au fost cei aproximativ 300 de ani de persecuţie anticreştină în care nenumăraţi creştini au fost torturaţi şi omorâţi. Acest lucru se poate spune că este cu adevărat o lucrare demonică fiindcă în aceste încercări şi-au pierdut viaţa mai mulţi oameni nevinovaţi. Se poate spune că în imperiul roman de după Hristos a fost cu adevărat o monedă curentă a tortura şi a omorî pe creştini. Aici şi-au găsit sfârşitul sfinţi precum Cecilia, Gheorghe, Hristofor, Pantelimon, Dimitrie şi mulţi alţii. Atât de mare a fost lucarera duhurilor necurate încât mai mulţi creştini au plătit cu viaţa credinţa lor creştină. Fără doar şi

31 Sfântul Nicodim Aghioritul, *Războiul nevăzut* (Galaţi, 2008).

poate aceasta a fost o lucrare a duhurilor necurate pe care trebuie să o avem foarte bine definită.[32]

Istoria Bisericii Creştin Ortodoxe se poate spune că este cea care ne relatează cât de crunte şi cât de sângeroase au fost încercările prin care s-a trecut pentru ca lumea să se încreştineze. Nici o religie din lume nu a mai avut atât de multă opoziţie cum a avut creştinismul. Acest lucru se poate spune că nu poate să ne lase indiferenţi şi este bine să fim conştienţi de ceea ce a implicat cu sine venirea creştinismului. Este cât se poate de adevărat că duhurile rele sunt opuse creştinismului şi mai ales a creştinismului ortodox. De ce este acest lucru aşa? Acest lucru este aşa fiindcă de cele mai multe ori creştinismul este credinţa care îl pune într-un raport sănătos pe om cu Dumnezeu. Privită cu ochi neduhovniceşti istoria persecuţiilor anticreştine se poate spune că este un lucru cât se poate de nelogic şi ridicol. În realitate, se poate spune că ceea ce a avut loc odată cu apariţia creştinsimului a fost o stopare a puterii de lucrare a duhurilor necurate în lume. Acest lucru este un fapt pe care l-a făcut creştinismul şi pe care noi este bine să îl ştim şi să îl avem în vedere. Duhurile necurate de mai multe ori au pozat în ceea ce antichitatea cunoaştea ca şi zei. Aceşti zei se pare că au devenit extrem de neliniştiţi la auzul numelui lui Iisus Hristos la fel cum demonii tremurau şi erau izgoniţi în timpul vieţii Domnului Iisus Hristos. Zeii antici se poate spune că au ţinut religios lumea în întuneric. Nu era nimic de văzut în politeism şi în păgânism. Poate una dintre cele mai mari încercări prin care a trecut Biserica Creştin Ortodoxă a fost politeismul şi păgânismul. Evident au existat şi multe alte încercări dar se poate spune că aceasta a fost una dintre cele mai mari şi cele mai extreme. Ca şi instituţie „pe care nici porţile iadului nu o vor birui” se poate spune că de mai multe ori Biserica s-a confruntat cu duhurile necurate. Au fost duhurile necurate care imediat după ce a fost eliberată credinţa creştină de Sfântul Constantin cel Mare au schimbat tactica de lucru. Aşa se face că imediat după anul 313 au apărut foarte mult erezii sau mai bine spus învăţături eronate de credinţă care pretindeau că deţin adevărul. Se cunosc foarte mulţi ereziarhi în istoria Bisericii dar dintre cei mai vechi ar fii bine să amintim pe Arie, Macedonie, Sabelie, Eunomie, Mani şi mulţi alţii. Aceste erezii se poate spune că şi ele au fost la un numit nivel lucărări ale duhurilor necurate fiindcă ele induceau în eroare şi în greşeală pe mai mulţi. Ceea ce este şi mai tragic este că mai mulţi ereziarhi au fost cât se poate de conştienţi de ceea ce se poate spune sensul şi consecinţele ereziilor. Erezia se poate spune că de mai multe ori este insuflată de un duh necurat pentru a duce pe câţi mai mulţi în confuzie şi în greşeală. Acest lucru evident a fost negat de mai multe ori dar numai aşa se poate spune că se explică cum de mai multe ori diferitele confesiuni creştine au trăit separate unele de altele uneori chiar şi sute de ani.[33] Faptul

32 Se ştie că numărul celor care şi-au perdut viaţa în persecuţiile anticreştine a fost atât de mare că nici nu se mai ştie un număr exact. Am fii mult prea naivi să credem că lucrarea duhurilor necurate nu a fost evidentă în cazul martirilor creştini. Aceste lucruri se poate spune că sunt cât se poate de mult realităţi din trecut dar pentru cei care au ochi duhovnceşti se poate spune că ele pot fii văzute în alt sens şi mult mai bine. Martirii creştini se poate spune că au fost cei care au plătit preţul vieţii pentru ca politeismul şi păgânismul să nu mai fie credinţe curente ale lumii anitice. Preţul a fost extrem de mare şi acest lucru ne spune că în spatele credinţelor politesite se aflau duhuri necurate.

33 Karl Christian Felmy, *Dogmatica experinţei ecleziale* (Sibiu, 1999).

că viaţa Bisericii a fost de mai multe ori în centrul atenţiei duhurilor necurate îl vom evidenţia printr-o întâmplare pe care o avem tot din Patericul egiptean.

Un frate oarecare, Avramie, trăia în pustie şi era foarte îndărătnic, neascultător şi nesupus, umblând numai după voia gândului său şi a părerii sale. Acesta cu foarte multă dorinţă poftea sfânta preoţie şi multe năluciri şi vedenii îi arăta lui înşelătorul noaptea în vis pe care el socotindu-le cu amănuntul, le credea că sunt adevărate. Şi de vreme ce multe din cele ce vedea în vis, se izbândeau aievea, se încredea foarte mult visurilor sale. Odată a venit la dânsul diavolul în vis în chipul lui Hristos şi cu îngerii Săi şi i-a zis:

-Văzut-am multa şi marea ta poftă şi dorinţă, pe care de mult o ai pentru sfânta preoţie. Bun şi ales lucru doreşti, căci în vremile acestea cu mare nevoie se câştigă preoţia şi numai cei ce sunt bogaţi şi de neam slăvit o pot câştiga. Căci arhiereii s-au făcut acum toţi lacomi, mândri, măreţi şi iubitori de cinste. Pentru aceea eu însumi am venit la tine, văzându-ţi multa şi marea ta dorinţă, să te hirotonesc şi să te fac preot.

Acestea zicând, au început îngerii a cânta cântare dulce şi veselă:

-Axios, adică vrednic!

Şi aşa l-au tuns pe el şi l-au făcut preot şi după ce l-au preoţit, l-au lăsat şi s-au ridicat cu îngerii înălţându-se la cer. Aceasta făcându-se, s-a deşteptat fratele din somnul său şi se minuna şi se bucura foarte de acel vis minunat. Aşa a crezut că este preot cu adevărat. Şi mulţumea lui Hristos că l-a făcut preot şi a început a-şi citi pravila cu începere preoţească. După aceea a mers la biserica părinţilor, ca să liturghisească, fiind ziua duminicii. Şi se adunaseră părinţii de prin pustie la biserică. Atunci a venit şi el şi intrând în biserică, a mers drept în altar şi cu mare îndrăzneală a luat sfintele veşminte să se îmbrace, neîntrebând pe nimeni. Dar preoţii bisericii care erau în altar, văzându-l că ia sfintele veşminte preoţeşti, l-au întrebat, zicând:

-Ce vrei să faci? Pentru ce iei veşmintele?

El le-a răspuns:

-Eu vreau să mă îmbrac, să liturghisesc astăzi.

Zis-au lui:

-Dar cum vrei să faci tu aceasta, nefiind preot şi cum îndrăzneşti de intri în sfântul altar, unde numai preoţii şi slujitorii lor intră? Şi cum îndrăzneşti de iei veşmintele preoţeşti, de care nu ţi se cade ţie nici să te atingi? Au doară ai înnebunit?

Răspuns-a lor, zicând:

-Nu! nu am înnebunit, ci şi eu sunt preot ca şi voi.

Iar ei ştiind că nu este preot, l-au scos afară din sfântul altar. Atunci a început a se gâlcevi şi a striga în gura mare, zicând:

-Pentru ce să mă scoată pe mine afară din altar, că şi eu sunt preot şi m-a preoţit însuşi Domnul Hristos cu sfinţii îngeri. Iar părinţii văzând şi auzind acestea de la dânsul, l-au cunoscut că este amăgit şi înşelat de vrăjmaşul diavol. Atunci au cunoscut părinţii că pentru îndărătnicia, neplecarea şi nesupunerea lui, i s-a întâmplat aceasta. Şi au poruncit părinţii de i-au pus fiare mari în picioare şi l-au trimis la o mânăstire afară din pustie şi au poruncit să fie acolo în pază şi să-l smerească cu ascultări grele, fără de odihnă, până ce se va smeri şi îşi va cunoaşte neputinţa şi înşelăciunea sa. Şi aşa i-au

făcut, până ce a venit el întru cunoştinţă şi a cunoscut înşelăciunea şi smerindu-se s-a pocăit.[34]

Este cât se poate de adevărat că de mai multe ori Biserica şi preoţii au fost cât se poate de mult în centrul sau mai bine spus în aria de interes de duhurilor necurate. Ele au arătat şi au demonstrat un fel de ură şi de ce nu de dezinteres faţă de tot ceea ce ţine de Biserică şi nu puţine au fost cazurile în care au instigat la rebeliune faţă de Biserică. Sunt mai multe cazuri în acest sens pe care le avem de mai multe ori în istoria Bisericii Creştin Ortodoxe. În cazul de mai sus se poate vedea cum duhurile necurate au instigat în acest călugăr dorinţa de a fii mai mult decât ceea ce este el sau mai bine spus dorinţa de a dorii o treaptă bisericească mai înaltă care în realitate nu i se potrivea lui. Acest lucru se poate spune că este un fapt pe care de mai multe ori duhurile rele în fac. Atunci când ele nu reuşesc să îi ducă pe om la lucrarea răutăţii se poate spune că ele ajung de inseminează în om un fel de stare în care acesta se simte mai superior faţă de toţi şi în care acesta se simte nedreptăţiţi. Se poate vedea de aici cât de perfidă este lucrarea duhurilor necurate. La fel de bine ceea ce mai învăţăm din întâmplarea de mai sus este că nu trebuie să credem în vise şi în vedenii.[35]

Prin urmare se poate spune că duhurile necurate sunt cele care de mai multe ori urmăresc şi la fel de bine se poate spune că cunosc lucrarea Bisericii. Aşa se face că de cele mai multe ori deşi cu toţii suntem fiinţe umane avem atât de multe bisericii diferite. Este o modă într-un anume sens de a alege ce Biserică ne convine. Mai recent se vorbeşte şi de o Biserică scientologică. Sunt foarte multe Biserici în zilele noastre şi acest lucru se poate spune că nu trebuie să ne lase indiferenţi. Duhurile necurate se poate spune că urăsc Biserica şi pentru acest motiv de mai multe ori ajung să lovească în ea. În timpurile noastre când omul este atât de emancipat ştiinţific şi tehnic a schimba o biserică este de mai multe ori un lucru extrem de simplu şi de uşor. Oamenii din zilele şi din timpurile noastre sunt foarte schimbători şi de cele mai multe ori nu le place ceea ce este tradiţional. Mai mult decât atât, sunt mai mulţi care manifestă o aversiune faţă de rânduielile bisericeşti pe care le avem moştenire de la sfinţii părinţi. De ce este aşa? Fiindcă mai toate rânduielile sunt venite din vechime şi în orgoliul său omul contemporan este cât se poate de mult încrezător în destinul său modern.[36]

În întâmplarea de mai sus am putut vedea cum un călugăr care nu era preot a ajuns să creadă că este preot fiind făcut preot în vis. Acest lucru evident a fost încă o înşelăciune a celui rău. Faptul în sine are şi alte implicaţii. Sunt foarte mulţi care atunci când apucă drumul Bisericii consideră că ceea ce experimentează ei este cu adevărat singura sursă de credibilitate în tot ceea ce ţine de evlavie şi de viaţa duhovnicească. Aşa se face că atunci când îşi dau seama că sunt departe de adevăr au de cele mai multe ori o atitudine ostilă şi violentă. Pentru omul secolului al XXI-lea a se spune tradiţiei şi a ceea ce am primit de la sfinţii părinţi este un adevărat test psihologic. De

---

34 Întâmplarea de mai sus se poate spune că de adresează şi o temă adiacentă pe care se cuvine să o enunţăm: superstiţia care se manifestă de cele mai multe ori prin credinţa în vise. Se poate vedea aici cum acest călugăr era în realitate superstiţios şi credea în vise. Sunt foarte mulţi cei care cred în vise şi acest lucru se poate spune că poate fii văzut de mai multe ori în lumea noastră. Superstiţia se poate spune că este un lucru care nu este acceptat de Biserică şi ea trebuie evitată. Omul sperstiţios de mai multe ori face lucruri pe care mai apoi le v-a regreta. Superstiţiosul se poate spune că este un om slab în credinţă.

35 Ilie Cleopa, *Depsre vise şi vedenii* (Bacău, 2001).

ce este aşa? Fiindcă mediul spiritual în care suntem crescuţi de cele mai multe ori este unul al individualismului şi al individualităţii. De mai multe ori în lumea noastră sunt încurajate ceea ce se poate spune metodele şi modul de viaţă egoist. Acest lucru se poate spune că este o realitate şi un fapt pe care nu se poate să îl trecem prea uşor cu vederea. Duhurile necurate după cum se poate vedea sunt extrem de senzitive la ceea ce se poate spune individualismul şi egoismul omului. Când omul este individualist şi egoist şi din nefericire sunt foarte mulţi care sunt aşa şi în viaţa duhovnicească se poate spune că ei sunt de mai multe ori în slujba duhurilor necurate. Aceste duhuri necurate de mai mai multe ori imprimă în credincios şi în călugăr un fel de stare de concurenţă în care nu mai ajugem să fim complementari unii altora ci de cele mai multe ori ajungem să ne separăm unii pe alţii. Iată cum lucrarea duhurilor necurate se face pe sine plină de succes. Ceea ce trebuie să ştim este că în viaţa duhovnicească nu funcţioenază principiul de a „călca peste cadavre” pentru a îţi atinge scopul. Aceste lucru însă este de mai multe ori trecut cu vederea. Vedem mai mulţi semeni de ai noştrii că de mai multe ori prin evlavie ajung într-un anume sens să se individualizeze şi să se considere pe sine superiori. Aceasta este o mare ispită de care duhurile rele se folosesc de mai multe ori. Asemenea călugărului din întâmplarea de mai sus, duhurile rele ne spun că suntem buni, remarcabili şi excepţionali. Prin urmare nouă ni se cuvine totul şi celorlalţi din jur nu li se cuvine nimic. Se cunosc în istoria Bisericii mai multe astfel de atitudini în care spiritualitatea în loc să îi facă pe oamenii să se sprijine reciproc unii pe alţii a ajuns de mai multe ori să ne facă să nu ne mai înţelegem unii cu alţii. În Biserică acest lucru se poate spune că are loc de mai multe ori. Sunt mulţi preoţi care se consideră superiori şi la propriu şi la figurat faţă de credincioşii lor şi în loc să îşi amintească de faptul că „preotul este un slujitor al tuturor” de mai multe ori ajung să ceară să li se slujească. Dacă ne mai aducem aminte şi de faptul că Domnul Iisus Hristos a spălat picioarele ucenicilor Săi, acest lucru devine şi mai evident. Călugărul din întîmplarea de mai sus a ajuns să fie înşelat în vis şi el a dat crezare visului. A crezut că este atât de avansat duhovniceşte încât nu are nici un seamăm şi chiar Domnul Iisus Hristos Fiul lui Dumnezeu din cer a trebuit să îl hirotonească. Acest lucru se poate spune că este un fapt pe care nu putem să îl trecem chiar atât de uşor. Din acest gen de mentalitate se poate spune că se nasc mai multe secte şi sunt foarte mulţi care optează în spre un mod de viaţă sectant. Secta se poate spune că de cele mai multe ori are ca şi cauză mândria: eu nu sunt ca şi ceilalţi, sunt sunt mai bun decât ceilalţi, eu sunt mai special decât ceilalţi. Dacă sunt aşa, cum aş mai putea să fiu creştin ortodox?[37] Evident voi merge pe drumul meu propriu.

36 Modernitatea se poate spune că este o mare problemă pentru mai mulţi semeni de ai noştrii care văd în Biserica Creştin Ortodoxă o instituţie arhaică care nu mai are legătură cu realităţile din timpurile noastre. Acest lucru se poate spune că a putut fii văzut de mai multe ori. Slujbele sunt prea lungi, mirosul de tămâie prea stringent, icoanele prea vechi, cântările bisericeşti nu mai sunt la modă de mulţi ani. Aşa se face că sunt mai mulţi care părăsesc din nefericire Biserica Creştin Ortodoxă. Foarte mulţi dintre aceştia sunt cât se poate de mult ignoranţi şi nu sunt conştienţi de acea luptă duhovnicească care se dă între puterile lumimii şi cele ale întunericului.

37 Placide Deseille, *Ce este ortodoxia: cateheze pentru adulţi* (Alba Iulia, 2004).

Se spune despre un călugăr Isaac care trăia în peşterile Kievului următoarea poveste. Aşa se făcea că într-o noapte la un moment dat în peştera călugărului s-a făcut o lumină mare. Călugărul a rămas mirat ce este.

- Cine eşti? A întrebat călugărul

  Din lumină dintr-o dată s-a făcut că iese Hristos înconjurat de îngeri.

- Sunt Hristos cu îngerii Săi. Nu mă recunoşti?

În realitate nu era Hristos ci era cel rău cu o ceată de diavoli care s-au prefăcut în îngeri. Călugărul Isaac se spune că a crezut aceste cuvinte şi fără să îşi facă semnul sfintei cruci s-a închinat lui „Hristos." În acest moment se spune că diavolul a prins putere asupra lui. Ce a făcut? Un lucru mai greu de înţeles. L-a luat la un dans drăcesc. Atât a dansat drăceşte cu el că acest călugăr Isaac mai avea puţin şi murea din cauta smuciturilor. După acest incident călugărul şi-a dat seama că a fost victima unei arătări drăceşti şi s-a pocăit cu amar.

Încă odată se poate vedea şi aici ceea ce am putea spune înşelăciunea celui rău şi faptul că pentru a înşela cel rău a luat chipul Domnului Iisus Hristos. Înţelegem de aici că cel rău poate lua sau mai bine spus se poate deghiza pe sine în chipul Domnului Iisus Hristos. Acest lucru însă nu trebuie să ne sperie. Într-un fel sau altul puterea celui rău sau înfăţişarea lui poate fii descoperită. Ceea ce a greşit acest călugăr a fost că el nu s-a rugat şi nici nu şi-a făcut cruce când i s-a arătat această „descoperire." Este cât se poate de adevărat că de mai multe ori şi noi suntem dornici de a vedea descoperiri mistice şi minuni pentru a ne adeverii că cu adevărat credinţa noastră ortodoxă este lucrătoare. Totuşi, de ce îngăduie Dumnezeu ca astfel de lucruri să aibă loc? Răspunsul la această întrebare este mai greu. În primul rând Dumnezeu îngăduie ca lucruri după cum am demonstrat în întâmplarea de mai sus să aibă loc pentru ca cel care trece prin ele să devină mai matur şi să nu ceară minuni lui Dumnezeu pentru a îşi adeverii credinţa. Să ne aducem aminte că un astfel de lucru a cerut Irod Antipa Domnului Iisus Hristos mai înainte de patima Sa. Irod nu era interesat de faptul că Hristos a venit să aducă mântuirea ci el ca şi un om de moravuri uşoare era interesat de partea aşa zis „senzaţională" a credinţei: minuni, vindecări, schimbări ale apei în vin şi altele asemenea.[38] Călugărul Isaac se poate spune că a fost o persoană cât se poate de naivă care nu era încă ajuns la o maturitate a credinţei. Sunt mai multe mărturii care ne spun că Dumnezeu îngăduie mai multe ispite cu aleşii Săi pentru ca aceştia să îşi poate da seama de perfidia lucrărilor demonice. Ceea ce se poate vedea este că diavolii îi atacă mai ales pe călugări şi pe cei drepţi fiindcă ştiu că ei vor avea o lucrare deosebită în această lume şi prin exemplul vieţii lor vor aduce pe mai mulţi la credinţă. Cazul pe care l-am enunţat mai sus are un final potiziv fiindcă acest călugăr Isaac a ajuns în cele din urmă să se pocăiască pentru că a ajuns să se încreadă propriilor sale descoperiri. Acest lucru vine să ne înveţe ca de cele mai multe ori să nu ne încredem în propriile noastre descoperiri şi revelaţii. De mai multe ori acest fapt are loc în viaţa noastră şi pentru acest motiv Biserica Creştin Ortodoxă este cea care ne învaţă să avem un duhovnic la care să ne mărturisim.

---

38 Sunt mai multe cazuri de oamenii care spun că vor ajunge să creadă în Dumnezeu numai dacă vor vedea o minune. Din lecturi şi din Vieţile Sfinţilor se ştiu de mai multe minuni dar acest gen de oamenii se poate spune că de cele mai multe ori doresc ei să fie martorii unei minuni. Acest lucru se poate spune că nu este bun. Nu trebuie să îi cerem minuni lui Dumnezeu fiindcă Dumnezeu ştie mai bine decât noi de ceea ce avem nevoie. Adevărul este că de cele mai multe ori noi credem că numai dacă am vedea o minune am putea crede cu adevărat. Totuşi, ce ne face să ne îndoim că minunile din vieţile sfinţilor nu au fost adevărate?

Întâmplarea de mai sus este una care este menită să ne spună că nu trebuie să credem tot ceea ce ne vine din viaţa duhovnicească şi că atunci când ne angajăm în viaţa duhovnicească de cele mai multe ori ne aflăm pe un drum anevoios dar din fericire singur. Este bine să ştim aceste lucruri şi să le avem în vedere. Viaţa duhovnicească nu este uşoară dar ea este frumoasă. Se poate vedea că acest lucru nu este pe placul celui rău care de cele mai multe ori ajunge să facă orice pentru a ne stopa să înaintăm duhovniceşte. Aşa se face că mai mulţi dintre noi simţim de mai multe ori că ani de-a rândul nu ajungem niciunde şi nu mergem niciunde în sens duhovnicesc. Acest lucru se poate spune că de cele mai multe ori este o iluzie pe care o crează tot cel rău. Ceea ce s-a putut vedea în întâmplarea de mai sus cu călugăr Issac din peşterile Kievului este că cel rău a dansat. Acest dans se poate spune că a fost un dans care l-a făcut pentru a îşi bate joc de călugărul Isaac fiindcă se ştie că nu este îngăduit călugărilor să danseze. Se poate spune că dansul celui rău a fost la fel de bine un fel de sfidare pe care el a făcut-o faţă de tot ceea ce este sfânt şi drept. Acest lucru se poate spune că este o trăsătură a lucrării malefice. Dansul însă nu a fost unul obişnuit ci a fost un dans în care călugărul era atât de zgudiut şi de zmucit că era să moară. Acest lucru se poate spune că ne demonstrează ura furibundă pe care o are cel rău asupra călugărilor şi a oamenilor credincioşi. Exemplul de mai sus se poate spune că este încă o dovadă că în această lume cel rău este la lucru şi noi trebuie să ne rugăm şi să priveghem.[39]

Un alt aspect pe care se poate spune că ni-l pune în faţă Biserica Creştin Ortodoxă este comuniunea. Există o comuniune generică ce se manifestă în Biserica Creştin Ortodoxă prin ceea ce se poate spune liturghia ortodoxă în care sunt chemaţi să participe toţi creştinii ortodocşi. Mai apoi există comuniunea care se face între părintele duhovnicesc şi fiul duhovnicesc şi acest lucru se poate spune că de mai multe ori ne ajută în ceea ce am putea spune sensul sau trăirea creştin ortodoxă. În Biserică se poate spune că ne putem ajuta unii pe alţii mai ales atunci când suntem ispitiţi de cel rău. Biserica Creştin Ortodoxă se poate spune că este în acest sens o instituţie a deschiderii faţă de ceilalţi. Nu este vorba de orice fel de deschidere ci mai mult decât orice de o deschidere duhovnicească. Acest lucru este un fapt pe care trebuie să îl avem în vedere şi pe care trebuie să o înţelegem cel mai bine în contextul în care există ea. Comuniunea din Biserică se poate spune că de cele mai multe ori este una care este menită să ne scoată din izolare. În acest sens se poate spune că acest principiu se aplică şi în cazul călugărilor. Nu orice călugăr şi nu oricum este lăsat să devină sihastru, adică să se ducă în pustie. Acest lucru după cum am spus este un fapt care de mai multe ori este trecut cu vederea şi nu este luat în considerare de mai mulţi. După cum am spus, Biserica ne pune în faţă comuniunea duhovnicească sau spirituală prin care atunci când suntem în momente grele se cuvine să o folosim. După cum ne spun sfinţii părinţi dorinţa celui rău sau diavolul este de a ne face să fim izolaţi şi să nu mai ţinem cont unul de altul. Acest lucru se poate spune că de mai multe ori poate fii combătut prin comuniunea duhovnicească din Biserică.[40]

După cum am spus lucrarea diavolească poate fii respinsă prin comuniunea din Biserică fiindcă acest lucru este susţinut şi de Dumnezeu. Trăim într-o perioadă de timp care de mai multe ori se poate spune că este extrem de reticentă la sentimentul de comuniune fiindcă acest lucru nu aduce nici un profit. Trebuie însă să ne gândim la Biserică ca şi la o casă prin care ne câştigăm mântuirea. Ne câştigăm mântuirea de cele mai multe ori prin comuniune. Comuniunea bisericească se poate spune că ne poate face să sportăm mai uşor atacurile diavoleşti care au loc asupra noastră şi care de mai

39 Mina Dobzeu, *Rugăciunea inimii pentru toţi* (Editura Trinitas, 2003).

multe ori se manifestă prin mai multe patimi, afecţiuni sentimentale, frică, teroare, înşelăciuni sau individualism. Biserica după cum am spus ne face să simţim că nu suntem singuri în lupta noastră pe care o avem de purtat cu duhurile răutăţii. Acest lucru după cum am spus este un fapt care de mai multe ori este privit cu neîncredere de contemporanii noştrii. Ceea ce trebuie să ştim este că din Biserică aflăm că nu suntem singurii care suntem supuşi încercărilor şi ispitelor ci sunt mult mai multe dovezi în acest sens. Am menţionat aici că Patericul egiptean şi alte paterice sau Vieţile Sfinţilor sunt cu toate cărţi care ne pot fii de folos şi la fel de bine ne sunt repere în drumul nostru duhovnicesc. Este cât se poate de adevărat că chemarea Bisericii nu este una la izolare ci mai mult o chemare la comuniune. Comuniunea de iubire a Bisericii se poate spune că este un lucru care nu este plăcut celui rău sau diavolului. Comuniunea Bisericii deşi de cele mai multe ori ea se manifestă prin ritual se poate spune că se manifestă şi printr-o solidaritate a noastră în faţa lui Dumnezeu.

Este adevărat că de mai multe ori sunt încercări de a rupe comuniunea Bisericii. Acest lucru după cum am spus s-a manifestat de cele mai multe ori prin erezii. Ereziile sunt după cum se ştie învăţături de credinţă greşite. Se ştie că în evul mediu catolicii au dus o persecuţie nejustificată împotriva ereziilor şi mai mulţi eretici au fost arşi pe rug. Trebuie să ştim că astfel de practici nu au avut loc niciodată în Biserica Creştin Ortodoxă. Acest fapt este un lucru de care trebuie să ţinem cont şi pe care trebuie să îl analizăm mai mult. Se cunoaşte exemplul aşa zisei inchiziţii care ajungea să ardă pe rug ereticii fiindcă ei erau consideraţi mult prea periculoşi. Ortodoxia a considerat că mustrarea ereticilor este cât se poate de mult suficentă în ceea ce îi priveşte pe ei şi învăţăturile lor. Acest lucru după cum am spus este un fapt pe care trebuie să îl evidenţiem. Erezia este un mare păcat în faţa lui Dumnezeu mai ales atunci când este făcută conştient. În zilele noastre se poate spune că se găsesc destul de multe mentalităţi bolnave care de mai multe ori au răstălmăcit sau mai bine spus au interpretat în mod greşit învăţăturile Bisericii. Biserica ne cere în acest sens să evităm astfel de persoane şi să nu avem mai nimic de a face cu ele. Aceste lucruri se poate spune că de mai multe ori sunt găsite inconveniente de cei care sunt ignoranţi în ceea ce priveşte propria lor tradiţie religioasă care este cea creştin ortodoxă.[41]

„Era un sihastru iscusit, ce trăia în pustie şi care se închisese într-o peşteră şi cu multa lui înfrânare, cu postul, cu privegherea întru rugăciuni, cu alte nevoinţe, osteneli şi fapte bune, întrecea şi îi covârşea pe alţii. Dar nepăzindu-se şi nesocotind înşelăciunea vicleanului diavol, fu batjocorit de vrăjmaşul şi a căzut în cumplită ispită. Căci amăgindu-l pe el vrăjmaşul, îi arăta lui în vis feluri şi feluri de vedenii şi cele ce vedea el în vis se izbândeau aievea, până s-a încrezut bine visurilor. După ce s-a

---

40 Teologia creştin ortodoxă are o ramură aparte care susţine şi care menţine activă studiul sau capacitatea de a studia despre comuniunea care se foloseşte în biserică şi care se nuemşte ecclesiologie creştin ortodoxă. Termenul de ecclesiologia provine din grecescul εκκλισια care înseamnă adunare. Adunarea Bisercii Creştin Ortodoxe se poate spune că nu este adunaera pe care o găsim în cadrul sectelor aceasta fiindcă nu poate fii o biserică fără de preoţie care este alcătuită din trei trepte: diaconi, preoţi şi arhierei. Acest lucru se poate spune că separă comuniunea Bisercii Creştine Ortodoxă de restul sectelor care se poate spune că au respins orice ierarhie bisericească.

41 Dumitru Stăniloae, *Poziţia domnului Lucian Blaga faţă de creştinism şi ortodoxie* (Editura Paideia, 1997).

încrezut bine visurilor într-o noapte i-a arătat lui diavolul neamul şi soborul creştinesc cu apostolii şi cu mucenicii, fiind la un loc întunecat ponegrit şi pedepsit, de tot binele lipsit, plin de toată ruşinea şi necurăţia şi erau toţi mâhniţi şi scârbiţi. Iar în dreptul lor era neamul jidovesc, cu Moise şi cu toţi proorocii, într-un loc luminat, liniştit, plin de lumină, de toată mângâierea, bucuria şi veselia. Şi îl sfătuia înşelătorul, zicând:

-Iată, acum vezi şi neamul vostru creştinesc la ce loc şi în ce chip se află şi neamul jidovesc. Deci, de vei vrea să fii însoţit şi împărtăşit fericirii şi bucuriei neamului jidovesc, te sfătuiesc să mergi şi să primeşti tăierea împrejur, legea şi credinţa jidovească.

Iar el, după cum am zis, fiind foarte încredinţat visurilor, a făcut aşa precum l-a sfătuit vrăjmaşul. Ieşind din peştera lui şi lăsând pustia şi viaţa pustnicească, a venit în lume, deşi erau şaizeci de ani de când nu ieşise din pustie şi mergând la şcoala şi soborul jidovilor, le-a spus lor cum a văzut în vis neamul creştinesc în loc întunecat şi pedepsit, iar neamul jidovesc la loc luminat, plin de bucurie şi de veselie. Iar jidovii auzind aceasta, s-au bucurat şi l-au îndemnat să primească legea lor. Iar el cu mare bucurie a primit tăierea împrejur pe trupul său şi toată legea lor şi aşa a pierit. Aceasta i s-a întâmplat lui, pentru că n-a câştigat dreapta socoteală, şi s-a deprins din tinereţile sale numai voii şi sfaturilor gândurilor sale a se supune, iar sfatul cel bun şi folositor al părinţilor şi al fraţilor, niciodată nu l-a încercat.”[42]

Întâmplarea de mai sus se poate spune că ne demonstrează că lucrarea celui rău este centrată sau grupată împotriva Bisericii. Acest lucru nu este o noutate pentru cei care au o viaţă duhovnicească. Ceea ce se mai spune în întâmplarea de mai sus este faptul că acest sihastru a ajuns să fie ispitit şi să fie învins fiindcă el nu se sfătuia cu nimeni şi se încredea numai în gândurile sale proprii. Acest lucru este unul pe care comuniunea din Biserică îl poate evita sau mai bine spus alunga. În Biserică suntem chemaţi la comuniune unii cu alţii şi în acest sens atunci când suntem sipitiţi comnuniunea ecclesială este una care ne ajută şi la fel de bine ne face să fim mult mai săritori unii faţă de alţii. Ceea ce putem învăţa este că experinţele noastre duhovniceşti trebuie comunicate şi nu ţinute numai pentru noi. Acest fapt este unul care de mai multe ori este ignorant în zilele noastre. Sunt mai mulţi care după cum am spus sunt cât se poate de mult încrezători numai propriile opinii şi păreri. Evident, acest lucru nu este bine şi este bine să îl avem în vedere. De mai multe ori se poate spune că ajunge să fie înşelaţi cei care nu mai trăiesc în comuniunea Bisericii. Din mândrie sunt unii care se cred mai presus de comuniunea Bisericii şi ajung să fie mult mai buni în viziunera lor decât ceea ce se trăieşte în Biserică. Biserica este un lucru pe care trebuie permanent să îl avem în vedere în experienţele noastre duhovniceşti.[43] Prin urmare, un lucru pe care îl învăţăm din povestea de mai sus este că nu trebuie să ne încredem numai în

---

42 A se vedea *Patericul egiptean*.

43 Mândria este un lucru care se poate manifesta şi în sens spiritual. Când se manifestă astfel ea îi spune credinciosului sau călugărului că a ajuns la un stadiu atât de avansat duhovniceşte că nu mai are nevoie să comuniune şi nici să fie în comuniunea cu cei din biserică. Aşa se face că mai mulţi se desprind de biserică şi ori trec pe la alte secte ori pe la alte religii. Trebuie să ştim că acest lucru este un fapt care nu este bun şi la fel de bine nu este din vina bisericii. Biserica ne cheamă la comuniune dar din nefericire sunt mai mulţi care fac orice pentru a stopa comuniunea din biserică. Fie că este o parohie sau o eparhie credincioşii sunt chemaţi să fie în comuniune unii cu alţii.

propriile noastre opinii în viaţa duhovnicească. Sunt mai mulţi care după cum am spus sunt extrem de orgolioşi şi se poate spune că se încred numai în opriile lor trăiri şi experineţe în viaţa duhovnicească. Acest lucru este bine să îl evităm şi să nu ne lăsăm pradă înşelăciunii. Acolo unde nu este comuniune se poate spune că de mai multe ori credinciosul este mult mai uşor de biruit. După cum am mai spus, cel rău sau diavolul se bucură de izolarea noastră şi se poate spune că atunci aţionează cel mai mult. Duhurile rele după cum am spus fac orice pentru a ne desparte de Biserică şi pentru a ne face să fim dacă este posibil nepăsători faţă de biserică. Acest lucru este aşa fiindcă Biserica este o modalitate prin care noi ne câştigăm mântuirea. Mântuirea după cum se poate vedea nu poate fii desprinsă de Biserică. Ele sunt complementare una alteia. Există opinia că Biserica este cea care trebuie să ne caute pe noi şi nu noi trebuie să căutăm biserica. În realitate acest lucru este fals. Biserica prin rânduiala şi prin cerinţele ei se poate spune că de mai multe ori ne duce la mântuire. Prin urmare cel care doreşte să se mântuiască v-a trebuie să caute biserica.[44]

Întâmplarea de mai sus ne demonstrează că de mai multe ori lucrarea diavolească se face în moduri diferite. Într-un anume fel sunt ispitiţi cei care sunt în lume şi în alt fel sunt ispitiţi cei care sunt avansaţi în viaţa duhovnicească. Vedem că cel rău a dus o întreagă tactică de cucerire cu sihastrul din întâmplarea de mai sus. În primul rând el i-a oferit mai multe viziuni care evident nu trebuiau crezute. Este un fapt cât se poate de adevărat că nu trebuie să ne încredem în vise şi vedenii. Acest lucru se poate spune că de mai multe ori este trecut cu vederea de mai mulţi dintre noi. Sunt mai mulţi care doresc să primească vedenii de la Dumnezeu. Ei evident uită că Dumnezeu este deschis faţă de noi prin Biserică şi că chemarea pe care ne-o adresează Biserica este la fel de mare şi de importantă ca şi cele pe care eventual le avem în vedenii. Adevărul este că fiind o fiinţă căzută sau un înger căzut cel rău mai are o oarecare putere pe care a moştenit-o din starea de înger. Pe aceasta el o foloseşte de cele mai multe ori pentru a înşela şi pentru a induce în eroare. După cum se poate vedea înşelăciunea diavolească de mai multe ori nu se face dintr-o dată. Există o tactică prin care cel rău de mai multe ori ajunge să câştige încrederea celui ispitit. Acest fapt este un lucru pe care trebuie să îl ştim. Cel rău doreşte să ne câştige încrederea şi pentru acest motiv el se poate prezenta de mai multe ori ca şi un înger de lumină. Acest lucru trebuie să ne spună să nu credem orice „înger de lumină” care eventual ni s-ar putea arăta.[45]

Scopul celui rău este să ne rupă într-un fel sau altul de comuniunea Bisericii. Acest fapt este un lucru care nu poate fii contestat. Prin orice mijloace şi prin orice metode cel rău doreşte ca noi să nu mai avem nici un fel de legătură cu Biserica. Acest lucru se poate vedea din întâmplarea de mai sus în care un sihastru care a stat aproape 60 de ani în pustie a fost în cele din urmă biruit şi a trecut la iudaism. Aceste lucruri se

---

44 Georges Florovsky, *Biblie, Biserică, Tradiţie: o viziune ortodoxă* (Alba Iulia, 2006).

45 Se poate spune că un caz celebru de vizită îngerească a fost Mohamed care a susţinut că a fost vizitat de mai multe ori de arhanghelul Gavriil care i-a descoperit Coranul. Este de amintit aici că arhanghelul Gavriil s-a descoperit de mai multe ori în Vechiul şi Noul Testament şi el a fost cel care i-a vestit Sfintei Maria că v-a naşte pe Mesia. Ceea ce trebuie să ne înterbăm în urma celor relatate mai sus în cazul de mai sus este dacă nu cumva Mohamed a fost înşelat în descoperirile sale pe care el pretindea că le are de la Sfântul Arhanghel Gavriil? Dacă atât de mulţi sfinţi şi sihaştrii în ortodoxie au fost înşelaţi de cel rău prin faptul că el a luat chip de înger de lumină, cum nu ar fi posibil ca şi Mahomed să fie înşelat?

poate spune că sunt posibile de cele mai multe ori fiindcă cel care ajunge să fie ispitit ori se încrede prea mult în propriile opinii ori ajunge de se vede pe sine mai presus de comuniunea Bisericii. După cum am fost creaţi de Dumnezeu suntem fiinţe ale comuniunii şi se poate spune că suntem definţi de comuniune. Acest lucru este un fapt pe care mai multă lume nu îl i-a în serios. Omul fără de comuniune se poate spune că este un peşte fără de apă. Avem nevoie de comuniune şi mai ales avem nevoie de ceea ce se poate denumii ca şi comuniunea bisericească. Prin această comuniune se poate spune că noi putem mai uşor să ne împărtăşim problemele şi încercările prin care trecem. Să ne aducem aminte că cel rău este un maestru al diviziunilor. El nu doreşte unirea şi unitatea noastră ci diviziunea şi izolarea noastră. Acest lucru se poate spune că el îl face pentru a ne duce pe căile pierzaniei. Din tezaurul Bisericii se poate spune că noi ne putem informa mai mult referitor la cum trăim şi cum trebuie să ne raportăm la viaţa duhovnicească. Este adevărat că de mai multe ori ispitele se înmulţesc atunci când suntem în Biserică dar la fel de bine şi ajutorul lui Dumnezeu este mult mai mare şi mult mai consistent.

Faptul că lumea este fărămiţată în mai multe religii şi mai multe credinţe este fără nici o îndoială o lucrare a duhurilor necurate. Fiind divizaţi şi împărţiţi omul poate fii mult mai uşor înşelat şi mult mai uşor de manevrat. Mai mult decât atât sunt mai mulţi care susţin că divizunea în probleme de credinţă este un lucru bun şi un fapt pe care trebuie să îl susţinem. Acest lucru după cum am spus este fals. În timp ce Dumnezeu ne cheamă la unire şi la comuniune se poate spune că cel rău ne cheamă la diviziune şi la dezbinare. Aceste două chemări se poate spune că sunt cât se poate de bine percepute în lumea noastră. Din nefericire sunt mai mulţi cei care dau ascultare chemării la diviziune care este prin sine însuşi o lucrare diavolească. Diviziunea se poate spune că este cea mai diavolească lucrare a răului şi a diavolului care se manifestă în viaţa bisericii. Mai mulţi oamenii nu sunt conştienţi de acest lucru şi am scris aceste rânduri pentru a îi face conştienţi. Chemarea noastră ultimă este să fim uniţi şi în acest sens vom putea ajungem să biruim mai repede şi mai cu uşurinţă încercările şi ispitirile care ne vin de la cel rău sau diavolul. S-a putut vedea că acolo unde este unire şi comuniune cel rău nu îşi poate face lucrarea sa. Trăim din nefericire într-o lume care de mai multe ori nu este interesată de comuniune şi de comunicare în plan religios şi la un anumit nivel suntem încurajaţi ca fiecare dintre noi să stăm în „propria carapace.” La fel de bine, atunci când suntem în comuniune cu semenii şi cu cei de o credinţă cu noi se poate spune că suntem în voia lui Dumnezeu sau facem lucrarea lui Dumnezeu. De la începutul timpurilor Dumnezeu ne-a chemat la comuniune şi nu se ştie un moment din trecut în care Dumnezeu să fi abandonat chemarea la comuniune.[46]

Se spune că un părinte înduhovnicit a primit odată vizita unui călugăr de la Muntele Athos. Totul părea că este în ordine cu acest călugăr doar că părintele înduhovnicit a observat că iarna monahul nu avea nevoie de haine călduroase, datorită căldurii lăuntrice pe care trupul său o căpăta la rugăciune. Monahul purta în plus lanțuri. La început, părintele înduhovnicit a crezut că acesta era cu adevărat un ascet și a căutat să afle de la el un cuvânt de folos despre rugăciune. A descoperit însă că monahul se ruga în mod greșit, pe baza imaginației și a emoției (exaltării) pe care aceasta o produce. Cu tact, părintele înduhovnicit l-a îndemnat pe monah să încerce să se roage fiind atent la cuvintele rugăciunii. Acest lucru a fost îndeajuns pentru a-l vindeca. Toate viziunile sale au dispărut, și monahul nu le-a mai putut aduce înapoi.

46 Dumitru Stăniloae, *Persoane în comuniune* (Sibiu, 1993).

Când s-a întors la părintele înduhovnicit după mai multă vreme, monahul nu mai părea mândru de sine, își scosese lanțurile și nu mai putea răbda frigul fără haine călduroase.[47]

După cum se poate vedea de mai multe ori experienţa înşelării este un lucru obişnuit în viaţa duhovnicească. Acest monah credea că el are o rugăciune atât de puternică încât iarna el nu mai avea nevoie de haine groase din cauza căldurii pe care o emana trupul său. Acest gen de înşelăciuni sunt cu adevărat lucrarea duhurilor necurate. Este bine să ştim acest lucru. Duhurile necurate nu se vor da înapoi de la nici o tehnică şi nici o tactică pentru a ne putea duce în înşelăciune. La fel de bine se poate spun că în rugăciune de cele mai multe ori duhurile necurate sunt cele care instigă în noi să ne folosim cât mai mult imaginaţia. Prin imaginaţie se poate spune că în cele din urmă duhurile necurate vor ajunge la ceea ce se poate spune o metodă sau o modalitate de a ne îndepărta de Dumnezeu. Imaginaţia se poate spune că este un lucru care de mai multe ori este folosit de duhurile necurate. Acest lucru este folosit pentru a îi oferii celui înşelat mai multe vedenii şi mai multe viziuni. Aceste fapte sunt prin urmare atestate de mai multe ori şi în mai multe feruri de mai mulţi asceţi ai Bisericii Creştin Ortodoxe. Imaginaţia după cum am spus trebuie controlată şi ea trebuie să fie cât se poate de mult un lucru pe care trebuie să îl avem în vedere. Duhurile rele de cele mai multe ori ajung de stârnesc imaginaţia în om şi la un moment dat ea primeşte valenţe şi în viaţa duhovnicească. Am putut vedea că de mai multe ori mai mulţi călugări au fost înşelaţi de cel rău prin vedenii care în realitate au fost produsul imaginaţiei. Imaginaţia se poate spune că de mai multe ori îl leagă pe credincios de ceea ce am putea spune partea fantastică a minţii. Prin sine omul are o predilecţie în spre fantastic. Duhurile necurate de cele mai multe ori ajung de manipulează această parte a imaginaţiei fanstatice. În acest mod se poate spune că de mai multe ori se ajunge la ceea ce am putea spune un control al nevoitorului prin imaginaţie. S-a putut vedea de mai multe ori că duhurile necurate ajung să acţioneze asupra noastră prin imaginaţie. Imaginaţia ne este stârnită şi în acest mod se poate spune că se ajunge la ceea ce am putea denumii o stare de confuzie. Prin această confuzie la un moment dat nevoitorul nu mai ştie ceea ce este adevărat sau real de ceea ce este fals. Aşa se face că mai mulţi asceţi au ajuns pradă diferitelor vedenii pe care duhurile necurate le-au instigat în ei. În timpul rugăciunii nu trebuie să ne imaginăm sensul cuvintelor pe care le rostim ci trebuie să ne concentrăm mai mult în spre ceea ce este spus sau pe cuvintele rugăciunii. Sunt foarte mulţi care au impresia că în timpul rugăciunii trăiesc stări profunde duhovniceşti dar în realitate ei sunt doar posesorii unei iamginaţii bogate. Trebuie să ştim că rugăciunea şi comuniunea cu Dumnezeu nu sunt imaginaţie ci sunt lucruri cât se poate de concrete şi de reale. Acest lucru de mai multe ori este contestat de cei care au o puternică imaginaţie. Un sfânt de la muntele Athos ne spune că de mai multe ori „imaginaţia este tunelul prin care intră diavolul în om.” Prin urmare se cuvine să ştim tot ceea ce ţine de rugăciune. Rugăciunea este foarte mult un lucru pe care îl facem în

47 Rugăciunea este un lucru care nu este pe placul diavolilor fiindcă aceasta este un punct de legătură între Dumnezeu şi oamenii. După cum diavolii încercă să ne despartă de biserică se poate spune că în acelaşi fel el încarcă să ne despartă şi de rugăciune. Sunt în acest sens mai multe dovezi de încercări care au avut loc pentru a ne desparte de Dumnezeu. Se spune că un monah a făcut timp de mai multă vreme rugăciunea lui Iisus cu metaniile. La un moment dat el s-a îmbolnăvit şi a căzut în comă. Ceea ce a putut vedea doctorul care l-a tratat era că deşi era în comă mâinile lui făceau cu metaniile rugăciunea lui Iisus. Atât de puternică i-a fost rugăciunea lui că nici în comă el nu se mai putea desparte de Hristos.

biserică. Acest lucru este aşa fiindcă de mai multe ori trebuie să de dăm seama la ce stadiu de rugăciune ne aflăm comparativ cu semenii noştiri. Rugăciunea după cum am spus nu este numai privată ci ea este şi publică fiindcă dacă sunt unii credincioşi care sunt foarte evlaioşi în rugăciune noi văzându-i să le urmăm lor. Acest lucru este un fapt pe care de cele mai multe ori îl aduce cu sine comuniunea bisericii.[48]

Pentru credincisoul simplu se poate spune că biserica este locul unde el se poate întâlnii cu alţii care au eventual concepţii similare de viaţă şi de existenţă. Acest lucru nu este însă valabil în cazul călugărilor care se poate spune că au ajuns la stadii mai avansate de viaţă duhovnicească. Credincisul simplu se cuvine să ştie că există o lume a duhruilor rele care sunt malefice şi care voiesc să inducă în eroare şi în greşeală pe cât mai mulţi dintre noi. Aceste lucruri se poate spune că sunt trecute de mai multe ori cu vederea. Sunt mai mulţi care nu cred că există o lume a duhurilor necurate şi deşi sunt atât de multe dovezi în acest sens ei le neagă. Nu trebuie să subestimăm lumea duhurilor necurate dar nici nu trebuie să o supraapreciem. Atunci când cineva cade pradă îneşelăciunii duhurilor necurate se cuvine să nu ne pierdem speranţa şi la fel de bine să învăţăm din acest lucru.[49] Duhurile necurate după cum am spus de mai multe ori îi atacă pe credincioşii simplii prin diferite patimi şi păcate. Acestea dacă nu sunt oprimate vor aduce în cele din urmă pieirea sau perderea celui care le cultivă. Menirea bisericii este de a îl trezii sau de îl aduce la cunoştinţă pe cel care este sub stăpânia duhurilor necurate că trebuie să iese din stăpânirea lor. Acest lucru se poate spune că se face de mai multe progresiv. Sunt mai mulţi care se poate spune că sunt instigaţii de duhurile necurate la un fel de evlavie maximă pentru ca mai apoi să fie abandonaţi şi aruncaţi în deznădejde.

Ceea ce trebuie să ştim este că duhurile necurate există de multă vreme şi în toate încercările lor ele nu au voit decât răul neamului omenesc. Pentru agnostici şi atei evident nu există nici un fel de duh necurat. Domnul Iisus Hristos nu este de aceiaşi părere. El ne spune că atunic „când duhul necurat iese afară dintr-un om, el umblă prin locuri pustii, căutând odihnă, dar n-o găseşte. Atunci îşi spune: „Mă voi întoarce în casa mea, de unde am ieşit!“ Şi când vine, o găseşte goală, măturată şi împodobită. Atunci se duce şi mai ia cu el alte şapte duhuri, mai rele decât el, şi intră şi locuiesc acolo, iar starea din urmă a acelui om ajunge mai rea decât cea dintâi. Tot aşa se va întâmpla şi cu această generaţie rea.” (Matei 12, 43-45). Acest lucru atestă încă de pe vremea Domnului Iisus Hristos duhurile rele şi faptul că ele sunt active în lumea noastră. Evident, locul duhurilor rele este dincolo de lumea noastră în iad dar ele iasă din iad pentru a putea să aducă pe cât mai mulţi în stadiul lor: iadul. Acest lucru se poate spune că este atestat de mai toţii marii sfinţi părinţi ai Bisericii Creştin Ortodoxe. Duhurile rele sunt cele care au ca şi scop să ne înşele şi să ne facă să credem că viaţa

48 Andrei Andreicuţ, *Spovedanie şi comuniune* (Alba Iulia, 1998).

49 Speranţa este un lucru pe care trebuie să îl avem în vedere şi de care trebuie să ţinem cont atunci când avem de a face cu duhurile necurate. Acest lucru este aşa fiindcă la Dumnezeu totdeauna există speranţă. Este cât se poate de adevărat că în timp ce la Dumnezeu există speranţă acest lucru nu este valabil în cazul duhurilor necurate. Duhurile necurate sunt cele care vor să scoată din noi orice speranţă în aşa fel că omul ajunge să îşi curme propria viaţă. Dacă omul devine conştient că există o lume a duhurilor necurate care îi doreşte răul şi moartea se poate spune că el v-a ajunge să se înarmeze împotriva acaestei lumi prin rugăciune şi prin prin fapte de nevoinţă.

pe care o ducem este o viaţă care nu are nici un sens, că acţiunile pe care le întreprindem nu au nici o noimă, că totul este lipsit de sens, că viaţa este urâtă şi în realitate nu merită trăită, că nu are rost să muncim, că nu are rost să facem o lume mai bună. Acestea sunt câteva sentimente pe care duhurile necurate le aduc în existenţa şi în viaţa oamenilor.

În experienţa ei Biserica Creştin Ortodoxă a atestat că există mai multe metode sau mai bine spus mai multe aspecte prin care omul este de mai multe ori înşelat. Maselor mari de oamenii de mai multe ori duhurule necurate le imprimă mai multe ideologii şi mai multe crezuri sociale care ajung să fie acceptate de foarte mulţi. În materie de credinţă duhurile rele au creat ateismul şi satanismul; în materie de filosofie, duhurile rele au creat nihilismul [filosofia nimicului], în materie de crez social duhurile rele au creat materialismul care consideră că tot ceea ce există în această lume este materia şi de mai multe ori materia ajunge să fie deificată. În lumea religiilor se poate spune că este cât se poate de evidentă lucarea duhurilor necurate: buddhsim, hindusim, taosim, lamaism sau zoroastrianism, aceste toate religii de mai multe ori sunt lucrări subversive pe care duhurile nencurate le-au făcut pentru a duce pe cât mai mulţi la pierzanie şi la pieire. Totuşi, duhurile necurate nu pot ispitii sau nu pot încerca pe nimeni dacă nu au voia lui Dumnezeu. Acest lucru îl putem vedea din Biblie în care ni se spune că cel rău sau diavolul a ispitit pe Iov dar a făcut acest lucru cu încuviinţarea lui Dumnezeu. Aceste lucru se poate spune că este actual şi valabil cu fiecare dintre noi. Fiecare dintre noi se poate spune că suntem supuşi încercărilor dar acest lucru nu trebuie să ne lasă fără de nici o speranţă. Trecutul bisericii este un lucru care de cele mai multe ori ajunge să ne situeze cât se poate de bine şi de corect în raport cu duhurile necurate. După cum vom vedea în continuare de mai multe ori duhurile necurate sunt cele care ajung să acţioneze prin imtermediul ocultului şi a ocultismului. Acest lucru se poate spune că este o altă modalitate prin care duhurile necurate ajung să ne domine şi să ne ducă în spăre iad. Scopul duhurilor necurate este cât se poate de evident: să ne arunce în iad. Este un scop simplu şi concret. Pentru a face acest lucru duhurile necurate am putut vedea că fac orice pentru a realiza scopul lor: aduc vedenii, aduc vise, se schimbă în Hristos şi în sfinţii îngeri, i-au forma femeilor frumoase pentru a îi ispitii pe asceţii bărbaţi şi a bărbaţilor frumoşi pentru a le ispitii pe femeile ascete şi enumerarea ar putea continua.[50]

La parintele Ilarion Argatu[51] a venit o femeie care i-a spus că poate să vindece oamenii prin bioenergie, atingând parţile dureroase ale corpului şi făcând durerile să dispară.

- Ma rog la Dumnezeu înainte şi el mă ajută, explica femeia.

Parintele i-a raspuns:

– Nu Dumnezeu te ajută, diavolul e acolo, asta e lucrarea lui. Şi ca să te convingi cu ochii tăi, uite ce faci: te aşezi în genunchi în faţa unei icoane şi spui rugăciunile pe care le ştii, apoi ceri de la Dumnezeu: “Doamne, arată-mi mie cine mă ajută pe mine să fac ceea ce fac”. Ai să vezi (să fii pregătita, să nu te sperii) un diavol stând cu spatele la matale, negru, cu păr din loc în loc, acela te ajută.

Aşa a facut, iar la o săptămână vine înspăimântată la părintele că i s-a arătat diavolul care o ajuta şi cerând iertare lui Dumnezeu pentru că a fost înşelată.

---

50 Igantie Brancianinov, *Despre înşelare* (Apologeticum, 2005).

51 Ilarion Argatu (1913-1999) a fost un arhimadrit ortodox şi un exorcizator care a trăit la Mănăstirea Cernica din Bucureşti.

Se poate vedea şi aici încă o înşelăciune pe care un duhul necurat a făcut-o. Trebuie să ştim că de mai multe ori duhurile necurate pentru a câştiga pe cât mai mulţi se poate spune că fac lucruri bune pentru a câştiga încrederea mai multora. Se fac în acel sens mai multe vindecări prin mai multe tehnici şi mai multe practici de natură ocultă pe care se poate vedea de cele mai multe ori că sunt în cele din urmă înşelăciuni. Există în acest sens bioenergia, yoga, argintul viu, meditaţia transecednetală, mind control şi multe altele pe care ne-ar lua prea mult ca să le enumerăm pe toate.[52] Trebuie să spunem că aceasta carte nu este o istoria a duhurilor necurate ci se poate spune că este mai mult un manual de cum putem să ne ferim împotriva lucrării duhurilor necurate. Acest lucru se poate spune că este un fapt pe care trebuie să îl avem în vedere şi de care trebuie să ţinem cont. După cum se poate vedea există o diferenşţă dintre modul în care duhurile necurate îl abordează pe credinciosul simplu şi modul în care ele îl abordează pe călugăr şi pe cel care este avansat în viaţa duhovnicească. Acest lucru se poate spune că este o realitate pe care mai multă lume nu o bagă în seamnă. Credinciosul simplu după cum am spus este atact de cele mai multe ori prin patimi sau păcat în timp ce călugărul sau nevoitorul care a ajuns la un anume grad de avansare în viaţa duhovnicească de cele mai multe ori este asaltat de vedenii, vise, îngeri falşi şi Hristoşi închipuiţi. De cele mai multe ori se poate spune că în cazul marilor nevoitori contează ca cel care a fost îneşalt să rămână credincios şi să nu îşi piardă speranţa. Speranţa este un lucru important şi se poate spune că de cele mai multe ori duhurile necurate ajung să ne facă să ne consideărm pierduţi. Gândurile care le instigă duhurile necurate celui care a fost înşelat într-un fel sau altul sunt de cele mai multe ori că din moment cel el a fost înşelat odată pentru el nu mai există nici şansă de mântuire. Adevărul este că există foarte multe şanse de mântuire pe care se cuvine să le avem în vedere.

Un alt lucru pe care trebuie să îl avem în vedere este că duhurile necurate nu ţin cont de poziţia socială a cuiva. De mai multe ori ele acţionează furibund şi cu consecinţe cât se poate de nefaste. Cea mai nefasă consecinţă este sinuciderea. Prin urmare, toţi cei care alcătuim comuniunea bisericii bogaţi şi săraci trebuie să ştim că suntem la fel de mult supuşi încercărilor şi ispitelor duhurilor necurate. Bisrica este pentru noi un refugiu. De cele mai multe ori se poate spune că ne găsim pe noi singuri şi părăsiţi într-o lume care de mai multă vreme a renunţat la lupta împotriva răului şi a duhurilor necurate. Ei bine, în această situaţie Biserica este încă o modalitate de a supravieţui şi de a ne menţine în stadiul de urmaşi ai lui Hristos. Este adevărat că duhurile necurate după cum ne-o arată trecutul de mai multe ori au luat chipul lui Hristos însuşi pentru a înşela pe cât mai mulţi dar noi nu trebuie să credem orice Hristos ni se arată şi orice chip de înger pe care eventual l-am vedea. Am dorit să aducem prin aceste cuvinte mângâiere credincisoului care de mai multe ori se vede pe sine părăsit în mijlocul ostilităţii duhurilor necurate. După cum putem vedea au fost şi multe cazuri în care nevoitorii ortodocşi au ieşit biruitori auspra acestor puteri infernale. Acest lucru trebuie să ne aducă speranţă şi să ne facă să ne continuăm viaţa

52 Este de ramarcat aici că există o gamă extrem de nerotodoxă a practicilor emdicale pe care mai mulţi vindecători itineranţi le fac. Aceste lucruri de cele mai multe ori au conotaţii magice şi se înrudesc cu vrăjitoria. Unii chiar pretind că pot ghicii prin cititul în cafea, prin citirea palmei [hiromanţia], ghicitul în cărţi, tarot, spiritismul şi multe altele. Aceste practici se poate spune că de mai multe ori ţin de practica ocultului. Este bine să ştim cum aţionează şi cum sunt prezentare omului simplu actele oculte. Ortodoxia nu cotestă că există o lume a ocultului care de cele mai multe ori ajunge să îl stăpânească pe om şi îl ţine cât se poate de mult în cursa lui.

noastră duhovnicească. De fapt de acest lucru avem nevoie cel mai mult. Viaţa duhovnicească se poate spune că este o cursivitate care este plină de logică şi de sens. Duhurile necurate sunt cele care de mai multe ori o fac să nu mai aibă nici un fel de cursivitate şi nici un fel de sens. Duhurile necurate sunt cele care de mai multe ori ne fac să pierdem înţelesul şi raportarea corectă la lucrurile duhovniceşti. Noi însă trebuie să ne opunem acestei lucrări prin rugăciune şi fapte bune.[53]

CAPITOLUL 3

IDOLI, MAGIE, OCULTISM ŞI EXTRATEREŞTRII

Lumea de acum 2000 sau 3000 de ani se poate spune că a fost o lume foarte diferită de lumea de azi. Un lucru care se poate spune că a caracterizat lumea de acum 2000 sau 3000 de ani au fost zeii şi idolii. Aceştia se poate spune că împânezeau tot pământul. Ceea ce mai puţini ştiu azi este că aproape fiecare regiune geografică avea zeii ei. Aceşti zei se poate spune că în mentalitatea antică populau cerul. Este bine să amintim astfel că în Grecia antică se cunoşteau 12 zei: Demeter care era zeiţa grânelor şi a recoltelor bogate, Afrodita care era zeiţa iubirii, Apolo zeul profeţiei, Ares zeul războiului, Artemis zeiţa naşterii, Atena zeiţa înţelepciunii, Hefaiostos zeul focului şi al metalelor, Hera zeiţa femeilor căsătorite, Hermes zeul comerţului, Hestia zeiţa focului din casă, Poseidon zeul mărilor şi nu în cele din urmă Zeus care era zeul tunetelor şi al fulgerelor. În Egiptul antic se cunoşteau alţi zei: Amon zeul soarelui, Anput zeul înmormântării şi al mumificării, Aneubis, un zeu care conducea sufletele în lumea de dincolo, Anuket zeiţa Nilului, Apis zeu al fecundităţii, Apofis zeu al răului şi al distrugerii, Bes zeu ocrotitor al familiilor, Hathos zeiţa dragostei, Heket zeiţa naşterii, Horus zeu protecor al Egiptului, Isis zeiţa magiei şi a vieţii, Matt zeiţa adevărului, a dreptăţii şi a armoniei, Nun zeul apelor, Nut zeiţa cerului, Osiris zeul vieţii de apoi şi al lumii de dincolo, Ptah zeul meşteşugarilor, Seth zeu al deşertului, Shu zeu al aerului şi Toth zeu al cifrelor. În Sumeria antică se poate spune că ne întâlnim cu alţi zei: Anu zeul cerului, Enlil zeul aerului, Enki zeul apei proaspete, Inanna zeiţă a iubirii, Ninurta zeul războiului şi Utu zeul soarelui. În Italia antică întâlnim următorii zei: Apolo zeul soarelui, Bacchus zeul vinului, Ceres zeiţa recoltei, Cupidon zeul dragostei, Diana zeiţa vînătoarei, Iuno zeiţa mariajului, Maia zeiţa primăverii, Marte zeul războiului, Minerva zeiţa înţelepciunii, Neptun zeul apelor, Plutus zeul bogăţiei, Venus zeiţa frumuseţii, Vesta zeul căminelor, Vulcan zeul forjării. În Mesopotamia antică avem pe următorii zei: Apsu zeul oceanelor, Damkina zeiţa pământului, Ea zeul înţelepciunii, Enlil zeul vremii şi al furtunilor, Enurta zeul războiului, Hadad zeu al vremii, Iştar zeiţa dragostei, Mummu zeul aburilor, Nabu zeul artelor transcrierii, Şamaş zeul soarelui şi al justiţiei, Sin zeul luni. Evident enumerarea ar putea continua. Ceea ce se poate vedea este că lumea antică a fost extrem de darnică în zei şi diferite divinităţi. Acest lucru este un fapt pe care evident nu îl putem trece cu vederea.[54]

Prin urmare pentru antici cerul era populat cu zei. Aceşti zei dintre care unii se poate să fie pură imaginaţie în timp ce alţii sunt realităţi depline, de mai multe ori primesc ceea ce am putea spune caracteristicile extratereştrilor din zilele de azi. Lumea de azi este extrem de cuprinsă de credinţa în extratereştri. Se pot vedea mai multe cărţi, reviste, magazine sau documentare tv care aduc în discuţie faptul că există

53 Ilarion Argatu, *Arătări sau vedenii ale părintelui Ilarion Argatu* (Editura Mila Creştină, 2010).

extratereştri. La un studiu mai atent se poate vedea foarte bine că mai multe dintre relatările antice ale zeilor corespund cu manifestările extratereştrilor din zilele noastre. De exemplu în India în Mahabharata zeul Arjuna[55] zbura cu „un car divin” prin spaţiu prin care treceau şi alte „mi de care uluitoare la chip.” În alte texte vechi, cum ar fii Drona Parva sau Mahavira se găsesc descrieri amănunţite ale VIMANELOR, care nu sunt nimic altceva decât aparate de zbor care se deplasează prin aer cu viteze foarte mari. La fel de bine, în unele cronici egiptene şi chinezeşti se găsesc referinţe la anumite “care luminoase” care se aseamănă unor păsări mari. La fel de bine au fost descoperite mai multe basoreliefuri cu chipuri de anumite divinităţi care reprezintă aparate de zbor şi imagini ale piloţilor acestora îmbrăcaţi în costume speciale. În vestita placă mayaşă de la Palenque se află reprezentat celebrul om cu masca de jad, pilotul în spatele căruia se află o imagine în care unii specialişti descifrează o rachetă în secţiuni (după unele interpretări mai recente imaginea pare a fi a unui vehicul de transport mai simplu, "motorul" fiind inclus în categoria celor de avion - cu ardere internă). Prin urmare este cât se poate de adevărat că noţiunea de zbor şi de navă spaţială nu sunt lucruri noi deşi azi ele nu mai sus atribuite zeilor ci extratereştrilor.[56]

În Australia**,** membrii tribului aborigen Mowanjum sustin ca stramosii lor sunt creatorii bizarelor imagini rupestre. Nici ei nu ştiu, însă, cu exactitate ce anume au vrut să reprezinte aceştia atunci când au creat respectivele imagini. Este cât se poate de evident că **în imagini apar capetele unor creaturi humanoide, cu ochi mari şi oblici, fără gură, şi cu cranii perfect sferice**, o înfăţisare aproape identică cu cea in care sunt reprezentati **extratereştrii** din zilele noastre. Scepticii susţin că datorita practicii anuale de revopsire a imaginilor, originalul s-a pierdut de multa vreme, şi nimeni nu mai poate şti ce anume a fost gravat pe pereţii de la Wondjina. Mai mult, ei sunt convinşi că este vorba de zeităţi ale ploii şi nicidecum de entităţi extraterestre. Dar cum nici oamenii de ştiinţă şi nici ufologii împătimiţi nu au putut oferi o ipoteză care să mulţumească pe toată lumea, suspiciunile asupra picturilor străvechi continuă să înflăcăreze spiritele şi să genereze dispute aprinse.

În Egipt în stravechiul oras Abydos datorita infiltraţiilor, templul se pare ca a fost inundat de mai multe ori de apele Nilului, **o parte a inscriptiilor hieroglifice de pe frontispiciul unei coloane s-a desprins, scoţând la iveală o gravură mai veche**. Martorii au fost şocaţi de ceea ce au văzut, multora dintre ei nevenindu-le să creadă că aşa ceva este posibil. **Gravura din spatele hieroglifelor reprezenta în detaliu ....un elicopter, un submarin, şi două maşini de zbor [OZN]**. Imediat s-a facut trimitere şi la alte inscripţii misterioase care, dupa cum afirmă adepţii existentei OZN-urilor, ar

54 Lumea de azi este cât se poate de nepăsătoare cu privire la credinţe anticilor în zei. Ceea ce vom putea vedea este că de mai multe ori aceste credinţe în zei au fost cât se poate de serioase în antichitate. Atât de serioase au fost aceste credinţe încât de mai multe ori cei care nu le respectau erau pedepsiţi cu moartea. Faptul că trăim într-o lume în care închinarea la zei este momentan o minoritate nu se poate spune că a fost şi cazul anticilor care credeau că tot cerul este populat de zei. Acest lucru nu mai este valabil în mare în zilele noastre dar nu înseamnă că aşa a fost din totdeauna.

55 În mitologia indiană sau vedică Arjuna este zeul zorilor.

56 John Keel, *Operation Trojan Horse: The Classic Breakthrough Study of UFOs*, (Anomalist books, 2013 reeditare).

reprezenta tehnologii mult mai apropiate de epoca modernă sau de cea futuristă decât de cea a Egiptului antic.

Oficial, UNESCO a recunoscut prezenţa a peste 140.000 de petroglife in Val Camonica, Italia, unele dintre ele având vechimi mari. Descoperirile recente arată, însă, ca numarul acestora ajunge chiar si la 300.000. Si totusi, c**e este atât de ciudat la petroglifele italiene încât sa atragă atenţia ufologilor şi adeptilor teoriei astronautilor preistorici?** Ei bine, dacă cele mai vechi petroglife înfăţişează animale specifice sfârşitului ultimei mari glaciaţiuni, o practică des întâlnită la popoarele primitive, **unele dintre imaginile reprezentate par sa nu îşi gaseasca locul în niciun timp istoric. Cele mai bizare dintre ele înfăţişeaza creaturi cu aspect uman, îmbrăcate aidoma astronauţilor.** Frapante sunt căştile de pe capul siluetelor, prevăzute cu antene, la fel ca şi impresia că personajele par să leviteze sau să zboare.

În urma relatărilor pe care le-am prezentat mai sus cu toţi monahii în urma cărora s-a manifestat mai mulţi diavoli se poate spune că am ajuns în stadiul în care avem trei elemente: diavoli, zei şi extratereştrii. Acest lucru se poate spune că trebuie să ne facă să credem că ceea ce mai mulţi dintre contemporanii noştrii numesc contact cu civilizaţii extraterestre nu este nimic altceva decât “contact cu diavoli.” Este cât se poate de adevărat că de sub chipul zeilor antici diavolii de mai multe ori şi-au făcut simţită prezenţa în trecut. La fel de bine acum după 2000 sau 3000 de ani de avansare tehnică şi tehnologică se poate spune că acest chip al diavolilor se deghizează pe sine sub cel al extratereştrilor. În zilele noastre se poate spune că de mai multe ori marii savanţi ai lumii de mai multe ori ne spun că este imposibil ca în acest univers extrem de mare să nu mai fie şi alte civilizaţii inteligente. Realitatea este că viaţa biologică nu este posibilă în univers. De mai multe ori sunt mai mulţi care ne spun că încearcă să intre în contact cu alte civilizaţii. Ei bine, acest univers în care trăim a fost creat de Dumnezeu şi se poate spune că tot Dumnezeu îl menţine în existenţă. Ceea ce vom vedea că în realitate acele contacte cu “alte civlizaţii extratarestre” au fost déjà făcute în antichitate. Ele au fost contactele cu extreterştrii care susţin că vin de pe alte planete. Să vină ei de pe alte planete? Puţin probabil. Cu mai bine de un secol în urmă timp în care s-au înregistrat primele contacte cu extratereştiri aceştia de mai multe ori spuneau că sunt de pe Jupiter sau Saturn. După ce omul a ieşit în spaţiu cosmic şi a văzut că pe aceste planete viaţa este imposibilă, inteligenţele extraterestre au susţinut că în realitate ele vin de pe alte constelaţii mult mai îndepărtate cum sunt constelaţia Pleiadelor şi galaxia Andromeda. De ce ar minţii extretereştrii? Dacă ei există.

Anul 1997 a fost anul în care a avut loc un eveniment trist şi mai puţin cunoscut. Acest incident a avut loc în organizaţia numită *Poarta raiului* din Statele Unite ale Americii. Marshall Applewhite a fost conducătorul acestei organizaţii şi el susţinea că el este o fiinţă superioară şi a ajuns la acest stadiu prin ajutorul extratereştrilor. El era un fel de “reîncarnare a lui Iisus Hristos” în viziunea sa. La fel de bine el mai susţinea că părmântul şi viaţa de pe el a fost creată de extratereştrii, că pământul urma în 1997 să fie curăţit de orice formă de viaţă şi numai cei mai avansaţi duhovniceşte vor ajunge să fie salvaţi de farfurii zburătoare de distrugerea care v-a avea loc pe pământ. Ce a făcut prin urmare acest Marshall Applewhite? El a susţinut că a primit un mesaj de la extratereştrii care îi spunea să adune pe cei 39 de membrii ai organizaţiei sale şi să se sinucidă cu toţii pentru ca sufletele lor să poată să intre în naveta spaţială care era ascunsă în coada cometei Hale-Bopp care urmă să treacă pe lângă pământ. Acest scenariu se poate spune că este departe de a fii un scenariu cu extratereşti ci mai mult un scenariu care corespunde cu descrierile sfinţilor părinţi ale înşelăciunilor diavoleşti pe care le-au suferit mai mulţi sfinţi ai Bisericii Creştin Ortodoxe. Prin urmare în 1997

39 de oamenii s-au sinucis pentru a putea ajunge pe o navetă extraterestră.[57] Adevărul este că după cum ni se spune şi în Noul Testament, când cineva ajunge sub posesiune diavolească, diavolii fac orice pentru a îi ucide pe cei pe care îi posedă (Marcu 9, 17-21).

Toate dovezile şi toate argumentele ne fac să credem că zeii antici şi extretereştiri sunt una şi aceiaşi realitate: diavoli. După cum am putut vedea în rândurile de mai sus diavolii de mai multe ori şi-au schimbat identitatea şi s-au dat pe sine altceva decât sunt ei în realitate. Acest lucru se poate spune că este de actualitate pentru o lume care a aflat că în spaţiul cosmic viaţa nu este posibilă. Sunt mai multe scenarii care ne propun un fel de existenţă a extratereştilor în spaţiul cosmic. Ceea ce ştiinţa a putut vedea este că de cele mai multe ori viaţa nu este posibilă în spaţiul cosmic şi din cele 9 planete ale sistemului solar viaţa nu este posibilă pe nici o planetă. Prin urmare viaţa biologică după cum o ştim nu este posibilă în univers. Totuşi, dacă în univers nu este posibilă viaţa biologic acest lucru nu înseamnă că nu este posibilă viaţa spiritual. Este cât se poate de adevărat că mai multe entităţi spirituale ar putea să existe în univers fără ca noi să le vedem cu ochiul liber. Totuşi, cum poate credinţa şi ortodoxia reconcilia crezul că există iad şi la fel de bine este posibil să existe diavoli în spaţiu cosmic? Iadul este un spaţiu care se poate spune că este sub spaţiul cosmic [deşi acest lucru este spus doar pentru a îi face omului o imagine fiindcă aceste lucruri nu au loc în ordinea materială a lumii ci sunt lucruri de natură spirituală]. Diavolii pot ieşii din iad până la a doua venire a lui Hristos. În acest sens ei pot intra în spaţiul cosmic şi în cele din urmă ajunge pe pământ. Prin urmare, până la a doua venire spaţiul cosmic este un spaţiu care este deschis călătoriilor demonice.[58]

Totuşi, se poate spune că de mai multe ori au existat mai multe “contacte” între omul modern şi extratereştrii. Ce a reieşit din aceste contacte? Un lucru care poate părea mai ciudat este că asemenea zeilor antici nici un extraterestru nu s-a opus faptului de a fii divinizaţi de oameni. Acest lucru se poate spune că este un fapt care duce înapoi la timpurile antice în care oamenii venerau zeii şi le aduceau jertfe. Acest element se poate spune că este unul cât se poate de obişnuit în cazul întâlnirilor care au avut loc între oamenii şi fiinţe aşa zise de pe alte planete. La fel de bine din aşa zişii extratereştiri aproape toţi au negat existenţa lui Dumnezeu ceea ce se poate spune că este un lucru pe care şi diavolii îl fac. De mai multe ori extratereştiri s-au dat pe sine ca şi creatori ai pământului şi ai omului înlocuind locul lui Dumnezeu. Ceea ce se poate spune că este un fapt cât se poate de adevărat este că de mai multe ori extratereştri nu

---

57 Oricât ar părea de greu acest gen de întâmplare a avut loc şi este un fapt pe care trebuie să îl ştim şi de care trebuie să ţinem cont. De mai multe ori „fiinţele extraterestre” le-au promis oamenilor lucruri extraordinare şi extrem de uimitoare dar care nu s-au adeverit. De mai bine de 2000 sau 3000 de ani umanitatea se confruntă cu: foamete, sărăcie, moarte, boală, suferinţă, necazuri şi în pofida marilor promisiuni pe care unii savanţi ni le fac că vom intra într-o nouă etapă mai avasantă de viaţă şi civilizaţie, acest lucru nu a avut loc. Până acum în mai bine de 2000 de ani de când umanitatea a renunţat la cultul zeilor, marile probleme ale umanităţii au rămas identice şi parcă nimic nu s-a schimbat. Mai mult decât atât, secolul al XX-lea a fost martorul a două războaie mondiale care se pare că nu au fost aplanate de nici o civlizaţie extraretestră sueprioară.

58 John of the Gentiles, *The demonic theory of the UFOs* (Create Space Independent Publishing Platform, 2012).

par să afirme existenţa lui Dumnezeu ci de mai multe ori după cum se poate vedea ei se consideră pe sine dumnezei. Acest lucru este comun atât zeilor antici cât şi diavolilor.

Doctrinele pe care le-au popularizat aşa numitele contacte cu extratereştrii de cele mai multe ori se poate spune că au fost de origine ocultă. Ele de cele mai multe ori includ crezul în horoscop şi în zodiac şi la fel de bine în tot felul de doctrine new age de "armonie universală." Acest gen de doctrine de cele mai multe ori oculte se poate spune că se îndrudesc foarte mult cu ceea ce cunoaştem în zilele noastre ca şi New Age. New Age-ul se poate spune că ne propune un fel de pace universală în care toare religiile şi toate credinţele sunt acceptate şi tratate ca şi egale. Este prin urmare cât se poate de adevărat că fenomenul OZN şi extraterestru are mai multe în comun cu ocultul decât cu ştiinţa. Asemenea zeilor antici se poate spune că extratereşti de cele mai multe ori manifestă un fel de reticenţă în spre creştini şi creştinism. De cele mai multe ori se poate spune că ei ajung să contacteze pe cei care sunt implicaţi în ocult şi în alte doctrine new age.[59] În urma unui aşa numit contact cu fiinţe extraterestre s-a putut vedea că pe uniformele pe care le purtau aşa zişii extratereştiri erau mai multe simboluri sau embleme oculte. De cele mai multe ori aceste simboluri au fost identice cu cele are religiilor de mistere babiloniene. Una dintre cele mai cunoscute embleme a fost cea a unui disc cu aripi care de mai multe ori a putut fii reperată ca şi un însemn ocult. Un alt simbol a fost un cap al păsării Phoenix şi a vulturului cu două capete simbol care apare şi în francmasoneria scoaţiană.

O simulitudine dintre vieţile sfinţilor şi contactele extraterestre este din ceea ce am spus mai sus în primele capitole unde la un moment dat ucenicul Sfântului Sisoe cel Mare s-a întâlnit cu cel rău pe drum şi acesta a luat chipul unei femei frumoase care a voit să întreţină relaţii intime cu el. Ei bine, într-unul dintre cazurile de existenţă extraterestră se poate spune că avem un caz similar sau asemenător. O întâmplare mai puţin cunoscută ne spune că un aşa zis extraterestru a răpit o femeie şi a voit să aibă relaţii intime cu ea. Femeia a reuşit să fugă. Se poate ridica întrebarea ce civilizaţie superioară pot extratereştrii crea dacă ei ajung să dorească să întreţină raporturi intime cu oamenii? Acest lucru nu poate fii decât o mare înşelăciune. Este bine să ştim aceste lucruri şi să le avem în vedere. După cum am spus, este cât se poate de adevărat că între cultele zeilor antici şi interestul crescând pentru extratereştri din zilele noastre este o legătură cât se poate de mare şi de vizibilă celor care vor sta mai mult să judece aceste fenomene. În aceste rânduri am dorit să vorbim mai pe larg despre acest lucru fiindcă considerăm că este nevoie. Marile centre astronomice de mai multe ori caută dovezi că există viaţă în univers în timp ce ştiinţa a demonstrat că acest lucru nu este posibil. Vorbim aici despre viaţa biologică. Faptul că viaţa biologică nu este posibilă în univers nu înseamnă că nu este posibilă viaţa spirituală sau a duhurilor. Este posibil în acest sens ca mai multe duhuri rele să fie în univers. Acest fapt este un lucru care de mai multe ori a fost atestat de ocultim care crede că anumite planete au duhuri protectoare. Ştim că ocultul se ocupă cu "doctrine și practici prezentând un caracter ezoteric și care au ca obiect fenomene tainice, supranaturale inaccesibile cunoașterii

59 New age este un fel de doctrină care sub auspiciile că propovăduieşte un fel de armonie universală se poate spune că de mai multe ori este confuză. Pe lângă faptul că new age-ul este o doctrină care susţine că toate religiile sunt adevărate şi sunt mai mult părţi a unui mare tot, există la fel de bine şi fiinţe extraterestre care de mai multe ori au ajuns să se contacteze pentru o lume mai bună şi pentru un nou stadiu în existenţa omului. Acest stadiu ei îl numesc epoca zodei peştilor care este ultima dintre epocile istoreiei omului. După cum am spus new age-ul este o învăţătură care susţine pe faţă existenţa extratereştrilor.

obișnuite.”[60] Acest lucru ne leagă foarte mult de ceea ce am putea spune că existenţa extratereştrilor de mai multe ori este una şi aceiaşi cu exiestenţa diavolilor pe care îi găsim menţionaţi în vieţile sfinţilor şi în cărţile de aghiografie creştin ortodoxă.

Iată o mărturie care apartine Preacuviosului părinte Cleopa de la Sihăstria, mărturie care nu este altceva decât o confirmare a celor spune mai sus: "Eram într-o noapte la ora unu în bordei. Făcusem Miezonoptica şi eram pe la sfârsitul Utreniei, când deodată aud: buf, buf, buf! Se cutremura pământul. Eu am iesit să văd ce se aude, dar când am deschis usa la bordei am văzut afară o lumină mare şi în lumină, o maşină de alamă cu multe roţi (un clasic O.Z.N. -n.n.) Din ea a coborât un om înalt, cu ochii mari, pe jumătate albi şi pe jumătate negri, care numai atât a zis apăsat:

-Ce cauti aici? (acesta a fost momentul cel mai important: în loc să intre în dialog cu extraterestrul, cum ar fi făcut alţii, părintele şi-a dat seama că se află în faţa unei curse diavoleşti -n.n.) Atunci mi-am adus aminte ce zic Sfintii Părinţi. Că dacă ai Sfintele Taine, Îl ai pe Hristos viu! Eu aveam Sfintele Taine într-o scorbură de brad în bordei. Si când am văzut aşa, am intrat repede înăuntru, am cuprins bradul cu Sfintele Taine în braţe şi numai atât am zis:

-Doamne Iisuse, nu mă lăsa!

Să vezi tu atunci rugăciune când este dracul la usă! Si când m-am uitat din nou afară, l-am văzut cum se dădea înapoi alungat de puterea lui Hristos. Lângă bordei era o râpă mare unde a căzut acel duh necurat. Dar cum a căzut? Când a ajuns la râpă, s-a dat de trei ori peste cap cu tot cu maşină şi pe urmă a căzut şi s-a făcut un zgomot mare de mi-au ţiuit urechile până a doua zi la ora unu.”[61]

Dacă este să dăm crezare celor de mai sus este cât se poate de adevărat că de mai multe ori duhurile necurate i-au chipul extratereştrilor. Acest fapt este un lucru pe care trebuie să îl subliniem. Duhurile necurate după cum am spus, de mai multe ori s-au arătat sub forma extratereştrilor la fel cum în vechime s-au arătat pe sine sub chipul zeilor. Este prin urmare un lucru la care trebuie să medităm mai mult şi pe care trebuie să îl avem mai mult în vedere. Aceste rânduri se poate spune că nu sunt simple deziluzii în agonia unei minţi care nu ştie exact pe ce lume trăieşte ci mai mult conexiuni ale unei lumi în care trăim şi în care se poate spune că de mai multe ori am ajuns să fim înşelaţi. După cum se poate vedea în cazul celor care sunt oamenii credincioşi de mai multe ori duhurile necurate i-au chipul lui Hristos şi a îngerilor, în timp ce în cazul celor care nu au nici un fel de credinţă de mai multe ori duhurile necurate se prezintă pe sine ori ca şi zei ori ca şi extratereştiri. Nu credem că am găsit nimic senzaţional în această similitudine dintre zei şi extratereştrii însă este cât se poate de adevărat că aceste concindenţe sunt extrem de aproape una de alta. Acest lucru este cel care n-a făcut să sistematizăm mai bine şi să evidenţiem mai mult ceea ce are loc cu adevărat. Având în vedere că au fost îngeri căzuţi de mai multe ori duhurile necurate pot lua forma unor fiinţe extraterestre. S-a putut vedea că acolo unde oamenii au fost bântuiţi de prezenţe extraterestre acestea de mai multe ori au fost îndepărtate de rugăciune şi de o viaţă a credinţei. Acest lucru după cum se poate vedea este unul care ne prezintă că extretereştrii şi viaţa religioasă sunt realităţi care sunt incompatibile. Este adevărat că a trecut mai mult timp de când lumea noastră a fost împânzită de zei şi de zeităţi şi acest lucru se poate spune că a fost de mai multe ori uitat de mai mulţi şi sunt mai mulţi

60 Cf. Dicţionarului explicativ.

61 Ioanichie Bălan, *Viaţa şi nevoinţele arhimandritului Ilie Cleopa* (Eidtura Trinitas: Iaşi, 1999).

care se poate spune că sunt cât se poate de mult ingoranţi în acest sens. Acest lucru se poate spune că în cele din urmă poate fii evitat şi la fel de bine trecut cu vederea.[62]

În acest sens se spune de mai mulţi că au fost răpiţi şi aşa numite OZN-uri şi că aici au suferit diferite acţiuni pe care extretereştiri l-au făcut acuspra lor. Acest fenomen se numeşte mai recent *abducţie* şi este cât se poate de mult unul care este privit pozitiv de mai multe ori de mai mulţi mari savanţi. Acest fenoment al abducţiilor se poate spune că de mai multe ori seamănă cu un fel de posesie diavolească fiindcă ce mai multe ori cei care sunt abduşi simt că nu mai sunt în controlul trupului şi a minţii lor. De cele mai multe ori celor care sunt abduşi le sunt date unele mesaje care se poate spune că de mai multe ori se dovesc a fii identice. Aceste mesaje de mai multe ori sunt făcute telepatic şi constau în scenarii îngrozitoare care constau în evenimente cataclismice pe pământ sau uneori chiar distrugerea pământului din cauza condiţiile ecologice care de degradează din ce în ce mai mult. De mai multe ori celor care au fost abduşi le-au fost date şi mesaje cu caracter religios în care li se spunea că extrareştrii sunt creatorii noştrii ai oamenilor, că ei încearcă să ne facă să evoluăm prin mai multe experimente şi că umanitatea trebuie să se unească într-un sistem de singular guvernare globală pentru a putea supravieţui acestor evenimente catastrofice pe care lumea le v-a trece.[63]

Se poate vedea şi aici un un fel de lucrare diavolească fiindcă ea este cea care ne face ca în cele din urmă să ajungem să credem că aşa numiţii extratereştiri sunt prietenii noştrii. După cum am spus, marea majoritate a “extratereştrilor” care au fost contactaţi sau care au cotactat pământeni nu credeau în Dumnezeu ci din contră respingeau credinţa în Dumnezeu. Mai mult decât atât ei susţineau de mai multe ori că în realitate ei sunt creatorii pământului şi a omului. Acest lucru se poate spune că demonstrează caracterul diavolesc al existenţelor extraterestre şi acesta mai mult fiindcă omul şi pământul au fost create de Dumnezeu. Se poate vedea şi aici pervesiunea şi minciuna de care dau dovadă existenţele aşa numite extraterestre. Adevărul este că trăim într-o lume în care sunt din ce în ce mai mulţi oamenii care devin interesaţi de extratereştrii şi de posibile alte civilizaţii extraterestre. Ni se spune de mai multe ori că este imposibil ca în acest univers vas Dumnezeu să nu fii creat şi alte fiinţe sau alte civilizaţii. Este adevărat că acest univers este vast dar acest lucru nu înseamnă că probele ştiinţifice pot fii trecute cu vederea. Ştiinţa ne–a demonstrate de mai multe ori că viaţa biologică nu este posibilă în spaţiul cosmic. La fel de bine nici în sistemul solar şi nici în planetele din apropierea lui nu a fost descoperită viaţă. Ceea ce mai mulţi uită este faptul că Dumnezeu este present sau mai bine spus atotprezent şi El este present şi în univers. Cum se face atunci că aceste existenţe extraterestre de cele

62 Fred DeRuvo, *Demons in disguise* (Study-Grow-Know, 2010).

63 Din ce în ce mai multe mărturii apar în presă şi la televizor cu astfel de cazuri în care se poate spune că mai mulţi semeni de ai noştri au au ajuns în binecunoscutele farfurii zburătoare. Ceea ce s-a putut vedea la un studiu mai detaliat este că aceste farfurii zburătoare de mai multe ori au fost dovedii a fii un fel de percepţie extrasenzorială a omului ce este în sine un lucru rău. Mai mulţi care au studiat fenomentul OZN au susţinut că acestea nu durează mult şi de mai multe ori se despart. Pe un şantior ne vreo 3000 de imagni nici un OZN nu era identic cu altul ci toate se poate spune că erau de mărimi diferite. Ceea ce au concluzionat oamenii de ştiinţă este că aceste fenomente OZN de cele mai multe ori sunt mai mult un fel de proiecşie telepatică asupra celui care le priveşte şi nu sunt o realitate în sine.

mai multe ori îi resping exitenţa şi consideră din contră că ele au făcut pământul şi pe om? La fel se poate spune că pretindeau şi zeii antici pe care i-am enumerat mai sus. După cum am spus, în plan religios existenţele extraterestre au mai mult în comun cu idolii şi zeii antici. Acestora de mai multe ori li se ridicau temple şi li se aduceau jertfe. Este de remarcat aici că nici un creştin de acum 2000 de ani nu vorbea ca şi noi cei de azi de extratereştiri ci vorbeau foarte mult de zei şi de faptul că zeii erau potrivnici credinţei în Domnul şi Mântuitorul Iisus Hristos. Aceste lucruri de mai multe ori au fost infirmate prin faptul că se considera că zeii propriu zis erau mai mult imaginaţii ale omului. Chiar dacă unii au fost imaginaţie a omului este cât se poate de adevărat că mai mulţi au fost adevăraţii fiindcă lor şi se aduceau daruri şi jertfe şi credem că numai o minte bolnavă ar fii putut aduce jertfe de sânge şi daruri unei simple imaginaţii. Psalmistul David ne spunea în Vechiul Testament că “toţi zeii neamurilor sunt diavoli.” (Psalm 95, 5). Sfântul Pavel ne spunea că a mânca că din cartea jertfită idolilor şi zeilor era un păcat. Prin urmare, se poate spune că au fost personae încă din Vehciul Testament de acum 2500 sau 3000 de ani care au fost conştiente de acest mare adevăr. Iată că timpurile noastre se confruntă cu o altă ispită: cea a extratereştrilor. Mari savanţi îşi pun mari speranţe în ceea ce ar putea decurge din aşa zisul contact al nostru cu fiinţe extraterestre de pe alte planete. Acest lucru se poate spune că este în neconformitate cu un simplu fapt: viaţa nu este posibilă în spaţiu cosmic. Din moment ce nu este posibilă este cât se poate de adevărat că nici o altă fiinţă biologică nu poate exista în spaţiul cosmic. Ceea ce trebuie să vedem este că tactica sau modul de opreare al diavolilor s-a schimbat din antichitate până în zilele noastre. Dacă în antichitate se poate spune că diavolii de cele mai multe ori erau contactaţi prin idoli din temple acum ei apar în OZN-uri. Există o adevărată obsesie socială cu fenomenul OZN. Am demonstrat în rândurile de mai sus că şi zeii antici aveau OZN-uri şi se manifestat similar în acest sens. Aceste lucruri se poate spune că este bine să le ştim şi să le aprofundăm.[64]

Ceea ce s-a mai putut vedea este că de mai multe ori atunci când „fiinţele extratestre” ajung să abducă pe anumiţi oamenii de mai multe ori ei i-au supus la mai multe suferinţe şi de mai multe ori îi sgârie. Se poate ridica aici semnul de întrebare că dacă aceste fiinţe extraterstre care sunt atât de avansate tehnic şi medical cum se face că ele nu pot face „experimente” de abducţie fără să provoace durere şi să lase zgârieturi?[65] De mai multe ori ce care au avut aşa numite contacte cu „extratereştrii” au simţit o mare frică şi chiar teroare. Acest lucru se poate spune că de mai multe ori îl puteau simţii şi cei din antichitate atunci când intrau în contact cu zeii lor. Aceşti zei de mai multe ori se poate spune că apăreau într-un fel de teroare generică. După cum s-a mai putut vedea mai toţi cei care au fost contactaţi de fiinţe extraterestre au putut

64 Vladamar Valerian, *Matrix II: The Abduction and Manipulation of Humans Using Advanced Technology*, (Leading Edge Research, 1991).

65 Adevărul este că diavolii de mai multe ori au o plăcere sadică care se indentifică prin faptul de a crea mai multă durere în jurul lor. Acest fapt este unul pe care se poate spune că nu îl putem trece cu vederea. De mai multe ori în contactul cu diavolii marii nevoitori ai ortodoxiei au fost loviţi şi bătuţi. Cum se face atunci că aproape aceleaşi simptoame le găsim şi în cazul extratereştirilor. Atât extratereştri provoacă durerea şi suferinţa. Nu se poate în acest caz să nu vedem aici o asemănare şi în acelaşi timp deghizare pe care duhurile necurate o pot lua ca fiind extratereştri.

vedea că aceste fiinţe au o atutidine anticreştină. Tot ceea ce este creştin şi tot ceea ce ţine de creştinism este un lucru pe care îl refuză şi pe care îl simt ca şi un fel de ameninţare. Se ştie de un astfel de caz mai puţin cunoscut publicului larg. Elias Seixas a fost la un moment dat prins de nişte fiinţe ciudate care l-au dus într-un anume fel de obiect zburător [OZN]. Aici aceste fiinţe l-au supus la un tratament mai mult sadic decât medical. În primul rând lui Elias i-au fost smulse şuviţe de păr, mai apoi apoi i-au împuns ace în vârful degetelor şi între degete. Mai apoi i-au fost induse printr-un dispozitiv special imagni erotice în minte şi i-a fost extras cu un dispozitiv lichidul seminal.

Este de interes aici: ce fiinţă venită de pe altă planetă ar avea intenţii să inducă dureri sadice unui pământean? Acest lucru după cum am mai spus ne face şi mai mult imaginea faptului că fiinţele extraterestre sunt diabolice. Acest lucru nu poate fii contestat. În faţa unei mărturii ca şi cea pe care am enunţat-o mai sus acest lucru se poate spune că este cât se poate de evident. De mai multe ori suntem tentanţi să credem ceea ce ne spun marii promotori ai fenomenuzlui OZN că aceste lucuri vor schimba în bine viaţa pe pământ şi lumea v-a fii cu mult mai bună şi mult mai avansată. Aceste lucruri de cele mai multe ori se dovedesc a fii simple iluzii. Aceiaşi zei care cereau jertfe de mai multe ori se manifestă în zilele noastre sunt altă formă şi sub alt chip. Acest lucru nu trebuie să ne lase indiferenţi. În mai multe cazuri cei care au fost aşa zişi luaţi de extratereştii au ajuns cu traume psihice sau sau devenit psihotici. Acest fapt se poate spune că ne aduce în discuţie credinţele antice în zei care veneau din cer pentru a interacţiona cu oamenii. Mai mulţi dintre aceşti zei se ştie că au cerut jertfe umane. Acest lucru nu a fost strin de crezul în idoli şi zei. Se poate vedea prin urmare că demonii şi-au schimnat strategia sau mai bine spus modul de a asuma pe om şi problemele sale. După cum am spus, de cele mai multe ori extratereştri lumii de azi nu au nimic de a face cu sfinţenia ci de cele mai multe ori dorinţa de sfinţenie de cele mai multe ori se refulează prin ocultism. Sunt mai multe semne oculte care de mai multe ori ne pun în legătură cu fiinţele extraterestre. Ocultul după cum am spus este comun atât satansimului cât şi extratereştrilor. În sine se poate spune că OZN-urile pe care mai mulţi le-au afirmat că există sunt fără nici o îndoială obiecte care ţin mai mult de magie şi de ocult. Nu trebuie să uităm că există o putere ocultă în lumea noastră şi această putere de mai multe ori se poate spune că este în legătură sau mai bine spus în contact cu magia. Magia este o putere care îl poate face pe om să leviteze, să mişte obictele dintr-un loc în altul sau să schimbe unele substanţe în altele, cum ar fii piatra în aur. Despre un caz de magie celebru aflăm din viaţa Cuvisului Paisie Aghioritul. Se spune că un om putea mişca paharul numai cu puterea minţii. Cuvisul Paisie a făcut atunci semnul crucii şi apoi i-a spus celui care a mişcat paharul să îl mişte din nou. De data acesta nu a mai putut fiindcă el era ajutat de un diavol să facă acest lucru. Se poate spune că toate acestea sunt cât se poate de mult lucruri care ne spun că în lumea noastră există o putere a magiei. Magia se poate spune că poate face OZN-uri sau la fel de bine ea poate face ca noi să avem impresia că fiinţe din spaţiul cosmic ne pot vizita. Este cât se poate de adevărat că vechii zei din vechime de mai multe ori erau cât se poate de mult adepţii unor culte care de cele mai multe ori foloseau sau făceau uz de magie. Magia este o putere ocultă care se poate spune că poate eventual chiar popula anumite regiuni ale universului. Aceste lucruri însă nu sunt adevărate şi nici recunoscute ca fiind practici ortodoxe.[66]

---

66 Sfântul Nicodim Aghioritul, *Despre vrăjitorie* (Editura Sofia: Bucureşti, 2015).

O altă mărturie de înşelăciune diavolească care a avut loc sub chipul OZN, a avut-o americanul Cecil Michael din California în anii 1950. Acesta a fost vizitat de două fiinţe aparent extraterestre care aparent după mai multe tatonări l-au introdus într-o stare calaleptică. În această stare Cecil a fost introdus într-un OZN şi dus undeva pe o aşa zisă altă planetă. Aici totul era întunecat şi nu părea că este nici un fel de vegetaţie. La un moment dat a văzut un râu mare de foc asemenea unei lave din vulcan. A fost dus la acea lavă şi acolo a putut vedea nenumărate sicrie cu trupuri de morţi. O fiinţă sinistră lua din aceste sicrie şi le arunca în râul de foc. Odată ce sicriele atingeau focul cadavrele ieşeau afară ca şi arse şi câdeau în vâltoare. Pe cum voiau să iese din vâltoarea de foc o forţă nevăzută îi ducea pe cei morţi şi mai în centrul vâltorii unde urlau de durere. Spre Cecil a venit o fiinţă întunecată şi scheletică care i-a spus:

- Am un serviciu pentru tine.
- Ce serviciu? A întrebat Cecil.
- Vino cu mine.

Extraterestrul [diavol] l-a luat şi la dus în mijlocul sicrielor şi i-a spus:

- I-a câte un sicriu şi aruncă-l în râul de foc.
- Nu pot face aceasta.
- De ce?
- Fiindcă eu sunt creştin.
- Nu contează asta.

Atunci Cecil şi-a dat seama că în realitate nu a fost dus pe o altă planetă cum i se promisese iniţial ci iad. Peisajul de acolo ne spune el a fost extrem de dezolant. Cecil a început să se roage cu putere Domnului Iisus Hristos şi dintr-o dată o putere nevăzută l-a luat de acolo. Demonul înalt şi întunecat i-a spus atunci:

- Tu nu poţi pleca fiindcă tu eşti al nostru.
- Cred că Domnul Iisus Hristos nu mă v-a lăsa aici.
- A da, Hristos, El interferează de mai multe ori cu noi.

În cele din urmă Cecil a fost dus înapoi acasă de unde a fost răpit. Timp de mai multe luni cele două fiinţe care l-au contactat l-au vizitat dar mai apoi s-au făcut nevăzute. Acest lucru se poate spune că este încă o mărturie că fiinţele extratestre pe care mai mulţi le mărturisesc sunt în realitate entităţi diavoleşti. Acest lucru evident este mai greu de acceptat pentru necredincioşi şi pentru agnostici. Pentru noi cei care credem în Dumnezeu credem că această experienţă este cu adevărat una adevărată. Aceste lucruri se poate spune că de mai multe ori sunt greu de acceptat pentru cei care nu au nici un fel de credinţă şi nici un fel de Dumnezeu. Mai mult decât atât, cartea Facerii din Biblie nu ne spune de nici un extraterestru şi de faptul că Dumnezeu ar fii creat viaţă şi pe alte planete.[67] Deşi omul şi pâmântul sunt o foarte mică parte din acest univers faptul în sine nu schimnă importanţa omului sau mai bine spus semnificaţia lui. Universul în sine nu are o sursă de conducere materială ci una spirituală. Acest lucru este un fapt pe care trebuie să îl ştim. Trăim într-o lume care de cele mai multe ori se

67 Dumnezeu a creat aceste planete pentru un scop mai multe teopedagogic pentru a ne demonstra că El este atotputernic şi pentru ca noi să ştim acest lucru şi să îl avem în vedere. Acest lucru se poate spune că îl atestă şi Vechiul Testament când spune că: „cerurile spun slava lui Dumnezeu şi facerea mâinilor Lui o vesteşte tăria.” (Psalmul 18, 1). Acest fapt este bine să îl ştim că Dumnezeu nu ne vrea pe alte planete ci El ne vrea aici pe pământ şi să fim cât se poate de mult cunoscători ai existenţei Sale. Universul cu toată imensitatea lui se poate spune că ne vorbeşte de măreţia şi de puterea lui Dumnezeu. Acest lucru este un fapt pe care omul care este „chip şi asemănare” a lui Dumnezeu trebuie să îl ştie şi să îl aibă în vedere.

bazează pe tot ceea ce este material. Sunt extrem de multe ideologii materialiste care de cele mai multe ori ne spun că sursa de bază a universului cu toate galaxiile sale este cât se poate de mult una materială. Realitatea ne spune că nu există numai o lume materială ci şi o lume spirituală. Acest lucru este bine să îl ştim şi să îl avem în vedere şi mai ales să îi cercetăm sensul şi semnificaţia. Credem că lumea materială prin urmare are ca o sursă ultimă ca bază spirtuală. Dumnezeu este o existenţă spirituală şi El ne cere de mai multe ori să ajungem şi noi la un anumit grad de spiritualizare. Acest fapt a fost de mai multe ori atestat de sfinţii părinţi. Este prin urmare adevărat că ceea ce ştiinţa modernă denumeşte ca şi extratereştrii sunt în realitate existenţe care originar au bază spirtuală şi care au fost creaţi de Dumnezeu ca şi îngeri buni. Aceste lucruri de mai multe ori se poate spune că sunt trecute cu vederea. Ceea ce noi denumin ca şi extratereştiri Biblia şi sfinţii părinţi denumesc ca şi îngeri căzuţi. De cele mai multe ori cei care au ajuns să studieze şi să fie interesaţi de extratereştrii se poate spune că ajung să îşi piardă interesul în Dumnezeu şi în sfinţii Săi fiindcă i se pare că existenţa lui Dumnezeu este incompatibilă cu existenţa sfinţilor.[68] Iată ce declara un ofiţer de poliţie care a fost „contactat” de aşa numiţii extratereştrii: „devenisem complet obsedat de O.Z.N.-uri. Eram convins că ceva măreţ mi se va întâmpla în curând. Am renuntat la lecturile zilnice din Biblie, nu m-am mai gândit la Dumnezeu, dar în schimb am început să citesc cu înverşunare toate cărţile despre O.Z.N.-uri care îmi cădeau în mână... Vegheam nopţile, asteptând în zadar să mai primesc vreun semn, încercam să comunic mental cu ceea ce credeam că sunt fiinţe extraterestre, aproape că mă rugam la ei să-mi apară în faţă sau să intre într-un fel în legătură cu mine.”

Adevărul este că din mărturia care o avem mai sus de cele mai multe ori cei care ajung să studieze şi să creadă în existenţa extratereştrilor se îndepărează de credinţă şi mai ales de credinţa ortodoxă. Acest lucru se poate spune că este o consecinţă generic a mai multor lucruri pe care le putem vedea de mai multe ori în lumea noastră. Aceste crezuri de cele mai multe ori se poate spune că îl fac pe om să îmbrăţişeze mai mult un fel de de credinţă sau mai bine spus un să se apropie de magie. După cum am spus în rândurile de mai sus de mai multe ori se poate descoperii şi se poate experimenta în magie forţe oculte care după cum am spus acţionează asupra lumii şi a universului. Sunt mai multe astfel de aşa numite crezuri magice care sunt prezente în zodiac şi care în realitate nu au nimic de a face cu Dumnezeu. Zodiacul ne spune că mişcarea planetelor de mai multe ori poate modifica ceea ce este sau modul în care se manifestă destinul omului. În sine acest lucru se poate spune că este neadevărat şi fals.[69] După cu am spus există puteri magice care de mai multe ori în vechime au fost manifestate în cazul zeilor şi a idolilor. Aceşti zei şi idoli se poate spune că sunt în aceiaşi reticenţă

---

68 Timothy Green Beckley, *Round Trip To Hell In A Flying Saucer: UFO Parasites - Alien Soul Suckers - Invaders From Demonic Realms* (Global Communications, 2010).

69 Magia este un element care de mai multe ori este trecut cu vederea. Acest fapt se poate spune că este o realitate pe care de cele mai multe ori unii o consideră o simplă ficţiune. În realitate există puteri magice care după cum am spus sunt puteri oculte. Se ştie că de exemplu în Egipt mai de mult un om a voit să ajungă împărat peste Egipt. A căutat mai multe metode de a ajunge împărat peste Egipt dar nu a reuşit. În cele din urmă a ajuns să intre în în legătură cu un magician şi acesta prin mai multe invocaţii şi incantaţii a ajuns împărat peste Egipt. A domnit numai doi ani şi se spune că în cele din urmă fiindcă a lucrat cu magia sufletul lui a ajuns în iad.

faţă de credinţa creştină pe care o simt şi extratreştrii zilelor noastre. Se poate spune că în zilele noastre există un fel de subcultură a extratereştrilor în metropolele noastre care se manifestă prin reviste, articole de ziare, producţii cinema, emisiuni radiofonice, postări pe internet şi enumerarea ar putea continua.

Prin urmare se poate spune care este poziţia oficială a creştinismului ortodox în ceea ce priveşte fenomenul OZN. Sunt mult prea multe mărturii de OZN-uri în zilele noastre pentru a lăsa această problem neelucidată. După cum am spus, creştimsimul consideră că aceleaşi duhuri necurate care posedau oamenii în timpul Domnului Iisus Hristos au luat chipul OZN pe care îl vedem în cultura de zii cu zii a lumii noastre. Din moment ce aşa zişi extratereştiri sunt de acord ca să fie divinizaţi şi să li se aducă un cult este cât se poate de adevărat că Biserica Creştin Ortodoxă nu este în acord cu acest lucru. Cu aceiaşi problemă s-au confruntat acum 2000 de ani primii creştini care au respins închinarea la zei. În această carte nu ne-am propus cu totdeadinsul să demonstrăm că zeii antici sunt extratereştiri moderni ci mai mult am dorit să adresăm o temă pe care mai multă lume o consideră de actualitate. Această temă după cum am spus este de interes de cele mai multe ori pentru cei care nu sunt ancoraţi în credinţă şi în viaţa Domnului Iisus Hristos. Se poate vedea în acest sens că viaţa în Hristos este departe de a fii o viaţă ce poate fii trăită şi cu existenţele extraterestre. Este cât se poate de actual să anunţăm că în cei 3 ani de propovăduire a Sa pe pământul Domnul Iisus Hristos nu a adus nici o mărturie în favoarea existenţei extraterestre. Pe cine să credem atunci? Pe Hristos sau pe “proorocii OZN” care ne spune că există fiinţe “inteligente” în univers? Hristos ne spune că a venit să aducă mărturie despre adevăr şi din mărturia vieţii Sale de 33 de ani pământeşti nu rezultă că există extratereştiri. Acest fapt este menit să ne spună că nici noi nu trebuie să acceptăm aceste opinii şi aceste credinţe care sunt atât de obişnuite pentru mai mulţi dintre semenii noştri. După cum am spus, este cât se poate de adevărat că în acest univers mare lumea spirituală să se intersecteze cu lumea materială şi în acest sens să fie un punct de conexiune prin care duhurile necurate să îşi poată facă simţii prezenţa în lumea materială. Trebuie să ştim că universal deşi este imens este de natură materială şi marea majoritate a legeilor fizice pe care le găsim pe pământ le găsim şi în univers. Acest lucru de mai multe ori este trecut cu vederea de cei care se poate spune că de mai multe ori ajung să ne facă să visăm la un contact cu fiinţele extraterestre. După cum am spus, de cele mai multe ori cei care au ajuns să susţină existenţele extraterestre ori au devenit necredincioşi ori au devenit adepţii unor credinţe de genul celor new age. Acest lucru nu se poate spune că lasă indiferenţă dacă este să luăm în serios credinţa noastră creştin ortodoxă.[70]

Prin urmare, în timpuri antice lumea credea că zeii sunt fiinţe din spaţiu la fel cum în zilele noastre de mai multe ori se postulează că extratereştii sunt fiinţe care şi ele ar sta tot în spaţiu şi pe alte planete. Sumerienii de exemplu susţineau şi creadau că originea zeilor se află în spaţiu pe o planeză enigmatică X. Aceşti zei de pe planete X au coborât pe pământ şi au creat omul din lut într-un loc numit Eden. Zeul creator al oamenilor era Marduk care a venit de pe planeta Jupiter [în sumeriană Nibiru]. Iată ce teorii avem din vechime de acum câteva mii de ani. Aceste teorii care erau de cele mai multe ori atribuite zeilor se poate spune că de mai multe ori corespund cu ceea ce am putea spune experinţele moderne ale extratereştrilor care au venit de pe alte planete şi care ne spun că în realitate nu a fost nici un Dumnezeu care ne-a creat ci ei au fost cei care sunt creatorii noştirii. Asemenea modernilor din secolul al XX-lea şi al XXI-lea

70 Jaques Fabrice Valle, *Messengers of Deception: UFO Contacts and Cults* (paperback Ronin, 1979).

anticii nu populau universul şi spaţiul cosmic cu extratereştrii cum o facem noi azi ci de cele mai multe ori ei populau acest spaţiu cu zei. Aceste lucruri după cum am spus de mai multe ori au fost uitate de mai multă vreme şi este bines le împrospătăm lumii din zilele noastre. Această lume visează de mai multe ori cu ochii deschişi la ziua în care fiinţe de pe alte planete vor venii şi ne vor descoperii un cu totul alt mediu de viaţă. Entuziasmul unora este mult prea mare pentru a trece chiar atât de uşor peste acest subiect. Este bine să avem în vedere că în zilele noastre sunt din ce în ce mai mulţi cei care au ajuns să se dedice studiului OZN. Sunt prea multe lucruri vehiculate pentru ca şi Biserica Creştin Ortodoxă să nu vină cu o concluzie mai substanţială la această problemă.[71]

Realitatea este că sunt mai multe curente magice care susţin de mai multe ori că funcţionează prin contactul cu alte civilizaţii de pe alte planete. Acest lucru se poate spune că face cât se poate de mult evident imaginea creştinismului ca fiind una care este în antagonize cu lumea OZN. Deşi sunt mulţi susţinători OZN în zilele noastre unii profesionişti şi alţii amatori se poate spune că acest lucru este un fapt mai evident şi care nu poate fii contestat. Se cunosc mai multe legături magice dintre fenomenul OZN şi cel al magiei. Magia după cum am spus este un fapt care de mai multe ori se poate spune că este o realitate care de mai multe ori face ca OZN-urile să pară a fii realităţi. Să ne aducem din Vechiul Testament că de mai multe ori magia a fost operativă şi a lucrat extrem de eficent. Un caz celebru a fost cel în care Moise în “competiţie” cu magicienii egipteni a schimbat un toiag într-un şarpe. Acelaşi lucru l-au făcut şi magicienii egipteni diferenţa fiindcă şarpele lui Moise i-a înghiţit pe şerpii egiptenilor. Acest lucru ne spune că magia este un lucru care poate crea lucruri dar acest lucru nu se face cu puterea sau mai bine spus cu biencuvântarea lui Dumnezeu. Magia, fie că este ea albă sau neagră se poate spune că îl pune în legătură pe om cu cel rău sau diavolul. În timpurile recente acesta joacă extrem de bine rolul de extraterestru. Fie că a venit de pe Jupiter, de pe Plaiade [o constelaţie din univers], sau de pe galaxia Andromeda, scopul celui rău nu s-a schimbat, el vrea tot atragerea prin orice mijloc şi prin orice metodă a cât mai multor suflete nevinovate la pierzanie. Metodele pe care le putem folosii pentru a putea rezista împotriva unor astfel de atacuri demonice deghizate sunt acelea pe care şi primii creştini le-au folosit atunci când s-au confruntat cu închinarea la zei şi idolatria. Se poate spune că în tot acest periplu care l-am făcut în acest capitolul ceea ce se poate concluziona este că în ultimii 2000 de ani s-a schimbat foarte mult forma dar fondul sau conţinutul problemei a rămas identic. Se poate spune că la un anumit nivel de cele mai multe ori anumite epoci uită să vadă cu ce probeme s-au confruntat alte epoci ale trecutului. La o analiză mai profundă se poate spune că acest lucru este de actualitate. Nu am fii ştiut sub nici o formă că zei asemănători extratereştrilor au populat pământul acum 2000 sau 3000 de ani.[72]

După cum am spus, spritualitatea pe care aceste fiinţe extraterestre de mai multe ori o răspândesc se poate spune că este foarte înţelegătoare. În realitate ea nu este o

71 Este de amintit aici că etapa antică a credinţelor în zei s-a sfârşit destul de tragic. Au fost mai multe persecuţii mai ales în cadrul imperiului roman care susţineau că credinţa creştină este un lucru periculos pentru culzul zeilor. După cum am spus, mai mulţi martiri au fost ucişi din acest motiv. Aceşti zei care aparent pentru sumerieni veneau din spaţiu se poate spune că au fost extrem de nemulţumiţi de persoana şi de acţiunile Domnului Iisus Hristos. Acelaşi lucru l-au demonstrat şi diavolii pe care de mai multe ori Domnul Iisus Hristos i-a izgonit personal. Se poate vedea şi aici o legătură între zei şi diavoli care de mai multe ori caută să îşi schimbe indentitatea şi să se prezinte pe sine altceva decât sunt ei în realitate.

spritualitate ci mai mult se poate spune că este un amalgam de mai multe superstiţii şi mai multe idealuri filosofice care sunt extreme de conveniente la prima vedere. Analizate mai bine se poate spune că aceste “spiritualităţi” vin din partea celor care susţin că au fost contactaţi de fiinţe extraterestre. Aceste spirtualităţi după cum am spus sunt cât se poate de mult unele care se poate spune că nu sunt departe de filosofiile de viaţă a lumii antice şi a tot ceea ce a ţinut de lumea antică. Acest fapt după cum am spus nu poate să ne lase fără nici un fel de implicaţie. De mai multe ori se poate spune că elementele magice şi cele oculte sunt prezente în aceste spiritualităţi care susţin un fel de globalizare ciudată în care nu mai trebuie să existe nici un fel de diferenţă etnică. La fel de bine în acest fel de spiritualităţi extrateresте nu mai este nevoie de religie în sensul adevărat al termenului fiindcă după cum am spus extratereştrii sunt cei care susţin că sunt creatorii noştrii. În univers nu există nici un fel de Dumnezeu şi atunci toată puterea universului se poate spune că le revine extratereştrilor. Aceste lucruri se poate spune că sunt realităţi pe care mai mulţi semeni de ai noştrii le ignoră. Este bine să ştim care sunt consecinţele în plan religios ale acceptării credinţei în extratereştrii. Aceştia sunt cei care se poate spune că în cele din urmă vor rezolva toate problemele noastre şi noi trebuie să ne lăsăm cu totul în atenţia lor la fel cum lumea antică a făcut-o cu zeii antici. Este de remarcat aici că în timpul în care omul orbecăia în crezurile păgâne ale zeilor şi idolilor nici un extraterestru din cei pe care îi ştim în OZN-urile de azi nu au venit să îl scoată pe om la ceea ce cunoaştem azi ca şi religia new age sau mind control. De ce a rămas omul în întunericul spiritual având în vedere că în zilele noastre sunt foarte multe contacte cu fiinţe extraterestre care dincolo că sunt sadice în comportamentul lor cu cei contactaţi se poate spune că ajung să nu mai ştie nimic despre trecut. Este ca şi cum 2000 sau 3000 de existenţă umană au fost lăsaţi uitării şi acum se poate spune că după unii intrăm într-o altă etapă sau într-o nouă epocă a timpului. Nu trebuie să uităm că omul a trecut prin foarte multe curente şi ideologii în ultimii 2000 sau 3000 de ani şi toate acestea ne fac să vedem universal şi spaţiul cosmic cu cu toţi alţi ochii.[73]

Ceea ce se poate spune ca şi o concluzie la toate cele pe care le-am afirmat mai sus este că cei care susţin existenţa extratereştrilor nu se pot pune în concordanţă referitor la ceea ce am putea denumii ca şi viziunea generic asupra exitenţei şi a universului. Ce voim să spunem prin aceasta? Voim să spunem că cei care au fost contactaţi de extratereştri de cele mai multe ori devin adepţii a două concepte

---

72 Jean Seznec, *La survivance des dieux antiques : Essai sur le rôle de la tradition mythologique dans l'humanisme et dans l'art de la Renaissance* (Flammarion, 2012).

73 La fel de bine se poate spune că din scrierile şi din mărturiile aghiografice sau mai bine a vieţilor sfinţilor se poate vedea că nu există nici un fel de mărturie pe care sfinţii o aduc în favoarea existenţelor extraterestre. Sfinţii de mai multe ori au au dat mărturie că în lumea spirituală există îngeri şi diavoli dar nu vorbesc mia niciodată de exisetnţe extraterestre. Acest lucru se poate spune că ar trebui să ne de-a de gândit. Cum se face că nici un sfânt de-al lui Dumnezeu nu a vorbit de extratereştrii în timp ce unii dintre noi o facem cu atâta dezinvoltură pe toate canalele tv, de radio sau pe internet? Nu acest lucru puţin deplasat? Cu ar trebui să urăm, sfinţilor sau extratereştrilor? Personal sunt de părere că mărturia sfinţilor este mult mai bună şi mult mai credibilă. Sfinţii lui Dumnezeu sunt cei care nu au nici un interes să ne mintă şi în toate scrierile lor nici unul nu a vorbit despre extratereştrii.

doctrinare în plan religios care se poate spune că nu sunt complementare unul altuia. Aceste două concepte despre univers sunt:

1. Unul ateist în care nu este afirmat nici un fel de Dumnezeu şi
2. unul panteist în care toate religiile şi toate spiritualităţile pământului sunt acceptate şi integrate în cadrul existenţelor extraterestre.

Acest lucru se poate spune că nu poate să ne lase indiferenţi şi la fel de bine se poate vedea cât se poate de mult contrastul şi de ce nu contradiţia. Ateismul se poate spune că nu este în nici un caz în accord cu panteismul. Ateismul afirmă că nu există nici un fel de Dumnezeu în timp ce panteismul afirmă existenţa "marelui tot" sau a faptului că Dumnezeu este o esenţă care cuprinde în sine tot ceea ce există. Aceste două mari concepte se poate spune că de mai multe ori pot fii citite şi la fel de bine descoperite din mărturiile celor care au fost contactaţi de extratereştiri. După cum am spus, existenţele extraterestre de mai multe ori pendulează între aceste două mari concepte religioase care se poate spune că de mai multe ori domină marile mişcări doctrinare cu character OZN. Acest gen de contradicţie se poate spune că a existat şi în antichite acum câteva mii de ani în care se poate spune că lumea nu avea noţiunea de extratereştri ca şi fiinţe de pe alte planete. Este de amintit aici că după cum am demonstrat sumerineii nu aveu credinţa în existereştrii de pe alte planete ci mai mult în zei de pe alte planete. Aceste lucruri se poate spune că sunt cele care trebuie să ne ducă la concluzia că ne aflăm în faţa unor entităţi care de cele mai multe ori se contrazic pe sine însuşi şi care la fel de bine eventual detestă existenţa umană în mod generic.[74]

CAPITOLUL 4

CUM PUTERM DISCERNE ÎNTRE DUHURILE BUNE ŞI CELE RELE

A discerne între duhurile bune şi cele rele în acest stadiu în care omul este de mai multe ori înrobit păcatului este un lucru destul de greu. De ce este aşa? Este aşa fiindcă după cum am spus duhurile rele de cele mai multe ori caută metode de a ne înşela. Înşelăciunea duhurilor necurate de cele mai multe ori se face în cazul credincisoului simplu prin a dezvolta în el noţiunea de plăcere. Pentru a câştiga pe cât mai mulţi la iad se poate spune că de cele mai multe ori duhurile necurate oferă oarecare plăcere care în cele mai multe cazuri este numai aparentă: plăcerea alcoolului, plăcerea fumatului, plăcerea sexualităţii, plăcerea mâncării, plăcerea dominaţiei semenului, plăcrea de a avea bani şi averi şi enumerarea a putea continua. Se poate spune că duhurile necurate în cele din urmă instigă în om o concepţie hedonistă despre viaţă în care satisfacerea

74 Walter Raymond Drake, *Gods or spacemen?* (Editura Amherst, 1964).

plăcerilor este locul numărul unu.[75] Acest lucru se poate spune că este o realitate de care de mai multe ori trebuie să ţinem cont.

Se spune că la un părinte înduhovnicit a venit la un moment dar un tânăr care i-a spus:

- Părinte am să vă pun o întrebare.
- Ce întrebare fiul meu?
- Dacă un om cade în păcat ce trebuie să facă?
- Să se ridice.
- Şi dacă el cade din nou ce să facă?
- Să se ridice.
- Şi dacă cade din nou?
- Să se ridice.
- Şi dacă cade din nou?
- Să se ridice.
- Bine părinte, dar până când să se ridice?
- Până în momentul morţii.

Pilda de mai sus ne spune că indiferent de ori câte ori cădem în păcat se cuvine să ne ridicăm şi să continăm viaţa noastră duhovnicească. Prin urmare, dacă odată sau de mai multe ori ajungem să fim înşelaţi de duhurile necurate nu se cuvine să ne oprim aici ci se cuvine să continuăm lupta noastră duhovnicească. Acest lucru se poate spune că este o învăţătură a tuturor sfinţilor părinţi. Omul în această viaţă nu poate scăpa de cursele şi de ispitele pe care le aduc duhurile necurate dar se poate spune că el poate să continue să lupte împotriva lor. Acesta este un *imperativ categoric* de care omul duhovnicesc trebuie să fie conştient. După cum am spus, duhurile necurate nu lucră niciodată pe faţă ci de cele mai multe ori ele aruncă o momeală: droguri, bani, averi, mâncare, plăceri nelimitate, dorinţa de a îi domina pe cei din jurul nostru şi uneori dorinţa de a stăpânii lumea întreagă. Iată câteva dintre momelile pe care duhurile necurate le aruncă în faţa omului pentru ca în acest mod în cele din urmă omul să fie pierdut pentru totdeauna. De ce spunem că omul ajunge să fie pierdut pentru totdeauna? După cum spunea Domnul Iisus Hristos în Noul Testament, "acolo unde îţi este comoara ta, acolo este şi inima ta." Duhurile necurate se poate spune că ajung să schimbe raportul firesc şi sănătos al omului cu Dumnezeu în care Dumnezeu este în central vieţii omului. Prin faptul că plăcerea devine centrul vieţii omului se poate spune că omul ajunge de se depărtează de Dumnezeu. Acest process începe foarte discret şi de mai multe ori insesizabil fiindcă duhurile necurate sunt viclene şi au o întreagă gamă de strategii pentru a îl descentraliza pe om de la Dumnezeu. În momentul în care omul nu mai este centrat pe Dumnezeu se poate spune că el este centrat pe voinţa duhurilor necurate. În acest sens el poate foarte uşor fii atras spre iad şi spre pierzania veşnică. Iată cum acest "joc inofensiv" ajunge de are în cele mai multe cazuri consecinţe eterne.[76]

---

75 Hedonismul este concepţia care susţine că scopul vieţii omului este plăcerea sub orice formă. În acest sens hedonismul nu consideră că omul trebuie să fie dublat şi de moralitate. Plăcerea fiind scopul vieţii se poate spune că omul trebuie să i se dedice fără nici un fel de reţinere. Acest lucru este cât se poate de evident fals şi de ce nu eronat. Plăcerea după cum am spus trebuie să se încadreze în anumite limite şi dobândirea ei nu trebuie să îl ducă pe om la acte de imoralitate. Acest fapt se poate spune că este negat de hedonism care îl face pe om un sclav al instictelor animalice ce există în el.

După cum am spus, unii părinţi duhovniceşti ne spun că a discerne între duhurile bune şi cele rele este de cele mai multe ori o harismă. Acest lucru se poate spune că este un fapt care de mai multe ori este ignorat în zilele noastre. Adevărul este că se poate discerne între duhurile bune şi cele rele de cele mai multe ori prin consecinţele alegerii. Duhurile rele de cele mai multe ori ne duc în spre rău chiar dacă ele se prezintă pe sine ca şi dorind binele pentru noi în timp ce îngerii lui Dumnezeu ne duc în spre bine. Acest lucru după cum am spus este mai greu de realizat în lumea duhovnicească ce după cum ştim este într-un stadiu căzut [prin cădere ne referim aici la căderea în păcat]. Acest fapt este un lucru pe care trebuie să îl deprindem mai bine şi de care trebuie să ţinem cont. După cum am putut vedea există un moment în care duhurule necurate nu mai rezistă în faţa discernământului omului. Aceasta fiindcă omul ajunge ca sufleteşte să îşi dea seama că este un influenţa răului. Duhurile rele după cum am spus de cele mai multe ori camuflează răul pe care doresc să îl facă şi îl prezintă de cele mai multe ori ca şi un lucru bun şi vrednic de dorit. Acest lucru l-au făcut din primele zilele ale umanităţii, zile în care Adam şi Eva au fost convinşi să creadă că a încălca voia şi poruncile lui Dumnezeu Tatăl este în sine un lucru bun şi inofenisv. Acest fapt s-a demonstrat în cele din urmă a fii o înşelăciune. Prin urmare de acea am dorit ca în cartea noastră să insistăm mai mult asupra modului în care pot fii recunoscute duhurile necurate. De mai multe ori se poate spune că duhurile necurate se folosesc de toată viclenia şi pervesiunea de care sunt capabile pentru a întoarce pe dos ierarhia valorilor noastre. De cele mai multe ori ele recurg la şiretlicuri şi la mai multe înşelăciuni. Când omul este în cele din urmă înşelat el este făcut să creadă că nu mai există nici o speranţă pentru mântuirea lui şi că totul este pierdut. Experienţa Bisercii se poate spune că este cât se poate de largă în acest sens. Sunt mai multe cazuri de personae care au fost înşelate de duhurile necurate. De cele mai multe ori duhurile necurate ne fac să credem că ele nu există. Din moment ce nu există se poate spune că totul este permis. Acest lucru este poate unul dintre cele mai vechi pe care l-au aplicat duhurile rele. A nu crede în existenţa duhurilor rele se poate spune că este una dintre cele mai mari realizări ale lor fiindcă aceasta în cele din urmă duce la a nu crede nici în existenţa lui Dumnezeu.[77]

Prin urmare, ceea ce trebuie să ştim este că la fel cum există Dumnezeu există şi duhuri necurate şi acestea sunt cele care în toate ocaziile doresc să oprească lucrarea lui Dumnezeu în lumea noastră. Acest fapt se poate spune că ele îl fac prin toate metodele şi prin toate lucrările posibile. Prin urmare, după cum am ilustrat în capitolele antecendete într-un anume fel duhurile rele îi ispitesc pe cei care nu sunt avansaţi în

76 Preot Ion Turnea, *Culegere de flori duhovniceşti* (Brăila, 2012).

77 Poetul francez Charles Baudelaire spunea la un moment dat că „una dintre cele mai mari înşelăciuni ale diavolului este să te facă să crezi că nu există.” Acest lucru este aşa fiindcă din moment ce omul nu crede în existenţa diavolului el evident nu v-a crede nici în existenţa lui Dumnezeu. Lipsa de credinţă că diavolul există se poate spune că este un lucru care de cele mai multe ori se manifestă în lumea noastră prin indiferenţă şi nepăsare faţă de tot ceea ce este duhovnicesc şi faţă de tot ceea ce îl ţine pe om aproape de Dumnezeu. Acest lucru se poate spune că este un fapt care de mai multe ori are loc în viaţa noastră. Indiferenţa faţă de viaţa duhovniceacă este un lucru care este foarte des întâlnit în zilele noastre. Aşa se face că de mai multe ori apar mişcări pseudo religioase care ajung să îl facă pe om să fie amăgit cum că el este pe calea cea bună.

viaţa duhovnicească şi în alt fel pe cei care sunt avansaţi pe care se poate spune că îi ispititesc în mod direct. În timp ce pe cei care nu sunt avasanţi în viaţa duhovnicească se poate vedea că duhurile necurate ajung de îi ispitesc de mai multe ori prin ceea ce am putea spune senzaţii, ispite, stimuli sau gînduri, pe care sunt avasanţi de cele mai multe ori duhurile necurate ajung de se descoperă pe sine în persoană. Acest lucru a putut fii văzut din exemplele de mai sus de mai mulţi sfinţi părinţi care au ajuns să fie vizitaţi de diabolic care au luat chip de înger. Oricum, ceea ce doresc de cele mai multe ori duhurile necurate este să ne facă să fim cât se poate de mult confuzi şi să nu mai ştim în ce direcţie să apucăm. În acest moment se poate spune că de cele mai multe ori duhurile necurate îşi pot face lucrarea în voie. Adevărul este că Dumnezeu îngăduie ca noi să fim ispitiţi în această viaţă pentru ca prin ispitele prin care trecem de cele mai multe ori să ajungem la ceea ce am putea spune o maturizare în credinţă şi în viaţa duhovnicească. Marii părinţi duhovniceşti de mai multe ori au lăsat exemplul vieţii lor pentru ca noi să ne folosim de el. Am ilustrat în rândurile de mai sus câteva dintre cele mai cunoscute vieţi de sfinţi în care duhurile necurate şi-au făcut prezenţa şi la fel de bine au ajuns de au lucrat asupra marilor nevoitori.

Un anume tânăr Anatolie dorea a se face monah lângă Mânăstirea Sfântul Martin, dar din falsă smerenie devine victima înşelăciunii diavoleşti. I se pare că stă de vorbă cu “îngerii”, iar ca să-l încredinţeze de “sfinţenia” sa, aceşti “îngeri” au promis să-i dăruiască “o mantie strălucitoare din cer” ca semn al “puterii dumnezeieşti” ce se sălăşluia deja în el. Într-una din nopţi, pe la miezul nopţii, se făcu zgomot mare de paşi ce parcă jucau, şi de murmure ca de multe voci în schit, iar chilia lui Anatolie se umplu de lumină. Apoi se aşternu liniştea, iar cel înşelat ieşi din chilia sa, purtând “straiul cel dumnezeiesc”. Cineva a adus o lumânare şi toţi fraţii au cercetat cu atenţie haina. Era peste măsură de moale şi de lucioasă, iar culoarea era roşie ca para. Nimeni nu putea spune din ce anume era făcută, însă la vedere şi la pipăit părea o haină şi nimic mai mult. În zori, duhovnicul tânărului Anatolie vrea să-şi ia ucenicul pentru a-l duce la Sfântul Martin, ca să se descopere dacă întâmplarea nu era cumva o înşelăciune diavolească. De frică, ucenicul refuză, şi când fraţii îl traseră cu de-a sila, haina cu pricina se făcu nevăzută din mâinile lor. Autorul acestei mărturisiri (care fie a asistat personal la întâmplare, fie a aflat-o de la participanţii direcţi la ea) spune astfel: *“diavolul nu a putut să-şi ţină până la capăt înşelăciunea, sau să şi-o ascundă, când a auzit că va ajunge înaintea feţei Sfântului Martin. Era în puterea Sfântului Martin să recunoască pe diavol în orice chip s-ar fi arătat, fie cu firea sa proprie, fie preschimbat în vreo altă formă a răutăţii cu care să-i înşele pe oameni” – inclusiv în forma idolilor şi chiar în chipul lui Hristos Însuşi, îmbrăcat ca Împărat, lumina din jurul trupului său fiind însă roşie*.”[78]

Această poveste se poate spune că este cât se poate de doveditoare că de mai multe ori duhurile necurate ajung de se manifestă în lumea noastră şi la fel de bine se prezintă pe sine altceva decât sunt ele cu adevărat. Prin urmare de ceea ce are nevoie mai mult creştinul ortodox este să fie precaut şi să îşi dea seama că de cele mai multe ori duhurile necurate sunt cele care îi preferă cel mai mult pe cei care sunt cât se poate de mult mândrii şi ogolioşi. Acest lucru de mai multe ori a putut fii văzut. După cum este cazul şi cu tânărul Anatolie din întâmplarea de mai sus orgoliul că el este un mare nevoitor şi un mare ascet a făcut ca duhurile necurate să se pornească împotriva lui. Acest fapt nu este unicul şi se poate spune că în aghiografia creştin ortodoxă sunt o

78 A se vedea Vieţile sfinţilor.

sumedenie de astfel de cazuri.[79] Prin urmare, se poate spune că pentru a ne putea da seama de lucrarea duhurilor necurate este nevoie să nu avem mândrie fiindcă aceasta de cele mai multe ori se poate spune că ne face orbi şi de ce nu insenzitivi la lucrarea duhurilor necurate. Acest fapt de mai multe ori este unul cât se poate de evident. Omul mândru se poate spune că este pe placul celui rău care şi el a căzut tot din mândrie. Însă cel rău se ştie că doreşte răul tuturor şi în cele din urmă şi celor care se aseamănă cu el. Mândria este un lucru care de mai multe ori se poate spune că ne face imuni şi nu ne mai putem da seama de lucrarea duhurilor necurate. Se cuvine să ştim acest lucru şi să îl avem în vedere.[80]

După cum am spus, una dintre cele mai mari amăgiri în care poate cădea credinciosul este să creadă că nu există în realitate duhuri necurate. Acest lucru este negat de mai multe întâmplări şi de mai multe experienţe pe care le-au avut marii nevoitori ortodocşi în trecut. Omul se poate spune că poate ajunge la o anumită discernere a duhurilor necurate prin faptul că de cele mai multe ori ajunge să cunoască mai bine aghiografia creştin ortodoxă [vieţile sfinţilor] şi la fel de bine şi scrierile duhovniceşti pe această temă. Prin urmare, se poate spune că pentru a face diferenţa dintre duhurile necurate şi îngerii lui Dumnezeu de cele mai multe ori este nevoie de cunoaştere. Trebuie să ştim cu ce fel de lucruri s-au confruntat sfinţii lui Dumnezeu findcă cu aceste lucruri ne vom confrunta la o scară mai mică şi noi. Sfinţii lui Dumnezeu au fost de mai multe ori ispitiţi şi încercaţi de duhurile necurate şi prin aceasta ei nu au renunţat la credinţa în Dumnezeu şi mai mult s-au fortificat şi s–au întărit. Acest lucru este un fapt pe care trebuie să îl ştim. De cele mai multe ori se poate vedea că sunt mai mulţi care găsesc scrierile sfinţilor părinţi cât se poate de nepotrivite şi de ce nu plictisitoare pentru timpurile pe care le trăim. O armă a duhurilor necurate este ingoranţa în ceea ce priveşte lucrările lor. Acest lucru nu înseamnă că noi trebuie să devenim obsedaţi de lucrarea duhurilor necurate ci se poate spune că este bine să fim interesaţi de ceea ce au sfinţii şi marii părinţi duhovniceşti să ne spună despre modul în care lucrează şi în care operează duhurile necurate. Cu cât îi vom citii mai mult pe sfinţii părinţi se poate spune că cu atât mai mult vom devenii conştienţi de lucrarea duhurilor necurate şi de modul în care acestea ne asaltează. După cum am spus, sunt destul de rare cazurile în care duhurile necurate lucrează pe faţă. De exemplul din viaţa Domnului Iisus Hristos pentru a Îl putea aduce la răstignire pe Domnul Iisus Hristos, Noul Testament ne spune că duhurile necurate s-au folosit de Iuda Iscarioteanul care era un mare iubitor de bani. Duhurile necurate s-au folosit de slăbiciunea lui Iuda şi în cele din urmă Iuda a fost cel care L-a vândut sau mai bines pus

---

79 Sofian Boghiu, *Smerenia şi dragostea: însuşirile trăirii ortodoxe* (Bucureşti, 2002).

80 Duhurile necurate se poate spune că nu apar numai în creştinism ci sunt mai multe alte credinţe care susţin că există duhuri necurate. Ceea ce le lipseşte acestor credinţe este de cele mai multe ori recunoaşterea pe care ele trebuie să o aibă în ceea ce îi priveşte pe marii nevoitori ortodocşi care se poate spune că s-au confruntat cu duhurile necurate. Mai mult decât atât, sunt religii cum au fost cele din trecut care au ajuns să venereze duhurile necurate şi să le ţină într-un fel de stare de venerare. Aceste categorii de credinţe se poate spune că se mai întâlnesc şi în zilele noastre. De exmeplul în hinduismul indian există aşa numitele practici tantra care susţin că omul ajunge la un fel de iluminare prin sexualitate. Sexualitatea nu mai este în acest sens o metodă de a procrea şi de a perpetua viaţa în lume ci ea este mai mult o metodă de a îl „ilumina” pe om.

L-a trădat pe Domnul Iisus Hristos. Prin urmare, duhurile necurate de mai multe ori lucrează prin intermdiari pentru a îşi atinge scopul.[81]

Un lucru care se poate spune că ne face să recunoaştem lucrarea duhurilor necurate în spaţiul bisericesc se poate spune că este diviziunea sau discordia. De mai multe ori duhurile necurate se pornesc împotriva Bisericii şi în acest sens se face că de cele mai multe ori apar diviziuni şi neînţelegeri în ceea ce priveşte biserica şi lucrarea ei. Acest lucru este un fapt care de mai multe ori este privit ca şi fiind firesc şi normal în zilele noastre fiindcă se consideră că în realitate omul este liber să îşi urmeze orice credinţă doreşte.[82] După cum am spus, la fel cum duhurile necurate se poate spune că de mai multe ori au în centrul atenţiei pe marii nevoitori şi pe marii asceţi la fel de mai multe ori se poate spune că ele scornesc tot felul de erezii şi de învăţături greşite pentru a diviza Biserica. Acolo unde există diviziune a Bisericii se poate spune că există şi lucrare a duhurilor necurate. Evident, acest lucru este de mai multe ori negat de cei care nu sunt profund implicaţi în viaţa duhovnicească. Pentru oamenii duhovniceşti se poate spune că aceste lucruri devin din ce în ce mai evidente. Biserica Creştin Ortodoxă nu are un set de cerinţe care sunt peste puterile omului dar de cele mai multe ori duhurile necurate se poate spune că îi stârnesc pe mai mulţi împotriva existenţei Bisericii şi a lucării ei. Acest lucru după cum am spus are loc de mai multe ori în zilele noastre.

Adevărul este că nu se poate să rămânem nepăsători faţă de marile diviziunile din Biserică. Duhurile rele au creat un climat în care aceste diviziuni se poate spune că sunt lucruri normale şi lucuri fireşti. Acest lucru este departe de a fii adevărat. Nu este deloc firesc ca Biserica să fie divizată fiindcă acest lucru este împotriva unuia dintre cele mai semnificative misuni ale sale: biserica este cea care ne cheamă la mântuire şi această mântuire se poate spune că se face în comuniune. Comuniunea este un lucru care după cum am spus nu este pe placul duhurilor necurate. De cele mai multe ori comuniunea este un lucru care lipseşte din viaţa noastră fiindcă duhurile necurate sunt cele care instigă la ceea ce am putea spune separaţie. Prin urmare, acolo unde există diviziune şi separaţie în plan ecclesial şi bisericesc se poate spune că acolo se poate vedea şi lucrarea duhurilor necurate. La acest capitol se poate spune că duhurile necurate sunt cât se poate de active în lumea noastră. Sunt atât de multe confesiuni creştine şi ortodoxe pe toată planeta că ne întrebăm în ce direcţie apucă Biserica? Este cât se poate de adevărat că văzut sau nevăzut de mai multe ori Biserica este în centrul atacurilor duhurilor necurate şi pentru acest motiv cei care vin la Biserică trebuie să fie oameni credincioşi şi duhovniceşti. O Biserică divizată se poate spune că este un lucru care nu mai are prea mare forţă în încercările de a ne opune lucrării duhurilor necurate. Totuşi, Dumnezeu Tatăl nu ne-a lăsat singuri în cadrul luptei cu duhurile

81 Simeon Kraiopoulos, *Te cunoşti pe tine însuţi? Viaţa duhovnicească şi problemele psihologice* (Editura Bizantină: Bucureşti, 2008).

82 Trebuie să ştim că în limba greacă termenul de diavol provine de la verbul diavoleo διαβολεω care înseamnă a diviza sau mai bine spus a separa. Acest lucru se poate spune că este una dintre principalele lucrări pe care duhurile necurate le fac. Ele de cele mai multe ori ajung să îi facă pe vecini să nu se mai înţeleagă, ca anumite comunităţi să nu mai vor să fie în stare de prietenie cu altele şi ca anumite ţări şi fie în război cu altele. Acest lucru se poate spune că de mai multe ori este o lucrare a duhurilor necurate în lumea noastră şi este bine să ştim că acolo unde este diviziune şi divizare eventual şi duhurile necurate îşi fac lucrarea lor.

necurate şi de mai multe ori a ridicat din cadrul nostru sfinţi şi oameni duhovniceşti care au ajuns la ceea ce am putea spune o lucrare de întărire a comuniunii bisericeşti. Prin urmare, una dintre lucrările principale ale duhurilor necurate este să separe şi să dividă comuniunea care există în biserică. Au fost mai mulţi părinţi duhovniceşti care au adus mărturie pentru acest lucru. Duhurile necurate după cum am spus nu suportă ca oamenii să fie în comuniune şi pentru acest motive ele fac orice să rupă comuniunea Bisericii. De cele mai multe ori ele fac acest lucru stimulând mândria şi orgoliul omului: de ce să mă rog cu toţi sărăntocii şi cu toţi în Biserică? Eu mă pot ruga şi singur. În acest mod se poate spune că de mai multe ori comuniunea biserici slăbeşte şi se face pe sine din ce în ce mai puţin activă. În zilele noastre se poate spune că omul a ajuns la un fel de crez în demnitatea lui umană care de mai multe ori îl face să respingă chemarea Bisericii. Este adevărat că nici Biserica nu este lipsită de slujitori nevrednici dar sunt mai mulţi care consisderă că acest lucru este cât se poate de mult un fapt pe care trebuie să îl trecem repede cu vederea. Este prin urmare cât se poate de evident că în timp ce Dumnezeu şi Biserica Sa ne cheamă la comuniune, duhurile necurate de cheamă la dezbinare şi la neînţelegere. Acest lucru poate fii văzut extrem de uşor în zilele noastre când sunt atât de multe secte şi confesiuni creştine. Cu toţii se poate spune că sunt atinşi de patima orgoliului şi a mândriei şi de mai multe ori ajung să se considere pe sine mai buni decât restul şi nu mai au nevoie de orice Biserică şi mai ales de Biserica Creştin Ortodoxă.[83]

Se spune că o femeie pe nume Iuliana a dorit să se căsătorească cu un bărbat pe nume Vasile. Vasile nu a fost de accord cu căsătoria ceea ce a făcut-o pe Iuliana să se gândească la o metodă de a îl face pe Vasile să accepte căsătoria cu ea. Aşa se face că Iuliana a auzit că există în localitatea ei o vrăjitoare Sabina care avea 300 de diavoli în slujirea ei.

- Am venit la tine cu o problemă, a spus Iuliana vrăjitoarei.
- Ce problemă?
- Doresc să mă căsătoresc cu un bărbat pe nume Vasile şi el nu doreşte să se căsătorească cu mine.
- Şi ce pot face eu?
- Poate îl poţi face pe Vasile să accepte să ne căsătorim.

Ei bine Vasile era un om credincios şi prin grija lui Dumnezeu a aflat de acest plan drăcesc al Iulianei. S-a dus atunci al o mănăstire apropiată şi s-a spovedit şi s-a împărtăşit. Duhovnicul i-a dat un canon de post şi metanii şi l-a asigurat că puterea lui Dumnezeu v-a fii de partea lui. Noaptea vrăjtoarea a trimis 3 diavoli asupra lui Vasile dar aceştia s-au întors ruşinaţi. A doua noapte vrăjitoarea a trimis 100 de diavoli asupra lui Vasile. La fel de bine şi aceştia s-au întors ruşinaţi. În a treia noapte vrăjitoarea a trimis pe toţi cei 300 de diavoli care erau în slujirea ei pentru a instiga sentimente de iubire în Vasile pentru Iuliana. La fel şi aceştia 300 s-au întors ruşinaţi. Supărată vrăjitoarea i-a întrebat pe diavoli:

- De ce nu aveţi putere asupra lui Vasile?
- Noi nu avem nici o putere asupra credincioşilor care sunt smeriţi, se roagă, postesc, se spovedesc şi se împărtăşesc.

Am spus această întmplare care credem că este adevărată pentru a demonstra că în lumea noastră sunt mai multe puteri ale întunericului care de mai multe ori doresc să ne facă rău. Ceea ce este şi mai trist este că de mai multe ori mai multe persoane se poate spune că se pun pe sine în slujba duhurilor necurate. Aşa s-a născut magia şi

83 Sfântul Grigorie Teologul, *Cuvântări panegirice* (Bucureşti, 2005).

vrăjitoria. Aceste lucruri se poate spune că de cele mai multe ori acţionează cu puterea duhurilor necurate.[84] Cei care cred că magia şi vrăjitoria nu au nici un efect se poate spune că sunt extreme de naivi. Magia şi vrăjitoria sunt lucruri cât se poate de active şi de mai multe ori ele au efect atunci când omul nu este pregătit. Mai mulţi sfinţi părinţi ne spun că dacă nu ar exista rugăciune în lume această lume nu ar mai fii existat de mult fiindcă Dumnezeu ar fii lăsat-o sub stăpânia duhurilor necurate. Acest fapt este prin urmare un lucru de care trebuie să ţinem cont. Duhurile necurate după cum am spus sunt entităţi care de mai multe ori distrug, rănesc, demonizează şi fac şi multe alte activităţi care se poate spune că sunt nefaste celor asupra cărora se răsfrâng. Trăim timpuri în care se poate spune că omul este preocupat de foarte multe lucruri mai puţin de mântuirea sufletului său. Pentru a ne face să nu ne mai pese despre mântuirea sufletelor noastre de cele mai multe ori duhurile necurate aduc în mintea omului tot felul de gânduri care contestă că noi am avea suflet. Suntem în realitate numai trup şi tot ceea ce trebuie să avem de grijă este trupul nostru. Acest lucru a avut loc de mai multe ori şi sunt mai mulţi care se poate spune că au căzut pradă acestei ispite. Ortodoxia consideră că sufletul omului este nemuritor. Acest suflet poate alege dacă doreşte să fie bun sau să fie rău. De cele mai multe ori sunt foarte puţini cei care cred că există suflet şi este bine să ştim acest lucru şi să îl avem în vedere. Avem suflet şi trebuie să avem grijă de el şi să ţinem cont de el.

Trăim timpuri în care se poate spune că omul modern fiind emancipat priveşte cu foarte mare neîncredere poveştile pe care le găsim în vieţile sfinţilor şi prin Patericele ortodoxe care ne spun că mai mulţi călugări au fost asaltaţi de duhuri necurate şi au fost de mai multe ori înşelaţi de acestea. Acestea sunt de cele mai multe ori pentru mai mulţi un fel de mitologie ieftină pe care nu merită să o credem. Evident, acest gen de judecată este cât se poate de fals fiindcă situaţia ar fii fost cu totul alta dacă noi am fii fost în cazul părinţilor care au fost încercaţi şi ispitiţi de duhurile necurate. Ceea ce citim în vieţile sfinţilor se poate spune că este un lucru care se poate întâmpla oricăruia dintre noi. Ce ne face să credem că noi suntem mai buni şi mai diferiţi decât sfinţii şi părinţii din paterice? Evident, propria noastră mândrie este eventual un motiv. Pentru a fii mai efectivi şi pentru a ne da seama de care sunt duhurile bune şi care sunt duhurile rele se poate spune că de mai multe ori trebuie să fim familiari cu ceea ce au experimentat sfinţii. Acest lucru se poate spune că este un fapt care de mai multe ori este ignorat şi trecut cu vederea.[85]

După cum am mai spus duhurile necurate sunt într-o stare de permanentă alertă în ceea ce îi priveşte pe oamenii pe care se poate spune că de cele mai multe ori caută să îi disturgă. Acest lucru nu este o noutate şi se poate spune că mai toţii sfinţii au mărturisit acest lucru. Sfântul Nicodim Aghioritul l-a denumit “războiul nevăzut” prin

---

84 Sunt foarte mulţi care cred că nu există magie şi nici vrăjitorie după cum nu există nici duhuri necurate. Ce facem atunci cu cazurile de posesiune? De cele mai multe ori ni se spune că posesiunea este mai mult un fel de boală mentală. Acest lucru este o mare înselăciune. Cei care au ajuns din nefericire să fie posedaţi se poate spune că nu mai sunt persone responsabile de acţiunile lor şi se poate vedea foarte bine cum o putere sau o forţă externă îi stpâneşte. Este cât se poate de adevărat că în lumea noastră există o putere a magiei şi a vrăjitoriei care se face prin invocarea duhurilor necurate. Povestea de mai sus este numai un exemplu în acest sens.

85 Sfântul Chiril al Ierusalimului, *Cateheze* (Bucureşti, 2003).

care duhurile necurate ajung de îl asuprească şi să îl oprime pe om. Dacă ne uităm în jurul nostru vom putea vedea acest lucruri: patimi păcătoase, dependenţe de droguri şi de alcool, comportament violent, suprimarea omului de către om, războaie şi multe altele se poate spune că cu toate ne fac imaginea unor realităţi care la drept vorbind nu sunt fireşti lumii în care trăim. Acest lucru este o realitate pe care nu se poate să nu o trecem cu vederea. Duhurile necurate se poate spune în acest sens că sunt cele care instigă de cele mai multe ori la cele mai grosiere şi mai crude sentimente în om. Au fost mult prea multe cazuri de acest fel. Tărim într-o lume în care crima este o problemă departe de a fii rezolvată. Au loc din ce în ce mai multe crime şi sunt prinşi extreme de greu făptaşii. Aceste lucruri sunt la un anumit lucru fapte care au loc sub inspiraţia duhurilor necurate. Duhurile necurate nu trebuie să ne înşelăm nu mai au nimic bun în ele. Tot ceea ce urmăresc şi scopul existenţei lor este de a face şi a comite răul sub toate formele sale. În acest conxt se poate spune că de mai multe ori acţiunile duhurilor necurate pot fii descoperite foarte mult şi la fel de bine ele pot fii identificate. Prin urmare se poate spune că acest lucru este un fapt care este la îndemâna noastră. Suntem într-o lume în care după cum am spus lupta cu forţele răului are loc în primul rând prin faptul de a indentifica care sunt aceste forţe ale răului.

Sfinţii părinţi din vechime fiind inspiraţi de Dumnezeu se poate spune că ne-au spus care sunt cauzele răutăţii. În special Sfântul Ioan Casian[86] a fost cel care a scris o lucrare în treagă despre lucrarea celor 7 duhuri ale răutăţii. Aceste lucruri de cele mai multe ori nu mai par actuale pentru lumea de azi. Lumea de azi se poate spune că de mai multe ori este cuprinsă de necredinţă referitor la răutatea care există în lume. Sfinţii părinţi ne spun că această răutate şi acest rău pe care îl putem vedea foarte mult în lumea noastră are anumite cauze de natură spiritual care se manifestă în zilele şi în timpurile noastre. Lumea noastră de cele mai multe ori se poate spune că este tentată să nu creadă în în spatele marilor răutăţi care există în ea sunt entităţi spirituale care le instigă. Din literaturea aghiografică şi din cea monahală se poate vedea un cu totul alt lucru. Călugării şi sfinţii au fost cei care ne-au avertizat de mai multe ori că oamenii sunt pur şi simplu inspiraţi să facă rău. Poate un exemplu care merită să îl cităm aici este sadismul. Cine dintre oamenii sănătoşi mental ar susţine sadismul? Totuşi sadismul este o realitate a lumii în care trăim. Sunt mai mulţi care găsesc un fel de plăcere mare în a crea suferinţă altora. Acest lucru se poate spune că ne spune că trebuie să fie o altă realitate sau mai bine spus un alt fel de existenţă care ne face să comitem diferitele forme ale răului.

Din nefericire răul este extreme de activ de mai multe ori în lumea noastră. Toţii oamenii de bună credinţă simt că acest lucru nu este firesc lumii în care trăim. Aici se poate spune că vin sfinţii cu experienţele lor şi ne spun că există entităţi diavoleşti care de mai multe ori instigă răul şi comiterea lui în lumea noastră. În acest context trebuie să ne apropiem mai mult de opiniile sfinţilor. Ceea ce s-a putut vedea este că duhurile necurate nu suferă sau mai bine spus sunt cele care urăsc tot ceea ce ţine de sfinţi şi

86 Sfântul Ioan Casin este o persoană care este mai puţin cunoscută pentru timpurile noastre şi pentru acest motiv se poate spune că sunt mai mulţi care consideră că el nu mai este la drept vorbind actual. Sfântul Ioan Casin a trăit în secolul al IV-lea şi a fost originar din România de azi regiunea Dobrogea. El a fost extrem de interesat de viaţa duhovnicească şi a lăsat mai multe scrieri pe această temă. A călătorit şi a făcut mai multe interviuri sau convorbiri duhovnceşti cu mari părinţi ai pustiei din acel timp de secol al IV-lea. Prin urmare, se poate spune că sfântul Ioan Casian poate fii un reper foarte folositor atunci când ne referim la lupta noastră du duhurile răutăţii.

sfinţenie. Acest lucru se poate spune că este o realitate care de mai multe ori ne face să ne dăm seama de ce are loc atât de mult rău şi răutate în lumea noastră. Sfinţenia este un lucru care atunci când este cultivată duce afară sau scoate din om duhurile necurate. Sfinţii părinţi sunt de părere că după cum fiecare dintre noi avem un înger păzitor cu toţii avem un duh necurat care ne instigă şi ne îndeamnă la rău. Acest lucru nu trebuie să ne facă pur şi simplu pasivi ci noi trebuie să ne luptăm să facem voia şi să fim pe placul îngerului păzitor. Acesta este cel care de cele mai multe ori ne susţine în lupta împotriva răului. Este adevărat că după mai multe mărturisiri îngerii sunt de partea noastră. Dintre cei mai cunoscuţi îngerii sunt arhanghelii Mihail, Gavriil şi Rafail. Prin urmare, se poate spune că nu suntem singuri în această luptă cu duhurile răutăţii. Cartea Apocalipsei ne spune că sfântul arhanghel Mihail a fost cel care l-a învins pe cel rău sau diavolul şi acest lucru el îl poate actualiza cu fiecare dintre noi. Ca şi fiinţă liberă se poate spune că omul este liber să opereze între lucrarea celui rău sau lucrarea binelui care vine de la Dumnezeu. În acest sens se poate spune că şi îngerii aşteaptă determinarea noastră de a ne stabiliza în bine şi în tot ceea ce ţine de el.[87]

O altă poveste despre înşelăciunea duhuilor necurate o avem de această dată din Muntele Athos. Aici ni se spune că la un moment dat un un părinte văzător cu duhul a venit un diacon care i-a spus:

- Părinte roagă-te lui Dumnezeu pentru mama mea care a murit de trei zile.
- De unde ştii că a murit de trei zile? A întrebat părintele ştiind că diaconul a fost la mănăstire.
- Fiindcă mi-a spus îngerul păzitor.
- Tu ai văzut îngerul tău păzitor?
- Da. De doi ani mi se arată. Facem rugăciuni, avem discuţii duhovniceşti, şi la fel de bine noaptea facem mai multe metanii.

În acest moment părintele duhovnicesc şi-a dat seama că diaconul este înşelat şi că ceea ce vedea de fapt era un diavol.

- În seara asta când vine îngerul păzitor la tine spune-i să îşi facă semnul crucii şi să zică rugăciunea Născătoare de Dumnezeu Fecioară.

  A doua zii părintele l-a întrebat pe diacon:
- A făcut îngerul tău păzitor ceea ce ţi-am spus?
- A făcut părinte.

Părintele duhovnicesc şi-a dat seama că acesta este din nou o altă înşelăciune fiindcă cel rău poate să facă să se audă în urechile călugărului cuvinte ale rugăciunii.

- Bine, uite cum se pune problema, îngerii ştiu gîndurile oamenilor, spune-i îngerului tău păzitor să îţi spun la ce m-am gândit eu acum.

Noaptea diavolul sub chip de înger a venit din nou:

- Te rog să îmi spui un lucru, a spus diaconul.
- Ce lucru?
- Tu ştii gândurile oamenilor. La ce s-a gândit părintele când a vorbit cu mine?
- Lasă asta. Nu este important.
- Ba da, spune-mi la ce s-a gândit?

  Dintr-o dată diavolul care nu cunoaşte gândurile oamenilor s-a schimbat într-un diavol hidos şi urât mirositor:
- Prostule şi netotule, mâine pe vremea asta am să vin şi te voi duce cu mine în iad.

  Diaconul s-a dus la părintele înduhovnicit şi i-a spus întâmplarea.

87 Radu Teodorescu, *Arhanghelul Mihail în cultul ortodox* (Cugir, 2011).

- Să nu îşi faci nici o problemă, ne vom ruga împreună şi vom trece şi peste asta. În timpul nopţii călugărul a avut o mulţime de visuri înfricoşătoare şi un coşmar continuu. A doua zii însă nu s-a întâmplat nimic.[88]

Se poate vedea şi în această întâmplare că de cele mai multe ori numai cu ajutorul lui Dumnezeu credinciosul poate ajunge să se desprindă de ceea ce am putea spune lucrarea celui rău şi a tot ceea ce ţine de ea. Acest lucru de mai multe ori a fost văzut în viaţa părinţilor duhovniceşti. Este bine să ştim că de mai multe ori diavolii imită faptele evlaviei pentru ca în acest fel să ajungă să îi poată prindă în cursă pe cei care sunt mai slabi. Acest lucru este prin urmare un fapt care se poate spune că este adevărat şi nu trebuie să îl ignorăm. După cum se poate vedea duhurile necurate de mai multe ori stau în jurul părinţilor duhovniceşti şi fac orice ca să îi îndepărteze de la viaţa duhovnicească. Acest lucru ei îl fac pentru a putea să inducă pe cât mai mulţi în eroare. Lucrarea duhurilor necurate după cum am spus este din cele mai vechi timpuri centrată în spre ceea ce este rău şi tot ceea ce este rău şi se poate spune că ea nu se modifică. Adevărul este că din întâmplarea de mai sus trebuie să ştim că în realitate cel rău nu îşi face cruce şi nici nu se roagă ci el în realitate numai le imită. Acest fapt este un lucru pe care de mai multe ori mai mulţi sfinţii părinţi l-au putut vedea şi contesta. Ceea ce se poate vedea este că duhurile necurate nu îi simpatizează pe cei care sunt oamenii duhovniceşti şi îi consideră cei mai feroce duşmani ai lor. În acest sens, se poate spune că lucrarea duhurilor necurate de cele mai multe ori îi vizează pe oamenii duhovniceşti şi care sunt cât se poate de mult ancoraţi în tot ceea ec este duhovnicesc. Întâmplarea de mai sus ne spune că încleştarea dintre oamenii duhovniceşti şi duhurile necurate de mai multe ori este feroce şi are consecinţe care pot fii de folos şi celor care se află în stadii mai puţin avansate duhovniceşte. Biserica Creştin Ortodoxă este cea care ne recomandă să avem un părinte duhovnicesc şi să fim în legătură cu acesta ori de câte ori avem posibilitatea. În acest mod se poate vedea că şi diaconul de mai sus a biruit ispita la care a fost supus. Legătura cu părintele duhovnicesc se poate spune că este una cât se poate de profundă şi de folositoare fiindcă mai mult decât orice ea este comuniune şi acest gen de comuniune are un fond duhovnicesc.[89]

După cum am spus se poate afirma că lupta cu duhurile necurate este cât se poate de mult un lucru sau un fapt care de cele mai multe ori exclude sau mai bine spus nu are nimic de a face cu naivitatea. Cei care sunt naivi se poate spune că sunt cei care în cele mai multe situaţii ajung să devină ţinta actacurilor duhurilor necurate. Scopul acestor duhuri necurate se poate spune că este dorinţa de a îi oprii pe oamenii să se mântuiască. După cum ne spun sfinţii părinţi duhurile rele sunt entităţi care de cele mai multe ori sunt stăpânite de invidie. Ele sunt invidoase pe om fiindcă omul este în comuniune cu Dumnezeu în timp ce ele nu mai sunt. Acest lucru se poate spune că de cele mai multe ori ajunge să ne facă să fim cât se poate de mult departe de ceea ce am putea denumii relaţia sau legătura cu Dumnezeu. Prin toate metodele şi mijlocacele duhurile necurate se poate spune că sunt cele care ajung să ne ducă cât mai departe de Dumnezeu. Acest lucru este un fapt care poate fii atestat de spiritualitatea creştin ortodoxă. După cum am spus duhurile necurate sunt cele care de cele mai multe ori

---

88 Heruvim Karambelas, *Părinţi duhovniceşti contemporani de la muntele Athos* (Sibiu, 1998), pp. 57-60.

89 Sfântul Nicodim Aghioritul, *Carte folositoare de suflet: sfaturi către duhovnic* (Editura Adendum, 2014).

ajung să de ducă departe de Dumnezeu şi să ne facă să fim cât se poate de mult entităţi care nu mai avem nici un fel de direcţie şi de orientare. Duhurile necurate după cum am spus duc o adevărată luptă de a ne convinge să urmăm răului şi nu binelui. Acest lucru ele le fac prin sugestii, gânduri, intenţii şi senzaţii. Totuşi, Dumnezeu nu le-a îngăduit să încalce liberul arbitru al omului. Prin urmare duhurile necurate nu pot să îl forţeze pe credincios să păcătuiască. Acest lucru după cum am spus este un fapt care de mai multe ori este cel care ne demonstrează că nu trebuie să fim naivi în viaţa duhovnicească. Credulitatea şi naivitatea sunt două lucruri pe care se poate spune că duhurile necurate sunt cele care îl exploatează cel mai mult.[90]

Prin urmare cu ce putem înlocui naivitatea duhovnicească? Sfinţii părinţi ne spun în scrierile lor să fim hâtrii sau mai bine să fim cât se poate de mult precauţi. Nu tot ceea ce vine din viaţa duhovnicească trebuie crezut. De mai multe ori în viaţa duhovnicească unii devin prea pietişti în timp ce alţii devin cât se poate de austeri. Ceea ce trebuie să ştim în plan duhovnicesc din pnevamtologia creştin ortodoxă este că trebuie să ţinem o linie de mijloc şi să nu ne lăsăm abătuţi de la calea noastră. Acest lucru este mai rar întâlnit şi sunt din ce în ce mai puţini cei care ţin cont de acest fapt. După cum am spus, duhurile necurate au fost cu omul de foarte multă vreme şi acest lucru se poate spune că ne permite un avantaj: ne poate spune la drept vorbind cine sunt cu adevărat duşmanii noştrii. Acest fapt este un lucru pe care trebuie să îl avem în vedere şi de care trebuie să ţinem cont. Viaţa duhovnicească după cum am mai spus nu este o problemă de risc ci ea este sigură însă sunt mai multe capcane cu care ne confrutăm care sunt puse în faţa noastră de duhurile necurate. Poate unii nu vor crede acest lucru, dar duhurile necurate fac tot ceea ce le stă în putinţă să ne despartă sau să ne separe de Dumnezeu. Acest lucru se poate spune că a putut fii văzut de mai multe ori. Având în vedere că avem o mulţime de mărturii de-ale sfinţilor şi a părinţilor duhovniceşti referitor la modul în care duhurile necurate ne asaltează se poate spune că de mai multe ori avem toate motivele să fim hâtrii. Hâtrenia duhovnicească se poate spune că este un lucru care de mai multe ori ajunge să ne maturizeze sau mai bine spus să fie o realitate care ţine foarte mult de ceea ce am putea spune un sens sau o realitate a unei direcţii sănătoase în viaţa duhovnicească. Sunt mai mulţi cei care se poate spune că nu au nici o direcţie sau mai bine spus nici un fel de orientare în sens duhovnicesc. Acest lucru se poate spune că de mai multe ori este un lucru extrem de răspândit în zilele noastre. Sunt mai mulţi care se poate spune că sunt dornici de o viaţă duhovnicească dar sunt departe de a fii bine direcţionaţi. Acest lucru de mai multe ori îi face să se împotmolească. După cum am spus, viaţa duhovnicească este direcţionată în spre Dumnezeu şi în spre comuniunea cu Dumnezeu. Acest fapt se poate spune că este un lucru de care trebuie să ţinem cont şi pe care trebuie să îl avem în vedere. Suntem prin urmare hâtrii în sens duhovnicesc după ce ajungem să fim familiarizaţi cu ceea ce

90 Omul naiv se poate spune că este un om care este uşor de înşelat şi el nu are prea multe îndoieli referitor la ceea ce i se spune. Pentru acest lucru se cuvine să ne ferim de naivitate în viaţa duhovnicească şi să fim cu mare precauţie. Acest fapt este o realitate pe care trebuie să o avem în vedere şi de care trebuie să ţinem cont. Omul naiv duhovniceşte se poate spune că v-a ajunge imediat sau repede victimă duhurilor necurate. Acest lucru a avut loc de mai multe ori. Ceea ce s-a putut vedea este că atunci când sunt tineri mai mulţi credincioşi se simt cât se poate de mult atraşi de viaţa duhovnicească pentru ca mai apoi după ce avansează în vârstă să se declare pe sine extrem de nemulţumiţi şi fără nici un fel de interes în viaţa duhovnicească. Acest lucru are loc datorită faptului că la tinereţe de cele mai multe ori ei au fost extrem de naivi şi nu au avut nici un fel de precauţie.

se poate spune marile sensuri şi marile înţelesuri ale vieţii duhovniceşti. Acest fapt se poate spune că este o realitate care după cum am spus apare atunci când omul ştie bine care sunt parametrii în care are loc viaţa duhovnicească.[91]

Se spune că în pustie un călugăr la un moment dat a avut şi el o vizită din partea duhurilor necurate care s-au dat că de fapt sunt îngeri. Acest călugăr tocmai se ducea noaptea să se culce când ne-o dată un înger i s-a arătat şi i-a spus:

- Scoală-te robul lui Dumnezeu şi te roagă la pravila ta.

După care s-a îngerul s-a făcut nevăzut. Călugărul a crezut că acesta este un înger cu adevărat şi s-a sculat. A doua noapte aşa zisul înger se spune că i s-a arătat din nou cu aceiaşi replică:

- Scoată-te robul lui Dumnezeu şi te roagă la pravila ta.

  Ei bine acest lucru s-a întâmplat de mai multe ori şi fratele nu mai dormea prea mult noaptea şi din această cauză a slăbit mult. El credea că este îngerul lui Dmnezeu. În cele din urmă s-a dus la un părinte duhovnicesc şi i-a spus:
- Părinte aş dorii să vă spun un lucru.
- Ce lucru fiul meu?
- De mai multe nopţi îmi apare un înger care mă socală la rugăciune şi nu mă lasă să dorm.
- Acela nu este un înger fiul meu.
- Dar ce este?
- Este diavolul în chip de înger.
- Da?
- Când vine la tine în seara asta tu spun-i că te poţi ruga şi fără să te scoale el.
- Bine părinte.

  În acea noapte ca de obicei îngerul a venit din nou:
- Scolată-te robul lui Dumnezeu şi te roagă la pravila ta.
- Nu mă scol. Eu mă pot scula şi fără să tine.
- Nu cumva te-ai dus la călugărul acela bătrân şi nenorocit?
- Am mers.
- Tu crezi în el în timp ce acel călugăr este un mincinos şi un lacom fiindcă chiar azi a venit un frate să îi ceară un galben în împrumut şi deşi el avea nu i l-a dat.

  Apoi diavolul s-a făcut nevăzut. Călugărul tânăr s-a dus la părintele duhovnicesc şi i-a spus toată întâmplarea.
- Aş este fiul meu am avut un galben în chilie şi a venit un frate să mi-l ceară să îşi cumpere un lucru, dar eu am ştiut că nu este spre binele lui acel lucru şi am preferat să mint şi să nu îl dau pentru ca el să nu se vateme şi mai mult.

Se poate vedea şi din această întâmplare că duhurile necurate de mai multe ori caută mai multe metode şi mai multe posibilităţi pentru a ne face rău. Ceea ce a voit duhul necurat din povestea de mai sus a fost să nu îl lase pe călugăr să doarmă. Se ştie că atunci când omul nu doarme el suferă mult. Cei care au insomnii ştiu acest lucru foarte bine. Ei bine acelaşi lucru se poate spune că l-a făcut şi cel rău cu călugărul de mai sus. Prin urmare sub pretextul că trebuie să se roage noaptea, diavolul de fapt a voit să îl facă pe călugăr să nu mai doarmă şi în acest fel să se îmbolnăvească.[92] Acest

91 Jean Claude Larchet, *Dumneezu nu vrea suferinţa omului* (Bucureşti, 2007).

92 Faptul că diavolul de mai multe ori poate aduce boală asupra noastră este un lucru care de mai multe ori a fost certificat de scrierile sfinte. De exmeplu în Noul Testament sfântul Pavel ni

gen de lucrare se poate spune că este centrată de cele mai multe ori pe cei care sunt avansaţi în plan duhovnicesc şi lor de mai multe ori diavolul le prezintă un lucru rău ca fiind un lucru bun. Este bine să fim conştienţi că eventual cel rău era probabil foarte supărat pe rugăciunile care le făceau de călugării din acea mănăstire şi a căutat să le vină cumva de hac. Prin urmare întâmplarea de mai sus se poate spune că ne spune că de mai multe ori cel rău încearcă să prezinte lucruri rele ca fiind bune. Acest lucru este o dovadă de viclenie şi este bine să fim conştienţi de acest fapt. Pentru acest motiv Biserica ne spune că avem părinţi duhovnici şi să facem tot ceea ce este posibil sau mai bine spus tot ceea ce se poate ca să fim sinceri şi deschişi cu părinţii noştiri duhovniceşti. Acest lucru este un fapt care de mai multe ori este trecut cu vederea. Povestea de mai sus ne spune cât de improtantă este legătura cu părintele noastre duhovnicesc. Cu cât suntem mai aproape de părintele nostru duhovnicesc cu atât se poate spune că suntem în mai multă comuniune duhovnicească şi ne putem ferii mai mult de atacurile diavoleşti.[93]

Prin urmare se poate spune că de cele mai multe ori scopul duhurilor necurate este de a ne duce în confuzie şi de a prezenta minciuna drept adevăr. Acest lucru reiese din întâmplarea de mai sus dar şi din altele pe care unele le-am istorisit în această carte. Duhurile rele se poate spune că se tem de cei care se roagă şi postesc şi de mai multe ori îşi creaiză o tehnică pentru a îi putea face să renunţe la faptele lor bune. Acest lucru se poate spune că ele de mai multe ori îşi fac un plan sau mai bine spus o metodă sau strategie pentru a reuşii să ne facă rău şi pentru a reuşii ca în cele din urmă să de distrugă. Sunt mai mulţi care au susţinut că duhurile rele nu vor continua să fie aşa la nesfârşit. Ei ne spun că în cele din urmă duhurile rele se vor întoarce la Dumnezeu şi vor duce şi ele o viaţă de evlavie şi de credinţă. Un astfel de caz celebru din istoria Bisericii se poate spune că a fost Origen din Alexandria care a lansat celebra sa teorie a apocatastazei care ne spune că în cele din urmă Dumnezeu nu v-a îngădui ca etern sau veşnic să fie chinuite aceste duhurile rele. Teoria apocatastazei după cum ştim a fost respinsă de Biserică undeva prin secolul al VI-lea prin anul 553. Este bine să se reamintim că nu mai există nici o şansă pentru ca duhurile necurate să se întoarcă de unde au plecat atunci când s-au răzvrătit împotriva lui Dumnezeu. Scenarii sentimentaliste cum sunt cel al lui Origen au fost de mai multe ori create în istorie însă cum se poate ca noi să le credem din moment ce duhurile rele au făcut atât de mult rău umanităţii?

Am ilustrat în paginile de mai sus câteva dintre marile înşelăciuni prin care duhurile necurate de mai multe ori au ajuns să îl asupreasă şi să îi facă rău omului. Unii cred că aceste lucruri sunt valabile numai în trecut. Acest lucru se poate spune că este puţin probabil fiindcă duhurile necurate vor face rău până la sfârşitul veacurilor. Ceea ce putem remarca din întâmplările de mai sus este că într-un fel sau altul Dumnezeu este de partea noastră şi într-un fel sau altul se poate spune că El nu îi v-a lăsa pradă răutăţii duhurilor necurate. Acest lucru prespune totuşi şi lupta sau mai bine spus împotrivirea nevoitorului sau a credinciosului simplu. Trebuie să ştim că aceste duhuri

---

se destăinuia că este bolnav de idtropică şi el spunea că această boală este pentru un „un ghimpe al satanei.” Cel rău de mai multe ori se poate spune că face totul ca să ne ruineze sănătatea şi bunevoire. Când nu poate acţiona asupra sănătăţii noastre se ştie că face orice ca să ne arunce în depresie şi în deprimare.

93 Daniel de la Rarău, *Războiul creştinilor cu diavolii* (Editura Agaton, 2013).

necurate care de mai multe ori şi-ai făcut simţită prezenţa în lumea noastră au fost cerate de Dumnezeu. Prin urmare ele nu sunt străine de noţiunea puterii lui Dumnezeu.[94]

După cum am mai spus nu sunt numai duhurile rele ci sunt şi duhuri bune sau îngeri. Îngerii de mai multe ori sunt cei care veghează asupra noastră pentru ca noi să facem binele şi să putem în cele din urmă să ne mântuim. După cum am spus, în timp ce îngerii doresc mântuirea noastră se poate spune că duhurile rele vor ca noi să nu ne mântuim şi să le urmăm lor în iad. Acest lucru se poate spune că este un fapt pe care de mai multe ori îl trecem cu vederea. Este adevărat prin urmare că nu suntem singuri în confruntarea noastră cu duhurile necurate. Aşa se face că sunt mai multe rugăciuni pe care Biserica ni le-a lăsat care se adresează sfinţilor îngeri. De mai multe ori se poate vedea că nu primim nici un răspuns imediat la rugăciunile noastre şi acest lucru îi face pe mai mulţi să deznădăjduiască şi se poate spune să se lase de viaţa duhovnicească. Sunt foarte mulţi care nu au nici un fel de răbdare şi atunci când se roagă vor ca lucrurile să se întâmple instantaneu. De mai multe ori sfinţii părinţi ne spus că Dumnezeu nu ne răspunde la rugăciuni fiindcă ceea ce cerem nu este bune pentru noi. De mai multe ori sunt mai mulţi care se roagă lui Dumnezeu pentru lucruri cât se poate de trecătoare şi de nefolositoare care din cauza împătimirii lor li se pare că sunt lucruri bune. Adevărul este că Dumnezeu ascultă toate rugăciunile noastre însă nu răspunde la toate rugăciunile noastre fiindcă după cum am spus ştie că nu ne este de folos tot ceea ce cerem. Se cuvine să ne rugăm lui Dumnezeu pentru ceea ce este de folos şi la fel de bine să vedem lumea şi existenţa aşa cum o vede Dumnezeu. De mai multe ori se poate spune că modul nostru de a privii viaţa şi existenţa nu este acelaşi cu cel al lui Dumnezeu. Atunci se poate spune că suntem chemaţi să ne schimbăm viziunea şi modul de a privii existenţa şi viaţa. La fel de bine ceea ce trebuie să mai ştim este că această viaţă a noastră este mai mult un fel de etapă de traziţie. Am putea fii întrebaţi: tranziţie în spre ce? Biblia şi sfinţii părinţi ne spun că tranziţie în spre iad sau rai. De cine ţine ca noi să ne definitivăm tranziţia? Cu siguranţă acest lucru se poate spune că este la latitudinea noastră. Atunci când ne vom definitiva în dorinţa de a avea o tranziţie în spre rai se poate spune că ne vom confrunta cu duhurile necurate care se vor opune alegerii noastre. Să nu uităm că precum ne spune Sfântul Prooroc Isaia în Vechiul Testament Dumnezeu este cu noi. Dacă Dumnezeu este cu noi se poate spune că trebuie să fim cât se poate de încrezători în propria noastră mântuire.[95]

CAPITOLUL 5

94 Faptul că Dumnezeu este creator şi al duhurilor necurate nu înseamnă că Dumnezeu le-a făcut rele. Dumnezeu a făcut aceste duhuri bune dar le-a dat şi libertate. Libertatea lor a constat în a alege să ăîl slujească sau nu pe Dumnezeu. După cum am mai spus duhurile rele au respins să îl slujească pe Dumnezeu. Acest fapt este un lucru care în planul duhovnicesc nu mai poate fii întors înapoi. Duhurile rele s-au fixat pe sine veşnic în slujirea răului şi a egoului propriu. Totuşi, ele speră să poată face pe cât mai mulţi oamenii să le urmeze. Acest fapt se poate spune că este un lucru care în sine este numai o înşelăciune fiindcă cei care slujesc duhurilor necurate se vor avea parte în iad de aceleaşi chinuiri ca şi cei care au făcut binele.

95 Agapie Criteanul, *Mântuirea păcătoşilor* (Eidtura Egumeniţa: Galaţi, 2009 reeditare).

PNEVMATOLOGIA CREŞTIN ORTODOXĂ CA ŞI METODĂ DE A BIRUI DUHURILE RELE

Sfântul Apostol Pavel se poate spune că a fost acum 2000 de ani şi el o persoană care s-a angajat în lupta cu duhurile necurate. Acest lucru este demonstrat de două texte pe care le vom cita mai jos. Iată ce ne spune el în acest sens: "îmbrăcaţi-vă cu toate armele lui Dumnezeu, ca să puteţi sta împotriva uneltirilor diavolului. Căci lupta noastră nu este împotriva trupului şi a sângelui, ci împotriva începătoriilor, împotriva stăpâniilor, împotriva stăpânitorilor întunericului acestui veac, împotriva duhurilor răutăţii, care sunt în văzduh." (Efeseni 6, 12-13). Prin urmare, se poate spune că lupta despre care vorbim cu duhurile răutăţii nu este o luptă care se face la drept vorbind în sensul războiului cu arme: tunuri, tancuri, bombe şi grenade. Cu duhurile necurate se poate spune că suntem înainte de toate într-un război spiritual care de cele mai multe ori se duce în mod nevăzut. Ce a mai mai spus sfântul Pavel despre acest război nevăzut? Sau mai bine spune ce alte lucruri trebuie să luăm pentru putea ieşii învingători şi victorioşi în lupta noastre cu duhurile necurate? Iată ce ne mai spune el: "Pentru aceea, luaţi toate armele lui Dumnezeu, ca să puteţi sta împotrivă în ziua cea rea, şi, toate biruindu-le, să rămâneţi în picioare. Staţi deci tari, având mijlocul vostru încins cu adevărul şi îmbrăcându-vă cu platoşa dreptăţii, Şi încălţaţi picioarele voastre, gata fiind pentru Evanghelia păcii. În toate luaţi pavăza credinţei, cu care veţi putea să stingeţi toate săgeţile cele arzătoare ale vicleanului. Luaţi şi coiful mântuirii şi sabia Duhului, care este cuvântul lui Dumnezeu." (Efeseni 6, 12-17). Aceste cuvinte sunt spuse acum 2000 de ani dar se poate spune că ele nu şi-au pierdut din actualitate. Prin urmare, care sunt după Sfântul Pavel armele care nu le plac sau lucrurile care nu sunt pe placul duhurilor necurate: trebuie să fim încinşi au adevărul, să avem platoşa dreptăţii, să avem în picoare evanghelia păcii, să avem pavăza credinţei, coiful mântuirii şi sabia duhului. Acestea se poate spune că erau armele pe care le folosea acum 2000 de ani Sfântul Pavel împtoriva duhurilor necurate. Aceste arme se poate spune că le putem folosii şi noi chiar dacă de mai multe ori sunt mai mulţi care considerăm că ele sunt învechite.[96]

Unui frate oarecare i s-a arătat diavolul într-o noapte, în chip de înger luminat şi i-a zis lui:

- Eu sunt Gavriil şi sunt trimis la tine să-ţi aduc o veste bună.

Iar fratele i-a răspuns:

- Cred că vei fi fost trimis la alţii, căci eu sunt păcătos şi nu sunt vrednic să văd înger.

Aceasta zicând, el îndată a pierit vicleanul dinaintea lui şi s-a făcut nevăzut.

Iată din nou o mărturie care ne spune că cel rău de mai multe ori caută să i-a chipul unor personae sfinte şi la fel de bine imită aceste persone. În acest caz se poate vedea cum cel rău a luat chipul Sfântului Arhanghel Gavriil. Totuşi, fratele se poate spune că a fost cât se poate de atent şi şi-a dat seama că nu este Sfântul Gavriil. Este

96 Este cât se poate de evident aici că Sfântul Pavel s-a folosit de un exemplu metaforic. El a voit să ne facă conştienţi că duhurile răutăţii duc cu noi un război şi în acest război avem nevoie de arme pentru a ne apăra. Aceste arme sunt prin urmare cele pe care ni le spune şi sfântul Pavel în cuvintele pe care le-a adresat acum 2000 de ani efesenilor. Prin urmare, duhurile necurate sunt în război cu noi dar acest război se poate spune că nu este unul în termneii umani pe care îi ştim că l-eau dus marii cureritori pe câmpurile de luptă. Acest război de cele mai multe ori se duce în lumea spiritului şi tot aşa şi noi trebuie să îl privim şi să îl tratăm.

clar că duhurile necurate nu se dau de la nimic înapoi pentru a ne putea distruge. Acest fapt este unul de care trebuie să fim deplin încredinţaţi şi pe care nu trebuie să îl ignorăm. Marii părinţi duhovniceşti care se poate spune că au ajuns la un fel de familiaritate cu lumea duhovnicească de cele mai multe ori se poate spune că ajung sau mai bine spus devin conştienţi de lucrarea celui rău. Acest fapt este o realitate şi trebuie să o avem în vedere. În acest sens, se poate spune că există o întreagă literatură duhovnicească pe care se poate să o consultăm în lupta noastră cu duhurile necurate. Acestă literatură nu este numai aghiografică ci după cum se poate vedea au fost foarte mulţi sfinţi părinţi care au scris pe aceaste teme. Scrierile duhovniceşti se poate spune că ne fac conştienţi de gradul nostru de avansare în viaţa duhovnicească şi prin urmare ştim de la ce să ne aşteptăm în viaţa duhovnicească. Ceea ce este şi mai trist este că sunt mai mulţi care nu sunt interesaţi şi se poate spune că sunt imuni la ceea ce am putea spune chemarea la lectură duhovnicească. Pentru aceasta de cele mai multe ori mai de vreme sau mai târziu ei ajung să fie victime ale lucrării duhurilor necurate. Nepăsatera faţă de scrierile duhovniceşti se poate spune că este o trăsătură a lumii de azi şi pentru acest lucru avem atât de multe persone care se poate spune că sunt pierdute duhovniceşte. Cu foarte mare greutate unii dintre noi ajungem de citim scrierile duhovniceşti şi mai mult ajungem să le credem.[97]

În rândurile care vor urma prin urmare se poate spune că vom scrie în aceiaşi tonalitate cu sfântul apostol Pavel care ne spunea că războiul nevăzut cu duhurile răutăţii se face în plan duhovnicesc şi spiritual. Evident, pentru necredincioşi şi atei nu poate exista aşa ceva din moment ce pentru ei totul se reduce la lumea materială şi la tot ceea ce ţine de universul material. Aceste lucruri după cum am spus sunt fapte care de mai multe ori au fost enunţate de sfinţii părinţi. Este cât se poate de clar că în plan duhovnicesc ne aflăm în război cu duhurile răutăţii fiindcă după cum s-a putut vedea de mai multe ori aceste duhuri ale răutăţii se ascund şi îşi dau o altă indentitate decât cea reală. Acest lucru se poate spune că este foarte mult în atenie acestei cărţi. Acest lucru nu înseamnă că îngerii sau duhurile bune încuvinţează acest lucru ci se poate spune că îngerii mai de vreme sau mai târziu vor afla de aceste lucruri şi vor răsplătii duhurilor răutăţii ceea ce merită pentru lucrarea răutăţii lor.[98] După cum am spus duhurile necurate au fost la început îngeri buni dar mai apoi ele s-au definitivat în rău şi tot ceea ce fac şi lucrează este răul şi răutatea. Cei care înclină spre răutate mai de vreme sau mai tărziu vor ajunge la această concluzie doar că atunci este cât poate de probabil să fie prea târziu. O altă tehnică pe care după cum am putut vedea duhurile necurate o folosesc este să îl facă pe om să facă lucrările evlaviei dar în exces. În acest sens se poate spune că aceasta este o lucrare care aparent este bună dar în realitate ea nu este bună. Duhurile necurate de mai multe ori i-au făcut pe călugări şi pe credincioşi să

97 *Filocalia sfintelor nevoinţe ale desăvîrţirii*, volumele 1-12.

98 După cum am spus, răutatea şi pervesiunea duhurilor necurate se poate spune că se vede cât se poate de mult prin faptul că de cele mai multe ori ele asumă sau imită identităţi ale unor persoane şi oamenii sfinţi şi se dau că sunt acestea. Evident, au fost mai multe cazuri în care acest lucru a reuşit şi se poate vedea prin urmare o pervesiune maximă prin faptul că de mai multe ori duhurile necurate au asumat chiar chipul Domnului Iisus Hristos. Un alt aspect pe care duhurile necurate de cele mai multe ori îl pun în aplicare se poate spune că este sănătatea mintală a omului. Prin vedenii şi vise de mai multe ori ele încearcă să îl facă pe om sau pe credincios să îşi ieşe din minţi.

postească mai mult decât erau posibilităţile nevoitorilor, să se roage mai mult timp decât era necesar, să facă mai multe metanii decât poate face un om, să se retragă în pustie în locuri în care nevoitorul cu foarte mare greutate reueşte să supravieţuiască şi enumarea ar putea continua. Acest gen de încercări după cum am putut vedea de cele mai multe ori le suportă cei care sunt mai avansaţi în viaţa duhovnicească şi care se poate spune că au ajuns la o anumite maturitate duhovnicească. „Excesul de zel” se poate spune că de mai multe ori a fost cultivat de duhurile necurate care au dus la pierzanie pe cei care au căzut victimă înşelăciunii lor. Pentru a evita acest exces de zel de cele mai multe ori trebuie să fim conştienţi de un principiu simplu: trebuie să ne cunoaştem pe sine înşine. De mai multe ori se poate spune că duhurile necurate sunt cele care ne fac să fim confuzi în ceea ce ne priveşte şi să credem că în realitate putem mult mai mult decât ne sunt capacităţiile.

După cum se poate şi înţelege cu toţii avem o anumită categorie în care ne putem face nevoinţa. Unii pot mai mult în timp ce alţii pot mai puţin duhurile rele de mai multe ori ne fac să uităm de ceea ce putem face cu adevărat şi ne fac să credem că noi în realitate putem face mult mai mult. Acest lucru se poate spune că este o realitate a lumii în care trăim şi ea ţine cât se poate de mult de felul în care de mai multe ori duhurile rele acţionează asupra noastră. Duhurile rele de mai multe ori pot isca în inimile creidncioşilor invidia care în cele mai tragice cazuri din nefericire poate duce la omor. Cel care face aşa se poate spune că de mai multe ori s-a demonstrat că se află sub influenţa duhurilor necurate. Evident, nimeni nu poate face omor fără să nu fie în deplin acord cu voinţa duhurilor necurate care se poate spune că susţin astfel de lucruri. Deşi acest lucru nu pare duhurile rele sunt mult mai prezente în lumea noastră decât am fii tentaţi să credem. Ele ne învaţă şi ne duc la tot ceea ce este rău şi se poate spune că de mai multe ori ele inspiră la răutate. O altă formă a răutăţii pe care duhurile rele se poate să o imprime asupra anumitor persoane care le devin loaiale este tirania. Se poate spune că a tirania este un lucru care este specific duhurilor necurate. De mai multe ori se poate spune că acest lucru a putut fii văzut în viaţa duhovnicească. Duhul necurat este prin urmare cel care inspiră la tiranizarea oamenilor sau a popoarelor. Acest lucru se poate spune că ele îl fac cât se poate de des şi de mai multe ori. Tirania se poate spune că este un sentiment de origine demonică care urmăreşte ca libertatea celor care sunt tiranizaţi să fie deplin subminată şi inexistentă. Un al doilea sentiment pe care duhurile necurate de mai multe ori îl inspiră în om este sentimentul delăsării. Acest sentiment îi spune omului că nu merită să îşi facă datoria în timpul prezent ci datoria lui el trebuie să şi-o facă pe viitor sau mai bine spus într-un timp viitor. În acest sens, de cele mai multe ori duhurile necurate sunt cele care inspiră în omul păcătos sentimentul că el trebuie să îşi trăiască viaţa şi la bătrâneţe el se v-a pocăi. Acest sentiment se poate spune că de mai multe ori este prezent în lumea noastră.[99]

Ne spunea nouă avva Or, zicând: eu, fiilor, ştiu un om oarecare în pustia aceasta, care zece ani mâncare pământească n-a mâncat. Ci îngerul lui Dumnezeu îi aducea lui o dată la trei zile mâncare cerească şi-i da în gură şi aceea îi era în loc de mâncare şi de băutură. Şi ştiu pe un om ca acela, la care a venit un pâlc de diavoli luminaţi, strălucind în chipul unei cete de îngeri şi o căruţă de foc, cu cai de foc şi mulţime de ostaşi înarmaţi, întocmai cum ar veni un împărat. Venind şi apropiindu-se de dânsul, i-au zis:

-Omule, tu ai isprăvit toate faptele cele bune, vino acum şi te închină mie şi te voi lua în căruţa aceasta şi te voi înălţa de pe pământ la cer, ca pe **Ilie Tesviteanul** şi te voi aşeza la un loc împreună cu dânsul.

---

99 *Sfinţii părinţi despre pocăinţă* (Editura Sofia: Bucureşti, 2014).

El auzind acestea, zicea în gândul său: eu în toate zilele şi nopţile mă închin Împăratului şi Dumnezeului meu. Acesta cine este de îmi zice mie să mă închin lui? Acestea socotindu-le în gândul său, a răspuns aceluia ce-i zicea să i se închine:

-Eu îl am pe Domnul Iisus Hristos; Împăratul şi Dumnezeul şi Mântuitorul meu, căruia pururea mă închin ziua şi noaptea. Iar ţie ţi se închină cei ce sunt cu tine. Acestea auzind diavolul, îndată a pierit şi s-a făcut nevăzut cu căruţa cu cai şi cu toate oştile lui. Acestea le spunea bătrânul ca despre altcineva, tăinuindu-şi viaţa sa. Iar părinţii care erau cu dânsul, ne-au spus nouă, că el însuşi era acela, căruia i s-au întâmplat acestea.[100]

Se poate vedea şi aici încă un caz în care duhurile necurate au luat chipul Sfântului Ilie Tezviteanul pentru a putea înşela. Din nou şi aici se poate spune că se vede extreme de bine faptul că de mai multe ori diavolii se dau pe sine drept sfinţii. Ei prin urmare ştiu de sfinţii lui Dumnezeu şi de mai multe ori ajunge de se folosesc de chipul şi de imaginea lor pentru a reuşii să ne poate înşela. După cum se poate vedea şi aici tehnica de ispitire a celui rău este foarte mult de a îl arunca în mândrie pe nevoitor sau pe ascet. Acesta este lăudat şi i se spune că aproape nu mai este nimeni ca şi el. Aceasta este o tehnică veche pe care duhurile necurate se poate spune că o folosesc şi care de mai multe ori a prins în cursa ei pe marii nevoitori.[101] După cum se poate vedea duhurile necurate nu pot să îl oblige pe credincios să le accepte lucrarea. Se poate vedea de acest nevoitor că ele au fost respinse şi duhurile necurate nu au putut să îi facă nimic. Acest fapt ne spune că atunci când duhurile necurate ne ispitesc noi încă avem libertatea şi la fel de bine ne putem împotrivii intenţiilor duhurilor necurate.

Un alt lucru care se poate spune că poate fii folosit de credincios este de mai multe ori ceea ce am putea spune cântarea duhovnicească sau psalmodierea. Se ştie astfel încă din Vechiul Testament că cântarea duhovnicească are de mai multe ori rolul de a alunga duhurile necurate. Un astfel de caz a fost în vechiem regele Saul şi proorocul David. Regele Saul era bântuit de un duh necurat şi se spune că atunci când David îi cânta din gură şi din liră, acest duh necurat îl lăsa în pace. Se poate spune că de mai multe ori cântarea duhovnicească este cea care alungă duhurile necurate şi le face să nu mai fie capabile să acţioneze asupra credinciosului. Se ştie în acest sens că în biserică sunt mai multe cântări duhovniceşti. Sunt în acest sens 8 glasuri bisericeşti care se poate spune că de mai multe ori prin melodie aduc liniştea în sufletele celor care le ascuntă. Psalmodierea este la fel de bine folosită de mai multe ori de călugări pentru a priveghea noaptea şi a nu adormii. Acest lucru de mai multe ori se poate spune că a putut fii atesta în ortodoxie. Cântarea duhovnicească şi cea a psalmilor din Vechiul Testament de cele mai multe ori îl ajută pe credincios să se fortifice în sens duhovnicesc

---

100 A se vedea Patericul egiptean.

101 Dacă cineva ne v-a spune că aceste ispitiri sunt simple coincideţe evident se poate spune că acest om se înşală. Duhurile necurate de mai multe ori duc o luptă sistematică pentru a lovii acolo unde este cel slab punct. De mai multe ori ele strau şi îl studiază pe nevoitor şi se poate spune că ajung să îl cunoască foarte bine. Ceea ce trebuie să ştim este că duhurile necurate nu ne ispitesc fără să ne cunoască. Ele de mai multe ori îi cunosc pe cei virtuoşi şi după cum am spus de cele mai multe ori doresc să îi arunce într-un fel de încredere deplină în sine şi în forţele proprii încât aşa se face că nu mai este nevoie de Dumnezeu. Ceea ce vor duhurile necurate este să instige în sufeltul omului că el este autor al virtuţilor şi el nu a avut nevoie de ajutorul sau conlucrarea lui Dumnezeu pentru a le realiza.

şi să ajungă la ceea ce am putea spune o linştire a facultăţilor sufleteşti. Sufleteşte duhurile necurate de cele mai multe ori ne ţin încordaţi şi încruntaţi. Cântarea duhovnicească de cele mai multe ori are rolul de a liniştii şi la fel de bine de a aduce un sentiment al armonizării facultăţilor sufleteşti. Sufletul nostru se poate spune că se bucură când aude o melodie sau o muzică liniştită sau armonioasă. Este prin urmare cât se poate de mult adevărat că această cântare duhovnicească de mai multe ori ne ajută să ne apropiem de Dumnezeu şi să fim mult mai atenţi la cuvintele rugăciunii. Acest lucru se poate spune că nu trebuie făcut în exces. Nu trebuie să reducem rugăciunea noastră numai la rugăciunea cântată dar se poate spune că în cele din urmă rugăciunea cântată de mai multe ori ne stimulează şi ne face să fim mult mai evlavioşi.[102]

O altă modalitate prin care duhurile necurate ajung să pună stăpânire asupra noastră este prin intermediul gândurilor. Duhurile necurate se poate spune că au putere asupra noastră să ne inducă mai multe gânduri pătimaşe şi acestea de cele mai multe ori devin în adevăratul sens al cuvântului patimi. După cum am spus, patimile de cele mai multe ori încep în om prin gânduri care aperent sunt nevinovate. Nu este rău a încerca o ţigară, nu este rău a încerca un pahar de alcool, nu este rău a încerca o aventură amoroasă şi această enumerare ar putea eocntinua. Prin urmare se poate spune că de mai multe ori duhurile necurate încearcă să acţioneze asupra minţior noastre. Aceste gânduri pe care de mai multe ori le inseminează duhurile necurate în mintea noastră se poate spune că sunt cât se poate de mult lucruri care de cele mai multe ori ajung de ne pervertesc cunoaşterea. După cum se ştie mintea este centrul cunoaşterii. Însă trebuie să ştim că cunoaşterea duhovnicească nu este indentică cu ceea ce am putea spune cunoaşterea ştiinţifică. Această cunoaştere duhovnicească se poate spune că de cele mai multe ori ajunge să ne facă să fim cât se poate de mult cu sufletul purificat sau mai bine spus iluminat. Acest gen de cunoaştere se poate spune că de cele mai multe ori se bazează pe cunoaşterea raţională însă ea o depăşeşte. A cunoaşte duhovniceşte se poate spune că este mai mult un fel de cunoaştere a lui Dumnezeu. Din moment ce Dumnezeu este autor al cunoaşterii se poate spune că este de cele mai multe ori evident că a Îl cunoaşte pe Dumnezeu nu este un lucru care de cele mai multe ori purifică. Cunoaşterea lui Dumnezeu după cum am spus este o cunoaştere care se numeşte cunoaşterea duhovnicească prin care se poate spune că sufletul omului ajunge de se uneşte cu Dumnezeu. De fapt aceasta a fost şi ceea ce ne spun sfinţii părinţi că există trei trepte ale cunoaşterii lui Dumnezeu:

1. Cunoaşterea care purifică de gândurile pătimaşe,
2. Cunoaşterea cale iluminează sau mai bine spus care aduce iluminarea spienţială a lui Dumnezeu
3. Unirea cunoaşterii umane cu Dumnezeu.[103]

---

102 Christos Yannaras, *Pietismul – o erezie în cadrul eclesiologiei* (Tesalonic, 2008).

103 Aceste trei etape sunt de mai multe ori evidenţiate de ceea ce am putea spune misticii ortodoxiei care şi ei au ajuns la ceea ce am putea denumii sensul şi expresia cunoaşterii lui Dumnezeu. De mai multe ori se poate spune că această cunoaştere mistică a lui Dumnezeu este cea care este proprie sufletului sau mai bine spus este cea de care are nevoie sufletul. La un anume nivel se poate spune că această cunoaştere mistică a sufletului este de cele mai multe ori cunoaşterea de care are nevoie sufletul sau mai bine spus un cadru în care poate avea loc cunoaşterea sufletească.

Prin urmare, se poate spune că există o cunoaştere a lui Dumnezeu pe care duhurile necurate o dispreţuiesc şi pe care o detestă. Această cunoaştere se poate spune că în cazul sfinţilor se face face printr-o expeirnţă direct în timp ce în cazul credincioşilor se face de cele mai multe ori prin ceea ce am putea spune un fel de lectură duhovnicească. Vom vorbii prin urmare mai multe despre lectura duhovnicească. Lectura duhovnicească este lectura de care sufletul nostru are nevoie ca şi o hrană. După cum trupul are nevoie de hrană şi mintea are nevoie de cunoaştere la fel de bine şi sufeltul nostru are nevoie de o hrană duhovnicească. Această hrană se poate spune că de cele mai multe ori ale loc prin ceea ce am putea spune sensul şi expresia a tot ceea ce este venit de la Dumnezeu. Sfântul Grigorie Palama ne spunea că Dumnezeu nu poate fii cunoscut în fiinţa Sa, dar el poate fii cunoscut în energiile Sale sau mai bine spus în lucrările Sale. Prin urmare, atunci când sufletul omului ajunge la ceea ce am putea spune un fel de cunoaştere a lui Dumnezeu el se purifică şi se iluminează pentru ca în cele din urmă să se unească cu Dumnezeu. Aşa se face că în timp ce cunoaşterea raţională de cele mai multe ori este informativă [prin care omul obţine mai multe informaţii] şi se poate spune că cunoaşterea duhovnicească este mai mult formativă sau mai bine spus ea este cea care dă o formă sau formează sufletul. Aşa se face că Biserica ne recomandă să citim Biblia, Vieţile sfinţilor, Patericul, scrierile sfinţilor părinţi şi la fel de bine scrierile teologilor. Aceste lucruri se poate spune că sunt fapte care de cele mai multe ori ajung să ne fortifice sufleteşte şi să ne facă să fim cât se poate de duhovniceşti. După cum am spus, lectura duhovnicească are funcţia de a îl forma pe credincios şi de a îl duce de cele mai multe ori la sensul şi raţiunea ultimă a ceea ce Dumnezeu a voit să exprime printr-o anumită acţiune sau o viaţă a unui sfânt. Aceste lucruri se poate spune că sunt realităţi pe care trebuie să le ştim. În timp ce cunoaşterea la care ne îndeamnă duhurle necurate se poate spune că este mai mult o pseudocunoaştere, cunoaşterea care ne vine de la Dumnezeu de cele mai multe ori este o cunoaştere care ne iluminează şi ne edifică. În zilele noastre se poate spune că sunt mai multe cărţi duhovniceşti pe care le putem folosii pentru creşterea noastră duhovnicească. Nu credem că duhurile necurate se bucură atunci când omul este preocupat de lectura duhovnicească fiindcă se poate spune că atunci mintea lui se umple şi ea de gânduri şi de intenţii duhovniceşti. Lectura duhovnicească dacă este făcută sistematic se poate spune că este un process de edificare duhovnicească a omului. Aceste lucruri se cuvine să le evidenţiem mai mult şi să la avem în vedere.[104]

Se spune că la un moment dar un băiat creştin ortodox s-a îndrăgostit de o fată sectară. Tatăl fetei i-a spus băiatului că îl v-a lăsa să se căsătorească cu fata lui dacă şi el v-a trece la sectari. Orbit de iubire se spune că acceptat acest lucru. Mama băiatului nu a fost de acord.

- Nu voi ţine cont de sfatul tău mamă, i-a spus băiatul mamei sale.
- Înseamnă că eşti nesăbuit, a răspuns mama.
- Tu nu înţelegi că o iubesc?
- Dacă ea te iubeşte v-a trece la ortodoxie.

Nunta a fost stabilită. Mama băiatului nu şi-a pierdut nădejdea. S-a dus la o mănăstire unde a postit şi s-a rugat mult. Dumnezeu s-a milostivit pentru rugăciunile mamei băiatului şi i-a deschis ochii. Ce s-a întâmplat? Când a sosit momentul botezului la sectari, ochii băiatului au fost deschişi şi a putut vedea cum îngerul său păzitor se îndepărta de la ei şi un diavol urât şi scrâbos se apropia de el. Plin de spaimă, băiatul a fugit din acel loc.

---

104 *Proloagele,* (Bucureşti, 2011 reeditare).

Iată prin urmare o altă întâmplatre care ne spune că de mai multe ori alte credinţe şi alte religii se poate spune că sunt cât se poate de departe de ortodoxie şi sunt inspirate de duhurile rele. Acest lucru se poate spune că este o realitate pe care de mai multe ori noi nu o luăm în serios. De cele mai multe ori suntem personae care credem că în realitate nu sunt mari diferenţe dintre noi şi alte secte sau alte religii. Aceste diferenţe se poate spune că de cele mai multe ori ascund cu ele lucrarea duhurilor necurate.

Duhurile necurate după cum am spus sunt specializate în a separa sau a diviza. Acest lucru se poate spune că este o realitate pe care de mai multe ori o putem vedea în lumea noastră. Sunt mai multe credinţe şi mai multe religii care aparent par inofensive şi nevinovate. Adevărul este că separaţia atunci când prinde rădăcini de cele mai multe ori duce la ceea ce am putea spune separaţia omului de Dumnezeu. Diviziunea şi separaţia nu sunt lucruri pe care Dumnezeu le doreşte şi acest lucru este bine să îl avem în vedere. Pentru noi care suntem de mai multe ori prinşi în lucrarea duhurilor necurate se poate spune că de mai multe ori diviziunile şi separaţiile în materie de credinţă ni se par obişnuite. Privite cu ochii duhovniceşti se poate spune că acest lucru nu este aşa. Cine ar avea intenţie să divizeze Biserica? De ce să fie Biserica divizată?[105] După cum se poate vedea de cele mai multe ori sunt mai la modă diviziunile decât unitatea. Avem datoria de a păstra unitatea Bisericii. Acest lucru se poate spune că de cele mai multe ori îl facem prin ceea ce am putea spune participarea la slujbele Bisercii. Există un ciclu liturgic al slujbelor Bisercii care se poate spune că de cele mai multe ori are menirea de al despătimii pe om şi de a face din om o fiinţă care este stabilită în bine. S-a spus de mai multe ori că slujbele creştin ortodoxe se repetă de mai multe ori şi acest lucru este un fapt pe care noi nu trebuie să îl acceptăm slujbele creştin ortodoxe se poate spune că se repetă fiindcă omul este o fiinţă care are nevoie să se stabilizeze în bine şi în credinţă. Trăim într-o lume care se poate spune că priveşte credinţa şi tot ceea ce este ortodoxia cu destul de multă superficialitate. De mai multe ori ni se spune că în realitate modul superficial de a fii este un lucru care este firesc pentru noi şi pentru modul în care trebuie să ne ducem viaţa. Fără nici o îndoială se poate spune că Biserica nu ne cheamă în nici un fel la superficialitate. Când suntem superficiali se poate spune că duhurile necurate se bucură fiindcă aşa ajungem ca de cele mai multe ori să le facem voia lor. Duhurile necurate se poate spune că de mai multe ori sunt cele care inspiră şi instigă în om un fel de mod de a fii superficial în care omul începe lucruri şi nu le termină şi în care se poate spune că omul este ascultător şi supus la ceea ce vor duhurile necurate. Acest lucru este cât se poate de evident din modul de viaţă modernist care de cele mai multe ori este un mod de viaţă ce nu este stabil şi nici nu are nişte repere sigure. Aceste lucruri se pot vedea foarte bine în zilele noastre. Omul de mai multe ori se schimbă de la săptămână la săptămână şi de la lună la lună. Este ca şi cum de mai multe ori memoria unora pur şi simplu este ştearsă. Această lucrare se poate spune că este lucrarea duhuriulor necurate. Se poate vedea

105 După cum s-a spus de mai multe ori trăim într-o cultură care de cele mai multe ori crede în aşa numite „demnitate religioasă” a omului.” Această demnitate se poate spune că de cele mai multe ori ne îndeamnă să fim cât se poate de maleabili în plan religios. Mai mult decât atât de mai multe ori ne face să ne simţim inferiori şi ingraţi faţă de cei care nu cred ca şi noi. Acest lucru este o monedă curentă a timpurilor şi a zilelor noastre. Omul este liber ni se spune de mai multe ori şi el poate să urmeze orice credinţă doreşte şi orice religie îşi alege. Totui, având în vedere că ştim despre lucrarea duhurilor necurate înseamnă că acest lucru face ca rice cerdinţă alegem să fie şi cea care ne pune în comuniune cu Dumnezeu?

faptul că de mai multe ori duhurile necurate îl ademenesc pe om cu un fel de viaţă de petrecăreţ. Când omul ajunge să devină dependent de petreceri de cele mai multe ori el se manifestă violent când este oprit de a mai petrece. Acest lucru se poate spune că este de cele mai multe ori un lucru care este instigat în noi de duhurile necurate.[106]

După cum se poate vedea de cele mai multe ori duhurile necurate întreţin îm om o stare de superficialitate. Acest lucru se poate spune că se instaurează în om printr-o viziune relativită referitor la existenţă şi mai ales la viaţa morală. Acest fapt este un lucru care de mai multe ori nu este bine văzut şi nici luat în considerare de semenii noştiri. Relativismul moral se poate spune că este o lucrare cât se poate de evident şi reală în lumea noastră. Când totul este relativ moral se poate spune că de cele mai multe ori duhrule necurate ajung la ceea ce am putea spune o a doua etapă în care omul ajunge la dezmăţ. Aceasta este prin urmare una dintre lucrările clasice ale duhurilor necurate. Dezmăţul se poate spune că este un stadiu de viaţă în care omul este condus de patimi şi de insticte. El nu mai raţionează referitor la ceea cee este bine pentru el. Marea majoritate a oamenilor se poate spune că resping faptul că astfel de acţiuni sunt lucrarea duhurilor necurate. În realitate se poate spune că sunt foarte mulţi care nu cred cu adevărat în existenţa duhurilor necurate. Acest lucru se poate spune că de cele mai multe ori este contrazis de ceea ce se poate denumii ca şi scrierile şi mărturiile sfinţilor. Toţi sfinţii au vorbit de existenţa duhurilor necurate. Unul dintre ei a fost Sfântul Efrem Sirul care a trăit în secolul al IV-lea. De la sfântul Efrem Sirul avem o rugăciune celebră care face regferinţă cât se poate de exactă la existenţa duhurilor necurate dar şi a duhurilor bune. Iată textul acestei rugăciuni: „Doamne şi Stăpânul vieţii mele, duhul trândăviei, al grijii de multe, al iubirii de stăpânire şi al grăirii în deşert nu mi-l da mie. Iar duhul curăţiei, al gândului smerit, al răbdării şi al dragostei, dăruieşte-l mie, robului Tău. Aşa Doamne, Împărate, dăruieşte-mi ca să-mi văd greşalele mele şi să nu osândesc pe fratele meu, că binecuvântat eşti în vecii vecilor. Amin”.[107]

Se poate vedea aici că sfântul Efrem Sirul face referinţă la mai multe duhuri necurate: 1. duhul trândăveiei, 2. duhul grijii de multe, 3. duhul iubirii de stăpânire, 4. duhul grăirii în deşert. Este cât se poate de evident că aceste duhrui sunt duhuri rele. Această rugăciune se poate spune că una dintre cele mai evidente mărturii asupra faptului că duhurile rele lucrează în lumea noastră. După cum se poate vedea sfinţii au

106 Paisie Aghioritul, *Viaţa de familie* (Bucureşti, 2003).

107 Sfântul Efrem Sirul după cum îi spune şi numele s-a născut în Siria şi s-a născut în anul 306 în localitatea Nisibe [azi Nusaybin] şi v-a murii în anul 373 în Edesa. El este un sfânt are se poate spune că a fost contemporan cu marile probleme ale secolului al IV-lea dintre care cea mai mare a fost arianismul. De la el se poate spune că ni sau păstrat mai multe cărţi duhovniceşti care cuprind mai multe predici de ale sale. Ceea ce a fost specific Sfântului Efrem Sirul este accentul pe care el îl pune pe pocăinţă şi pe faptul că pocinţa este un lucru care este potrivit şi pentru cei drepţi fiindcă ea îi ajută să fie smeriţi.

experimentat acest lucru şi au fost extrem de bine conştienţi de această realitate. După cum am spus, pentru omul de azi care de cele mai multe ori este obişnuit cu modul de gândire ştiinţific se poate spune că de mai multe ori este mai greu ca el să accepte că există duhuri necurate care sunt nevăzute. Totuşi, în această situaţie se poate ridica omului modern întrebarea: cum se face că sunt atât de multe răutăţi în lumea noastră care de mai multe ori ajung de ne covârşesc? Nu există oare şi o lume spirituală care este în atagonie de mai multe ori cu lumea noastră? Acest fapt se poate spune că explică chiar şi ştiinţific existenţa duhurilor necurate. Duhurile necurate sunt prin urmare cele care după cum am spus nu se fac cunoscute pe sine direct credinciosului simplu dar se poate vedea de mai multe ori că ele s-au descoperit sfinţilor. Trebuie să credem sfinţilor şi să fim încredinţaţi de mărturiile lor. Răutatea mare din lumea noastră se poate spune că este dovada ştiinţifică a faptului că există duhuri necurate. Aceste lucruri se poate spune că sunt de cele mai multe ori negate sau mai bine spus trecute cu vederea le oamenii din zilele noastre.

După cum se poate deduce legile lumii sprituale nu sunt legile lumii fizice. Acest fapt ne spune că trebuie să cunoaştem bine şi partea teoretică a vieţii spirituale. O lege cât se poate de valabilă a lumii spirituale este că duhurile necurate sunt în atagonie cu duhurile bune sau cu îngerii lui Dumnezeu. Odată ce duhurile necurate s-au desprins de Dumnezeu se poate spune că ele au ajuns să fie duşmane nu numai lui Dumnezeu ci şi îngerilor lui Dumnezeu care au respins chemarea lor la răzvrătire. Această chemare la răzvrătire împotriva lui Dumnezeu se poate spune că poate fii văzută şi în lumea noastră. Sunt oamenii care Îl înjură pe Dumnezeu, oamenii atei care neagă existenţa lui Dumnezeu, nihilişti care susţin că neantul este sensul ultim al vieţii şi nu Dumnezeu, blasfemiatori care i-au în deşert numele lui Dumnezeu şi evident enumerarea ar putea continua. Acestea sunt realităţi ale lumii noastre şi nu simplele noastre imaginaţii. După cum am spus, duhurile noastre nu sunt o imaginaţie a noastră ci se poate spune că ele sunt reale la fel cum reală este materia şi aerul. Am fii mult prea naivi să negăm existenţa lor. După cum am spus, slujbele Bisericii care de mai multe ori sunt pentru mai mulţi repetitive sunt metode de a lupta împotriva duhurilor necurate şi de a ne opune lucrării lor. Această lume a duhurilor necurate de mai multe ori a fost înfrântă de rugăciunile Bisericii. Trebuie să ştim acest lucru şi să ştim la ce sunt de folos rugăciunile pe care le facem la biserică. Slujbele Biserici după cum am spus de mai multe ori ne ajută să ne stabilizăm în bine şi la fel de bine să ne curăţim de gândurile păcătoase şi pătimaşe.[108]

Se spune că la un părinte foarte înduhovnicit a venit la un moment dat un frate şi i-a spus:

- Părinte sunt tulburat de gândul desfrânării.

108 Nicolae Mladin, *Prelegeri de mistică ortodoxă* (Târgu Mureş, 1996).

- Înţeleg fiul meu.

- Aş dorii să vă rugaţi pentru mine ca acest duh necurat să plece de la mine.

- Mă voi ruga.

  Părintele înduhovnicit s-a rugat pentur frate şi la mai mult timp fratele a venit din nou:

- Prăinte v-aţi rugat pentru mine?

- Singur că m-am rugat.

- Să ştiţi că duhul necurat al desfrânării nu a plecat de la mine.

- Mai dă-mi puţin timp.

Părintele s-a rugat mai mult şi prin descoperire de la Dumnezeu a putut vedea că diavolul desfrânării stătea apropape de el şi prin gânduri de mai multe ori era acceptat de acest frate şi acest frate se îndulcea cu gândurile desfrânării. Atunci părintele l-a chemat pe frate:

- Ştii care este problema ta?

- Care părinte?

- Tu accepţi gândurile desfrânării şi pentru acest lucru te munceşte pe tine diavolul desfrânării. Nu mai primii gândurile desfrânăii şi în acest mod te vei vindeca.

Se spune că fratele s-a înarmat cu post, rugăciune şi smerenie şi în cele din urmă s-a eliberat de duhul necurat al desfrânării.

Această întâmplare ne spune că de mai multe ori duhurile răutăţii ne asaltează prin gânduri. Sfinţii părinţi sunt de părere că gândurile bune vin în noi de la îngeri în timp ce gândurile rele vin în noi de la diavoli. Acest fapt este prin urmare unul pe care dacă îl cunoaştem vom putea mult mai bine să ne dăm seama de une vin impulsurile noastre spre răutate mai ales. Duhurile necurate după cum am spus mai sus au puterea numai să ne ispitească însă se poate vedea că ele nu pot să ne oblige la lucrăul rău la

care ne îndeamnă ele.[109] Prin urmare se poate spune că problema asupra căreia am insistat mai mult în acest capitol este foarte simplă: duhurile rele de cele mai multe ori ne inspiră la răutate şi a face răul, în timp ce îngerii lui Dumnezeu ne ispiră să facem bine şi să fim buni. Acest lucru nu înseamnă că judecata omului sau mai bine spus gândurile persoanele ale omului sunt anulate. Omul poate face binele sau răul şi din proprie iniţiativă dar de mai multe ori se poate spune că el este confuz fiindcă duhurile rele au obiceiul de a manipula. Prin manipulare după cum am spus de mai multe ori ele sunt cele care ne fac să nu mai ştim exact care este diferenţa dintre bine şi rău sau mai bine spun, duihurile rele acţionează prin confuzie. Există în zilele noastre extreme de multă confuzie şi din nefericire ea se manifestă de mai multe ori şi în plan moral. Această confuzie morală este cât se poate de nefasă şi de ce să nu spunem cu consecinţe imprevizibile. Mai rău decât atât sunt mai mulţi oamenii care în sine s-au dedicate răului care inspiră confuzia şi o fac să devină un lucru obişnuit sau mai bine spus o realtate firească a lumii în care trăim. Ceea ce trebuie să ştim este că atunci când suntem în confuzie şi mai ales în confuzie morală acest lucru este lucrarea duhurilor necurate de care trebuie să ne ferim şi de care trebuie să fugim. Sfinţii părinţi sunt cei care ne spus că nu trebuie să stăm la taclale cu gândurile rele fiindcă în acest sens le ajung de se înrădăcinează foarte mult în sufletul nostru. Sunt mai mulţi care s-au crezut foarte puternici şi au ajuns să stea la dialog şi la discuţii cu gândurile rele şi de mai multe ori au ajuns ca în cele din urmă să le pună în practică. După cum am spus, duhurile rele ne sugerează sau mai bine spus ne inspiră mai întâi la unele acte care aparent par inofesive pentru ca în cele din urmă să ne ducă al lucruri din ce în ce mai rele. Este adevărat că duhurile necurate nu acţionează dintr-o singură dată. Începând cu naşterea omului şi eventual sfârşind cu moartea lui duhurile rele ştiu că au o luptă de dus cu fiecare dintre noi. Scopul lor este de a de face să ducem o viaţă de vicii, o viaţă fără nici un fel de îngrădire morală şi o viaţă care este trăită separat de Dumnezeu. În acest mod se poate spune că ele de cele mai multe ori ajung să se stăpânească şi să de domine.[110]

Pentru necredincisoşi se poate spune că nu mai există nimic după această viaţă. Acest lucru nu este adevărat şi pentru cei care cred în Dumnezeu şi ştiu că există viaţă dincolo de moarte. Scopul duhurilor necurate este să ne pierdem această viaţă de

109 În zilele noastre există o opinie care ne spune că tot ceea ce există în mintea omului ţine de psihologia şi nu există nici un fel de entitate extra-psihologică care să ne facă să fim într-un fel sau altul. Acest lucru este negat de pnevmatologia creştin ortodoxă care ne spune că de mai multe ori duhurile necurate ne pot inspira sau mai bine spus ne pot îndemna la lucruri rele prin gânduri. Prin urmare, duhurile rele pot sugera în noi anumite gânduri rele dar ele nu pot să se forţeze că acceptăm aceste gânduri şi mai ales să se punem în practică. Acest fapt după cum am spus nu este de ordin ştiinţific sau psihologic ci este mai mult un fapt pnevmatologic care ţine de lumea spirituală.

110 Jean Claude Larchet, *Inconştientul spiritual: adâncul neştiut al inimii* (Editura Sofia: Bucureşti, 2009).

dincolo de moarte şi acest lucru se poate spune că de cele mai multe ori reuşesc să îl facă prin faptul că ne separă sau ne îndepărtează de Dumnezeu. În mod natural omul simte nevoia de a fii alături de Dumnezeu şi se poate spune că acest lucru este extrem de bun. Duhurile necurate de mai multe ori nu doresc acest lucru şi doresc să ne rupă etern de comuniunea cu Dumnezeu fiindcă în cele din urmă şi ele au expeirmntat acest lucru. Duhurile necurate vor să le urmăm în drumul lor pentru ca mai apoi să devenim obiectul chinurilor şi a torturilor veşnice de care şi ele au parte. Prin urmare, se poate spune că duhurile necurate nu fac nimic altceva cu omul decât să îşi extindă propria ideologie. Pentru a face acest lucru se poate spune că duhurile necurate de mai multe ori au luat tot felul de forme: sfinţi, chipul lui Hristos sau uneori ale îngerilor. În acest mod ele induc în eroare. Este foarte greu pentru cei care sunt începători în viaţa duhovnicească să ajungă să nu creadă acestor halucinaţii pe care duhurile necurate le înfăţişează în faţa noastră. De mai multe ori s-a putut vedea că duhurile necurate în susţin pe om până în momentul în care a căzut în rău după care eventual ele în abandonează. Au fost mai multe exemple de tirani care se poate spune că o perioadă de timp au avut o putere de-a dreptul diabolică pentru ca mai apoi dintr-o dată să şi-o piardă. Acest lucru este un fapt pe care de mai multe ori scapă celor mai fini analişti.[111]

Este cât se poate de adevărat că dacă noi nu suntem obsesivi faţă de duhurule necurate ele sunt obsesive în ceea ce ne priveşte. Gândul distrugerii noastre se poate spune că este o obsesie pe care duhurile necurate o au cu fiecare dintre noi. În timp ce îngerii lui Dumnezeu se întristează de suferinţele noastre se spoate spune că de cele mai multe ori duhuruile necurate se bucură de suferinţele şi durerile noastre. Acest lucru aduce în discuţie caracterul raţional al duhurilor necurate. În realitate se poate spune că în duhurile necurate nu mai există raţionalitate şi ele sunt în acest sens dublate doar de o plăcere sadică de a face răul şi de a ne duce în spre rău. Acest fapt se poate spune că este un lucru pe care duhurile necurate în neagă ele voind să ne facă să credem că răul este sensul vieţii. În realitate se ştie foarte bine că răul este iraţional. Nu există iraţionalitate în rău şi acest fapt este un lucru pe care duhurile necurate îl ştiu şi îl au în vedere. Prin urmare trebuie să ştim că în rău nu există raţionalitate ci mai mult un fel de pseudo-raţionalitate şi acest lucru se poate spune că de cele mai multe ori se manifestă prin faptul că de mai multe ori când duhurile necurate s-au întâlnit cu raţioanlitatea duhovnicească a mai multor nevoitori în cele din urmă au renunţat şi nu au maid us ispitele la final. Aceste lucruri se poate spune că sunt actuale şi trebuie să le ştim şi să le avem în vedere. Duhurile necurate după cum am spus sunt realităţi

111 Capacitatea de a analiza se poate spune că este un lucru care de mai multe ori este foarte bun în viaţa duhovnicească. De mai multe ori auzim că nu este nevoie de analiză în viaţa duhovnicească şi acest fapt se poate spune că ne face să fim cât se poate de refractari faţă de analiză fiindcă aceasta ne poate duce la un fel de „psihologizare” inefectivă. Omul modern se poate spune că de mai multe ori fuge de întâlnirea cu sine. Acest fapt se poate vedea din modul în care îşi duce viaţa el. Este bine să ştim că analiza duhovnicească poate fii considerată o virtute fiindcă ea ne ajută să ştim în ce lume ne situăm. De mai multe ori sunt mai mulţi care nu se interesează şi nici nu analizează mai deloc ceea ce ne vine din viaţa duhovnicească.

iraţionale care vor să ne facă să credem că tot ceea ce ţine de răul sunt lucruri raţionale. Se ştie că acest lucru este fals. Pentru a realiza acest lucru de cele mai multe ori ele se folosesc de anumite momeli.

Trebuie să ştim că de cele mai multe ori realitatea ne spune că atunci când duhurile necurate se întâlnesc cu oamenii smeriţi ele sunt cât se poate de mult înfrânte. Această carte nu este o carte despre duhurile necurate ci este mai mult o carte care se doreşte un mic aport în drumul duhovnicesc al creştinului orthodox. Se poate vedea că în zilele noastre de mai multe ori sunt mai mulţi care susţin că nu trebuie să citim astfel de lecturi fiindcă ele sunt mai mult un fel de misticism bolnăvicos. Acest gen de atitudine se poate spune că este pe placul duhurilor necurate care doresc ca noi să nu fim interesaţi de nimic din ceea ce este viaţa duhovnicească. Scopul lor este prin urmare să îl îndepărteze pe om de tot ceea ce este duhovnicesc. Faptul că duhurile necurate doresc distrugera noastră este un lucru pe care nu se poate în nici un fel să îl negăm. Ceea ce dorim să ştim este totuşi cum se poate să ne apărăm sau mai bine spus dacă există metode de a ne apăra împotriva lor. Experienţa sfinţilor părinţi ne spune că acest lucru este posibil şi trebuie să îl avem în vedere. Prin urmare, se poate să ne ferim şi la fel de bine să contracarăm lucrarea duhurilor necurate. Acest lucru se face mai ales prin smerenie. Ştim de la sfinţii părinţi că cel rău nu suportă smerenia şi de mai multe ori mai multe încercări de ale sale s-au dovedit a fii cât se poate de lipsite de sens.[112]

Un creştin ortodox a auzit de faptul că Sfânta Maria se arată la Medjugorje în Coraţia la nişte copii. Aşa că el s-a dus acolo curios să vadă dacă Sfânta Maria i se v-a arăta şi lui. Când a stat l-a Medjugorje s-a împârtăşit de 5 ori la greco-catolici. În cele din urmă a avut impresia că a văzut-o pe Sfânta Maria exact după cum auzise. A plecat de la Mejugorje dar viaţa lui a luat o altă întorsătură. A început să aibă probleme. Atunci a început să citească un acatist în cinstea Macii Domnului. Aşa se face că în chiar acea noapte i s-au arătat doi diavoli cu chipul unor preoţi. El credea că sunt preoţi adevăraţi dar aceştia când au intrat l-au paralizat efectiv la pat că el nu se mai putea mişca deloc. A simţit ca o putere rea care îl apăsa. A dorit să îşi facă cruce cu mâna dar nu a reuşit. În cele din urmă şi-a făcut cruce cu limba şi a mai apucat să îşi facă câteva rugăciuni la Sfânta Maria. Atunci cei doi diavoli care veniseră la el sub chipul unor preoţi au dispărut. În acest mod se spune că creştinul ortodox şi-a dat seama că ceea ce are loc şi ceea ce se petrece la Medjugorje nu este de la Dumnezeu şi că ceea ce văd cei de acolo sunt înşelăciuni.

Din întâmplarea de mai sus se poate spune că se duce că duhurile necurate de mai multe ori s-au dat pe sine ca fiind Sfânta Maria. Acest lucru nu este o noutate. Se cunoaşte în acest sens şi arătările de la Fatima şi de la Guadalupe. Este adevărat că duhurile necurate nu o plac pe Sfânta Maria care cu adevărat de mai multe ori s-a

112 Epifanie Teodoropulos, *Toată viaţa noastră lui Hristos să o dăm* (Bucureşti, 2010).

demosntrat pe sine ca şi un exemplu de sfinţenie. Se poate spune că pentru acest motiv ştiind că lumea are evlavie la sfânta Maria de mai multe ori duhurile rele s-au prezentat ca fiind chiar persoana Sfintei Maria.[113] După cum ştim Biserica Creştin Ortodoxă are un cult al sfintei Maria şi acest lucru se poate spune că este bun dar evident duhurile necurate de mai multe ori au încercat să facă acest cult inexistent. Se ştiu în acest sens mai multe încercări ale duhurilor necurate de a îl duce pe om cât se poate mai de parte de Sfânta Maria. Sfânta Maria după cum am spus a fost o femeie care s-a remarcat prin evlavie şi prin multă smerenie. Acest lucru nu se poate să ne lase indiferenţi. Prin urmare, este cât se poate de bine să ştim că duhurile necurate sunt împtoriva sfinţilor fiindcă sfinţii sunt personae care sunt angajate total în slujba binelui şi a tot ceea ce ţine de faptele bune. Se ştie în acest sens că duhurile necurate sunt cele care de mai multe au fost împotriva sfinţilor. De mai multe ori ele au asuprit pe sfinţi şi l-au făcut viaţa grea. Acest lucru însă trebuie să ştim că este de folos pentru noi care putem lua învăţătură din aceste încercări. Se cuvine să ştim că sfinţii lui Dumnezeu sunt persone care de cele mai multe ori au actualizat în noi ceea ce am putea spune lucrarea şi voia lui Dumnezeu. Sfinţii lui Dumnezeu ca şi oamenii de mai multe ori au fost şi ei înşelaţi de lucrarea duhurilor necurate şi se poate spune că totuşi ei nu şi-au pierdut nădejdea. Dacă ei nu şi-ai pierdut nădejdea se poate spune că nici noi nu trebuie să ne-o pierdem. Suntem într-o lume în care duhurile necurate de mai multe ori fac victime dar sunt şi cazuri în care marii nevoitori au ieşit biruitori din confruntarea cu duhurile necurate.

Aceste lucruri se poate spune că sunt cele care de mai multe ori ne pot ajuta foarte mult în opoziţia noastră faţă de lucrarea duhurilor necurate. Cazul sfinţilor este cât se poate de mult valabil ceea ce noi considerăm de mai multe ori o simplă coincidenţă şi o simplă repetiţie sfinţii au văzut de mai multe ori ca şi o lucrare a lui Dumnezeu. După cum am spus, în lupta cu duhurile necurate se poate spune că omul trebuie să se pună în întregime la luptă dar să se bazeze cel mai mult pe ajutorul lui Dumnezeu. Acest lucru se face de cele mai multe ori prin a lucra virtuţile şi a devenii oamenii ai virtuţilor. Atunci când ne angajăm în lucrarea virtuţilor se poate spune că facem tocmai ceea ce este opus duhurilor necurate. Acest fapt este un lucru pe care trebuie să îl avem în vedere. După cum se poate înţelege virtuţile sunt cele care ne separă de duhurile necurate şi ne apropie de Dumnezeu. Se poate spune că este adevărat că "duhurile necurate" au o fixaţie cu omul din moment ce doresc din toată fiinţa lor distrugerea şi anihilarea lui totală. Se poate spune că numai o minte sau o

113 Sfânta Maria este o persoană centrală a aghiografiei creştin ortodoxe şi se poate spune că ea este de cele mai multe ori considerată cea mai mare dintre sfinţi. Evident, sunt mai multe dispute referitoare la Sfânta Maria dar ceea ce trebuie să ştim este că ea este o sfântă cu adevărat. La fel de bine au fost mai multe arătări ale sfintei Maria în parcursul epocii şi ale timpului şi acest lucru se poate spune că nu trebuie să ne facă să credem că toate arătările Sfintei Maria sunt înşelăciuni diavoleşti. Ceea ce trebuie să ştim este că Sfânta Maria de cele mai multe ori s-a arătat pentru a unii pe toţi creştinii şi nu pentru a îi dezbina. Acest lucru se poate spune că este fals de cele mai multe ori în cazul în care duhurile necurate iau chipul Sfintei Maria susţinând una sau alta dintre confesiunie creştine.

raţiune nebună poate să dorească acest lucru. Tendinţa omului este de a face binele şi de a construi cât mai mult. Acest lucru se poate spune că este opusul duhurilor necurate care de cele mai multe ori fac exact invers. Ce dovadă mai mare dorim decât faptul că prin posesie diavolească duhurile necurate de mai multe ori au reuşit să descentreze şi să distrugă oamenii? La ce bun? Din simpla dorinţă de a distruge şi de a crea necazuri. Este cât se poate de adevărat că de mai multe ori necazurile pe care le are omul vin de la duhurile necurate. Acest lucru este o altă lucrare a lor.[114]

În acest capitol am enunţat de mai multe ori că duhurile necurate fiind deplin ancorate în rău de mai multe ori au pierdut ceea ce am denumit ca şi raţionalitate. Această lume a noastră se poate afirma că a fost creată o lume raţională sau mai bine spus o lume care se bazează pe principia raţionale. Evident duhurile necurate nu mai ţin cont de acest lucru şi seduse de plăcerea de a face răul de cele mai multe ori ele au ieşit din sfera raţionalului. După cum am mai afirmat răul nu este un lucru raţional şi tot ceea ce ţine de facerea lui este mai mult decât orice o realitate care duce în spre distrugere. Distrugerea de dragul distrugerii se poate spune că este un lucru cât se poate de iraţional şi acest lucru se poate vedea că îl promulgă duhurile necurate. Faptul că duhurile necurate şi-au pierdut ceea ce am putea denumii ca şi raţionalitate de mai multe este ascuns printr-o frică şi un sentiment de teroare pe care ele le iscă în inimile şi în sufletele oamenilor. Această teroare se poate spune că este mai mult un fel de camuflaj pe care duhurile necurate îl folosesc pentru a îşi ascunde lipsa de raţionalitate. Gândindu-ne logic, dacă duhurile răutăţii ar fii avut raţionalitate ele nu ar mai fii făcut lucrurile pe care le fac: instigare la omor, la violenţă, la învrăjbire, la patimă, la dependenţă, la consumul de droguri, la asuprirea omului de către om. Toate aceste lucruri se poate spune că logic sunt iraţionale. Duhurile necurate sunt conştienţe că sunt iraţionale şi pentru acest lucru de mai multe ori i-au alte chipuri de sfinţi, de îngerii sau de preoţi pentru a demonstra că ele încă mai au raţionalitate şi nu sunt străine de acest lucru.

Totuşi, se cuvine să ridicăm întrebarea: ce raţionalitate există în sadism, în bestialitate, în violenţă, în crimă, în minciună sau în teroare? Evident nici una. Aici se poate spune că avem o imagine referitoare la cine sunt duhurile necurate. Evident, duhurile necurate de cele mai multe ori sunt pline de tupeu. Ele ştiu ceea ce este sfinţenia dar o detestă şi fac orice pentru a stopa sfinţenia pe pământ. Acesta este probabil şi unul dintre motivele pentru care sfinţenia este atât de greu de realizat pe pământ. Duhurile necurate o detestă. Ele vor o lume a haosului, o lume a distrugerii, o lume lipsei de valori şi a anarhiei. O astfel de lume nu poate exista fiindcă ea nu mai este o lume în adevăratul sens cu cuvântului. Aceasta ar fii mai mult o caricatură a lumii.[115] Toţi sfinţii părinţi ne spun că în cele din urmă duhurile necurate vor fii în învinse sau biruite. Acest lucru se pote spune că are mai multe implicaţii ontologice. După cum am spus, nu poate exista fiinţă dincolo de Dumnezeu. Duhurile necurate sunt

114 Ioan C. Teşu, *Teologia necazurilor* (Editura Cristiana: Bucureşti, 1998).

în acest sens pseudo-fiinţe care de mai multe ori asumă chipul celor pe care îi detestă cel mai mult. În această luptă sau mai bine spus în acest război cu duhurile necurate se poate spune că de cele mai multe ori este nevoie de răbdare. Mai mulţi sfinţii părinţi au ajuns să desconspire lucrarea duhurilor necurate prin răbdare. Răbdarea este un lucru care în realitate este departe de a fii pe placul duhurilor necurate care se poate spune că de cele mai multe ori acţionează pe durată scurtă. Totuşi, sunt şi cazuri în care duhurile necurate pot mima răbdarea. Dar ceea ce trebuie să ştim este că răbdarea lor nu are sens şi nici logică. De ce este acest lucru aşa? Acest lucuru se poate spune că este aşa fiindcă răbdarea este logică numai când omul face un lucru bun sau o mare realizare. "Răbdarea" de care dau dovadă mai multe duhuri necurate se poate spune că este doar o minciună. Nu poate exista răbdare în dorinţa de a distruge fiindcă după cum am spus ea este iraţională. În acest sens trebuie subliniat că răbdarea şi raţionalitatea sunt două lucruri care sunt înrudite una cu alta şi la fel de bine sunt cât se poate de legate. Acest lucru se poate spune că în cazul duhurilor necurate nu mai este valabil. Ele sunt în acest sens o caricatură a răbdării şi a raţiunii.

Trăim timpuri în care se poate spune că se simte o chemare generală de a ne reîntoarce la scrierile sfinţilor părinţi care au fost inspirate de Dumnezeu pentru ca în acest mod să putem sta mai cu uşurinţă împotriva atacurilor duhurilor necurate. Nu am greşii dacă am spune că duhurile necurate sunt o cauză pierdută. Acest lucru de mai multe ori a fost atestat de sfinţii părinţi care au avut din nefericire contacte cu acest duhuri necurate. Prin urmare se poate spune că noi ştiind aceste lucruri devenim conştienţi şi putem să ne ţinem departe de duhurile necurate. Evident acest lucru nu înseamnă că duhurile necurate se vor ţine departe de noi. Totuşi, după cum ne spune ortodoxia a deznădăjdui în lupta cu duhurile necurate este un păcat. Acest lucru este aşa fiindcă la Dumnezeu există totdeauna o posibilitate de întoarcere şi de pocăinţă. Acest lucru se poate spune că nu mai există de la începuturi în duhurile necurate. Cartea noastră este în acest sens un reper şi o modalitate de a actualiza adevărurile pe care le-am primit de la sfinţii părinţi. După cum am spus, din copilărie duhurile necurate ne vânează, dar noi trebuie să ştim că îl avem ajutor şi sprijinitor pe Dumnezeu în încecările ce ne stau înainte.[116]

---

115 Adevărul este că duhurile necurate sunt torturate de ontologia existenţei şi a fiinţei care se poate spune că este ca şi un fel de sabie înfriptă în inima lor. De ce este acest lucru aşa? Fiindcă ontologic Dumnezeu este autor al existenţei şi nu poate exista viaţă dincolo de Dummezeu. Duhurile rele ruăgându-se de Dumnezeu se poate spune că s-au rupt de existenţa înseşi şi în acest sens ele nu mai sunt fiinţe în adevăratul sens al cuvântului. Ar fii ca şi cum într-un avion pasagerii l-ar arunca pe pilot din avion şi nimeni din avion nu ar ştii să piloteze avionul. Se ştie foarte bine ce se v-a întâmpla atunci nu? Ei bine, în planul ontologic sau al fiinţei acest lucru l-au făcut duhurile necurate. Evident, acest lucru ele îl ştiu foarte bine dar îl ţin ascuns de om pentru ca el să nu îşi poat da seama.

116 Efrem Filoteitul, *Stareţul meu Iosif Isihastul* (Bucureşti, 2010).

CAPITOLUL 6

CULTIVAREA DISCERNĂMÂNTULUI DUHOVNICESC

Dicernământul se poate spune că este o virtute creştin ortodoxă. Acest lucru este aşa fiindcă el este cel care ne face să distingem între bine şi rău. Dacă nu am avea discernământ nu am ştii că există bine şi rău şi se poate spune că în acest mod am fii între stare de inconştienţă. După cum ştim lumea în care trăim este de cele mai multe ori bazată sau axată pe principiul bineului şi al răului. Ceea ce este mai dificil este că de mai multe ori răul seamănă cu a fii un bine şi acest lucru necesită un studiu mai anămunţit. De cele mai multe ori marii şarlatani ai lumii s-a putut vedea că pozază în oamenii buni. La fel de bine marii dictatori şi tirani ai lumii sunt persoane care se prezintă pe sine ca şi oamenii ai binelui şi de cele mai multe ori găsesc o justificare a răului pe care îl face celor din jur cum că ei îl fac pentru naţiune. Evident, acest lucru este fals fiindcă de cele mai multe ori s-a demonstrat că marii dictori şi tirani se folosesc numai de naţiune pentru a îşi realiza scopurile lor egoiste. Acest fapt se poate spune că este o realitate pe care de mai multe ori o trecem cu vederea. Prin urmare, discernământul apare atunci când de exmeplu în ţara în care trăim eventualul dictator al ţării ne spune că în realitate noi o ducem bine în timp ce în jurul nostru putem vedea foamete şi sărăcie. Acest lucru de mai multe ori a putut fii văzut în lumea noastră.[117]

“Spuneau părinţii despre un bătrân oarecare, că şezând în chilia lui şi nevoindu-se pentru mântuire îl vedea aievea pe diavol umblând şi-l hulea. Iar diavolul văzându-se pe sine că de multe ori este batjocorit de acest bătrân, i s-a arătat lui, zicând:

-Eu sunt Hristos!

Bătrânul văzându-l, şi-a închis ochii. Zis-a diavolul:

-Pentru ce îţi închizi ochii? Caută de mă vezi, că eu sunt Hristos.

117 Dorinţa răului de a se camufla sau de a se ascunde, se poate spune că este una extrem de veche şi mai toate marile înşelecpiuni din istoria lumii au avut loc în acest fel. Şarlatanii pozează în oamenii buni, hoţii în oamenii cinstiţi, dictorii în eroi naţionali, homosexuali în oameni morali şi enumararea ar putea continua. Prin urmare, răul se ascunde şi de cele mai multe ori loveşte atunci cînd te aştepţi cel mai puţin. Totul este până ce omul se trezeşte şi îşi i-a măsurile de protecţie. Să ne rugăm ca această trezire să nu fie prea tărzie. În timp ce în bine suntem întotdeauna în siguranţă se poate spune că în rău suntem nesiguri şi cât se poate de confuzi.

Răspuns-a lui bătrânul:

-Eu nu voi să-L văd pe Hristos cu ochii mei în lumea aceasta.

Acestea auzind diavolul, s-a făcut nevăzut.”[118]

Din nou se poate spune că şi aici avem de a face cu ceea ce se poate spune o ascundere a celui rău. Acest lucru ne spune că cel rău nu lucrează ca şi Dumnezeu pe faţă şi cinstit şi întotdeauna el i-a alte chipuri şi îşi asumă alte imagini. Aceste lucruri se poate spune că demosntrează că odată cu căderea lui identitatea lui s-a alterat şi el nu mai poate rămâne persoana care este. Prin urmare, se poate vedea că atunci când omul este smerit el poate birui duhurule necurate. Acest lucru este un mare adevăr pe care ni-l spune spirtualitatea creştin ortodoxă. Această spiritualitate după cum am spus este una care se axează foarte mult pe discernământul nevoitorului. În acest sens dacă nevoitorul are discernământ şi la fel de bine se cunoaşte pe sine însuşi se poate spune că el nu v-a fii niciodată ispitit să se nevoiască mai mult decât îl ţin puterile. Acesta se poate spune că este un mare adevăr al pnevmagologiei creştin ortodoxe. Trăim de fapt într-o lume care nu ştie exact ceea ce este pnevamtologia. Acest lucru este un paradox fiindcă sunt atât de multe opere de artă care de mai multe ori au un substrat spiritual. La fel de bine în lumea noastră există poezii spirituale, romane cu conţinut spiritual, cântece şi melodii care au ca şi teme lumea spirituală. Totuşi, în anasamblu se poate vedea că lumea noastră este o lume care desconsideră spirutalitatea şi de mai multe ori cei care erau dornici să ducă o viaţă spirituală au fost denumiţi de diferitele ideologii atee sau agnostice “mistici bolnăvicioşi.” Este adevărat că pnevmatologia se înrudeşte cu mistica dar ea nu este indentică cu aceasta. Pnevmatologia se poate spune că se înrudeşte foarte mult cu dicernământul duhovnicesc. Acest discernământ se poate spune că este cel care ne indică unde suntem noi în raport cu marii sfinţi ai ortodoxiei. Sunt mai mulţi care se consideră pe sine oamenii foarte spirtuali dar în realitate dacă îi vom compara cu marii sfinţi ai lumii se poate spune că ei sunt departe de a fii oamenii spriutali în adevăratul sens al cuvântului.[119]

Discernământul se poate spune că este în termenii lui Imanuel Kant “o critică a facultăţii de judecare.” De cele mai multe ori se spune că discernământul este valabil sau mai bine spus este folosit numai de judecători la tribunal. În realitate acest lucru este departe de a fii adevărat. Avem nevoie de discernământ şi în viaţa duhovnicească. După cum s-a putut vedea în întâmplările de mai sus pentru a ne induce în păcat şi în greşeală de mai multe ori duhurile necurate ne sugerează că noi în realitate suntem mai mult decât părem. Acest lucru eventual duce la mândrie şi atunci duhurile necurate îşi

---

118 A se vedea Pericul egiptean.

119 Ioannis Romanides, *Dogmatica patristică ortoodxă: o expunere succintă* (Editura Ecclesiast: Sibiu, 2010).

pot face lucrarea lor cu noi în voie fiindcă mândria ca păcat este un lucru care este teritoriul lor. După cum am spus, nici un om rău din lumea noastră nu afirmă că el este rău ci toţi ne spun că sunt oameni buni şi de credinţă. Un psiholog de la un mare penitenciar spunea la un moment dat că peste 80% dintre condamnaţi se consideră pe sine nevinovaţi şi că au ajuns acolo în urma unor maşinaţiuni. În realitate dovezile spun altceva. Este prin urmare cât se poate de adevărat că pentru a ne da seama cine este un om bun şi cine este un om rău de cele mai multe ori avem nevoie de discernământ. Trebuie să discernem de cele mai multe ori din faptele omului şi nu din vorbele sale ceea ce este cu adevărat un om. Acest lucru se poate spune că este funcţia discernământului pe care în această viaţă suntem chemaţi să îl folosim. Ne folosim de discernământ fiindcă prin el se poate spune că de mai multe ori luăm hotărârile şi deciziile înţelepte. Acest fapt este un lucru cât se poate de evident pentru o lume care de mai multe ori se lasă condusă de primul imbold şi de primii stimuli.

În viaţa sentimentală se poate spune că de mai multe ori omul are nevoie de discernământ. De mai multe ori de ce să nu spunem suntem trădaţi sentimental de persoanele pe care le iubim. Nu pumtem crede că o persoană care spune că ne iubeşte nu preferă să petreacă timpul cu noi şi la fel de bine ne evită. Sentimental se poate spune că sunt foarte mulţi care suferă fiindcă nu se raportează la discernământ.[120] Prin urmare este cât se poate de adevărat că de mai multe ori în lumea noastră ne confruntăm cu falsul şi cu tot ceea ce ţine de falsitate. Ce este de făcut atunci? În asemenea situaţii se cuvine să ne luăm măsuri de precauţie şi să fim cât se poate de mult atenţi cu lumea din jur. Cu cât suntem mai atenţi cu cei din jur se poate spune că cu atât mai mult nu avem şanse să fim înşelaţi. În lumea noastră din nefericire înşelăciunea este la mare cinste şi de mai multe ori dimpreună cu miunciuna se poate vedea că ele detronează adevărul. Aceste lucruri după cum am spus sunt fapte pe care trebuie să le ştim şi să insistăm mai mult asupra lor. În lumea noastră de mai multe ori discernământul lipseşte şi de mai multe ori el este confudat cu lăcomia. Lăcomia este un sentiment care de cele mai multe ori se poate spune că se bazează pe primul impuls al omului. Ceea ce simte omul pentru prima dată se poate spune că este şi ceea ce ajunge să îl domine. Ştim de mai multe cazuri de semeni de ai noştrii care îi judecă pe cei din jurul lor după ceea ce se denumeşte “ca şi prima impresie.” La prima impresie mai mulţi şarlatani sunt oamenii expcepţionali. Analizaţi mai mult şi mai de aproape se poate spune că ei îşi descoperă adevăratul eu. La prima impresie călugărului din întâmplarea de mai sus i se arătase însuşi Hristos, conştient că Hristos nu se arată oricum şi oricui călugărul şi-a dat seama că este ţinta unui atac demonic. El a spus prin

120 Este cât se poate de adevărat că de cele mai multe ori învăţăm din propriile greşeli atunci când sutem înşelaţi. Trebuie să ştim că discernământul este o practică cât se poate de practică şi ea de cele mai multe ori ne cere să ne implicăm concret în lucrurile şi lucrările pe care le avem de a face. De mai multe ori se poate spune că trăim într-o lumne a înşelăciunii: se fac bani falşi, se falsifică acte, se vând produse expirate ştergându-se data expirării, se fură sub pretextul că trebuie ajutaţi alţii, unii sunt prinşi în acte de corupţie şi spun că în realitate nu voit binele ţării şi enumeraera ar putea continua.

urmare că doreşte să îl vadă pe Hristos în viaţa de apoi şi în acest fel prin discernământ a ajuns să îl ruşineze pe cel rău sau diavolul. Acest lucru se poate spune că este o realitate de care trebuie să ţinem cont. Pentru cei care au ajuns să cultive discernământul se poate spune că ei nicidată nu se bazează pe prima impresie. S-a spus de mai multe ori acel proverb cunoscut că “nu haina îl face pe om.” Adică de mai multe ori aparenţele înşală. Acest lucru este un mare adevăr pe care trebuie să îl ştim. Diavoli care s-au dat se sine sfinţi, îngeri, Sfânta Maria şi chiar Domnul şi Mântuitorul Iisus Hristos sunt lucruri care de mai mai multe ori au caracterizat aghiografia creştin ortodoxă. Acest lucru se poate spune că este foarte mult o realizate pe care trebuie să o avem în vedere şi de care trebuie să ţinem cont. Un puternic strimulet în lupta împotriva duhurilor necurate se poate spune că este rugăciunea lui Iisus care este de cele mai multe ori o actualizare continuă a persoanei Domnului Iisus Hristos în fiinţa şi în existenţa noastră. Aşa se facă că omul care face rugăciunea lui Iisus se poate spune că are mai mari şanse de a ajunge la un discernământ duhovnicesc fiindcă el este în couniune cu Hristos de unde ne vine tot binele. Ştiind de unde ne vine binele vom ştii în cele din urmă şi de unde ne vine răul.[121]

Tot patericul egiptean este cel care ne relatează povestea unul călugăr care i-a cerut lui Dumnezeu să fie ca şi patriarhul Isaac. Dumnezeu i-a răspuns că nu. Atunci el a cerut să fie măcar ca şi Iov. Dumnezeu i-a răspuns că v-a fii aşa numai dacă v-a birui pe cel rău sau diavolul. Imediat după aceasta diavolul i s-a arătat sub forma unui flăcău care i-a dat o pungă cu bani şi o fată şi un băiat spunându-i:

- Eu am fugit de împărat care dorea să mă i-a în armată. I-a şi ai te rog grijă ba banii şi de copii mei.

Cu foarte mare greutate călugărul s-a învoit. Imediat asupra călugărului au venit mai multe ispite şi el a căzut în curvie cu fata. Mustrat de conştiinţă a ucis-o şi mai apoi l-a ucis şi pe fratele ei fiindcă acesta putea să îl pârască la autorităţi. A luat banii şi a plecat într-o cetate unde a început să construiască o biserică. Acolo s-a ivit tânărul spunând:

- Acest călugăr a luat banii şi copii mei, să îi spune-ţi să îi dea înapoi.

Oameni nu l-au crezut pe flăcău şi l-au alungat. Mustrat de cuget pentru că a făcut omor, călugărul a plecat într-o altă cetate unde a căzut din nou în curvie cu fiica călăului din acea cetate. În cele din urmă, călăul i-a dat fiica în căsătorie. Murind călăul, după obiceiul cetăţii cel care lua în căsătorie rudele fostului călău devenea el călău. Aşa că stăpânul cetăţii l-a luat de călău. Pe când urma să execute un condamnat s-a arătat din nou flăcăul care i-a dat banii şi copii şi l-a pârât la stăpânul cetăţii.

- Aşa este? A întrebat stăpânul.

121 Alphonse şi Rachel Goettmann, *Rugăciunea lui Iisus: rugăciunea inimii* (Caiova, 2007).

- Aşa este. Eu i-au ucis copii şi i-am luat banii.

- Atunci te condemn la moarte.

  Pe când era dus să fie executat flăcăul i s-a arătat din nou şi i-a spus:

- Tu ştii cine sunt eu?

- Eşti flăcăul care mi-a dat banii şi copii.

- Nu. Eu sunt Satan. Eu sunt cel care i-am înşelat pe Adam şi Eva în rai şi acum te-am înşelat pe tine.

  În cele din urmă fostul călugăr a fost executat.

Întâmplarea de mai sus are un final trist dar se poate spune că ea ne învaţă un lucru cât se poate de adevărat şi de actual: că cel rău face orice îi stă în putere să ne distrugă. Pentru acest lucru el nu se dă înapoi de la minciună, de la amăgire, de la înşelăciune sau confuzie. El face tot ceea ce îi stă în putinţă pentru a ne putea prinde în cursele sale. Este adevărat că de mai multe ori cel rău plănuieşte cursele sale cum la fel de făcut cu Domnul Iisus Hristos. Să nu uităm că Domnul Iisus Hristos a fost răstignit şi acest lucru evident s-a făcut tot din scornirea celui rău. Este cât se poate de adevărat că acest călugăr de mai sus nu a avut un discernământ duhovnicesc foarte bine pus la punct fiindcă a ajuns să creadă tot ceea ce i s-a spus.[122] Prin urmare, dacă acest călugăr de mai sus avea un simţ mai bine pus la punct al discernămâmntului eventual porbabil că el nu avea să fie înşelat. Este foarte clar că cei care se dedică Bisericii şi credinţei de cele mai multe ori ajung să fie ispitiţi şi la fel de bine să fie înşelaţi. Acest lucru este un fapt care de mai multe ori ne spune că în zilele noastre trebuie să fim vigilenţi şi să ne dăm seama de cea ce are loc în jurul nostru. Trăim într-o lume în care după cum se face duhurile rele de mai multe ori vor să introducă anarhia şi lipsa de ierarhie a valorilor. În acest climat de cele mai multe ori la mai mulţi dintre noi ni se atrofiază discernământul. După cum am spus, nici un om rău nu recunoaşte în public că este rău şi de cele mai multe ori se poate spune că trebuie să fim foarte atenţi cu modul în care oamenii răi se manifestă. Oamnii răi de cele mai multe ori asemenea duhurilor necurate se bucură de suferinţele şi durerile altora şi ba şi mai mult ajunge de le şi măresc şi le

122 Anu crede tot ceea ce ni se spune se poate zice că este o mare virtute. De mai multe ori suntem minţiţi şi tărim într-o lume în care minciuna este din fericire activă: fie la televizor, fie la radio, pe internet sau în ziare de mai multe ori minciuna este un lucru pe care cu foarte mare greutate îl putem evita. Ne confruntăm cu minciuna şi trebuie să fim conştienţi de acest lucru. Minciuna este un lucru care după cum am spus ne face de mai multe ori să uităm adevărata noastră identitate. Ceea ce este mai trist este că de mai multe ori semenii noştrii se mint pe ei înşişi. Cei răi îşi spun că nu sunt atât de rău pe cât par, cei perverşi îşi spun că nu sunt atât de perverşi pe cum sunt, cei care fură îşi spun că nu sunt atât de mari hoţi pe cum sunt, cei care mint îşi spun în cele din urmă că nu sunt atât de mari mincinoşi pe cât sunt.

intensifică. Discernământul se poate spune că este cel care de cele mai multe ori ajunge să ne facă să înţelegem care este rostul şi menirea noastră pe lume. Într-o lume fără de repere serioase de cele mai multe ori discernământul este cel care ne ajută şi care ne spune în ce direcţie să apucăm. Fără nici o îndoială că avem nevoie de discernământ. Acest lucru a putut fii văzut de mai multe ori şi în mai multe feluri. Dicernământul nu este un lucru care ne face judecători în sala de tribunal dar el este cel care ne spune câte metanii putem face şi să nu ne luăm la întrecere cu cei care eventual pot face mai multe metanii decât noi, discernământul este cel care ne spune că nu avem chemare ca să fim monahi şi să nu ne forţăm să devenim monahi atunci când nu avem cu adeăvrat o chemare în acest sens. Discernământul este cel care ne spune de cât avem nevoie de mâncare şi să nu mâncăm până să ne lăcomim. Aceste lucruri se poate spune că de cele mai multe ori le face aproapem inconştient dar în cele din urmă discernământul este cel care le duce la îndeplinire.[123]

Prin urmare se poate spune că discernământul este un lucru care se poate spune că unii îl au mai mult în mod firesc şi se nasc cu un fel de aptitudine pentru discernământ în timp ce alţii se nască fără el şi trebuie să facă eforturi mai mari pentru ca să îl cultive. Acest fapt este un lucru care de mai multe ori contestat de mai mulţi. După cum arată şi demsontrează experienţa trectului se poate spune că de mai multe ori unii au în mod nativ o preponderenţă în spre a fii cu mare discernământ. Trebuie prin urmare să ştim că acest fapt este o trăsătură pe care Dumnezeu de mai multe ori o lasă în unii. Aceştia însă trebuie să îi ajute pe cei care se poate spune că sunt cu mai puţin discernământ. Discernământul este un lucru care se poate spune că este o realitate care ne face să ne unim cu Dumnezeu. Discernământul este în cele din urmă cel care ne spune că trebuie să ne dedicăm viaţa lui Dumnezeu. Viaţa noastră se poate spune că poate fii dedicată lui Dumnezeu sau celui rău sau diavolul. Acest lucru este un fapt care în mare ţine foarte mult de ceea ce alegem noi. În acest sens, trebuie spus că există o legătură mare între discernământ şi libertate. Nu poate exista discernământ acolo unde nu există libertate. Totuşi, s-a pus de mai multe ori întrebarea: cum putem face faţă duhurilor necurate care după cum am putut vedea de mai multe ori îşi schimbă înfăţirarea: ele s-au dat ca şi zei, ca şi extratereştrii, ca şi sfinţi, ca şi îngeri, ca şi oameni obişnuiţi? Răspunsul la această întrebare este simplu. Se poate vedea care sunt duhurile bune şi care sunt duhurile rele în funcţie de lucrarea lor. Este adevărat că de mai multe ori duhurile necurate pot lua chipul lucrărilor bine dar se poate spune că prin rugăciune mai multă şi prin contemplaţie acest lucru în cele din urmă v-a fii descoperit.[124]

Se ştie că sunt mai mulţi sfinţi părinţi şi mari părinţi duhovniceşti care de mai multe ori au ajuns la harisma înainte vederii sau a vederii duhovniceşti. Aceşti sfinţi se poate spune că au această harismă de la Dumnezeu şi ajung să o folosească atunci când Dumnezeu consideră că este nevoie. O astfel de harismă a înainte vederii sau a vederii

123 *Patericul georgian,* (Editura Egumeniţa, Galaţi, 2010).

duhovniceşti se spune că a avut preotul care l-a botezat pe cuviosul Paisie Aghioritul. Acest preot în momentul când l-a botezat pe părintele Paisie a avut o descoperire de la Dumnezeu şi i-a spus mamei sale: acest copil v-a devenii călugăr. Mama copilului a ascultat aceste cuvinte dar a uitat mai apoi ceea ce i s-a spus. Pe la vârsta de 20 de ani tânărul Paisie a dorit să devină călugăr. Atunci mama lui şi-a adus aminte de cuvintele care i le rostise preotul la botez. Trecuseră mai bine de 20 de ani şi cuvintele au devenit realitate. Iată un exemplu cât se poate de evident şi de clar că există harisma înainte vederii. Acest gen de harismă se poate spune că este un dar al lui Dumnezeu pe care El îl oferă celor care sunt vrednici şi celor care eventual vor urma să facă o lucrare specială a lui Dumnezeu îl lume.

Ceea ce ştiu sfinţii părinţi este că de cele mai multe ori este că noi trebuie să cultivăm discernământul. Întrebat care este cea mai mare dintre virtuţi, Sfântul Antonie cel Mare a spus că discernământul. Fără de discernământ se poate spune că omul este ca şi un tren de mare viteză fără de mecanic. Omul are nevoie de discernământ pentru a se putea orienta în lumea în care trăieşte. În această lume de mai multe ori ne confruntăm cu situaţii şi cu lucruri care sunt cât se poate de contradictorii şi extreme de complicate. În aceste situaţii se poate spune că de mai multe ori trebuie să ne folosim de discernământ. Aparent discernământul este un lucru care nu interesează pe foarte mulţi în zilele noastre. Ceea ce cei mai mulţi din zilele noastre sunt preocupaţi evident sunt de cele mai multe ori banii şi averile. Acestea se poate spune că de mai multe ori ne orbesc şi ne fac să nu mai vedem ceea ce are loc în viaţa noastră. Prin urmare, este bine să nu ingorîm discernămâmntul. Chiar dacă noi eventual suntem persoane care nu avem probleme discernământul, acest lucru nu înseamnă că este identic cu toţi semenii noştri. Prin urmare se poate spune că aceste rânduri sunt scrise pentru cei care vor să îşi consolideze mai mult discernământul şi să fie mult mai decişi şi mai hotărâţi în acţiunile lor. Marii lideri se poate spune că sunt cât se poate de mult persoane care de cele mai multe ori au extrem de mult discernământ şi fără doar şi poate discernământul este un lucru care este o caracteristică a marilor conducători. Acest lucru evident a fost contesta de mai mulţi dar ceea ce trebuie să ştim este că discernământul este o dovadă de mare stăpânire de sine de mai multe ori. După cum ştim omul trebuie să se stăpânească pe sine sau după cum spune psihologia să aibă autocontrol.[125]

124 După cum am spus de mai multe ori este cât se poate de adevărat că de mai multe ori duhurile necurate sunt cele care ne spun că ele ne vor binele. Acest lucru este fals şi la un moment dat tot se v-a descoepri că duhurile necurate ne-au înşelat. Acest fapt este descoperit de cele mai multe ori oamenilor duhovniceşti care pot vedea în lumea duhovnicească. Pentru a devenii oameni duhovniceşti se poate spune că de mai multe ori trebuie să ne rugăm, să postim, să ne spovedim şi să facem mai multe lucruri duhovniceşti. Este adevărat că sunt mulţi care rămân suprinşi că există o lume duhovnicească sau o lume spirituală. Acest fapt este o realitate pe care sfinţii părinţi au atestat-o cu mult îniante de a o descoperii noi.

125 Radu Teodorescu, *Cumpătarea în religia comparată* (Cugir, 2014).

Se spune că într-o mănăstire era un tânăr extrem de râvnitor şi de evlavios dar care de mai multe ori era bântuit de gândul mândriei. Era foarte mândru când venea vorba de persona sa. La fel de bine el avea un duhovnic pe care îl asculta foarte mult. Acest lucru se poate spune că nu a fost pe placul diavolului care a luat chipul unui înger şi s-a arătat acestui călugăr tânăr. I-a spus că el este un înger trimis de Dumnezeu şi a venit să îl ajute în drumul virtuţii. La fel de bine mai mult timp i-a dat povăţuiri care se adevereau de cele mai multe ori. La un moment aşa a zis "îngerul" călugărului celui tânăr:

- Este un lucru pe care tu trebuie să îl faci.

- Ce lucru?

- Tu nu mai trebuie să asculţi de duhovnicul tău.

- De ce?

- Din moment ce eu sunt aici trebuie să mă asculţi numai pe mine. Duhovnicul tău este un mincinos şi un prefăcut.

- Bine aşa am să fac.

  Călugărul cel tânăr s-a dus şi i-a spus duhovnicului său care era un om mult mai în vârsă şi mult mai încercat.

- Am venit să îţi spun că din acest moment totul s-a încheiat între noi.

- Nu ştiu ce vreau să spui.

- Un înger din cer mi-a spus să nu mai ascult de tine.

- Ce înger?

- Un înger care mi-a spus că eşti mincinos şi prefăcut.

- Eu nu cred că acela este un înger. Tu eşti înşelat.

- Ba este un înger.

  Cu aceste cuvinte călugărul cel tânăr s-a dus şi şi-a luat lucrurile şi s-a dus din acel loc.

Această întâmplare ne demonstrează că duhurile necurate sunt cât se poate de mult împotriva relaţiei sau mai bines pus a legăturii dintre părintele duhovnicesc şi fiul duhovnicesc. Acest lucru este aşa fiindcă această legătură este cea care în cele din

urmă duce la mântuire. Este bine să ştim că cel rău face orice ca noi să stăm fără nici un duhovnic şi duhvnicii să nu aibă nici un fel de fiu duhovnicesc. Acest fapt se poate spune că este la fel de bine o lucrare de diviziune şi de separaţie pe care cel rău o duce cu noi.[126] Prin urmare se poate spune că de mai multe ori legătura care are loc în spovedanie este un lucru care se poate spune că îi motivează atât pe duhovnic cât şi pe fiul duhovnicesc. Acest fapt este un lucru cât se poate de adevărat şi de mai multe ori el este trecut cu vederea în zilele noastre. Duhovnicul se poate spune că este o persoană cu care ne putem sfătui şi care ne poate povăţui în viaţa noastră duhovnicească. Acest fapt se poate spune că de mai multe ori este o cultivare a discernământului. Duhovnicul se poate spune că trebuie să fie un om care să fie conştient de ceea ce este discernământul duhovnicesc şi să fie conştinet de el. Un duhovnic fără de discernământ duhovnicesc se poate spune că poate face mult rău celor care îl ascultă. De cele mai multe ori se poate spune că fiul duhovnivcesc nu poate fii mai mare decât părintele său duhovnicesc şi după cum se poate vedea şi din întâmplarea de mai sus sunt mai mulţi care ajungă să creadă că nu trebuie să ne cultivăm smerenia. A avea un părinte duhovnicesc de mai multe ori se poate spune că este un act de smerenie din partea celor care sunt mai avansaţi duhovniceşte. Dicernământul duhovniesc se prespune că de mai multe ori ajungem să îl deprindem de la părintele nostru duhovnicesc care de mai multe ori se poate spune că ajunge să ne povăţuiască şi să ne îndrume sufletul. S-a spus în vechime că “mântuirea constă în multă sfătuire” sau “cine vrea să se mântuiască cu întrebarea să călătorească.” Acest lucru se poate spune că este din ce în ce mai rar în zilele noastre şi sunt din ce în ce mai puţini care trăiesc o relaţie sau o legătură autentică cu duhovnicul lor. La fel de bine sunt mai mulţi duhovnici care se poate spune că sunt lipsiţi de discernământul duhovnicesc. Atunci când un duhovnic nu are discernământ duhovnicesc se poate spune că el trebuie să îl deprindă şi să nu lase să treacă mult timp până ce v-a face acest lucru.[127]

Adevărul este că discernământul este o facultate pe care de mai multe ori trebuie să o folosim pe parcursul vieţii noastre. Atunci când suntem în şcoală se poate spune că de mai mute ori trebuie să ne folosim de discernământ. În acest sens, de obicei în ce materi excelează elevul în acea materie în cele din urmă v-a ajunge să facă o profesie. Acolo unde nu este discernământ se poate vedea că de mai multe ori elevul sau

126 S-a spus de mai multe ori că spovedania este comuniune şi la fel de bine un lucru care ne duce în cele din urmă la ceea ce am putea spune unirea cu Dumnezeu. Duhovnicul se poate spune că este un împurernicit al lui Dumnezeu pe pământ care face lucrarea lui Dumnezeu. Această lucrare nu exclude comuniunea dintre părintele duhovnicesc şi fiul duhovnicesc. Această comuniune se poate spune că este extrem de semnificativă şi ea trebuie la fel de bine să fie sinceră. Se cere din partea părintelui duhovnicesc să fie matur şi expeirmentat în viaţa duhovnicească pentru a îi putea povăţui foarte bine de fii săi duhovniceşti. Acest lucru se poate spune că de mai multe ori este considerat un lucru inconvenient de lumea de azi care de mai multe ori priveşte extrem de formal legătura părinte fiu duhovnicesc.

127 Petre Vintilescu, *Spovedanie şi duhovnicie* (Alba Iulia, 1995).

studentul eşuaiză că mai aleagă bine. Acest fapt ne spune că şcoala are şi funcţia de a îl învăţa pe elev şi pe student să se maturizeze şi în acest mod să ajung să aibă discernământ. Se ştie în acest sens că beleuşii nu au discernământ. În acest sens ei nu au noţiunea de bine şi de rău definită. Nu acelaţi lucru se poate spune că este şi cu tinerii. Odată cu tinereţea omul ajunge la discernământ. Acest discernământ se formează şi în şi de mai multe ori ajunge de excelează atunci când omul este educat. Când omul este educat se poate spune că el are o vizune generic asupra a tot ceea ce există şi în acest fel de mai multe ori el se simte cât se poate de sigur pe alegerile sale. Acest lucru este normal să fie aşa fiindcă educaţia de cele mai multe ori îi lărgeşte omului orizontul şi el vede lucrurile în ansamblu. Prin urmare se poate spune că un om educat are mult mai mult discernământ decât un om care nu are nici un fel de educaţie.[128] Prin urmare se poate spune că dicernământul în plan uman de mai multe ori este o problem de educaţie. Totuşi, nu trebuie să vedem discernământul numai ca şi o astfel de educaţie. În plan duhovnicesc se poate spune că educaţia ajuntă foarte mult discernământul. De ce este aşa? Fiindcă aici ne confruntăm cu alte realităţi. Ceea ce se poate vedea este că din aghiografia creştin ortodoxă putem observa că duhurile necurate de mai multe ori iau alte forme pentru a ne înşela. Ce putem face atunci? În această situaţie se poate spune că de mai multe ori trebuie să ne rugăm, să postim mai mult şi la fel de bine să mediatăm mai mult. Acest lucru în cele din urmă ne v-a descoperii care sunt duhurile rele şi care sunt duhurile bune.

După cum am spus, spre deosebire de discernământul pe care îl avem din educaţie care este de mai multe ori teoretic, discernâmâtnul duhovnicesc de cele mai multe ori este practice şi concrent. El este cel care îi spune egumenului cum trebuie să îşi conducă obştea, teologului ce trebuie să scrie despre Dumnezeu, părintelui duhovnicesc ce poveţe trebuie să dea fiilor săi duhovniceşti sau credinciosului ce duhovnic să îşi aleagă. Aceste lucruri se poate spune că sunt manifestări concrete ale discernământului duhovncesc. După cum am spus, de mai multe ori în ceea ce priveşte discernământul duhovnicesc nu totul se produce dintr-o dată. Pentru a putea vedea care este lucrarea ascunsă a duhurile necurate de mai multe ori trebuie să avem răbdare. Răbdarea este un lucru care este necesar dicernământului duhovnicesc fiindcă de mai multe ori ea este cea care fortifică acest discernământ. După cum am spus discernământul duhovnicesc este o facultate care este extreme de activă. El este cel care de mai multe ori ne spune unde ne situăm în plan duhovnicesc, ce mai avem de

---

128 Temea educaţiei se poate spune că se leagă şi de viaţa spirituală a creştinului ortodox. Acest lucru este aşa fiindcă de cele mai multe ori fiecare dintre noi suntem chemaţi să ne facem ucenicia lângă un părinte duhovnicesc. Prin urmare, ucenicia duhovnicească pe care o facem cu duhovnicul nostru se poate spune că este educaţia duhovnicească de care avem nevoie pentru a ne maturiza şi pentru a avea un anumit discernământ duhovnicesc. Ortodoxia nu crede că credinţa în Dumnezeu este autodidactică şi în acest sens ea ne cere să avem un părinte duhovnicesc. Acest părinte se poate spune că este chemat să cultive şi discernământul duhovnicesc în noi. Prin culitatea lui ajungem să stăm pe propriile noastre picioare în plan duhovnicesc.

făcut, asupra căror virtuţi se cuvine să insităm mai mult şi pe care trebuie să le cultivăm. Fără discernământ se poate spune că ne-am asemăna bebeluşilor care sunt complet dependenţi de părinţii lor. După cum am mai spus maturitatea duhovnicescă de mai multe ori se manifestă prin discernământul duhovnicesc. Acest fapt este un lucru pe care îl trecem cu vederea şi nu prea ţinem cont de el. Avem nevoie de discernământ pentru a ne face oamenii mai buni şi pentru a ştii să îi ajutăm pe cei din jurul nostru. Se poate spune că fără discernământ nu am ştii pe cine să ajutăm sau cui să facem milostenie. Aceste lucruri sunt fapte care revin discernământului şi trebuie să ne legăm de discernământ din ce în ce mai mult. Discernământul prin urmare este un lucru care se poate lega şi de educaţia seculară şi la fel de bine şi de viaţa duhovnicească. Discernământul duhovnicesc se poate folosii de cel al educaţiei seculare sau care ne vine din educaţia seculară fiindcă se poate spune că de mai multe ori el are un fond în cadrul căruia poate germina. După cum am spus, dicernământul nu se cultivă individual ci în cele mai multe cazuri el este un lucru pe care îl facem împreună cu preotul paroh, profesorul de religie sau cu duhovnicul nostru. Acest lucru ne spune că dicernământul este un lucru care de mai multe ori presupune comuniunea.[129]

Se spune că la un moment dat într-un compartiment de tren călătoreau un inginer ateu şi un agricultor, om de la ţară simplu. La un moment dat pe culoarul vagonului a trecut un preot.

- Ei şi preoţii aceştia, a spus inginerul.
- Ce este cu ei? A întrebat agricultorul.
- Nu sunt buni de nimic.
- De ce spui asta?
- Este foarte simplu.
- Mai exact?
- Preoţii nu sunt buni fiindcă nu produc nimic.
- Eu cred că te înşeli.
- Ba nu mă înşel.
- Ba eu cred că te înţeli.
- De ce să mă înşel?

129 Ioannis V. Kokulis, *Îmbisericirea elevilor: pentru o educaţie religioasă liturgică* (Editura Deisis: Sibiu, 2012).

- Fiindcă dacă nu era preotul de la mine din sat care mi-a spus că nu este bine să omori şi să furi, până acum de când stăm împreună în vagon eu te omoram şi îţi luam şi banii.

Întâmplarea de mai sus ne spune că de cele mai multe ori omul are nevoie de ceea ce am putea spune discernământ duhovnicesc şi acest lucru el nu poate să îl facă exlusiv singur. Acest fapt se poate spune că de mai multe ori este un lucru care ne demosntrează că trebuie să fim în comuniune cu o anumită autoritate duhovnicească. Această autoritate de cele mai multe ori este duhovnicul nostru. După cum am spus, dicernământul duhovnicesc şi cultivarea lui prespune comuniunea şi deschiderea. El prespune să fim în comuniune cu cei din jurul nostru şi să luăm aminte la experienţele pe care ei le-au avut în materie de viaţă duhovnicească. Acest fapt se poate spune că este un lucru care este trecut cu vederea în zilele noastre. În aceste zile în care individul este o noţiune dominantă asupra persoanei şi în care individualismul este mai preferat decât personalismul se poate spune că discernământul duhovnicesc este o problem egoistă.[130] De mai multe ori se poate vedea că în zilele noastre sunt mai mulţi care neagă că discernământul are nevoie de comuniune. Auzim de mai multe ori că în realitate dicernmântul este un lucru privat şi el nu are nevoie de comuniune. Acest lucru se poate spune că este cât se poate de fals. De ce este aşa? Este aşa fiindcă de exmeplu unui şef de stat sau unui preşedinte i-ar fii extrem de greu să conducă ţara singur şi pentru acest lucru el are acei consilieri prezidenţiali pe care de mai multe ori îi foloseşte pentru a se sfătui.

Sfatul este cel care de cele mai multe ori întăreşte şi fortifică discernământul. Avem nevoie să ne sfătuim cu membrii familiei noastre, cu colegii de muncă, cu profesorii noştrii sau cu mentorii noştrii. Acest fapt este o realitate pe care de mai multe ori nu o avem în vedere şi nici nu ţinem cont de ea. Prin sfat se poate spune că dicernământul se stabiliează. Trăim într-o lume care de mai multe ori în numele egoismului nu are nevoie de nici un fel de sfat. Aşa se fac cele mai multe greşeli. Să ne aducem aminte că acum mai bine de 100 de apoi Titanicul pleca din Anglia spre America. Era un vapor mare care nu putea merge cu viteză dar era sigur. Proprietarul Titanicului a dorit să demonstreze că Titancul nu este numai un vapor mare ci şi unul rapid. Pentru acest lucru a dat ordin ca vaporul să meargă cu viteză maximă sau mai bine spus cu motoarele la maxim. Aşa se face că la un moment dat în faţa vaporului a

130 Este de amintit aici ceea ce am putea spune că indivisualismul şi personalismul sunt două noţiuni care de cele mai multe ori sunt cât se poate antagonice. De ce este acel lucru aşa? Acest lucru este aşa fiindcă se poate vedea că individualismul înseamnă închidere în spre cei din jur în timp ce persoanlismul este deschidere faţă de cei din jur. De mai multe ori individualismul este confundat cu personalismul şi trebuie să spunem că aceste noţiuni sunt extrem de diferite una de alta. Un discernământ persoanlist este un discernământ care ne ţine permanent în legătură cu cei din jurul nostru. Un discernământ individualist este un dicernământ care ne închide faţă de cei din jur şi ne face egoişti. Acest lucru este un mare adevăr şi trebuie să îl avem în vedere.

apărut un iceberg. Fiindcă cu viteză maximă Titanicul nu a putut vira şi impactul cu icebergărul a fost inevitabil. Aşa se face că mai bine de 2000 de oameni şi-au pierdut viaţa în această tragedie. Este evident că dacă proprietarul Titanicului ar fii ascultat de căpitan şi de restul de marinari care erau e vas tragedia nu ar fii avut loc. Iată un exemplu concret referitor la ceea ce înseamnă lipsa de discernământ. Dicernământul după cum am spus este şi o funcţie duhovnicească. Duhurile rele sunt cele care de mai multe ori ne testază această funcţie şi vor să ne facă să credem tot ceea ce ne spun ele. Atunci când duhurile rele au ajuns de au paralizat tot discernământul nostru de cele mai multe ori se poate vedea că ajung de îşi fac lucrarea lor în voie. De mai multe ori duhurile rele acţionează auspra discernămâmntului nostru fiindcă ştiu că el este cel care ne face capabili să le reperăm sau mai bine spus să le depistăm. Atunci când după cum am văzut în cazuri excepţionale duhurile rele pot lua chip de înger, de Hristos sau de sfânt, se poate spune că discernământul încă ne este de folos. El ne este de folos fiindcă ne ajută să vedem care este lucrarea finală a acestor duhuri deghizate. Dacă lucrarea finală este una rea sau care are un scop rău se poate spune că vom ajunge să evităm lucrarea lor prin dicernământ. Prin urmare, discernământul duhovnicesc este cel care ne ajută să evităm lucrarea duhurilor necurate.[131]

După cum am spus, de mai multe ori duhurile necurate sunt cele care detestă dicernământul omului fiindcă el este cel care de cele mai multe ori se opune şi îl face pe om să se pregătească pentru ceea ce este bine. Acest lucru se poate spune că este de mai multe ori trecut vederea şi sunt cât se poate de mulţi cei care nu văd nici o smenificaţie în discernământ. Duhurile necurate doresc să fim ca şi un fel de sclavi în care nu avem nici un cuvânt de spus şi în care eventual nu am avea discernământ. Duhurile necurate după cum se poate vedea duc o lucrare de negaţie a discernământului omului pentru ca lucrurile rele să pară că în realitate sunt bune. Acest lucru de cele mai multe ori se poate spune că are loc în legătură cu conştiinţa omului. Omul este o fiinţă care are conştiinţă şi el este chemat să îşi folosească conştiinţa şi să fie vigilent. Există în acest sens o legătură profundă care există între discernământ şi conştiinţă. Ea se stabileşte de cele mai multe ori în spaţiul conştient al omului.[132] În acest sens se poate spune că există o legătură dintre conştiinţă, conştient şi discernământul duhovnicesc. Acest fapt de mai multe ori a putut fii văzut în lumea noastră şi este bine să îl ştim şi să îl avem în vedere. Acest lucru se poate spune că este

131 Teofan al Moldovei, *Învăţătură de credinţă ortodoxă* (Editura Doxologia: Iaşi, 2009).

132 Termenul de conştiinţă provine din două cuvinte latineşti şi înseamnă con=împreună ştiire=ştiinţă. Mai bine spus conştiinţă înseamnă o cunoaştere sau o comuniune care se stabileşte între facultăţiile lăuntrice ale omului. Se ştie în acest sens că omul are raţiune, sentimente şi voinţă care sunt cele care alcătuiesc sufletul său. Armonizarea dintre aceste facultăţi dă naştere conştiinţei. La fel de bine conştiinţa este cea care le rândul ei dă naştere la discernământ şi atunci când este cultivat la discernământul duhovnicesc. Prin urmare, se poate spune că în cele mai multe cazuri nu poate exista dicernământ duhovnicesc fără de conştiinţă.

un fapt şi o realitate pe care de mai multe ori nu o recunoaştem. Atât conştiinţa cât şi discernământul duhovnicesc se poate spune că au loc sau se realizează în ceea ce cunoaştem ca şi sfera conştientă. Mintea noastră s-a spus de mai multe ori că are trei nivele: 1. Conştient, 2. Inconştient şi 3 Subconştient. Unii susţin că ar exista o stare de *transcoenştient* sau mai bine spus ceea ce unifică tot ceea ce este în mintea noastră. Se poate spune că "transconştientul" este foarte mult conştiinţa. După cum am spus, discernământul este o virtute care se află în conştiinţă şi dacă voim să îl intensificăm sau să îl mărim trebuie să ne mărim conştiinţa. Acest lucru este un fapt care de mai multe ori nu este foarte bine înţeles de mai multă lume. Există o legătură cât se poate de stransă între conştiinţă şi dicernământ şi ea este cea care ne spune atunci când greşim şi atunci când facem bine. Aceste fapte se poate spune că de mai multe ori sunt trecute cu vederea de mai multă lume. Datoria noastră este de a avasăm atât în conştiinţă cât şi în dicernământul duhovnicesc. Este cât se poate de adevărat că ceea ce noi denumim conştiinţă nu poate fii decât una duhovnicească. De mai multe ori ajungem să confuntăm conştiinţa cu dicernământul şi acest lucru nu este bine. Funcţia dicernământului este în cele mai multe cazuri una limitată. El doar ne spune ceea ce este bine şi ceea ce este rău, în cele din urmă conştiina este cea care decide dacă dorim să facem binelesau răul. Aceste realităţi se poate spune că sunt prezente la toţi oamenii numai că unele sunt mai pregnante decât la alţii.

Conştiinţa este o temă extrem de amplu dezbătură la morala creştin ortodoxă. Acest lucru se poate vedea că este o temă care de mai multe ori a fost trecută cu vederea de cei care pretind că ştiu ceea ce este în sufletul omului. Faptul că dicernământul există în om în mod natural este un lucru evident. Ceea ce trebuie să avem în vedere este că nici un om nu se naşte cu dicernământul duhovnicesc şi acest lucru necesită ceea ce am putea spune mai multă insistenţă asupra temei. Este bine să avem mai multă cunoaştere a modului în care se manifestă dicernământul. Dicernământul este un lucru care se poate spune că de mai multe ori este un fapt care se cultivă. Acest lucru este cât se poate de adevărat şi pentru acest motiv de mai multe ori se poate spune că la botez se aleg naşi care să aducă o mărturisire de credinţă pentru cel care urmează să fie botezat. Acest lucru ne spune că omul nu se naşte cu dicernământul şi acest fapt este smnificativ pentru studul nostru. Nu ne naştem cu discernământ dar ajungem să îl cultivăm şi în acelaşi timp să îl facem mai efectiv. Acest fapt ţine de noi şi de lucarera noastră duhovnicească. Discernământul prin urmare este un lucru care creşte şi descreşte în funcţie de gradul de conştiinţă la care am ajuns. Atunci când omul face un fel de armonizare dintre conştiiţă şi dicernământ se poate spune că el ştie cu foarte mare exactitate care este diferenţa dintre bine şi rău. Cu cât omul se perverteşte se poate spune că la fel de bine şi conştiinţa lui se ponegreşte. Acest lucru după cum am spus este o realitate care de mai multe ori a fost experimentată în diferitele persoane. Unii au definit conştiinţa ca şi "glasul lui Dumnezeu în om." Acest lucru poate fii adevărat fiindcă de mai multe ori conştiinţa

este cea care ne mustră atunci când facem răul. Mustrarea conştiinţei vine de cele mai multe ori din legătura care există între conştiinţă şi discernământ.[133]

Doi fraţi s-au dus în pustia cea mai dinăuntru şi şase zile se despărţeau unul de altul, iar în a şaptea zi întâlnindu-se, făceau rugăciunile şi mâncau împreună, nimic mai mult vorbind între dânşii. Deci, mergând dracii la unul dintr-înşii, îl amăgeau în multe feluri şi îi arătau mai înainte veniri de fraţi şi cele ce se făceau în multe locuri. Acestea văzându-le şi auzindu-le el că se fac întocmai, credea lor, socotind că sunt îngeri cei ce îi vestesc lui mai înainte acestea. L-au oprit să se mai ducă şi la fratele său în ziua cea orânduită. Deci, s-a dus odată să-l cerceteze pe un frate în mânăstire şi a arătat unora din mânăstire, întrebând ca pentru altul de este cu putinţă ca cineva să ştie cele din lume. Iar ei auzind şi cunoscând că el este cel înşelat, l-au cercetat, zicând:

-Dacă te îndeletniceşti cu acestea, să nu mai vii la noi. Şi îndată s-a pocăit, lepădând toate. Întorcându-se la locul său, au venit iarăşi dracii după obicei, să-l amăgească, dar el îi numea mincinoşi şi îi certa. Şi îndată s-au prefăcut în dobitoace necuvântătoare şi îngrozindu-l, s-au dus.[134]

Din întâmplarea de mai sus se pot vedea două lucruri care sunt cele mai semnificative:

1. Duhurile necurate ne pot înşela prin vedenii;
2. Duhurile necurate doresc să ne însingurăm şi să fim singuri şi nu în comuniune cu alţii.

După cum ne spus pilda de mai sus, cei doi fraţi călugări se întâlneau odată pe săptămână şi erau în comuniune. Acest lucru duhurile necurate nu în suportă şi aşa se face că în cele din urmă ele au voit să rupă această legătură duhovnicească ce era destul de puternică şi care le sporea la amândoi dicernământul duhovnicesc. Este bine să ştim acest fapt şi să îl avem în vedere. După cum se poate vedea acolo und există comuniune duhovnicească de mai multe ori dicernământul ajunge de se întăreşte şi se fortifică şi acest lucru se poate spune că este o realitate care de mai multe ori este ingnorată şi trecută cu vederea de cei care nu sunt avasanţi în viaţa duhovnicească.[135]

133 Traian Brăileanu, Constantin Stroe, *Idealul de viaţă şi conţtiinţa morală* (Editura Eminescu, 2001).

134 A se vedea *Patericul egiptean.*

135 Se poate spune că dicernământul duhovnicesc are nevoie de un mediu în care să se poată face cunoscut şi acest mediu este foarte mult comuniunea duhovnicească ce există între diferinţi credincioşi. Părin faptul că îşi spun unii altora problemele şi situaţiile cu care se confruntă se poate vedea că în cele din urmă Dumnezeu este de partea celor care ajung la starea de dicernământ duhovnicesc deplin. Spirituatualitea creştin ortodoxă ne spune că este

Prin urmare, se poate spune că în viaţa duhovnicească se cuvine să fim cât se poate de plini de dicernământ şi să avem acest lucru în vedere. Discernământul este cel care ne face ca după mai multe încercări să vedem că în realitate diavolii ajung de îi imită pe îngeri pentru a ne înşela. Acest fapt se poate spune că a avut loc de mai multe ori. Diavolii sunt cei care îi face pe unii să se creadă atât de avansanţi că ajung să aibă viziuni şi să vadă lucrurile mai înainte. Acest lucru se poate spune că diavolii îl fac nu pentru a îl ajuta pe nevoitor ci mai mult pentru a îl arunca în pierzanie. După cum am spus încleştarea dintre forţele binelui şi cele ale răului este destul de mare şi de ce să nu spunem că supra fiecăruia dintre noi se duce o luptă pe viaţă şi pe moarte. Duhurule necurate prin urmare de mai multe ori se vor folosii de tot ceea ce le stă în putere pentru a ne câştiga la partea lor. Acelaşi lucru îl fac şi îngerii lui Dumnezeu doar că îngerii lui Dumnezeu nu ne vor înşela niciodată ci ei vor fii cât se poate de sinceri şi de adevăraţi cu noi.

După cum am spus, în viaţa duhovnicească discernămâmntul este un lucru firesc şi pe cum omul avansează mai mult pe atât el ajunge să îşi dea seama de ceea ce este bine şi de ceea ce este rău. Acest fapt se poate spune că de mai multe ori este ignorat de cei care nu vor să trăiască duhovniceşte. Ei de mai multe ori vor avea mustrări de conştiinţă în cele din urmă că nu au făcut nici un fel de bine din binele pe care îl puteau face. Trebuie să ne angajăm în această încleştare de forţe pentru a putea ca în cele din urmă să ajungem să devenim oamenii duhovniceşti şi eventual chiar să gustăm din sfinţenie. Sfinţenia se poate spune că este un lucru care izgoneşte duhurile necurate. Ele nu mai au nici un fel de putere asupra noastră. Se poate vedea după cum am spus că de mai multe ori duhurile necurate crează adevărate strategii de cucerite a omului la lucăririle lor. Aceste strategii au fost cunoscute în antichitate ca şi mitologii. Mai multe din acest mitologii se poate spune că sunt inspirate de duhurile necurate şi se poate vedea un caracter ocult în modul în care au fost făcute. Evident, de mai multe ori mitolgoiile sunt povestiri care urmăreau să îi înşele pe antici şi să îi arunce în pierzanie. Dacă avem discernământ vom putea vedea că de mai multe ori în mitologii sunt inoculate povestiri cu caracter demonic. Prin urmare, se poate spune că la un nivel primar dicernământul este cel care de cele mai multe ori vor ajunge să ne ferească de ceea ce este rău şi de ceea ce este înşelător. Trebuie să ştim acest lucru şi să medităm mai mult asupra lui.[136]

Prin urmare discernământul duhovnicesc este un lucru care de cele mai multe ori se poate spune că ajunge să ne maturizeze şi să ne facă mult mai capabili să ne dăm

bine să fim preocupaţi de discernământul duhovnicesc dar de cele mai multe ori nu trebuie să facem din acest lucru scopul vieţii noastre. Oamenii du mare discernământ duhovnicesc de mai multe ori sunt căutaţi fiindcă prin ei de mai multe ori se face cunoscută voia lui Dumnezeu.

136 Gheorghios S. Kroustalakis, *Bătrânul Porfire: părinte duhovnicesc şi pedagog* (Bunavestire, 1999).

seama că în lumea noastră nu suntem noi ci este şi Dumnezeu. De partea lui Dumnezeu sunt îngerii lui Dumnezeu şi împotriva noastră sunt diavolii. Este prin urmare adeăvrat că pentru fiecare dintre noi se dă o luptă şi preţul este mântuirea noastră. Trebuie să ştim acest lucru şi să meditămm mai mult asupra lui. Tărim într-o lume care după cum am spus negă din ce în ce mai mult viaţa duhovnicească. Pentru acest motiv sunt din ce în ce mai puţini cei care sunt realmente interesaţi de viaţa duhovnicească. Mai mult decât atât, sunt mai mulţi care consideră că discernământul duhovnicesc nu există. Cum se face totuşi că avem atâtea mărturii ale sfinţilor că există o lume a duhurilor necurate? Să fie aceşti sfinţi minţi bolnave care au voit să ne înţele? Mărturiile sunt mult prea multe ca să nu le credem. Credem sfinţilor şi sihaştrilor chiar dacă eventual noi nu am ajuns la ceea ce se poate spune o confruntare cu un duh necurat. Atunci când suntem stimulaţi în spre multă băutură, în spre fumat, în depsre desfrâu sau în spre droguri, sfinţii părinţi ne spun că acestea nu sunt simple impulsuri naturale pe care le simte omul ci ele sunt foarte mult instigaţii ale diavolilor sau a duhurilor necurate. Aghiografia creştin ortodoxă ne aduce mai multe mărturii că aceste impulsuri sunt aduse în noi de duhuri necurate şi nu sunt simple sugestii sau simple imaginaţii. Sfinţii părinţi şi marii sihaştiri au ajuns de s-au întâlnit în persoană cu aceste duhuril necurate.[137]

Discernământul duhovnicesc este cel care ne spune că *dacă am pierdut o bătălie nu înseamnă că am pierut tor războiul*. Este posibil ca în timpul vieţii noastre să fi pierdut odată sau de mai multe ori în încleştarea cu duhurile necurate dar acest lucru nu înseamnă că noi am pierdut toul. Lupta este cruntă de mai multe ori ea se poate spune că este făcută cu înşelăciune. Să nu uităm în aceste momente că Dumnezue şi îngerii lui sunt altături de noi şi pe ei trebuie să îi credem mai mult. De cele mai multe ori atunci când duhurile necurate s-au arătat şi au năvălit asupra nevoitorilor într-un fel sau altul se poate spune că nevoitorii au ajuns să le înfrângă într-un anume fel. Unii sfinţi părinţi ne spun că dacă Dumnezeu ar lăsa ca duhurile necurate să fie văzute în toată urâţenia şi grotescul lor am murii de spaimă. Au fost însă şi sfinţii care se poate spune că s-au confruntat direct sau pe faţă cu aceste forţe ale întunericului. Scopul lor după cum am spus este să ne facă să nu mai avem nici un fel de discernământ şi să fim asemenea unei epave pe care vânturile o bat în orice direcţie doreşte el. Acest lucru doresc să îl facă duhurile necurate şi în cele din urmă ele doresc să ne chinuie etern în muncile iadului.

137 După cum am putut vedea din relatările de mai sus uneori duhurile necurate au ajuns de i-au învins pe marii nevoitori ai pustiei dar au fost mai multe cazuri în care nevoitorii cu harul şi mila lui Dumnezeu au ieşit biruitori. Duhurile necurate după cum am spus îşi pot schimba indentitatea dar să ne aducem aminte că Dumnezeu vede tot şi el ştie atunci când suntem înşelaţi de ele şi prin urmare nu ne judecă aceste păcate. Este cu totul altceva atunci când de exemplu cineva ajunge de practică magia sau alte vrăjitorii şi ajunge de intră în contact şi se pune pe sine voluntar în slujba duhurilor necurate. Acest lucru este un mare păcat pe care Dumnezeu îl ştie la fel de bine. Este adevărat că sunt mai mulţi care din liberă iniţiativă ajung la magie şi al vrăjitori şi se pun pe sine ăn slujba duhurilor necurate.

Este adevărat că confruntarea cu duhurile necurate este foarte grea şi de cele mai multe ori unii o găsesc imposibilă. Trebuie totuşi să ne aducem aminte că duhurile necurate au fost înfrânte de Domnul Iisus Hristos şi el este altături de noi în această confruntare. Din moment ce Îl avem pe Hristos de partea noastră nu trebuie să ne temem. Ceea ce este şi mai tragic este că sunt mai mulţi care neagă că lumea noastră este disputa a două principii, al binelui şi al răului. Acest lucru este de mai multe ori un fel de refulare a nevoi de a ne opune duhurilor necurate. Sunt mai mulţi care sunt de părere că din moment ce duhurile necurate nu pot fii văzute este prin urmare imposibil să ne pronunţăm dacă este sunt bune sau rele. Acţiunile duhurilor necurate după cum am spus mai sus au fost dintoteauna malefice şi ele s-au bazat pe înşelăciune, minciună, disimulare, ascundere şi sabotaj. Acest fapt este prin urmare unul care ne spune că trebuie să ne opunem cât se poate de mult forţelor întunericului şi să ne alăturăm sfinţilor. Sfinţii sunt cei care se poate spune că au ieşit învingători şi ei la rândul lor în confruntarea cu duhurile necurate şi la fel de bine ei ne pot ajuta să ne facem un discernământ mult mai mare şi mult mai duhovnicesc urmându-le exemplul propriu. Aceste lucruri se poate spune că ar trebui să fie suficente să ne spună că trebuie să ne cultivăm discernământul duhovnicesc pentru a putea ieşii în cele din urmă biruitori în lumea cu forţele întunericului. După cum am spus lupta este grea dat nu este imposibilă. Acest fapt trebuie să ne fie un leitmotiv pe care trebuie să îl avem în vedere. Cu cânt vom cultiva mai mult dicernământul duhovnicesc se poate spune că cu atât mai mult vom avea mai multe şanse să ieşim biruitori în lupta cu duhurile necurate. Nu trebuie să ne înşelăm: pentru duhurile necurate umaniteatea ca şi întreg este duşmană. Noi suntem parte din umanitate şi discernământul nostru ne spune că trebuie să ne opunem lucrărilor duhurilor necurate şi să ne alăturăm îngerilor lui Dumnezeu.[138]

CONCLUZII

Cartea de faţă este dincolo de toate o încercare de a demonstra care este lucrarea duhurilor necurate şi cum au lucrat de mai multe ori duhurile necurate în lumea noastră. O mare parte a referinţelor din această carte s-au bazat o relatările care le găsim în Patericul egiptean şi în alte povestiri din pustie în care mai mulţi eremiţi şi-au dus viaţa şi nevoinţa. Am dorit să facem conştienţi pe cât mai mulţi că există puteri ale întunericului care de mai multe ori ajung să facă mult rău. Pentru acest lucru se cuvine ca şi creştini să ne unim forţele şi să putem sta cu tărie în faţa ispitelor [sau după expresia sfinţilor părinţi a „săgeţilor de foc”] pe care diavolii le aruncă asupra noastră. S-a putut vedea că de mai multe ori cel rău sau diavolul se deghizează şi i-a mai multe înfăţişări. Cunoscând trecutul şi istoria Bisericii Creştin Ortodoxe vom putea mult mai

138 Radu Teodorescu, *Îngerii în marile religii ale lumii* (Cugir, 2013).

bine să ştim de la ce să ne aşteptăm de la duhurile necurate. Am prezentat în această carte şi faptul că de cele mai multe ori călugării şi marii nevoitori care au fost ispitiţi pe faţă de duhurile necurate au ieşit învingători asupra duhurilor necurate. Acest lucru trebuie să ne fie şi nouă o învăţătură de minte. Trebuie să ştim că după cum ne este spus în cartea lui Iov, cel rău nu ne poate ispitii dincolo de voia şi de acceptul lui Dumnezeu.[139] Prin urmare se cuvine să fim cât se poate de tari şi de vigilenţi atunci când încercările vin asupra noastră. Aceste încercări se vor demonstra de mai multe ori că au logică. Am dorit să spunem în această carte că din modul în care aţionează duhurile necurate de cele mai multe ori sunt lipsite de raţiune şi de logică. Ele de cele mai multe ori mimează logica şi raţiunea pe care şi le-au pierdut în momentul căderii. Acest lucru ne spune că avem de a face cu fiinţe care nu sunt dublate de logică şi de raţiune ci mai mult de dorinţa de a distruge şi a face cât mai mult rău. Acest fapt este astestat de mai multe ori de sfinţii părinţi. Am dorit să aducem cât mai multe exemple despre modul în care duhurile necurate lucrează în această lume. Există un plan şi un mod sistematic cât se poate de evident pe care duhurile necurate de mai multe ori îl fac cu omul în această lume. Prin urmare acest lucru este bine să îl ştim şi să îl avem în vedere. Duhurile necurate după cum am spus de mai multe ori sunt realităţi pe care lumea contemporană le neagă şi le constestă existenţa. Am dorit să prezentăm în această carte că există o lucrare a răului şi a tot ceea ce ţine de răutate. Acest fapt este un lucru pe care trebuie să îl aducem în atenţia lumii de azi.

Viaţa duhovnicească se poate spune că este un lucru care de cele mai multe ori este afirmat de mai multe religii dar sunt puţine religii care recunosc lucrarea nocivă a duhurilor necurate. Am mai vorbit despre faptul că una dintre cele mai mari lucrări ale duhurilor necurate este să dividă şi să împartă cât mai mult lumea de azi. Acest lucru se poate spune că are loc în plan social, comunitar, al justiţiei, ştiinţific şi nu în cele din urmă religios şi duhovnicesc. Acest fapt se poate spune că este un lucru la care mai puţini se gândesc. Duhurile rele sunt cele care de mai multe ori ajung de îl singularizează şi îl fac pe om să se simtă cât se poate de singur într-o lume ostilă. Ele sunt cele care instigă de mai multe ori tot ceea ce este rău în lumea noastră. Aceste lucruri se poate spune că sunt realităţi care trebuie să ne unească şi să ne aducă pe toţi mai aproape unii de alţii. Acest fapt se poate vedea că este o realitate pe care de mai multe ori lumea nu o i-a în considerare. Suntem mult prea mici la nivel de umanitate pentru a ne putea permite luxul de a fii divizaţi în probeme religioase şi duhovniceşti. Trăim într-o lume care de mai multe ori este ruptă în eclave şi care de ce să nu spunem

139 Se poate spune că dreptul Iov a fost cel care a ridicat destul de serios de ce îngăduie de mai multe ori Dumnezeu ispitele şi încerăcrile să vină asupra noastră. Dumnezeu Tatăl de mai multe ori îngăduie ca noi să fim ispitiţi pentru a ne întării şi fortifica şi mai mult în bine. În acest sens, se poate spune că Dumnezeu nu îngăduie ca ispitele şi încercările să fie peste puterile noastre. Totuşi, sfinţii lui Dumnezeu se poate spune că au fost ispitiţi total şi în cele din urmă prin răbdare şi discernământ ei au devenit în cele din urmă biruitori. Acest lucru se poate spune că este un reper duhovnicesc şi pentru noi care de mai multe ori ne simţim singuri şi fără de nici o putere în faţa acestor atacuri diavoleşti.

este mai divizată decât pare. De mai multe ori în lumea noastră au loc războaie pe bază etnică, rasială, economică, socială sau regională. Aceste fapte sunt cât se poate de stringente şi ele ne duc la concluzia că este timpul să fim uniţi ca şi umanitate. Dacă nu suntem uniţi ca şi umanitate se poate spune că în cele din urmă duhurile necurate ne vor face să pierdem lupta pe care chiar ele au declanşat-o împotriva noastră. Am insistat mai mult pe faptul că modul de manifestare al duhurilor necurate de cele mai multe ori a fost iraţional şi a dorit cel mai mult să dividă Biserica lui Hristos. Aşa se face că în zilele noastre se cunosc mai multe secte şi mai multe confensiuni creştine. Am dorit să aducem în faţa cititorului şi a omului modern că acolo unde este diviziune se poate repera din trecutul şi istoria Bisericii că duhurile necurate îşi fac lucrarea.[140]

Se spune că la un călugăr mai tânăr i s-a arătat din nou diavolul în chip de înger. Acesta i-a descoperit mai multe lucruri despre viitor care de cele mai multe ori ajungeau de se împlineau. Cu timpul călugărul a ajuns să aibă încredere în acest „înger.” Într-o zii „îngerul” a venit la călugăr şi i-a spus:

- Am să vorbesc un lucru cu tine.

- Ce lucru?

- Tu trebuie să îl ajuţi pe călugărul care are chilia mai departe de tine.

- De ce?

- Fiindcă acesta v-a fii furat. Hoţii vor venii şi îl vor fura şi vor lua lucrurile lui şi le vor duce în cea mai apropiată peşteră.

- Şi ce trebuie să fac eu?

- Tu trebuie să mergi şi să iei lucrurile din peşteră şi să i le aduci fratelui tău în Hristos.

- Bine aşa am să fac.

  Diavolul s-a dus şi i-a făcut pe nişte hoţi din apropiere să meargă şi să îl fure pe călugărul cu pricina. Mai apoi a luat chipul călugărului furat şi s-a dus din nou la călugărul tânăr căruia i-a spus:

- Vai de mine am fost furat, ce să mă fac?

- Ştiu eu unde sunt lucrurile tale.

140 Valeriu Anania, *Cartea deschisă a împărăţiei: de la Betleemul Naşterii la Ierusalimul învierii* (Editura Polirom: Iaşi, 2011).

- Unde?

- Vino că sunt în peştera din apropiere.

- De unde şti?

- Mi-a spus „îngerul” lui Dumnezeu.

  Au mers la peşteră şi au găsit lucrurile acolo. Tot în acea mănăstire era un părinte bătrân care era văzător cu duhul. Tânărul a voit să afle şi părerea lui referitor la ceea ce se întâmplase. Călugărul bătrân i-a spus:

- Eu nu cred că a fost un înger.

- De ce părinte?

- Aceasta a fost lucrarea unui diavol pitonicesc.

- Ce este acela?

- Este un diavol care cunoşte viitorul şi de mai multe ori îl spune pentru a îţi câştiga încredera şi în cele din urmă pentru a te duce la pierzanie.

Călugărul cel tânăr a luat aminte la cuvintele bătârnului şi de atunci când i se arăta „îngerul” se ruga. În cele din urmă „îngerul” l-a lăsat în pace.[141]

Am vorbit în această carte mai pe larg că există o legătură profundă între fenomenul OZN şi cel al duhurilor necurate. Acest lucru s-a manifestat încă din vechime în care dinferite zeităţi venau pe pământ din cer în mai multe care de foc. Acest fapt se poate spune că este un lucru care de cele mai multe ori ne face să deducem că credinţele în fiinţele extraterestre sunt o altă înşelăciune pe care duhurile necurate o instigă în umanitate. Prin urmare, duhurile necurate s-au manifestat variat de mai multe ori în istoria umanităţii. Ele au fost de mai multe ori autoare a zeilor politeişti din antichitate, a credinţelor în idoli, a credinţei în magie sau în ocultism. Aceste lucruri se poate spune că sunt cele care de mai multe ori au divizat lumea noastră modernă în mai

141 Este adevărat că sunt mai multe duhuri necurate care de mai multe ori s-au prezentat pe sine ca ştiind viitorul. Acest lucru se poate spune că este mai mult o imitaţie pe care aceste duhuri pitoniceşti o au şi care de cele mai multe ori au loc prin manipulare. Duhurile necurate nu au putere prin sine ci se poate spune că toată puterea lor este de la Dumnezeu. Din moment ce ele nu mai sunt în comuniune cu Dumnezeu se poate spune că nici puterea lor nu mai poate fii activă. Atunci ele de mai multe ori se poate spune că recurg la mai multe strategii de a manipula şi de a înşela pe cei care vor să le facă să le cadă drept victime. Este bine să ştim că în cele din urmă nu poate exista fiinţă dincolo de existenţa lui Dumnezeu. Pentru acest motiv duhurile necurate nu pot face lucruri care sunt dincolo de voia şi pronia lui Dumnezeu.

multe facţiuni dintre care unele recunosc şi altele resping credinţa în duhurile necurate. Se cuvine să ştim că această carte nu este o carte în premieră şi că au fost mai mulţi sfinţi părinţi şi părinţi duhovniceşti cu mult mai multă autoritate care de mai multe ori au aduc mărturie despre modul în care lucrează duhurile necurate. Rânduri pe această temă avem de la sfinţii părinţi cum sunt: Sfântul Vasile cel Mare, Sfântul Grigorie de Nyssa, Sfântul Ioan Hrisostom, Sfântul Grigorie Teologul, Sfântul Simeon Noul Teolog, Sfântul Grigorie Palama sau Sfântul Nicodim Aghioritul.[142]

Un alt lucru asupra căruia am insistat mai mult în această carte a fost faptul că de mai multe ori înşelăciunile diavoleşti s-au făcut pe sine văzute în ceea ce am putea spune lucrarea Bisericii Creştin Ortodoxe. Această biserică a devenit de mai multe ori atac al lucării diavoleşti şi acest lucru s-a dus de cele mai multe ori pe planul diviziunii şi al separării comuniunii care există în Biserică. După cum am spus de mai multe ori duhurile necurate ajung de îşi fac lucrarea lor malefică şi în acest mod de mai multe ori îi însingurează pe oamenii. Oamenii ajung să se creadă astfel singurii care sunt asaltaţi de duhuri necurate. Acest fapt este unul care evident este negat de comuniunea din Biserică. Această comuniune ne face ca de mai multe ori să ne creştem discernământul duhovnicesc. Fiindcă ajungem să ne creştem discernământul duhovnicesc se poate spune că omul v-a putea mult mai uşor să stea în faţa atacurilor diavoleşti. După cum am spus, sfinţii părinţi ai Bisericii Creştin Ortodoxe au vorbit de 7 categorii de duhuri rele care îşi fac lucrarea lor în această lume. Prin comuniunea din biserică care se face prin rugăciune şi prin convorbiri duhovniceşti se poate spune că omul ajunge de se maturizează şi poate să îşi dea seama dacă cele care îl deranjează dunt duhuri necurate. După cum am spus, duhurile necutrate se prezintă pe sine de mai multe ori ca şi îngeri şi acest fapt este demonstrat de aghiografia creştin ortodoxă. Am mai vorbit în această carte că în cel mai bun caz creştinul ortodox nu trebuie să fie ingorant în ceea ce priveşte aghiografia creştin ortodoxă.[143]

Prin urmare se poate spune că Biserica este în centrul atenţiei duhurile necutrate şi la fel de bine participarea credinciosului la slujbă. S-a spus de mai multe ori că această participare are un aspect comun prin care de mai multe ori credinciosul poate vedea unde se situează duhovniceşte în raport cu ceilalţi. Acest lucru este un fapt care

142 *Dreapta credinţă în scrierile sfinţilor părinţi 1 şi 2* (Sofia: Bucureşti, 2015).

143 După cum se ştie aghiografia etse ramura teologică care se ocupă cu stiul sistematic al vieţilor sfinţilor. În această ramură de mai multe ori este prezentată confruntarea cu puterile întunericului sau cu diavolii. Mai mulţi sfinţi au fost îneşelaţi de diavoli care au luat pe parcursul istoriei diferite forme pentru a îşi putea duce planurile lor neruşinate la îndeplinire. Sfinţii atunci când au căzut pradă acestor înşelăciuni s-a putut vedea că nu şi-au pierdut nădejdea şi au continuat drumul lor duhovnicesc. Se poate afirma că acelaşi exemplu trebuie să îl urmăm şi noi. Este aproape imposibil ca în această viaţă să nu fim ispitiţi într-un fel sau altul de duhurile necurate. Tot ceea ce trebuie să facem este să nu deznădăjduim şi să ne urmăm drumul nostru duhovnicesc.

de mai multe ori a fost negat şi trecut cu vederea. Omul de mai multe ori are nevoie să fie în comuniune. În biserică el găseşte de cele mai multe ori comuniunea duhovnicească. Acest lucru se face prin cântări sfinte, prin lecturi sfinte şi prin rugăciuni care sunt spuse în comun. După cum am spus, viaţa duhovnicească de cele mai multe ori este o deschidere în spre ceilalţi şi acest fapt trebuie să îl ştim. Omul nu este chemat să stea închis şi să nu ştie de semenii lui. În biserică de mai multe ori se fac mai multe activităţi fie sociale sau fie cu caracter filantropic în care sunt ajutaţi şi sprijiniţi cei mai nevoiaşi. În acest sens credincisul poate şi el aprticipa la aceste acţiuni care sunt făcute în spre mântuirea sufletului său. După cum se poate vedea de cele mai multe ori viaţa bisericii este activă şi acest lucru este bine să îl ştim şi să îl avem în vedere. Suntem activi fiindcă acest lucru în cele din urmă este un stimulent care ne ţine treji în raport cu duhurile necurate. Duhurile necurate după cum am spus de cele mai multe ori vor să fim nepăstori faţă de cei din jur şi să nu avem nici un fel de interes pentru semenii noştrii. Evident acest lucru este rău şi nu este bun. După cum am spus, în comuniunea bisericii de mai multe ori există duhuri necurate care instigă la erezie. Se ştie că în evul mediu occidental erezia era pedepsită cu pedeapsa capitală. Erezia este de mai multe ori făcută de duhurile rele pentru a putea lovii în comuniunea bisericii. De ce este aşa? Fiindcă biserica cu slujbele şi rugăciunile ei are posibilitatea să ne mântuiască. Acest lucru este un fapt care de mai multe ori credincioşii de rând îl ignoră. Trăim într-o lume în care sunt mai multe erezii creştine şi la fel de bine au fost şi mai multe în trecut. Aceste erezii de mai multe ori s-au dovedit a fii nocive fiindcă ele îi divid pe credincioşi. Este trist în acest sens că trăim într-o lume creştină în care creştinii nu se pot înţelege unii cu alţii. Acest fapt este un mare adevăr pe care mai multă lume nu îl ia în considerare. Erezia este o învăţătură deformată sau greşită despre biserică care de cele mai multe orie este făcută sub instrigaţia unui duh necurat. Aceste lucruri se poate spune că sunt marile adevăruri pe care mai mulţi oamenii de ştiinţă şi mari savanţi le resping şi nu vor să ştie de ele. Sunt din ce în ce mai mulţi care spun că erezia este un lucru natural şi ea nu este instigată de duhurile necurate. Aşa se face că în timpurile noastre avem un creştinism trunchiat şi o Biserică divizată. Cine ar voi diviziunea Bisericii dacă nu duhurile necurate? Dacă vom gândii această problemă în mod duhovnicesc vom vedea că acesta este adevărul. Biserica nu trebuie să fie divizată fiindcă în acest sens scade capacitatea de concetrare şi de discernământ a credinciosului. Trebuie să avem o biserică şi unitară pentru a putea rezista mai mult în lupta pe care o avem de făcut cu forţele diavoleşti.[144]

Se spune că la un moment dat era un om credincios care de mai multe ori cădea în păcate. De fiecare dată când cătea într-un păcat mai mare mergea la Biserică şi se ruga. Rugăciunea lui ajunsese să fie:

- Doamne ori de voiesc ori de nu voiesc mântuieşte-mă.

144 Ioan Ică jr. *Gândirea socială a Bisericii* (Sibiu, 2002).

Această rugăciune de mai multe ori credinciosul o făcea pentru că atunci când cădea în păcat nu mai era sigur de mântuirea lui. Într-o zii a căzut din nou într-un păcat mai mare şi s-a dus la biserică unde se ruga din nou:

- Doamne ori de voiesc ori de nu voiesc mântuieşte-mă.

- Nu îţi este ruşine a sta în faţa lui Dumnezeu şi a spune numele Lui? A s-a auzit o voce.

- Cine eşti?

- Sunt Satan.

  Atunci omul credincios şi-a dat seama că diavolul dorea să îl atunce în deznădejde. El i-a spus cu mare încredere.

- Să ştii că limba mea este o nicovală în care tu odată loveşti şi apoi vei lua ciocanul de pe ea. Eu rabd încercările tale şi nu voi înceta să te pârăsc lui Dumnezeu până în momentul în care te vei îndepărta de mine şi nu mă vei mai ispitii la păcat.

  După ce a spus aceste cuvinte omul credincios nu a mai auzit nimic şi de atunci ânainte a avut pace.

Întâmplarea de mai sus este una care ne deşi este mai simplă ne spune un lucru fundamental: că după ce ne aruncă în păcate cel rău sau diavolul doreşte să distrugă în noi orice sentiment al nădejdii. Acest fapt reiese din modul în care a procedat mai sus cu acest om credincios. Atunci când omul ajunge să păcătuiască cel rău de mai multe ori stârneşte în noi un fel de sentiment de ruşine şi de lehamite pentru ca în acest fel omul să nu mai simtă nevoia să se pocăiască şi să continue viaţa tot aşa în păcate. Aceasta este o veche tehnică pe care cel rău de mai multe ori a folosit-o pentru a îl putea pierde pe om. Este bine să ştim că deşi unii cred că cel rău nu doreşte în realitate pierzania omului acest lucru este departe de a fii adevărat. Încă de la începuturi cel rău s-a pornit împotriva omului cu o ură furibună. Acest lucru l-a făcut pe Sfântul Petru să îl compare pe cel rău cu „un leu care răcneşte căutând pe cine să înghită.”[145]

145 După cum am evidenţiat în acest volum, este adevărat că ura furibundă a celui rău împotriva omului nu are nici o justificare raţională ci este de cele mai multe ori înrădăcinată în dorinţa de a face rău de dragul răului. Acest fapt se poate spune că este o realitate şi un lucru care de cele mai multe ori este cât se poate de evident din vieţile sfinţilor. Lipsa de raţionalitate a celui rău se poate spune că se vedere din faptul că el nu ţine cont de faptul că omul eventual este o fiinţă separată sau distinctă de el. Sunt mai mulţi care consideră că cel rău sau diavolul este în sine o fiinţă raţională dar avem mai multe motive să credem că în realitate el nu este deloc raţional fiindcă dacă ar fii raţional nu i-ar mai face rău omului care la rândul lui nu i-a făcut nimic rău.

Un alt segment al acestei cărţi a fost dedicat fenomentului OZN sau al extratereştirlor. De mai multe ori în special în mass media se poate spune că suntem asaltaţi de mai multe măruturii că sunt mai multe contacte pe care omul le-ar fii avut cu civilizaţii extratarestre şi care eventula ar fii cât se poate de benefice. Ceea ce experienţa a demonstrat este că acolo unde au avut loc manifestpri OZN şi mai apoi s-a făcut mai multă rugăciune în numele Domnului Iisus Hristos aceste fenomene ciudate pentru noi au încetat. Acest lucru a spulberat cât se poate de mult crezurile în fiinţe de pe alte planete şi de pe alte galaxii. De ce este aşa? Este aşa fiindcă un fenomenm similar din antichitate a fost crezul în zei. Deşi mai mulţi consideră că zeii au fost pură imaginaţie se poate vedea că pentru antici acest lucru a fost departe de a fii aşa. Mai multe culturi antice au prezentat fiinţe neindentificare care vin din cer sau din univers în care de foc sau în alte obiecte de zbor. Acest lucru este foarte similar cu descrierile moderne ale OZN-urilor. Evident, aceste două realităţi a OZN-urilor şi a zeilor antici se poate spune că nu sunt fără nici o legătură. A trecut mult timp de când antichitatea s-a încheiat şi acum că suntem în modernitate în care omul este o fiinţă mai avansată se poate spune că sunt mai mulţi care susţin că zeii şi extratereştri sunt două fenomenne separate. După cum am spus, din conatactele pe care unii le-au avut cu extrareştrii s-a putut vedea că aceste fiinţe asemenea diavolilor neagă exiestenţa lui Dumnezeu. De mai multe ori ele se propulsează pe sine ca şi dumnezei exact cum au făcut şi diavolii mai înainte de creaţia lumii. Este bine să avem aceste lucruri evidenţiate şi clare. Ştim din vieţile sfinţilor că de mai multe ori diavolul îşi schimbă înfăţişarea. El se poate manifesta în mai multe forme. Este cât se poate de posibil ca una dintre aceste forme de manifestare să fie chiar fenomenul OZN. Sunt mai mulţi oamenii care mărturisesc că au avut contacte cu OZN-uri. Este bine să ştie că aceste fenomene au mai multe implicaţii religoase şi ele nu sunt dincolo de sfera de implicaţie a religiei. Până acum din Biblie şi din experienţele sfinţilor părinţi se poate spune că nici unul nu ar fii confirmat că există extratereştri. Acest lucru ar trebuie să fie un puternic stimulent pentru noi care suntem sau care ne considerăm că suntem oamenii credincioşi.[146]

Am dorit ca această carte să fie mai mult o încercare de solidaritate cu toţi cei care trec prin momente grele şi prin momente dificile în viaţa lor duhovnicească. Cu toţii ştim că aceste momente sunt inevitabile şi că numai împreună vom reuşii să ieşim învingători. Este mai mult decât orice o carte de suflet care din nefericire se adresează unui creştinism divizat şi împărţit. În zilele noastre dincolo de convenţionalităţile mai multora dintre noi avem nevoie de conclucrare şi de sprjin reciproc în ceea ce ne priveşte viaţa duhovnicească. Sunt din ce în ce mai puţini cei care iau viaţa duhovnicească în serios şi acest lucru se poate spune că este un mare adevăr. Viaţa duhovnicească este o problemă serioasă şi ea trebuie tratată ca şi atare. Nu trebuie să ne facem speranţe false referitor la viaţa duhovnicească dar trebuie să fim determinaţi în a cultiva o viaţă duhovnicească. Oamenii duhovniceşti se poate spune că sunt

146 Ted Peters, *UFOs - God's Chariots: Spirituality, Ancient Aliens, and Religious Yearnings in the Age of Extraterrestrials* (Career Press, Incorporated, 2014).

oamenii care au ajuns la o viziune profundă a vieţii şi a existenţei.[147] Prin urmare, cartea de faţă nu este scrisă pentru momente unice din viaţa omului ci este o carte care se confruntă cu problematica omului în plan spiritual în viaţa de zii cu zii. De mai multe ori în viaţa de zii cu zii se poate spune că ne simţim asaltaţi de rău. Acest lucru vine să îl clarifice această carte. Când suntem asaltaţi de gânduri rele se poate spune că suntem asaltaţi de duhurile răutăţii. Fără doar şi poate acest fapt este un mare adevăr. Duhurile răutăţii sunt atestate din cele mai vechi timpuri. În magie şi în vrăjitorie de mai multe ori ni se spune că în realitate aceste duhuri vor de fapt binele nostru. Nu putem să credem un lucru până nu îi vedem consecinţele. Se ştie în acest sens că chiar în magie duhurile rele au ajuns în cele din urmă să facă rău chiar şi celor care s-au pus în slujirea lor. În mass media din ce în ce mai mult vedem mai multă răutate, răutate pe care nu ştim de mai multe ori să ne dăm seama de unde provine. Sifnţii părinţi ne spun că această răutate este atencedentă lumii în care trăim şi ea a ajuns în lumea noastră prin acordul unora dintre noi cu răul.

După cum am spus, nu putem contesta că există rău în lumea noastră şi acest fapt se poate spune că de mai multe ori ne face mari probleme. Această carte se doreşte încă un pas în lupta împotriva răului şi mai ales a duhurilor răutăţii care îşi caută victime între noi. Fie că este păcatul, patima, durerea, suferinţa sau necazul se poate vedea că în lumea noastră duhurile rele şi-au făcut simţită prezenţa şi intenţia. Totuşi, trebuie să ştim că aceste duhuri necurate nu sunt mai presus de Domnul nostru Iisus Hristos. Domnul Iisus Hristos a ieşit învingător în confruntarea cu duhurile necurate şi se poate spune că acelaşi lucru îl putem face şi noi prin credinţa în El. Credinţa este fără doar şi poate extensia victoriei lui Hristos care este oferită şi nouă. Am vorbit în rândurile de mai sus că de mai multe ori metoda cea mai eficentă de a rezista şi a învinge în lupta cu duhrile necurate este rugăciunea. Sunt mai multe cazuri pe care le ştim în care prin rugăciune în cele din urmă marii nevoitori au ieşit învingători. Acest lucru îl putem face şi noi dar mai înainte de a îl face trebuie să ştim cine este inamicul sau cine este duşamnul nostru. Duşmanul nostru este nevăzut dar intenţiile şi dorinţele lui sunt cunoscute: dorinţa de a păcătui, dorinţa de a ne împătimii, dorinţa de a face rău sau dorinţa de a tiraniza. Acest lucruri sunt cele care ne fac cunoscut cine este duşmanul nostru nevăzut. Dacă nouă ca şi simpli credincioşi Dumnezeu nu ne-a lăsat să vedem cu ochii noştri duhuriule necurate nu acelaşi lucru este valabil şi în cazul sfinţilor. Am ilustrat în rândurile de mai sus faptul că de mai multe ori sfinţii au fost

147 Tema omului duhovnicesc este de mai multe ori tratată destul superficial. Se vorbeşte foarte mult în zilele noastre om şi se ştiu de mai multe exemple de umanism care îl pun pe om în centrul existenţei. După cum se poate vedea foarte rar se vorbeşte de omul duhovnicesc care nu este o temă a umanismului cu este mai mult o temă a pnevmatologiei. Acest lucru este din nefericire rău şi el trebuie să fie bine înţeles. Omul poate devenii o fiinţă duhovniecascā dacă doreşte acest lucru. El la fel de bine în funcţie de alegerea lui poate devenii şi o fiinţă socială, culturală, economică sau filosofică. Ceea ce trebuie să ştim este că nu toţi oamenii pot ajunge la acelaşi grad de spirutualitate şi sunt mai mulţi care se poate spune că au în mod nativ o predispoziţie în spre spiritualitate.

vizitaţi de entităţi diavoleşti care de mai multe ori şi-au dat altă identitate decât cea pe care o aveau. Acest fapt se cuvine să îl avem în vedere şi pe el trebuie să ne bazăm. Dacă nouă Dumnezeu nu ne-a îngăduit să vedem duhurile necurate trebuie să credem mărturia sfinţilor lui Dumnezeu care s-au confruntat corp la corp cu aceste entităţi. Exemplul sfinţilor pe care i-am enunţat în această carte sperăm să fie edificator şi să fie cât mai mulţi care să se folosească de această carte. Dacă această care este de folos sufletesc se poate spune că ea şi-a atins ţinta. Trăim vremuri în care din ce în ce mai mulţi trebuie să devină conştineţi că suntem într-o confruntare nevăzută cu duhurile răutăţii. Cum aceste duhuri nu se dau înapoi de la nimic pentru a ne face rău şi pentru a ne vedea că suferim[148] nici noi nu trebuie să ne dăm de la nimic înapoi pentru a respinge atacurile lor şi pentru a ne apăra. În cele din urmă este dreptul nostru şi mai mult decât orice în această confruntare nu suntem singuri: Dumnezeu şi îngerii Săi se poate spune că sunt de partea noastră. Acest lucru trebuie să ne dea speranţă şi să ne umple de încredere că într-o zii lupta noastră se v-a încheia. Ziua acea este ziua în care se poate spune că Dumnezeu ne va reînnoi în întregime. Să fie cât mai mulţi care se vor folosii de rândurile cărţii de mai sus.

148 Jean Claude Larchet, *Teologia bolii,* (Sibiu 1997).